ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

นางสาว จารุณีย์ นิมิตศิริวัฒน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2544
ISBN 974-13-1076-5
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIP BETWEEN ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT AND ARCHITECTURAL DESIGNING : PHUKET BEACH RESORT

Miss Jarunee Nimitsiriwat

A Thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture in Architecture
Department of Architecture
Faculty of Architecture
Chulalongkorn Universitey
Academic Year 2001

ISBN 974-13-1076-5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต
โดย	นางสาว จารุณีย์ นิมิตศิริวัฒน์
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.ฐานิศวร์ เจริญพงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รศ.ดร.บัณฑิต จุลาสัย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณะบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐานิศวร์ เจริญพงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาสัย)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิรยศิริ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จารุณีย์ นิมิตศิริวัฒน์ : ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต (RELATIONSHIP BETWEEN ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT AND ARCHITECTURE DESIGNING : PHUKET BEACH RESORT) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ฐานิศวร์ เจริญพงศ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร.บัณฑิต จุลาสัย 162 หน้า

เป็นที่เข้าใจว่าขบวนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทำให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้า และยังเป็นปัญหาในการออกแบบสถาปัตยกรรม การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม รวมทั้งการดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม โดยการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ การดำเนินการและประเด็นพิจารณาในการออกแบบสถาปัตยกรรม และการสัมภาษณ์ สถาปนิก ผู้จัดทำรายงานฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นประเภทอาคารและพื้นที่ที่ปรากฏปัญหาดังกล่าวชัดเจน

จากการศึกษาพบว่าขบวนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ มีผลให้การอนุญาตก่อสร้างอาคารโรงแรมตากอากาศชายทะเลเกิดความล่าช้า เพราะเป็นขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นจากการขออนุญาตก่อสร้างอาคารทั่วไป นอกจากนั้นยังพบว่าขั้นตอนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ มักจะล่าช้ากว่าข้อกำหนดในกฎหมายมาก จึงส่งผลให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้ายิ่งขึ้น ปัญหาดังกล่าวพบว่าเกิดจากการเสนอรายงานฯผิดขั้นตอน, การจัดทำรายงานผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรม และการออกแบบสถาปัตยกรรมที่ส่งผลกระทบฯรุนแรง ทั้งที่การวิเคราะห์ผลกระทบฯและการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเลมีประเด็นพิจารณาสอดคล้องกันในประเด็นคุณค่าประโยชน์ใช้สอย, คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์, และสิ่งแวดล้อม จึงกล่าวได้ว่าสาเหตุของปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรมเกิดจาก ความไม่ชัดเจนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ, สถาปนิกขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติวิชาชีพและการออกแบบสถาปัตยกรรมที่บกพร่อง

เพื่อลดปัญหาดังกล่าวจึงควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมแก่สถาปนิก รวมทั้งบรรจุในหลักสูตรสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป, สถาปนิกควรให้ความสำคัญกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง, ปรับปรุงหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการดำเนินการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับประเภทโครงการและสภาพพื้นที่ และกำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรม ที่อาจส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมรุนแรง ในเขตพื้นที่ที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อม

ภาควิชา สถาปัตยกรรม. ลายมือชื่อนิสิต _____.

สาขาวิชา สถาปัตยกรรม. ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____.

ปีการศึกษา 2543. ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____.

4274105825 :MAJOR ARCHITECTURE
KEY WORD: ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT / EIA / ARCHITECTURAL DESIGNING / BEACH RESORT / PHUKET

JARUNEE NIMISIRIWAT : THE RELATIONSHIP BETWEEN ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT AND ARCHITECTURAL DESIGNING : PHUKET BEACH RESORT. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. THANISWAN CHAREONGPONG, Ph.D. THESIS COADVISON: ASSO. PROF. BUNTHID JULASAI, Ph.D. 162 pp.

The majority view is that preparation and evaluation processes of environmental impact assessment report not only result in late authorization of building construction applications, but also affect architectural design. This study explores the relationship between environmental impact assessment and architectural design, including evaluation processes and problems encountered. The results of this study will be used to generate appropriate guidelines for resolving existing problems. The study examines relevant theories on environmental impact assessment, preparation and evaluation processes of environmental impact assessment report and specific issues regarding architectural design evaluation. The study employs in-depth interviews with architects, report editors and national and local authorities. Selected beach resort design projects in Phuket province are used as case studies due to obvious problems specific to building this type of facility in sensitive areas.

Study results indicate that the preparation and evaluation processes of the environmental impact assessment report result in late permission of building construction applications because they are additional processes from the standard processes. Moreover, in practice, these processes take much longer than the time estimates written in the laws. As a consequence, the building construction application is delayed. These problems are generally the result of submitting reports in the wrong sequence, preparing reports incompletely, or incorrectly, especially on architectural issues and high environmental impact architecture. Although environmental impact assessment and beach resort design share some central issues, human use, quality of human life and environment, the causes of problems between environmental impact assessment and architectural design are the indistinct laws, architects' unclear understanding of environmental impact assessment , deficient architectural designs and practice.

Strategies to reduce the mentioned problems should include providing knowledge of environmental impact assessment to architects, adding this subject to architecture curriculums, designing with environmental issues in mind, overhaul the environmental impact assessment procedure for building types and areas, regulate the quality of architects who design high environmental impact structures in environmental problematic areas.

Department Architecture . Student's signature _____.
Field of study Architecture . Advisor's signature _____.
Academic year 2544 . Co-advisor's signature _____.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือจากหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. ฐานิศวร์ เจริญพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รศ. ดร. บัณฑิต จุลาสัย และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาตรวจทาน และชี้แนะแนวทางในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์

บิดา มารดา พี่ๆ และญาติมิตรทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ และห่วงใยไต่ถามถึงความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์สม่ำเสมอ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อเฟื้อข้อมูล และให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกในการสืบค้นเอกสาร รายงานการประชุม และบันทึกการตรวจสอบรายงานการวิเคราะห์ฯ

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่อนุญาตให้สัมภาษณ์ และเอื้อเฟื้อข้อมูลต่างๆ

นางสาว นลิน วัชรพฤกษ์ ที่อนุเคราะห์แรงงาน และเวลาช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เด็กชาย พัทธดนย์ วิวัฒน์สกุลเจริญ ที่ช่วยให้มีระยะเวลาการจัดทำวิทยานิพนธ์ที่รื่นเริง และยาวนานขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญภาพ ..... ฎ

สารบัญตารางและแผนภูมิ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและเหตุผลในการศึกษา 1

วัตถุประสงค์การศึกษา 2

ระเบียบวิธีการศึกษา 2

ขอบเขตการศึกษา 3

ประโยชน์ในการศึกษา 4

คำย่อและคำศัพท์เฉพาะ 4

บทที่ 2 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 5

ความรู้ เรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป 5

1. คำนิยามของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 6
2. หลักการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 8
3. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย 8

การจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ 11

1. โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ 12
   - 1.1. โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับหลัก 13
   - 1.2. โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับย่อ 16
2. แนวทางประกอบการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่ตากอากาศ 17
   - 2.1. สภาพภูมิประเทศ 17
   - 2.2. สภาพภูมิอากาศ 18
   - 2.3. คุณภาพน้ำ 18
   - 2.4. ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวะภาพ 18
   - 2.5. คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ 19
   - 2.6. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ 21

การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 22

หน้า

บทที่ 3 การออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล 26
เกณฑ์การออกแบบสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป. 26
1. สภาพแวดล้อม 27
2. ประโยชน์ใช้สอย 28
3. ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ 28
4. ความแข็งแรง 28
5. สังคม วัฒนธรรม. 29
การออกแบบสถาปัตยกรรมโรงแรมตากอากาศชายทะเล. 29
1. เกณฑ์การออกแบบสถาปัตยกรรมโรงแรมตากอากาศชายทะเล 30
1.1. สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งโครงการ. 30
1.2. สภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง. 31
1.3. พื้นที่ใช้สอย 32
1.4. ลักษณะและความต้องการเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย 34
1.5. ลักษณะและพฤติกรรมผู้ใช้สอย. 40
1.6. โครงสร้าง 42
1.7. งานระบบอาคาร 43
1.8. รูปร่างและรูปแบบอาคาร. 46

บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. . . . 48
ระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 48
สถิติการเสนอ ตรวจสอบและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต. 49
ประเด็นในการแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 54

บทที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต 60
การดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต 61
1. สถาปนิก. 61
2. ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 61
3. นักสิ่งแวดล้อม กลุ่มบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม . 62
4. ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น. 63
4.1. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตโครงการ. 63
4.2. แหล่งสนับสนุนข้อมูล. 63
5. คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิเศษ 63

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

1. การละเมิดพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 81
1.1. เจ้าหน้าที่ละเลยการบังคับใช้ ควบคุม กำกับให้โครงการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 81
1.2. ลักษณะการดำเนินธุรกิจโรงแรม จังหวัดภูเก็ต มีส่วนให้เกิดการละเมิดไม่จัดทำรายงานฯหรือจัดทำรายงานฯผิดขั้นตอน. 81
สรุปสาเหตุของปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต. 82
1. หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน. 85
2. หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่. 85
3. เกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง 85
4. ผู้ที่เกี่ยวข้องฯ ขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม 86
5. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ไม่มีคุณภาพ. 86

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ. 87
ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม 88
1. ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรมในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 88
2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม. 90
2.1. คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์. 92
2.2. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์. 92
2.3. สิ่งแวดล้อม. 93
การดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต. 94
ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม กรณีศึกษาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 95
1. ความไม่ชัดเจนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 98
2. สถาปนิกขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินากรวิเคราะผลกระทบสิ่งแวดล้อม . . 98
3. การปฏิบัติวิชาชีพและการออกแบบสถาปัตยกรรมที่บกพร่อง 98

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ข้อเสนอแนะ 99
1. เผยแพร่ความรู้ และส่งเสริมการศึกษาเรื่องดารวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้แก่สถาปนิกและนักศึกษาสถาปัตยกรรม. 99
1.1. เอกสารเผยแพร่ ตำราวิชาการและหนังสือเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ กฎเกณฑ์ ระเบียบการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมและการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก 100
1.2. การสัมมนาทางวิชาการ. 100
1.3. การอบรม การศึกษาต่อเนื่อง หรือ การศึกษาภาคพิเศษ. 100
1.4. การศึกษาวิจัย 101
2. ปรับปรุงหลักเกณฑ์ระเบียบวิธีการปฏิบัติการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับประเภทโครงการ และสภาพพื้นที่. 101
2.1. การประชุมร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม. 101
2.2. การติดตามผลการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 102
3. การออกแบบสถาปัตยกรรมควรพิจารณาประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง. 102
3.1. สถาปนิกควรให้ความสำคัญในการพิจารณาประเด็นสิ่งแวดล้อม ในการออกแบบสถาปัตยกรรม 102
3.2. ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นควบคู่กับการออกแบบสถาปัตยกรรม. . . 103
4. กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรม ที่อาจส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อม. . . . 103
4.1. กำหนดคุณสมบัติสถาปนิกผู้ที่มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรมโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่ตากอากาศ ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 103
4.2. กำหนดบทลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ. 104

รายการอิงอิง 106

ภาคผนวก

ก. ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม. 110
ข. รายละเอียดการคำนวณแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง. 136
ค. แนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม 138
ง. ประวัติและผลงานของผู้ที่เกี่ยวข้องฯ 157
จ. ตัวอย่างรายชื่อรายวิชาในการเรียนระดับปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิต. 159

ประวัติผู้เขียน. 162

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพประกอบที่ 3.1.	ภาพตัวอย่างการจัดห้องชุด (suite) แบบแยกอาคาร (Pavilion) โรงแรมบันยัน ทรี ภูเก็ต.	34
ภาพประกอบที่ 3.2.	ภาพแสดงบริเวณทางเข้าหลัก โรงแรม เชอราตัน แกรนด์ ลากูน่า บีช	36
ภาพประกอบที่ 3.3.	ภาพแสดงบริเวณโถง (Lobby) ในโรงแรม Grand Hyatt Bali	36
ภาพประกอบที่ 3.4.	ภาพแสดงส่วนทางเดินสาธารณะเชื่อมต่อระหว่างอาคารภายในโรงแรม Amandari บาหลี	36
ภาพประกอบที่ 3.5.	ภาพแสดงการจัดวางตำแหน่งและรูปร่างของสระว่ายน้ำ ในลักษณะต่างกันๆ . .	38
ภาพประกอบที่ 3.6.	ภาพแสดงภาพส่วนห้องพักโรงแรม Pear Farm Beach Resort ประเทศ Philippines	46
ภาพประกอบที่ 3.7	ภาพแสดงภาพโรงแรม Nikko Guam ที่มีการประยุกต์การวางผังแบบ Slab plan เป็นรูปคลื่นล้อไปตามแนวชายฝั่งทะเลด้านหน้าโรงแรม.	46

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางและแผนภูมิ

ตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1. ตารางแสดงการจำแนกสาระสำคัญ ในคำนิยาม ของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 7

ตารารงที่ 3.1. ตารางแสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล. 32

ตารางที่ 3.2. ตารางแสดงลักษณะการใช้บริการของผู้ใช้บริการดังนี้. 41

ตารางที่ 3.3. ตารางแสดงการคาดคะเนปริมาณน้ำใช้ภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล 43

ตารางที่ 3.4 ตารางแสดงอุณหภูมิห้องและสัดส่วนการระบายอากาศ ในพื้นที่ใช้สอยต่างๆในโรงแรม 44

ตารางที่ 4.1. ตารางแสดงรายละเอียดโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ตที่จัดทำและเสนอรายงานฯ ต่อ สผ. 49

ตารางที่ 4.2. ตารางแสดงผลการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 51

ตารางที่ 4.3. ตารางแสดงรายละเอียดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535 – มีนาคม พ.ศ. 2543. 52

ตารางที่ 4.4. ตารางแสดงรายละเอียดประเด็นที่ต้องแก้ไขในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 56

ตารางที่ 5.1. ตารางแสดงความสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในขั้นตอนต่างๆ 64

ตารางที่ 5.2. ตารางแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและปัญหาในการจัดทำและพิจารณเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต 68

ตารางที่ 6.1 ตารางแสดงประเด็น หลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่คล้ายคลึงกันระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม. 91

ตารางที่ 6.2. ตารางแสดงประเด็นในการแก้ไขรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 96

แผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ โครงการร่วมกับเอกชนซึ่งต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี 23

แผนภูมิที่ 2.2. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการเอกชน และโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี. 24

สารบัญตารางและแผนภูมิ (ต่อ) หน้า

แผนภูมิที่ 2.3. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับแก้ไข เพิ่มเติมสำหรับโครงการเอกชน และโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรี. 25

แผนภูมิที่ 3.1. แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วน โถงกับพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ. 37

แผนภูมิที่ 4.1. แผนภูมิแสดงระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต. 49

แผนภูมิที่ 4.2. แผนภูมิแสดงผลการพิจารณารายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง มิถุนายน พ.ศ. 2535 – มีนาคม พ.ศ. 2543. 52

แผนภูมิที่ 4.3. แผนภูมิแสดงระยะเวลาในการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535- มีนาคม พ.ศ. 2543. 53

แผนภูมิที่ 4.4. แผนภูมิแสดงจำนวนครั้งในการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535- มีนาคม พ.ศ. 2543 54

แผนภูมิที่4.5. แผนภูมิแสดงประเด็นที่ต้องแก้ไขในรายงานฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล. 55

แผนภูมิที่ 4.6. แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบจำนวนโครงการที่ต้องแก้ไขรายงานฯ ในประเด็นต่างๆ 55

แผนภูมิที่ 5.1. แผนภูมิแสดงการดำเนินการและความสัมพันธ์ที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 66

แผนภูมิที่ 5.2. แผนภูมิแสดงการวิเคราะห์ปัญหาการละเมิดพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 83

แผนภูมิที่ 5.3. แผนภูมิแสดงการวิเคราะห์ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต. 84

แผนภูมิที่ 6.1. แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535. 89

แผนภูมิที่ 6.2. แผนภูมิแสดงปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบกับการออกแบบสถาปัตยกรรมและการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก 97

แผนภูมิที่ 6.3. แผนภูมิแสดงข้อเสนอแนะในการลดปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม. 105

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและเหตุผลในการศึกษา

ปัญหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรมและถูกทำลายโดยการกระทำของมนุษย์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาและก่อสร้างโครงการต่างๆ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยทั่วไป จึงมีความพยายามควบคุมและ จัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและก่อสร้างโครงการต่างๆให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด การบังคับทางกฎหมายเป็นเครื่องมือหนึ่งที่รัฐใช้เพื่อควบคุมและจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ตัวอย่างกฎหมายดังกล่าวเช่น กฎหมายควบคุมสภาพแวดล้อมเขตพื้นที่เฉพาะ กฎหมายผังเมือง และกฎหมายควบคุมอาคาร เป็นต้น แต่เนื่องจากการควบคุมทางกฎหมายเหล่านี้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานให้ความสำคัญในประเด็นที่แตกต่างกัน บางหน่วยงานก็มีการละเลยที่จะปฏิบัติตามกฎหมายนั้นๆ ไป ดังนั้นเพื่อให้การควบคุมและจัดการกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและก่อสร้างโครงการต่างๆชัดเจนขึ้น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จึงกำหนดให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment (EIA) ขึ้น

โครงการสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ ประเภทโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งประกอบด้วยๆ อาคารพักอาศัยรวม โรงพยาบาล การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย โรงแรมและสถานที่ตากอากาศ เป็นโครงการที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้ต้องดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ภายหลังจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว พบว่าโครงการเหล่านั้นมักเกิดปัญหาการขออนุญาตโครงการล่าช้า เช่น การขออนุญาตก่อสร้าง ปรับเปลี่ยนประเภทการใช้สอยอาคาร และเปิดดำเนินกิจการ เป็นต้น ปัจจุบันจึงเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่า การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ตั้งแต่การจัดทำ จนถึงการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้า ไม่สามรถเปิดดำเนินโครงการ เสียโอกาสในเชิงธุรกิจ และยังเป็นปัญหาในการออกแบบสถาปัตยกรรม

ดังนั้นจึงสมควรที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม รวมทั้งการดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม ทำการศึกษาโดยเลือกโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นประเภทโครงการและพื้นที่ที่มีการออกแบบและก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ แม้ในสภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทั้งยังเป็นพื้นที่ที่ปรากฏปัญหาดังกล่าวชัดเจน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(Environmental Impact Assessment) กับการออกแบบสถาปัตยกรรม

2. ศึกษาการดำเนินการจัดทำและการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการออกแบบสถาปัตยกรรมโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล

3. ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม ระหว่างการจัดทำและการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

ระเบียบวิธีศึกษา

1. ศึกษาความสัมพันธ์ การดำเนินงานและปัญหาระหว่างการจัดทำและการพิจารณาเห็นชอบรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยเลือกโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ในจังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นประเภทอาคารและพื้นที่ที่มีกิจกรรมการออกแบบและการก่อสร้างอาคารสม่ำเสมอในสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวในปัจจุบัน และยังปรากฏปัญหาชัดเจน กล่าวคือระหว่างมิถุนายน พ.ศ. 2535 - มีนาคม 2543 มีการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ตทั้งสิ้น 34 โครงการ และโครงการทั้งหมดประสบปัญหาการขออนุญาตก่อสร้างล่าช้า

2. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การจัดทำรายงานฯ และการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ การออกแบบสถาปัตยกรรม และประเด็นพิจารณาในการออกแบบสถาปัตยกรรม โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น เอกสารทางวิชาการ สถิติการพิจารณาเห็นชอบฯ เอกสารทางราชการ เป็นต้น

3. ศึกษาการดำเนินการและปัญหาการจัดทำและการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการออกแบบสถาปัตยกรรม จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ สถาปนิก ผู้จัดทำรายงานฯ นักสิ่งแวดล้อม ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ก. สถาปนิก
   1. บริษัท สถาปนิก สริน จำกัด
   2. บริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์

ข. ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
   1. บริษัท พรี ดีเวลลอปเมนต์ คอนซัลแทตนท์ จำกัด
   2. บริษัท อีเพก จำกัด

ค. นักสิ่งแวดล้อม กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

1. นักสิ่งแวดล้อม 6 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย
2. นักสิ่งแวดล้อม 7 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย

ง. ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

1. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัด ภูเก็ต
2. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัด ภูเก็ต
3. นักผังเมือง ผังเมืองภูเก็ต
4. เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกระรน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยศึกษาเฉพาะขั้นดำเนินการออกแบบ และประเด็นพิจารณาในการออกแบบ โดยไม่ครอบคลุมถึงขั้นตอนอื่นๆ ในกระบวนการออกแบบสถาปัตยกรรมเช่น การพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ การจัดทำรายการวัสดุก่อสร้างและการดำเนินการก่อสร้าง เป็นต้น

2. ศึกษาการดำเนินการและปัญหาระหว่างการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยเลือกโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษา โดยเฉพาะโครงการที่จัดทำและเสนอพิจารณาเห็นชอบรายงานฯตั้งแต่การบังคับใช้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน คือ ตั้งแต่ เดือนมีนาคม 2535 ถึง เดือนมีนาคม 2543 ทั้งนี้เพราะโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นประเภทอาคารที่มีการก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ แม้ในสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวในปัจจุบัน นอกจากนั้นจากการศึกษาจากสถิติการเสนอและการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เบื้องต้นยังพบว่าช่วงเวลาดังกล่าวการจัดทำและเสนอพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเลส่วนมากเป็นโครงการในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กล่าวคือ มีจำนวนโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ตทั้งสิ้น 34 โครงการ จากจำนวนโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเลทั้งสิ้น 59 โครงการ และโครงการทั้งหมดประสบปัญหาการขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้า

3. การดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการออกแบบสถาปัตยกรรมกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ สัมพันธ์กับบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมอย่างชัดเจน จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเฉพาะการดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้นหรือมีผลต่อการออกแบบสถาปัตยกรรมเท่านั้น

4. สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กับการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของทฤษฎี หลักการและการดำเนินการ และสรุปปัญหา โดยการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของสถาปนิก ผู้จำทำรายงานฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบกับสถิติและผลการพิจารณารายงานฯ โดยคณะกรรมการฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม

2.เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการออกแบบสถาปัตยกรรม การจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

คำย่อและคำศัพท์เฉพาะ

1.	พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ	หมายถึง	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
2.	การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	หมายถึง	การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
3.	สผ.	หมายถึง	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
4.	ผู้จัดทำรายงานฯ , consult	หมายถึง	สถาบันอุดมศึกษา หรือนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
5.	คณะกรรมการฯ	หมายถึง	คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบรายงานฯ
6.	กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย	หมายถึง	กลุ่มนักสิ่งแวดล้อม และข้าราชการที่มีหน้าที่ตรวจสอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เสนอความคิดเห็นเบื้องต้นต่อคณะกรรมการฯ และดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมพิจารณารายงานฯ หรือกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
7.	รายงานฯ	หมายถึง	รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
8.	Environmental Impact Assessment / EIA	หมายถึง	การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment (EIA) เป็นมาตร-การเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติโดยทั่วไปในประเทศที่พัฒนาแล้ว การวิเคราะห์ผลกระทบฯ เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2512 โดยเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายสิ่งแวดล้อม [1] ก่อนจะแพร่หลายสู่ประเทศต่างๆ ในปี พ.ศ. 2515 ในการประชุมด้านสิ่งแวดล้อม ณ กรุงสต๊อกโฮล์ม ซึ่งในการประชุมครั้งนั้นมีวัตถุประสงค์ในการประชุมเพื่อ *"ให้แต่ละประเทศเริ่มตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่กำลังจะเป็นปัญหาใหญ่ในต่างประเทศ"* (ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541 : 16)

ประเทศไทยส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าว และได้ปฏิบัติตามข้อเสนอในที่ประชุม ซึ่งมีมติเสนอให้มีมาตรการและแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมขึ้น และให้ประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุมออกกฎหมาย และจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทขึ้น อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยยังไม่เป็นที่แพร่หลายสู่ประชาชน ทั้งด้านความหมาย ความสำคัญ หลักวิชาการ และการดำเนินการ ดังปรากฏเหตุการณ์ความไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชน และผู้จัดทำรายงานฯ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีโครงการอาคารชุดหรืออาคารที่พักอาศัยรวม ไม่สามารถจดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายได้ เนื่องจากไม่ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯไว้ตั้งแต่การขออนุญาตก่อสร้างอาคารเป็นต้น

ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ได้ชัดเจน จึงศึกษาทฤษฎี หลักวิชาการ ความรู้ความเข้าใจ และการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปไว้ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ EIA (Environmental Impact Assessment) เป็นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความกังวลใจเรื่องปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงขึ้น และเป็นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่นานาประเทศใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในประเทศตน และได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ โดยอยู่ในพื้นฐานความเข้าใจโดยทั่วไปดังนี้

---

[1] The National Environmental Policy Act : NEPA

1. คำนิยามของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นคำศัพท์เฉพาะที่มีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Environmental Impact Assessment หรือเรียกโดยย่อว่า E I A มีความหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังนี้ *"การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมจากโครงการหรือกิจกรรมประเภทต่างๆที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม หรือสภาพแวดล้อมที่อาจมีผลกระทบต่อโครงการหรือกิจกรรมนั้น ทั้งในทางบวกและทางลบ เพื่อเป็นการเตรียมการควบคุม ป้องกันและแก้ไขก่อนการตัดสินใจดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ"* [1] ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่นักวิชาการ นักสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆนิยามไว้ดังตัวอย่างนี้

"การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นระบบของกรรมวิธี ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

1. *การนำเสนอวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอันอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม*
2. *การนำเสนอสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบ*
3. *การประเมินความเป็นไปได้ของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น*
4. *การออกข้อกำหนดเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม*
5. *การเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม*
6. *การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อลดผลกระทบ "* (กนกพร สว่างแจ้ง, 2538: 4-5)

"การประเมินผลกระทบทางธรรมชาติ หมายถึง การศึกษาเพื่อคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม จากการดำเนินงานของโครงการ อีกทั้งเสนอแนะวิธีลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการอย่างเหมาะสมโดยไม่ทำลายทรัพยากรสิ่งแวดล้อม" (องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ อ้างถึงใน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2542: 1)

" การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการศึกษาผลกระทบของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นอันอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม บริเวณพื้นที่โครงการและรอบโครงการ บนพื้นฐานการคาดการณ์ถึงการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น และเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ รวมทั้งมาตรการติดตามตรวจสอบที่เหมาะสม " (บัณฑิต จุลาสัย, 2541: 209)

"การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็น เครื่องมือที่ชี้ให้เห็นผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการต่างๆ ทั้งทางบวกและทางลบ และเป็นการเตรียมการเพื่อควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม" (ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 11)

"การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หมายถึง กิจกรรมในการจำแนก และการคาดคะเนผลกระทบก่อนดำเนินการพัฒนา ต่อสิ่งแวดล้อมชีวกายภาพ และสุขภาพมนุษย์ โดยใช้ข้อกำหนดนโยบาย โปรแกรมและ

---

[1] ความหมายตาม พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

วิธีการดำเนินโครงการตลอดจนข้อชี้แนะแนวทางแก้ไขผลกระทบที่จะมีต่อสภาพแวดล้อมด้วย" (เกษม จันทร์แก้ว อ้างถึงในกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2542 : 1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และวิธีการดำเนินโครงการตลอดจนข้อชี้แนะแนวทางแก้ไขผลกระทบที่จะมีต่อสภาพแวดล้อมด้วย" (เกษม จันทร์แก้ว อ้างถึงใน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2542: 1)

" E I A คือการตรวจสอบและประเมินผลกระทบอันเนื่องจากจุดประสงค์ แผนงาน หรือแนวทางปฏิบัติโครงการต่างๆที่สัมพันธ์กับ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ชีวะวิทยา วัฒนธรรม และสังคม " (Canter, Larry W. 1996: 2)

"การประเมินผลกระทบ คือ การประเมินผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ที่มีต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมทั้งด้านคุณภาพอากาศ น้ำ และดิน นิเวศน์ เศรษฐกิจ สังคม การจัดการขยะมูลฝอย และการใช้ประโยชน์พื้นที่ โดยอ้างอิงจากข้อมูลและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม ในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม " (Impact assessment, Internet document)

"การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เป็นขบวนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม วางแนวทางป้องกันให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อการตัดสินใจก่อนการดำเนิน." (EIA Network URL., Internet document)

คำนิยามของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายดังกล่าว สามารถจำแนกสาระสำคัญได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1. ตารางแสดงการจำแนกสาระสำคัญ ในคำนิยามของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ขบวนการ	จุดประสงค์	แนวทาง/เครื่องมือ	ผล
พิสูจน์ การประเมิน การกำหนด การเตรียมการ การจำแนก	ช่วยในการตัดสินใจ ประเมิน ทดสอบ คาดการณ์ เตรียมการ เพื่อค้นหา	วิทยาศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ ดำเนินการอย่างเป็นระบบ	ทางเลือก ข่าวสาร ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ แผนดำเนินการ มาตรการ การตัดสินใจ

จากคำนิยาม และสาระสำคัญดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม คือ การพยากรณ์ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยการประเมินแผนดำเนินการหรือกิจกรรม อย่างมีระบบด้วยเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อการตัดสินใจวางแผนดำเนินการโครงการ ก่อนมีการปฏิบัติจริง ทั้งนี้หลักการสำคัญในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปก็คือ การเปรียบเทียบระหว่างการมีและไม่มีโครงการ *"เพื่อให้แน่ใจว่าการอนุมัติหรือเห็นชอบโครงการหรือกิจการ ได้กระทำบนรากฐานของการได้รับรู้ถึงผลที่อาจจะเกิดจากโครงการหรือกิจการนั้นๆ ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม "* (ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 19)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. หลักการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งริเริ่มในกฎหมายสิ่งแวดล้อม (NEPA) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2512[1] ได้กำหนดให้โครงการทุกประเภทที่คาดว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีสาระสำคัญในการวิเคราะห์ผลกระทบดังนี้

> " *1. ใช้การประเมินผลกระทบเป็นปัจจัยพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ของโครงการ*
>
> *2. การประเมินผลกระทบต้องใช้ระบบสหสาขาวิชาการ (Interdisciplinary) เพื่อให้การปฏิบัติบรรลุผล โดยยึดหลักว่า การประเมินที่ดีย่อมนำไปสู่การตัดสินใจที่ดี การตัดสินใจที่ดี ย่อมนำไปสู่โครงการที่ดี ซึ่งจะเป็นหลักประกันได้ว่า โครงการนั้นๆไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม*" (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่ 2542: 2)

การวิเคราะห์ผลกระทบฯ จะมีประสิทธิภาพในการประเมินผลกระทบฯและตัดสินใจที่ดีได้นั้น ขึ้นอยู่กับกลไกที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจ หรือผู้มีอำนาจอนุญาตโครงการ ต้องได้พิจารณาอย่างรอบคอบว่า โครงการนั้นๆจะส่งผลกระทบฯที่รุนแรงหรือไม่ และจะส่งผลกระทบฯได้อย่างไร ดังนั้นผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจ หรือผู้มีอำนาจอนุญาตโครงการ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ มากเพียงพอที่จะวิเคราะห์ผลกระทบฯนั้นได้ พร้อมทั้งสามารถประเมินถึงคุณประโยชน์และโทษที่ประชาชนจะได้รับจากการเกิดขึ้นของโครงการนั้นๆได้

2. ประชาชนต้องได้รับข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ถูกต้อง จากทุกฝ่าย และประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณา ตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุญาตโครงการตลอดทั้งขบวนการ รวมถึงการตัดสินใจในการบัญญัติข้อบังคับ กฎหมายที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการอนุญาตโครงการ จะต้องมีสภาพบังคับใช้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทั้งการลงโทษเมื่อมีการละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมายนั้นๆ และการบังคับให้ปฏิบัติตามการตัดสินของผู้พิจารณาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เข้าร่วมการประชุมด้านสิ่งแวดล้อมนานาชาติ ณ กรุงสต๊อกโฮล์ม พ.ศ. 2515 และนำข้อเสนอเรื่องแนวทางรองรับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในที่ประชุมมาปฏิบัติ ดังข้อความว่า *"เมื่อผู้แทนของประเทศไทยได้กลับมาก็เริ่มนำแนวความคิดจากการประชุมมาดำเนินโครงการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการออกกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมาครั้งแรกในประเทศไทย"* (ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541:16) การริเริ่มดังกล่าวปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 ซึ่งกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นเป็นครั้งแรกในมาตรา 77 และ 97 ว่า *"รัฐพึงบำรุงรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมและความงามทางธรรมชาติ รวมทั้งป่าไม้ ต้นน้ำ ลำธาร และน่านน้ำ* และ *รัฐพึงบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดและพึงขจัดสิ่งเป็นพิษ ซึ่งทำลายสุขภาพ และอนามัยของประชาชน"* (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่ 2542: 3)

---

[1] The National Environmental Policy Act (NEPA)

นโยบายดังกล่าวเป็นที่มาของ พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ซึ่งได้กำหนดให้โครงการต่างๆทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมขึ้นเป็นครั้งแรก โดยระบุวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

1. *เพื่อจำแนกและอธิบายในเชิงปริมาณเท่าที่จะสามารถทำได้ เกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ ของมนุษย์ที่จะถูกกระทบกระเทือนไป อันเนื่องจากโครงการพัฒนานั้นๆ โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างสภาวะที่มีกับไม่มีโครงการ*

2. *เพื่ออธิบายในเชิงปริมาณเท่าที่จะสามารถทำได้เกี่ยวกับขนาดของผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกในแง่การส่งเสริมทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และคุณค่าต่างๆของมนุษย์ กับทางลบในแง่การทำลายสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น โดยพิจารณารวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการต่างๆ ในการออกแบบหรือวางแผนโครงการเพื่อให้เกิดผลเสียหายน้อยที่สุด โดยได้ผลดีมากที่สุดด้วย*

3. *เพื่ออธิบายทางเลือกต่างๆ ของโครงการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน แต่สามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาได้เหมือนกัน การนี้ให้กล่าวถึงรายละเอียดกับผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันเนื่องจากการเลือกโครงการแต่ละทางด้วย*

(สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อ้างถึงใน ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 13)

อย่างไรก็ตามหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้เกิดจากพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ ไม่มีความแน่ชัดในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบ จนกระทั่ง พ.ศ. 2524 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจึงได้รับการพัฒนาและกำหนดแนวทางในการดำเนินการที่สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นการเริ่มต้นการวิเคราะห์ผลกระทบฯในประเทศไทยดังข้อความว่า

" ในการจัดทำรายงาน EIA กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน (ในขณะนั้น) ได้ออกประกาศกำหนดให้โครงการ หรือกิจกรรมบางประเภทและบางขนาด ต้องจัดทำรายงาน EIA มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2524 ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของเมืองไทย" (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่, 2542: 6)

หลังจากนั้นการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็มีการปรับปรุงแนวความคิด กำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการปฏิบัติให้ชัดเจนขึ้นในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 ซึ่งระบุวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

1. *เพื่อจำแนกทำนาย และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการ โดยการเปรียบเทียบกับสภาวะที่ไม่มีโครงการ และเพื่อเตรียมการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ขั้นวางแผน*

โครงการ ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการก่อสร้าง และดำเนินโครงการ และเพื่อสนับสนุนหลักการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. *เพื่อให้มีการนำปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม มาช่วยในการวางแผนโครงการและตัดสินใจดำเนินโครงการ*

(สำนักงานนโยบายและแผน อ้างถึงใน ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 14)

การปรับปรุงขบวนการวิเคราะห์ผลกระทบฯใน พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มีเจตนารมณ์ในการปรับปรุงเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้

" 1. เพื่อปรับปรุงระบบ EIA ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งในการอนุมัติโครงการ กล่าวคือทั้งโครงการของรัฐ และโครงการเอกชน มีระบบการทำงานแยกจากกันโดยชัดเจนว่า ใครมีอำนาจอนุมัติโครงการของรัฐ ใครมีอำนาจอนุมัติโครงการเอกชน

2. ปรับปรุงในเรื่องกระบวนการให้ความเห็นชอบ คือการให้ความเห็นชอบรายงาน EIA จะผ่านความเห็นชอบหรือไม่ผ่านนั้น ในส่วนโครงการของเอกชนให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิมที่ผู้ให้ความเห็นชอบเป็นหน่วยงานของรัฐ คือ สวล. และในส่วนของโครงการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นชอบ คือ คณะรัฐมนตรี "

(กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่, 2542: 6)

เจตนารมณ์ในการปรับปรุง พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 ดังกล่าวปรากฏสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ดังนี้

1. กำหนดประเภทและขนาดของโครงการ หรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องทำรายงาน E I A ไว้ชัดเจน[1] โดยอำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

2. กำหนดให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ก่อนการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการในกรณีโครงการที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีต้องจัดทำรายงานตั้งแต่ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

3. กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ชัดเจน โดยกำหนดให้ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตรวจสอบข้อมูลรายงานเบื้องต้นภายใน 15 วัน ถ้า

[1] มีประเภทโครงการที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันทั้งสิ้น 22 โครงการ

รายงานฯไม่สมบูรณ์ให้แจ้งเจ้าของโครงการทราบและแก้ไขรายงานฯให้ถูกต้อง และพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นภายใน 30 วัน ก่อนเข้าสู่การพิจารณาโดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการ[1]

คณะกรรมการผู้ชำนาญการจักต้องพิจารณารายงานการวิเคราะห์ให้เสร็จสิ้งภายใน 45 วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จในระยะที่กำหนดจะมีผลให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นผ่านความเห็นชอบ

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่เห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการนั้นๆ แล้ว จะแจ้งให้เจ้าของโครงการทราบ และแก้ไขตามประเด็นที่คณะกรรมการเสนอ ก่อนนำกลับเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการใหม่ ซึ่งต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน

4. กำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตรอการสั่งอนุญาต จนกว่ารายงานฯ จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และเมื่อรายงานฯได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตสั่งอนุญาตได้ โดยให้นำมาตรการที่เสนอไว้ในรายงานฯ กำหนดเป็นเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตและถือว่าเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตนั้นด้วย

5. กำหนดคุณสมบัติผู้ที่สามารถจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยผู้ที่จัดทำต้องเป็นนิติบุคคล ที่มีผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 1 คน[2] และได้รับใบอนุญาตรับรองคุณสมบัติจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยหลังปี พ.ศ. 2535 ยังคงปรากฏอุปสรรคในการดำเนินการเช่น เจ้าของโครงการไม่เห็นความสำคัญ ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ขาดผู้ชำนาญการในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และไม่มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน ทั้งนี้สำนักงานนโยบายและแผน ได้เล็งเห็นอุปสรรคดังกล่าว และได้พยายามปรับปรุง เพิ่มเติม แนวทางในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เพื่อให้สอดคล้องสภาวะการณ์ในปัจจุบัน โดยการริเริ่มให้มีการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น การกำหนดประเภทและขนาดโครงการ รวมทั้งขั้นตอนการเสนอรายงานฯ การเพิ่มบทลงโทษสำหรับเจ้าของโครงการและผู้จัดทำรายงานฯที่ฝ่าฝืน และการกระจายอำนาจการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ สู่ภูมิภาคและหน่วยงานท้องถิ่น

การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นแสดงรายละเอียดของการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบว่ามีการวิเคราะห์ถูกต้อง บนพื้นฐานความเป็นจริงและน่าเชื่อถือได้หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วหน่วยงานที่รับผิดชอบการวิเคราะห์

---

[1] มีหน้าที่มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมกำหนด ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ก

[2] ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สาขาสิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยา หรือสุขาภิบาล หรือ วิชาวิทยาศาสตร์สาขาสิ่งแวดล้อมหรือสุขาภิบาล หรือวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม สาขาใดสาขาหนึ่ง ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ก

ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะกำหนดแนวทาง ขั้นตอนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เพื่อเป็นแบบแผนให้เจ้าของโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ปฏิบัติ

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ได้จำแนกโครงการต่างๆที่ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานฯ เป็นกลุ่มตามลักษณะและขนาดของโครงการ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เช่น กลุ่มงานพลังงาน กลุ่มงานการคมนาคม กลุ่มงานเหมืองแร่ เป็นต้น แต่ละกลุ่มงานจะกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ และโครงร่างรายงานฯ เพื่อให้ผู้มีสิทธิจัดทำรายงานฯ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานฯ ทราบขอบเขตในการศึกษา และเป็นแนวทางการการจัดทำรายงานฯที่เหมาะสมกับขนาดและลักษณะของโครงการ ดังเช่นโครงร่างการจัดทำรายงานฯ ของโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ นี้

1. โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่ตากอากาศ

กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบรายงานฯและรับผิดชอบการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯโครงการสถาปัตยกรรม ประเภทที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ[1] ได้กำหนดโครงร่างรายงานฯ เป็นแนวทางสำหรับการจัดเตรียมรายละเอียดประเด็นต่างๆของรายงานฯ เพื่อกำหนดขอบเขตรายงานฯ ในการจัดทำรายงานฯให้ชัดเจน และเพื่อให้การจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามโครงร่างรายงานฯ ที่กำหนดขึ้นนี้ไม่ได้มีสำหรับการจัดทำรายงานฯ โครงการประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานฯ จึงควรปรับเปลี่ยนโครงร่างรายงานฯให้เหมาะสมกับแต่ละโครงการ ดังคำกล่าวว่า

> *"ควรพิจารณาลักษณะกิจกรรมและลักษณะของโครงการ รวมทั้งสภาพแวดล้อมและบริเวณที่ตั้งโครงการ ตลอดจนลักษณะเฉพาะและความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่จะทำการศึกษา และขนาด ที่ตั้ง หรือวิธีการวิเคราะห์ผลกระทบที่ใช้เป็นต้น แล้วปรับหัวข้อการศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการนั้นๆ ซึ่งผู้ศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่จะดำเนินการเป็นสำคัญ โดยใช้แนวทางนี้ประกอบการศึกษาและจัดทำรายงานฯ เท่านั้น"* (สำนักงานนโยบายและแผน, 2542: 4-5)

โครงร่างรายงานฯ โครงการในความรับผิดชอบของกลุ่มงานบริการชุมชนและที่พักอาศัย แบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ

1. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับหลัก (Main Report) สำหรับให้ สผ. การตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์[2] และจัดส่งให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่อนุญาตก่อสร้าง หรือเปิดดำเนินการ หรือขยายโครงการ หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้งานโครงการนั้นๆ

---

[1] ประกอบด้วย อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารที่ตั้งอยู่ริมน้ำ ทะเล ทะเลสาบหรือใกล้กับอุทยานแห่งชาติ โรงพยาบาล โรงแรมและสถานตากอากาศ การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่พักอาศัย และอาคารอยู่อาศัยรวม

[2] เสนอรายงานฯ ต่อ สผ. ไม่น้อยกว่า 15 ฉบับ

2. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับย่อ (Executive Summary) สำหรับให้คณะกรรมการฯพิจารณา ต้องประกอบด้วยรายละเอียด ข้อมูลโดยสรุปที่มีในรายงานฯฉบับหลักทุกประการ

1.1. <u>โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับหลัก</u> [1]

รายงานฉบับหลัก (Main Report) เป็นรายงานฯ ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยรายละเอียดการวิเคราะห์ผลกระทบฯ เอกสารอ้างอิงต่างๆที่ออกโดยราชการ หลักฐานแสดงคุณสมบัติของผู้ศึกษาและจัดทำรายงานฯ ใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิ์จัดทำรายงานฯ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ครบถ้วน โดยมีโครงร่างรายงานฯ ดังนี้

บทนำ

1. ความเป็นมาของโครงการ เหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินโครงการ
2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำและขั้นตอนการนำเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
3. ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา โดยมีพื้นที่ทำการศึกษาจากแนวเขตโดยรอบโครงการไม่น้อยกว่า 1 กิโลเมตร
4. ทางเลือกโครงการพร้อมเหตุผลประกอบ เช่นสถานที่ตั้ง ขนาดโครงการ รูปแบบอาคาร เป็นต้น
5. สถานภาพการดำเนินการของโครงการขณะทำการศึกษา
6. ระยะเวลาการศึกษาและจัดทำรายงาน

รายละเอียดโครงการ

แสดงรายละเอียดครอบคลุมถึงลักษณะ ประเภท และขนาดของโครงการ เพื่อให้เกิดภาพพจน์ของโครงการและสามารถใช้เป็นแนวคิด ประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยแบ่งเป็น

1. ประเภทและขนาดของโครงการ พื้นที่และกิจกรรมภายในโครงการ พร้อมเอกสารสิทธิ์ที่ดินทุกแปลงในบริเวณโครงการ
2. สถานที่ตั้งโครงการ
   - <u>ที่ตั้งโครงการ</u> รายละเอียดสถานที่ตั้งโครงการ ประกอบด้วย การเข้าถึงโครงการ ขนาดพื้นที่โครงการ การใช้ที่ดินข้างเคียงโดยรอบ พื้นที่โครงการและบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบ สถานที่สำคัญใกล้เคียง พร้อมแสดงภาพถ่ายสภาพปัจจุบัน แผนที่
   - <u>แผนผังแสดงโครงการ (Layout)</u> แสดงทิศทาง ขอบเขตกรรมสิทธิ์ การใช้ที่ดินภายในโครงการและบริเวณใกล้เคียง ตำแหน่งที่ตั้งกิจกรรมทั้งหมด พร้อมแผนผังแสดง

[1] เรียบเรียงจากเอกสารเผยแพร่แนวทางการจัดทำรายงาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่ตากอากาศ โดย กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สาธารณูปโภค แผนผังแสดงโครงการ ตำแหน่งที่ตั้งกิจกรรมทั้งหมดและผังแสดงระบบสาธารณูปโภค

3. รูปแบบอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในโครงการ โดยแสดงรูปแบบ ความสูง จำนวนและขนาดอาคาร ระบุพื้นที่ว่างและพื้นที่สีเขียว ร้อยละของพื้นที่ที่มีอาคารปกคลุม อัตราส่วนพื้นที่อาคารของโครงการทั้งหมดต่อพื้นที่โครงการ ขนาดพื้นที่แต่ละกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอย ระยะถอยร่น ระยะห่างของอาคารจากแนวพื้นที่โครงการและแนวชายฝั่งหรือริมน้ำ
4. แผนการก่อสร้างและดำเนินการ แสดงรายละเอียดพร้อมแผนภูมิแสดงขั้นตอนและระยะเวลาก่อสร้าง การดำเนินงานของโครงการและการจัดแบ่งระยะของโครงการ รวมทั้งแผนการบริหารและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
5. สภาพเศรษฐกิจและการลงทุนของโครงการ

สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบในปัจจุบัน และสภาพพื้นที่โครงการก่อนมีโครงการหรือการดำเนินการใด ๆ

แสดงสภาพแวดล้อม และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม คุณค่าต่างๆบริเวณพื้นที่โครงการและใกล้เคียง โดยให้ครอบคลุมพื้นที่ในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการและผลกระทบนั้นๆ โดยแบ่งเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1. สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบในปัจจุบัน
   - <u>ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ</u> คือข้อมูลสภาพโดยทั่วไปทางกายภาพก่อนมีโครงการ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ระดับความสูง รูปแบบการระบายน้ำ ประเภทและคุณสมบัติของดิน ความลึกจากผิวดินถึงชั้นหิน การทรุดตัวของดิน ข้อมูลสภาพภูมิอากาศ ความเร็วลม การใช้ประโยชน์ของแหล่งน้ำ (ถ้ามี) มาตรฐานคุณภาพน้ำ และความลึกของน้ำใต้ดินเป็นต้น
   - <u>ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวะภาพ</u> คือการอธิบายถึงระบบนิเวศน์ที่สำคัญๆ ในบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ทั้งระบบนิเวศน์บนบกและในน้ำ
   - <u>คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์</u> เช่น การใช้น้ำ การจัดการน้ำเสีย การระบายน้ำ การจัดการขยะมูลฝอย และการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น
   - <u>คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต</u> คือการเสนอข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเช่น ข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์-สังคม ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ทัศนียภาพบริเวณที่ตั้งโครงการ สภาวะ สาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น
2. สภาพพื้นที่โครงการก่อนมีโครงการหรือก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายละเอียด หรืออธิบายลักษณะภูมิศาสตร์ทั่วไป ธรณีสัณฐาน ลักษณะดิน ความอุดมสมบูรณ์ แหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์ของแหล่งน้ำนั้น คุณภาพอากาศ ระดับเสียง การสั่นสะเทือน การใช้ประโยชน์ในพื้นที่เดิม การคมนาคม การบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ในบริเวณพื้นที่โครงการก่อนการดำเนินการ

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการ

ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยอาศัยเกณฑ์หรือรายละเอียดประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ กลุ่มงานบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องประเมินผลกระทบให้ชัดเจนทั้งผลกระทบที่เกิดระหว่างการก่อสร้างและเปิดดำเนินการ และผลกระทบระหว่างการดำเนินการ ทั้งด้านบวกและลบ ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งใช้หลักเปรียบเทียบระหว่างการมีและไม่มีโครงการ ดังนี้

1. รายละเอียดและกิจกรรมของโครงการ
   - <u>การใช้น้ำ</u> โดยแสดงรายละเอียดแหล่งน้ำใช้ การปรับปรุงคุณภาพน้ำใช้ ระบบจ่ายน้ำ การสำรองน้ำ ความสามารถในการให้น้ำของบ่อบาดาล[1] และเอกสารอ้างอิงจากหน่วยงานราชการ ปริมาณน้ำใช้แต่ละกิจกรรมในโครงการ
   - <u>การจัดการน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล</u> แสดงรายละเอียดการประมาณปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม ความเหมาะสมของระบบบำบัดน้ำเสียในโครงการ แบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสีย รายละเอียดการออกแบบและการคำนวณ เป็นต้น
   - <u>การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม</u> แสดงรายละเอียด แสดงรายละเอียดระบบระบายน้ำในพื้นที่โครงการ ปริมาณน้ำระบายจากโครงการสู่ภายนอก เป็นต้น
   - <u>การจัดการมูลฝอย</u> แสดงการประเมินปริมาณมูลฝอยจากกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งกากตะกอนไขมันจากระบบบำบัดน้ำเสีย รายละเอียดของภาชนะหรือห้องเก็บรวบรวม และความสามารถในการขนถ่ายมูลฝอย เป็นต้น
   - <u>ระบบไฟฟ้าและพลังงาน</u> แสดงการประเมินปริมาณการใช้ไฟฟ้า รายละเอียดแหล่งไฟฟ้าหรือกระบวนการผลิตไฟฟ้าในกรณีที่โครงการผลิไฟฟ้าใช้เอง
   - <u>ระบบป้องกันอัคคีภัย</u> แสดงรายละเอียดระบบป้องกันอัคคีภัย แผนฉุกเฉินกรณีเกิดอัคคีภัย และประสิทธิภาพของระบบป้องกันอัคคีภัย
   - <u>การจราจร</u> แสดงการประเมินปริมาณรถยนตร์หรือปริมาณการจราจรที่เกิดจากโครงการ ทางเข้า-ออกและจำนวนและตำแหน่งที่จอดรถภายในโครงการ เป็นต้น
   - <u>การระบายอากาศ</u> กลิ่น ควันและไอความร้อน แสดงรายละเอียดแหล่งกำเนิดกลิ่น ควัน และไอความร้อน การระบายอากาศภายในอาคาร ตำแหน่งจุดระบาย เป็นต้น
   - <u>การใช้ที่ดิน</u> แสดงรายละเอียดการจัดภูมิสถาปัตย์ การใช้ที่ดินในโครงการ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ในโครงการ ผลกระทบด้านสุนทรียภาพและทัศนียภาพ เป็นต้น
   - <u>การสื่อสาร</u> แสดงรายละเอียดอุปกรณ์และระบบการสื่อสาร ระบบป้องกันฟ้าผ่า และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารภายในโครงการ
   - <u>เจ้าหน้าที่และพนักงาน</u> แสดงรายละเอียดจำนวนบ้านพักและประเมินผลกระทบจากกิจกรรม

[1] ถ้าโครงการมีการขุดเจาะน้ำบาดาลเป็นน้ำใช้ภายในโครงการ

2. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะก่อสร้างและเปิดดำเนินโครงการ
   - ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ แสดงการประเมินผลกระทบทางสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นขณะทำการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการ เช่น ความลาดชัน สภาพพื้นที่เดิม การเกิดฝุ่นละออง การกำเนิดเสียง เป็นต้น
   - ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวะภาพ แสดงการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับระบบนิเวศน์วิทยาบนบกและระบบนิเวศน์วิทยาในน้ำหรือชายฝั่ง
   - คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ แสดงการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับระบบสาธารณูปโภคของชุมชนบริเวณใกล้เคียงโครงการ เช่น การใช้น้ำ การระบายน้ำฝน การใช้ไฟฟ้าและการคมนาคมขนส่ง เป็นต้น
   - คุณค่าคุณภาพชีวิต แสดงการประเมินผลกระทบจากการพัฒนาโครงการที่อาจเกิดขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสังคมเศรษฐกิจ

มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

พิจารณาผลการศึกษารายละเอียดโครงการและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ควบคุมให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ซึ่งเจ้าของโครงการหรือผู้ประกอบการสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวถือเป็นข้อเสนอที่ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งคัด

1. มาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ แสดงรายละเอียดการควบคุมผลกระทบต่างๆตามที่ประเมินไว้ เช่น แผนดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ และค่าใช้จ่าย เป็นต้น
2. กรณีที่จะเกิดความเสียหายที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ แสดงรายละเอียดการชดเชยและมาตรการป้องกัน แก้ไขผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น

1.2. โครงร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับย่อ

รายงานฉบับย่อ เป็นรายงานสำหรับการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยรายละเอียด ในประเด็นสำคัญที่เสนอไว้ในฉบับหลัก อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่างๆดังนี้

บทนำ

1. ความเป็นมาและจุดประสงค์การพัฒนาโครงการ
2. วัตถุประสงค์การจัดทำรายงานฯ
3. ทางเลือกที่ตั้งโครงการและวิธีการดำเนินโครงการ พร้อมแสดงเหตุผลและข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้ง
4. ประเภท ขนาด รูปแบบสถาปัตยกรรมและความสูงอาคารและสิ่งก่อสร้าง ในโครงการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

5. ที่ตั้งโครงการ ขนาดพื้นที่โครงการ สภาพแวดล้อมโดยรอบ พร้อมภาพประกอบ แผนที่ตั้งโครงการและแผนที่แสดงองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบพื้นที่โครงการ ในระยะห่างอย่างน้อย 1 กิโลเมตร โดยใช้มาตราส่วน 1 : 50,000 หรือมาตราอื่นที่เหมาะสม

สรุปรายละเอียดสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

1. สภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโครงการ สรุปสภาพปัญหาพื้นที่บริเวณโดยรอบโครงการในประเด็น ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต
2. สภาพและปัญหาบริเวณพื้นที่โครงการในปัจจุบันก่อนการดำเนินการใดๆ สรุปสภาพพื้นที่และปัญหาในปัจจุบัน เช่น สภาพภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณูปโภค การระบายน้ำ น้ำผิวดิน เป็นต้น รวมทั้งอธิบายความสามารถด้านสาธารณูปโภค ในการรองรับกิจกรรมหรือโครงการ พร้อมแสดงแผนผัง หรือภาพถ่ายประกอบ

สรุปการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. รายละเอียดกิจกรรมภายในโครงการ เสนอรายละเอียดโครงการและประเมินความสามารถประสิทธิผลของระบบสาธารณูปโภคภายในโครงการ เมื่อเปิดดำเนินการแล้ว โดยอธิบายถึงการคาดการณ์ปริมาณ ตำแหน่งที่ตั้ง จำนวน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ การบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำ การป้องกันน้ำท่วม การกำจัดมูลฝอยและกากของเสีย การระบายอากาศ กลิ่นและควัน เสียงรบกวน ระบบการจราจร ระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย
2. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระหว่างก่อสร้างและดำเนินการ อธิบายรายละเอียดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมบริเวณโครงการและพื้นที่โดยรอบ ในระหว่างการก่อสร้างและดำเนินการในประเด็น ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

สรุปมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ

เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยอ้างอิงกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง โดยแบ่งมาตรการเป็นระหว่างการก่อสร้าง และดำเนินการ ตามที่เสนอในรายงานฯฉบับหลัก

3 .แนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ

กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับใช้เป็นแนวทางสำหรับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการสถาปัตยกรรมที่พักอาศัย บริการชุมชน

และสถานที่ตากอากาศ ซึ่งประกอบไปด้วย รายละเอียดและเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณารายงานฯ ตามประเด็นในโครงร่างการจัดทำรายงานฯ ซึ่งมีรายละเอียดโดยย่อดังนี้[1]

สภาพภูมิประเทศ

- รวบรวมข้อมูลและรายงานการศึกษาด้านสภาพภูมิประเทศบริเวณโครงการ ประกอบกับแผนที่แสดงที่ตั้งโครงการ อัตรา1:50,000 ของกรมที่ดิน และเอกสารอ้างอิง
- ศึกษารายละเอียดการออกแบบและแผนดำเนินการของโครงการ ด้านการเตรียมพื้นที่ และลักษณะการวางผังโครงการ
- ประเมินผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนสภาพภูมิประเทศระหว่างก่อสร้างโครงการและเปิดดำเนินโครงการ พร้อมเสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

3.2 สภาพภูมิอากาศ

- รวบรวมข้อมูลอุตุนิยมวิทยา จากสถานีตรวจอากาศที่ใกล้เคียงที่ตั้งโครงการ ซึ่งได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ความชื้น อุณหภูมิ กระแสลม พร้อมทั้งแสดงเอกสารอ้างอิง
- ศึกษาชนิด ปริมาณและแหล่งกำเนิดมวลสารบริเวณใกล้เคียง
- ประเมินผลกระทบด้านคุณภาพอากาศต่อโครงการ ทั้งจากการก่อสร้างและดำเนินโครงการ และผลกระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียง
- เสนอมาตรการลดผลกระทบในระหว่างการก่อสร้างและระหว่างเปิดดำเนินโครงการ

3.3 คุณภาพน้ำ

- รวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำบริเวณพื้นที่โครงการและใกล้เคียง พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลนั้น
- เก็บตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำบริเวณใกล้เคียง โดยกำหนดสถานีเก็บน้ำไม่น้อยกว่า 2 สถานี นำมาวิเคราะห์คุณสมบัติทางกายภาพ ทางเคมีและทางชีวภาพ เช่น pH, BOD, TKN และ Coliform Bacteria เป็นต้น
- สำรวจพื้นที่โครงการ ระบุแหล่งของมลภาวะโดยรอบโครงการ
- ประเมินผลกระทบต่อคุณภาพน้ำที่เกิดจากการระบายน้ำทิ้งของโครงการสู่แหล่งน้ำ ในรูปของ BOD mixcing และ Total BOD loading.
- เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3.4 ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางชีวะภาพ

- ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมระบบนิเวศน์บนบก หรือในน้ำบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

[1] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค

- ศึกษาชนิด จำนวน การแพร่กระจาย แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืชหายากที่มีอยู่ในระบบนิเวศน์บริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
- แสดงเอกสารรับรองการดำเนินโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีที่โครงการอยู่ในบริเวณหรือใกล้เคียงพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศน์สิ่งแวดล้อม
- เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเนื่องจากการก่อสร้างและดำเนินโครงการ

3.5 <u>คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์</u>

- <u>การใช้ประโยชน์ที่ดิน</u>
  - ตรวจสอบความสอดคล้องของลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณโครงการและใกล้เคียงกับข้อกำหนดของผังเมือง พร้อมแสดงแผนผังสีแสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินจากผังเมืองจังหวัด หรือหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง
  - ศึกษาสภาพการใช้ที่ดินพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง อย่างน้อย 1 กม. รอบโครงการ[1]
  - ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการกับอัตราส่วนร้อยละการใช้ที่ดินตามข้อบังคับผังเมือง ในกรณีที่พื้นที่โครงการอยู่ในเขตพื้นที่ที่ไม่อดคล้องกับการวางผังเมือง
  - ประเมินความสอดคล้องของโครงการกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต และผลกระทบจากโครงการที่มีต่อประโยชน์การใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

- <u>การใช้น้ำ</u>
  - รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้น้ำในบริเวณพื้นที่โครงการและใกล้เคียงก่อนมีการก่อสร้างและดำเนินโครงการ
  - ประเมินปริมาณน้ำใช้ภายในโครงการจากกิจกรรมต่างๆ
  - ประเมินความพอเพียงในการให้บริการจ่ายน้ำและคุณภาพของแหล่งน้ำของโครงการ
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

- <u>การจราจรและการคมนาคมขนส่ง</u>
  - รวบรวมข้อมูลปริมาณการจราจรบนถนนสายที่ผ่านหน้าโครงการและบริเวณใกล้เคียง
  - ศึกษาปริมาณการจราจรที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมของโครงการ
  - ศึกษาการวางผังระบบการจราจรและพื้นที่จอดรถภายในโครงการ พร้อมแสดงผังการจราจรทางเข้า-ออกจำนวนและตำแหน่งที่จอดรถภายในโครงการ
  - ประเมินความสอดคล้องระบบการจราจรและพื้นที่จอดรถภายในโครงการกับข้อบังคับทางกฎหมาย และสภาพพื้นถนนด้านหน้าโครงการ
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบด้านการจราจรที่อาจเกิดขึ้นในโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

[1] กรณีโครงการอยู่นอกเขตการควบคุมการใช้ที่ดินของผังเมืองรวม

- <u>การบำบัดน้ำเสีย</u>
  - ประเมินปริมาณและลักษณะน้ำเสียที่เกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมต่างๆในโครงการ โดยการคำนวณจากปริมาณน้ำใช้[1] พร้อมทั้งแสดงเอกสารอ้างอิงการคำนวณ
  - ตรวจสอบประสิทธิภาพและรายละเอียดระบบบำบัดน้ำเสียทุกขั้นตอน
  - ศึกษาอัตราการไหลและลักษณะของน้ำเสีย[2]
  - ศึกษาแผนผังของระบบน้ำเสีย และแสดงแนวระดับน้ำของระบบรวบรวม ตั้งแต่แหล่งกำเนิดน้ำเสียจนถึงแหล่งรองรับน้ำทิ้ง
  - ประเมินคุณภาพน้ำทิ้งภายหลังการบำบัดและปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้ง
  - ศึกษาปริมาณ คุณภาพ การจัดการและสุขภาพอนามัย กรณีนำน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดมาใช้ประโยชน์ใหม่
  - ประเมินผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

- <u>การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม</u>
  - ศึกษาอัตราการระบายน้ำออกนอกโครงการสภาพเดิมและหลังการปรับเปลี่ยนพื้นที่ระหว่างการก่อสร้างและดำเนินโครงการ
  - ประเมินปริมาณน้ำทิ้งที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆในโครงการและการก่อสร้าง
  - ประเมินปริมาณน้ำฝนบริเวณโครงการในระยะ 3 ชั่วโมงแรก
  - ประเมินประสิทธิภาพของแหล่งรองรับน้ำทิ้ง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับแหล่งรองรับน้ำทิ้งนั้น
  - ศึกษามาตรการควบคุมอัตราการระบายน้ำทิ้ง และการหน่วงน้ำไว้ภายในโครงการของโครงการ
  - ศึกษาการออกแบบ แผนผังและระบบการระบายน้ำออกนอกโครงการ
  - ประเมินผลกระทบจากการระบายน้ำออกนอกโครงการที่อาจเกิดกับบริเวณใกล้เคียง
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

- <u>การกำจัดมูลฝอยและกากของเสีย</u>
  - ประเมินปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากทุกๆกิจกรรมในโครงการระหว่างการก่อสร้างและดำเนินการ โดยการคำนวณปริมาณมูลฝอยจากข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ พร้อมแสดงวิธีการคำนวณ
  - ประเมินความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบขนถ่ายและกำจัดมูลฝอยในท้องถิ่น พร้อมแสดงเอกสารรับรองจากหน่วยงานนั้นๆ
  - ศึกษาแผนการจัดการขยะมูลฝอยของโครงการว่าสอดคล้องกับมาตรการจัดการของท้องถิ่น
  - ศึกษาการออกแบบรายละเอียดอุปกรณ์และห้องพักมูลฝอยภายในโครงการ แสดงตำแหน่งและรูปแบบอาคาร ระยะเวลาในการเก็บพัก และการจัดการน้ำเสียที่เกิดขึ้น

---

[1] ไม่ต่ำกว่า 80 % ของปริมาณน้ำใช้

[2] ค่า BOD

- ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ตั้งเพื่อประเมินผลกระทบด้านสุนทรียภาพและความเดือดร้อน รำคาญของผู้อยู่อาศัยบริเวณโดยรอบ
- ประเมินผลกระทบด้านมลพิษอากาศ เสียง น้ำและดิน ที่เกิดเนื่องจากการจัดการมูลฝอยภายในโครงการ
- ประเมินปริมาณกากตะกอนเนื่องจากการบำบัดน้ำเสีย และไขมัน
- เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

- ไฟฟ้าและพลังงาน
  - ศึกษาการออกแบบอาคารและอุปกรณ์ที่ใช้ภายในโครงการ เพื่อประเมินปริมาณการใช้พลังงานและไฟฟ้า
  - ประเมินปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ภายในโครงการ แลเปรียบเทียบกับกรณีมีมาตรการประหยัดไฟฟ้า ทั้งระหว่างการก่อสร้างและดำเนินโครงการ
  - เสนอแนะมาตราการประหยัดพลังงานและไฟฟ้า

- อัคคีภัย
  - แสดงรายละเอียด ชนิด จำนวน และประสิทธิภาพของระบบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งสัญญาณเตือนภัย ทางหนีไฟฉุกเฉิน
  - แสดงแผนผังตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและทางหนีไฟ
  - ประเมินโอกาสที่จะเกิดอัคคีภัยและแหล่งที่จะเกิดอัคคีภัย พร้อมผลกระทบกับบริเวณใกล้เคียง
  - ศึกษากิจกรรมภายในโครงการ และสภาพบริเวณโดยรอบ
  - ประเมินความสามารถและความพอเพียงของอุปกรณ์และระบบป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งบันไดหนีไฟของโครงการ และความสามารถในการให้บริการดับเพลิงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - ประเมินระบบป้องกันอัคคีภัยกับความสอดคล้องทางกฎหมาย

- การระบายอากาศและระบบปรับอากาศ
  - ศึกษาสภาพแวดล้อม ทิศทางลม และการระบายอากาศในพื้นที่โดยรอบโครงการก่อนมีก่ารก่อสร้างและดำเนินโครงการ
  - ประเมินผลกระทบต่อการบดบังทิศทางลม และสภาวะการระบายอากาศพื้นที่โดยรอบโครงการ
  - ประเมินความสามารถและเพียงพอของสภาพระบายอากาศภายในโครงการ
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบ

3.6 คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

- เศรษฐกิจ-สังคม
  - รวบรวมข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ-สังคม โดยการใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน จากกลุ่มตัวอย่างบริเวณพื้นที่โครงการ
  - รวบรวมข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจ-สังคม จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
  - เสนอแนะมาตรการลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพเศรษฐกิจ-สังคม บริเวณชุมชนใกล้เคียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สุนทรียภาพ
  - ระบุรายละเอียดการออกแบบอาคารในโครงการ ลักษณะรูปแบบอาคาร กลุ่มอาคารและสิ่งก่อสร้าง ความสูง การตกแต่งและทาสีอาคาร
  - แสดงตำแหน่งที่ตั้งอาคาร แนวหรือระยะถอยร่น พร้อมภาพถ่ายแสดงสภาพพื้นที่โครงการและพื้นที่ข้างเคียง
  - ศึกษาสภาพแวดล้อมในปัจจุบันในรัศมีไม่น้อยกว่า 1 กม. โดยรอบโครงการ หรือมากกว่าตามความสูงและขนาดโครงการ
  - ระบุแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรม โบราณสถานหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี ในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กม. โดยรอบโครงการ
  - ประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของสภาพแวดล้อมและสิ่งก่อสร้างในโครงการ พร้อมแสดงภาพเชิงซ้อนประกอบ เปรียบเทียบก่อนและหลังดำเนินโครงการ
  - สำรวจทัศนคติของชุมชนในบริเวณที่คาดว่าจะคาดว่าจะเกิดผลกระทบ
  - แสดงรายละเอียดการจัดภูมิสถาปัตยกรรม รูปแบบอาคาร

การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม โดยกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของรายงานฯ และพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้น ก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาเห็นชอบ ตามลักษณะของโครงการ ดังนี้

1. โครงการที่ต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

โครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อผลผูกพันด้านงบประมาณ พรบ.สิ่งแวดล้อม 2535 กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา รายงานการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2.1. แสดงขั้นตอนการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ โครงการร่วมกับเอกชนซึ่งต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

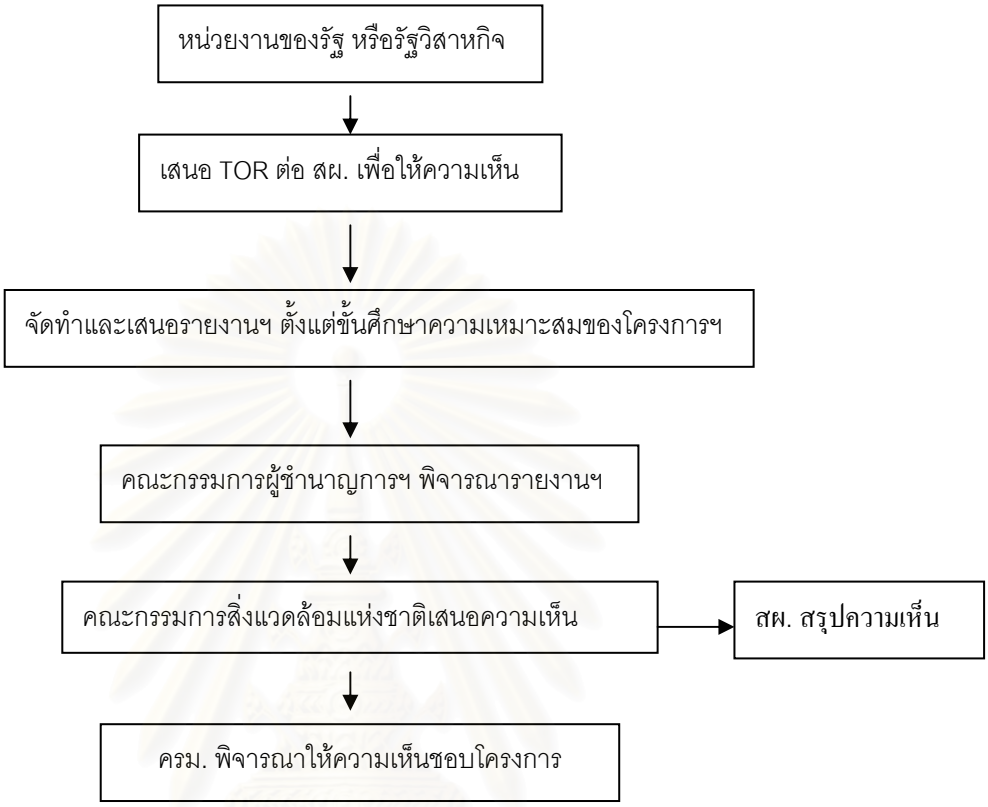

2. โครงการที่ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือโครงการเอกชน

โครงการที่ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือโครงการเอกชน แต่ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการตามกฎหมาย เช่น โครงการจัดสรรที่ดิน อาคารชุด โรงงานอุตสาหกรรม เหมืองแร่ เป็นต้น กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาให้ความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ โดยให้กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตรวจสอบข้อมูลรายงานเบื้องต้นภายใน 15 วัน ถ้ารายงานฯไม่สมบูรณ์ให้แจ้งเจ้าของโครงการทราบและแก้ไขรายงานให้ถูกต้อง และพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นภายใน 30 วัน ก่อนเข้าสู่การพิจารณาโดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการ

คณะกรรมการผู้ชำนาญการจักต้องพิจารณารายงานการวิเคราะห์ให้เสร็จสิ้งภายใน 45 วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จในระยะที่กำหนดจะมีผลให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นผ่านความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่เห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการนั้นๆแล้ว จะแจ้งให้เจ้าของโครงการทราบ และแก้ไขตามประเด็นที่คณะกรรมเสนอ ก่อนนำกลับเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการใหม่ ซึ่งต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน

แผนภูมิที่ 2.2. แสดงขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการเอกชน และโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2.3. แสดงขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมสำหรับโครงการเอกชน และโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรี

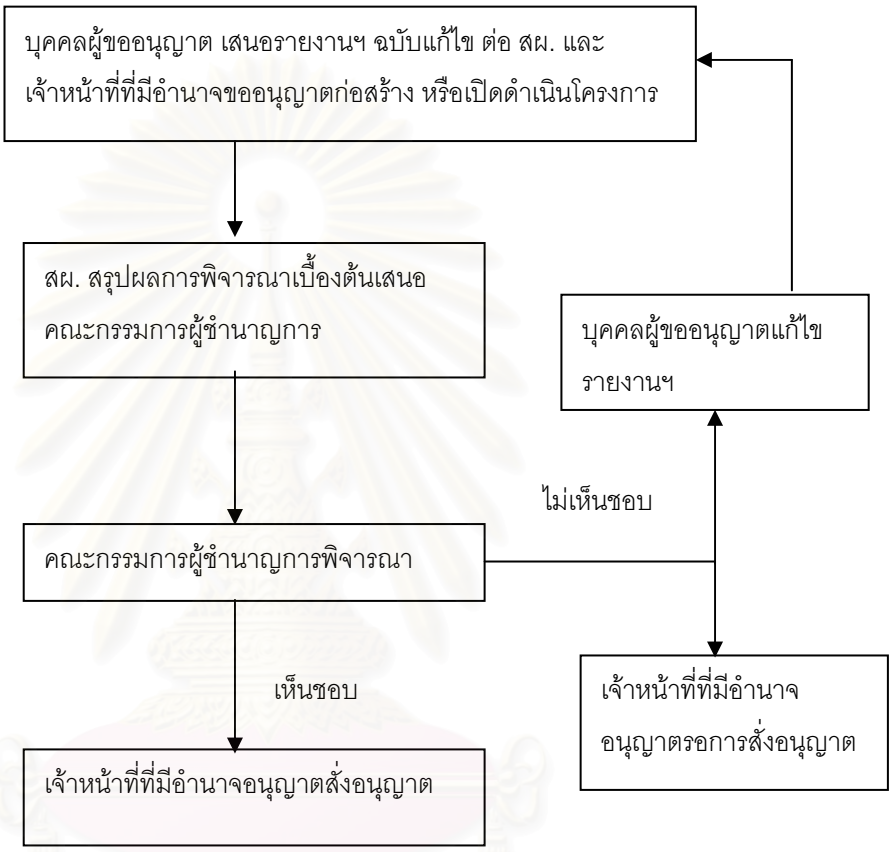

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

การออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล

การออกแบบสถาปัตยกรรม ประกอบด้วยคำที่มีความหมายเฉพาะคือ การออกแบบ และสถาปัตยกรรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการออกแบบ (design) หมายถึง ขบวนการแสวงหาแนวทางหรือแผนดำเนินการที่ดีที่สุด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ โดยการกระทำที่เป็นระเบียบ ภายในข้อจำกัด เกิดเป็นผลิตภัณฑ์หรือแผนดำเนินการ ที่สามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบของผลของการออกแบบนั้นๆได้ก่อน โดยการทดสอบหรือทดลองก่อนนำไปปฏิบัติจริง ดังตัวอย่างคำนิยามของการออกแบบที่บัญญัติโดยผู้รู้ดังต่อไปนี้

" *การออกแบบ คือ การใช้ความคิดในการเลือกใช้วัสดุ เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีหน้าที่ใช้สอยตามความต้องการ ทั้งในด้านอัตถประโยชน์และความงามในรูปร่าง ลักษณะตลอดจนรูปทรง*" (ทำนอง จันทิมา, 2532: 2)

" *การออกแบบ คือ กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุและลักษณะของทัศนธาตุเป็นองค์ประกอบ ใช้ทฤษฎีต่างๆเป็นแนวทาง และใช้วัสดุนานาชนิดเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ โดยที่นักออกแบบจะต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติตลอดกระบวนการสร้างสรรค์นั้น ผลงานการออกแบบจะเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีความสบายขึ้น หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทางกายภาพ หรือเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม*" (มาโนช กงกระบับท์, 2538: 27)

" *Our new definition of designing as the initiation of change in man made things implies that there are other objectives that must be achieved before drawings can be completed, or event started."* (Jones, 1992: 6)

" *Design is to search for and to use the essential. The search begins in the perceptive mind of man in nature. His purpose is first to understand and then to communicate to others what he has learned of the essential character of all life; to fulfill essential human needs; and to play his own part well in the total plan*." (Herwitz, 1967: 208)

" *Design is the means by which we order our surrounding, re-shaping natural material to suit our needs and purposes. It arises at the interface between human-kind and raw environment and expresses human intentions, desires and hope* "(Rawson, 1987: 10)

คำว่า สถาปัตยกรรม (Architecture) โดยทั่วไปหมายถึง การผสมผสานระหว่างวิทยาการจัดการก่อสร้าง ศิลปะ และเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและสภาพแวดล้อม เพื่อสนองตอบความต้องการของมนุษย์ ทั้งด้านการใช้สอยทางสภาพร่างกายและด้านสุนทรียภาพของจิตใจ ดังข้อความที่หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์กฤษดากร ทรงนิพนธ์ไว้ดังนี้

" *และในความคิดเห็นของผู้เขียนแล้วคำว่า architecture กินความมากกว่านั่น และควรจะหมายถึงศิลปะและวิทยาการแห่งการก่อสร้างที่เฉลียวฉลาดและประกอบทำขึ้นด้วยศิลปะลักษณะ . . . สถาปัตยกรรมมีหน้าที่สนองผลให้แก่มหาชนผู้มีอารยธรรมแล้ว ที่ปารถนาสิ่งของและการงาน อันประกอบด้วยวิจิตรศาสตร์และความงามมากกว่าความเป็นประโยชน์และการประหยัดเท่านั้น*" (ม.จ. อิทธิเทพสรรค์ กฤษฎากร, 2539: 18-23)

ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่ วิทรูเวียส (Vitruvius) ปารถนาให้เกิดขึ้นดังนี้

"*สถาปัตยกรรมต้องมีความแข็งแรงมั่นคง (strength) ใช้ประโยชน์ได้ (utility) และสง่างาม (grace) ซึ่งในช่วง 1500 ปีต่อมา คือ ประมาณปลายคริสศตวรรษที่ 16 ต่อกับต้นศตวรรษที่ 17 เวอร์ เฮนรี่ วัตัน (Sir Henry Watton, 1568-1639) กวีและนักการเมืองชาวอังกฤษ ถอดความจากต้นฉบับของวิทรูเวียส และบัญญัติเป็นคำจำกัดความหรือคำขวัญขึ้นใหม่ว่า สถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า ควรประกอบด้วย ความมั่นคง (firmness) การใช้สอยได้สะดวก (commodity) และความพึงพอใจ (delight)*" (ผุสดี ทิพทัส, 2541: 4)

จากคำนิยามของการออกแบบและสถาปัตยกรรมข้างต้น การออกแบบสถาปัตยกรรมจึงหมายถึงขบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและตัดสินใจเลือกแนวทาง หรือการปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการก่อสร้าง และพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอย ความแข็งแรง และสุนทรียภาพของมนุษย์อย่างเป็นระบบ และไม่เป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อมาภายหลัง การที่จะออกแบบสถาปัตยกรรมให้ได้ประสิทธิภาพดังกล่าว สถาปนิกหรือผู้ออกแบบต้องมีเกณฑ์ หรือบรรทัดฐานในการออกแบบดังนี้

เกณฑ์การออกแบบสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป

การออกแบบสถาปัตยกรรม เป็นขั้นตอนหนึ่งของขบวนการออกแบบสถาปัตยกรรม ภายหลังการวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดโครงการ เป็นขั้นตอนการแก้ปัญหา และถ่ายทอดเป็นโครงร่างหลายรูปแบบพิจารณา เปรียบเทียบเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และพัฒนาจนเป็นแบบสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์ มีการตัดสินใจที่เป็นระบบ โดยมีเกณฑ์ หรือประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

1. สภาพแวดล้อม

การพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการออกแบบ และมีผลให้ลักษณะสถาปัตยกรรมแตกต่างกัน เพราะการออกแบบสถาปัตยกรรม คือ การเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมเดิมเป็นสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ อาคารข้างเคียง เส้นทางคมนาคม และระบบสาธารณูปโภค เป็นต้น และสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม เช่น ศาสนา ศิลปะพื้นถิ่น และเศรษฐกิจในชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น ทั้งสภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งโครงการ และบริเวณใกล้เคียง

สภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดสถาปัตยกรรม ทั้งการวางผังบริเวณ ตำแหน่งอาคาร ตำแหน่งพื้นที่ใช้สอย รวมทั้งรูปร่าง รูปทรงของสถาปัตยกรรมนั้นด้วย กล่าวคือ สถาปัตยกรรมควรจะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ผู้ออกแบบจึงต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างรอบคอบ และผสานความต้องการของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมได้ ทั้งสามารถนำสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถาปัตยกรรมด้วย ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพหรือสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ดังข้อความว่า "*งานสถาปัตยกรรมควรเป็น*

ผลมาจากการที่ผู้ออกแบบได้พยายามให้สิ่งก่อสร้างนั้นๆ เข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมและดินฟ้าอากาศ ตลอดจนสะท้อนให้เห็นชีวิตจิตใจและความเป็นอยู่ของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย" (ผุสดี ทิพทัส, 2541 : 8)

2. ประโยชน์ใช้สอย

ประโยชน์ใช้สอยเป็นพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ที่มุ่งหวังจะได้จากการออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อให้ความมุ่งหวังดังกล่าวประสบความสำเร็จ สถาปนิกต้องศึกษาถึง ประเภทและจุดประสงค์ของสถาปัตยกรรมนั้นๆ ความต้องการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้สอย รวมทั้งกิจกรรม พฤติกรรม วัฒนธรรมของผู้ใช้สอย และลักษณะเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย การศึกษาดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการออกแบบ จัดวางตำแหน่ง รูปร่าง ขนาด และการสัญจรระหว่างพื้นที่ใช้สอย ที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทั้งประโยชน์ทางร่างกายและจิตใจ

นอกจากพื้นที่ใช้สอยแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารสถาปัตยกรรมก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อประโยชน์ใช้สอยของสถาปัตยกรรมนั้นๆ ดังนั้นสถาปนิกต้องเตรียมพื้นที่ และเลือกใช้งานระบบต่างๆภายในอาคารให้เหมาะสมกับการใช้สอยสถาปัตยกรรมนั้นๆด้วย เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำใช้ ระบบบำบัดน้ำ และระบบจราจรภายใน เป็นต้น

3. ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

การก่อสร้างสถาปัตยกรรมต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก สถาปนิกจึงควรพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น กับผลตอบแทนที่ได้จากการออกแบบนั้นๆ รวมทั้งระยะเวลาในการก่อสร้าง การดำเนินการ เพื่อให้สถาปัตยกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด เช่น

- ขนาดและลักษณะอาคาร ที่มีกรรมวิธีในการก่อสร้างไม่ซับซ้อน ก่อสร้างได้ง่าย และใช้เวลาน้อย
- การเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่น ที่หาได้ง่ายและสะดวกในการขนย้าย ทั้งนี้เพื่อประหยัดค่างบประมาณด้านการขนส่ง ทั้งยังมีผลให้การก่อสร้างใช้เวลาน้อยลงด้วย

4. ความแข็งแรง

คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของสถาปัตยกรรม คือความแข็งแรง มั่นคง สามารถใช้สอยได้อย่างปลอดภัย ดังตัวอย่างประเด็นที่ใช้ในการพิจารณาดังนี้

- โครงสร้าง การออกแบบโครงสร้างที่เหมาะสม แข็งแรง สามารถรองรับอาคารและการใช้สอยภายในได้อย่างปลอดภัย
- วัสดุก่อสร้าง การเลือกใช้วัสดุก่อสร้างที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงตามลักษณะของโครงสร้าง การใช้สอยภายใน และสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ

5. สังคม วัฒนธรรม

สถาปัตยกรรม เป็นผลิตผลที่เกิดขึ้นจากสังคม และวัฒนธรรม ในแต่ละท้องถิ่น การออกแบบจึงควรสอดคล้องกับสภาวะทางสังคม สามารถสื่อสาร หรือยกระดับจิตใจของสังคมได้ ดังตัวอย่างประเด็นในการพิจารณาดังนี้

- ความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบโครงการ
- วัฒนธรรม และศิลปะท้องถิ่น
- สุนทรียภาพ

การออกแบบสถาปัตยกรรมโรงแรมตากอากาศชายทะเล

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นสถานตากอากาศ (Resort) ที่ให้บริการที่พักเพื่อการพักผ่อนสุดสัปดาห์หรือการพักร้อน ท่องเที่ยว และสันทนาการ มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ 1,000 ปี ก่อนคริสตกาล โดย เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในสมัยโรมัน จากความต้องการท่องเที่ยวของมนุษย์รวมทั้งการเดินทางเพื่อประโยชน์ทางการเมือง, การค้า, การศาสนา, การกีฬาและเพื่อประโยชน์สุขทางด้านสุขภาพอนามัย แล้วจึงแพร่ขยายสู่ทั่วทั้งทวีปยุโรป อาฟริกา เอเชียกลาง และ สหรัฐอเมริกา ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนในยุโรปและสหรัฐอเมริกานิยมท่องเที่ยวในสถานที่ตากอากาศโดยเฉพาะโรงแรมตากอากาศชายทะเลมาก ความนิยมดังกล่าวทำให้โรงแรมตากอากาศชายทะเลแพร่หลายไปตามแนวชายฝั่งทะเล และหมู่เกาะต่างๆ เช่น แนวชายฝั่งทะเลมหาสมุทรแอตแลนติก และอ่าวเม็กซิโก หมู่เกาะฮาวาย และฝั่งทะเลตอนเหนือของจาไมก้า เป็นต้น ภายหลังความนิยมท่องเที่ยวและตากอากาศชายทะเลจึงกระจายสู่เอเชีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามสถานที่ตากอากาศชายทะเลที่มีชื่อเสียงโดยทั่วไป

ในประเทศไทยโรงแรมตากอากาศเริ่มต้นขึ้น เมื่อประเทศไทยมีการติดต่อค้าขายกับชาวตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เกิดจากความต้องการที่พักแรมสำหรับชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวยุโรปที่เข้ามาประกอบกิจการต่างๆในประเทศไทย นอกจากที่พักแรมในเมืองแล้วชาวยุโรปเหล่านั้นยังนิยมพักแรมในสถานที่ตากอากาศชายทะเลด้วย รัฐบาลไทยในสมัยนั้นจึงจัดสร้างอาคารเพื่อการพักตากอากาศชายทะเลขึ้นเป็นครั้งแรกที่ ตำบลอ่างหิน แขวงเมืองชลบุรี เพื่อบริการชาวต่างชาติโดยเฉพาะ ภายหลังความนิยมในการพักตากอากาศชายทะเลก็ขยายสู่กลุ่มชนชั้นสูงของไทย เป็นที่นิยมในหมู่ราชวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเมื่อการเดินทางสู่สถานที่ตากอากาศชายทะเลได้รับการพัฒนาขึ้น การพักตากอากาศในโรงแรมตากอากาศชายทะเลก็เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป

โรงแรมตากอากาศชายทะเลในประเทศไทย ในระยะแรกมีต้นแบบมาจากการโรงแรมในยุโรป ทั้งด้านสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม และการให้บริการ เพราะมีชาวยุโรปเป็นผู้บริหารกิจการ โรงแรมตากอากาศชายทะเลที่บริหารโดยคนไทยเริ่มต้นครั้งแรกที่โรงแรมหัวหิน ซึ่งก่อสร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อรองรับการพักผ่อนของผู้โดยสารทางรถไฟดังคำกล่าวว่า *"เพื่อเป็นสถานที่ตากอากาศตามสมัยนิยมในยุคนั้น และความต้องการที่พักระหว่างการเดินทางของผู้โดยสารรถไฟระหว่างกรุงเทพฯและสิงคโปร์"* (บัณฑิต จุลาสัย, 2537: 33)

การดำเนินการของโรงแรมหัวหินประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก และเป็นแบบอย่างให้กับโรงแรมตากอากาศอื่นๆตามเส้นทางรถไฟ และสถานที่ตาอากาศที่มีชื่อเสียงทั่วไป จนกระทั่งในช่วงปลายของทศวรรษ 2520 เมื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนดให้ปี พ.ศ. 2530 เป็นปีการท่องเที่ยว ในเวลาดังกล่าวจึงมีการเพิ่มปริมาณจำนวนโรงแรมและ

ห้องพักมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศและรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ซึ่งโดยมากแล้วจะเป็นโรงแรมเพื่อการพักผ่อนในสถานตากอากาศชายทะเล เช่น โรงแรมเมอริเดียน จังหวัดภูเก็ต โรงแรมดุสิตลากูนา จังหวัดภูเก็ต โรงแรมรอยัลครุยส์ พัทยา เป็นต้น การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวที่มีอย่างต่อเนื่องทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี มีผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย และภูมิภาคจะถดถอยลง

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการของโรงแรมตากอากาศชายทะเลดังกล่าว คือ สถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งโรงแรมนั้นๆ เพราะนอกจากสถาปัตยกรรมจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแล้ว สถาปัตยกรรมยังเป็นสิ่งดึงดูดหรือสร้างความสนใจให้กับผู้ที่มาพักผ่อนได้เป็นอย่างดี ดังข้อความว่า

> "*ในบรรดาปัจจัยต่างๆ ที่จะมีส่วนดึงดูดนักท่องเที่ยว สถาปัตยกรรมซึ่งมีความหมายรวมถึง การวางผังบริเวณ การออกแบบสิ่งแวดล้อม ภูมิสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้าง นับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง . . . หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า สถาปัตยกรรมจะมีส่วนในการสร้างความสำเร็จหรือความล้มเหลวให้กับโครงการท่องเที่ยวได้โดยตรง*" (เขียนศักดิ์ แสงเกลี้ยง, 2542: 23)

การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเลได้พัฒนา ปรับปรุงวิธีการ และแนวทางการออกแบบให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่มาพักผ่อน ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและการบริการเรื่อยมา ทั้งการเพิ่มเติมการใช้สอยอื่นๆนอกจากการบริการที่พักสำหรับตากอากาศ เช่นการเพิ่มห้องสำหรับการประชุมสัมมนา ห้องจัดเลี้ยง และสิ่งอำนวยความสะดวกในเชิงธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวของผู้มาใช้บริการที่เพิ่มจำนวนขึ้น และมีความต้องการที่หลากหลายขึ้น อย่างไรก็ตามการออกแบบสถาปัตยกรรม โรงแรมตากอากาศชายทะเลโดยทั่วไปยังคงพิจารณาจากเกณฑ์ หรือบรรทัดฐาน ในการออกแบบดังนี้

1. เกณฑ์การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล

โรงแรมตากอากาศชาทะเล เป็นสถาปัตยกรรมประเภทบริการชุมชน และที่พักอาศัย มีจุดประสงค์เพื่อเป็นอาคารที่พักสำหรับผู้ที่ต้องการพักผ่อน ท่องเที่ยว การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งหมายรวมถึงการวางผังบริเวณ สภาพแวดล้อม สิ่งปลูกสร้าง และภูมิสถาปัตยกรรม ที่มีประสิทธิภาพ ต้องพิจารณาออกแบบโครงร่าง และเลือกทางเลือก ในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1. สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบของอาคารโรงแรมตากอากาศชายทะเล แสดงคุณภาพของโรงแรมนั้นๆ โดยทั่วไปแล้วโรงแรมตากอากาศชายทะเลจะตั้งอยู่ในบริเวณที่สามารถเชื่อมต่อกับชายหาดหรือทะเลได้โดยตรง หันหน้าสู่ทะเลหรือกิจกรรมทางน้ำ ทั้งนี้การพิจารณาที่ตั้งขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม รวมทั้งความเหมาะสมในการดำเนินการ โดยคำนึงถึงลักษณะของที่ตั้งต่างๆดังนี้

- *ที่ตั้งมีลักษณะภูมิศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในแต่ละช่วงเวลาหรือไม่อย่างไร*
- *มีลักษณะสำคัญทางธรรมชาติภายนอกโครงการ เช่น แม่น้ำ ภูเขา สระน้ำ ที่สามารถรวมเป็นทัศนียภาพที่สวยงามให้แก่โครงการได้หรือไม่*
- *มีลักษณะสำคัญทางธรรมชาติภายในโครงการที่สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับโครงการในอนาคตได้หรือไม่*
- *สามารถนำลักษณะของหัตถกรรม หรือวัฒนธรรมตามแบบแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมในการจัดภูมิสถาปัตยกรรม หรือสภาพแวดล้อมทั้งโครงการได้หรือไม่*
- *อะไรคือลักษณะสำคัญของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รูปทรง และองค์ประกอบเป็นอย่างไร*

(Huffadine, 2000:71)

1.2. <u>สภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง</u>

ปัจจัยหนึ่งที่มีผลให้โรงแรมตากอากาศชายทะเลประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการ คือ สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมบริเวณโรงแรมและสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงโรงแรมที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น

- <u>สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ</u>

สภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งของโรงแรมตากอากาศชายทะเลเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะชายหาด ซึ่งเป็นสภาพภูมิประเทศโดยธรรมชาติ มีผลโดยตรงกับการตลาดและการออกแบบอาคารโรงแรม การเลือกที่ตั้งโรงแรมที่ดีจึงต้องคำนึงถึงสภาพของชายหาดด้วย ซึ่งชายหาดที่เหมาะสมควรเป็นบริเวณที่มีการพัฒนาแล้ว แต่ยังคงสภาพธรรมชาติที่สวยงาม และเป็นบริเวณที่สามารถป้องกันหรือคาดการณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้ เช่น น้ำขึ้น-น้ำลง กระแสน้ำ กระแสลมที่พัดผ่านไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับความสูงของพื้นดินและชายหาด หรือไม่อยู่ในแนวการเคลื่อนของแผ่นดิน ซึ่งจะนำกระแสคลื่นยักษ์ ซูนามิ (Tsunami) พัดเข้าชายฝั่ง เป็นต้น

- <u>สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม</u>

วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เข้มแข็ง มีเอกลักษณ์ เป็นฐานที่ดีในการออกแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมของโครงการ เนื่องจาก ศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น จะชี้นำการตลาดที่เจาะจงนักท่องเที่ยวกลุ่มพิเศษขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามการออกแบบโดยอ้างอิงวัฒนธรรมท้องถิ่นจะมีค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ซ่อมบำรุงสูงตามไปด้วย

สภาพทางสังคมของชุมชน ความสัมพันธ์โครงการกับชุมชนโดยรอบ จะช่วยลดปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างโครงการและชุมชน เช่น ปัญหาการรุกล้ำโครงการ ปัญหาการรักษาสภาพชายหาด การจัดหาวัสดุในท้องถิ่นเป็นต้น นอกจากนั้นแล้วชุมชนบริเวณใกล้เคียงโครงการยังจัดเป็นแหล่งผลิตผลงานทางวัฒนธรรม ศิลปกรรม และเป็นแหล่งแรงงานที่สำคัญในการก่อสร้างและดำเนินโครงการด้วย

- <u>ระบบสาธารณูปโภค</u>

ระบบสาธารณูปโภคในท้องถิ่นเป็นสิ่งหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล เพราะถ้าระบบสาธารณูปโภคไม่ดีพอหรือไม่สามารถให้บริการถึงพื้นที่โครงการแล้ว การเตรียมระบบสาธารณูปโภคขึ้นใหม่เองจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณเป็นอย่างมาก การศึกษาความพร้อมของระบบ

สาธารณูปโภคจะช่วยในการวางแนวทางจัดหา และเตรียมการด้านระบบสาธารณูปโภคของโรงแรมให้เพียงพอต่อความต้องการ เช่น การจัดซื้อน้ำใช้ นำน้ำที่ผ่านการบำบัดมาใช้ในการรดน้ำพันธ์ไม้ จัดเตรียมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเป็นต้น

- การคมนาคม

ที่ตั้งโครงการที่มีการคมนาคมสะดวก ง่ายต่อการเข้าถึงมีผลต่อการเลือกมาพักผ่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ถ้าเป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ตั้งควรสามารถเข้า-ออกได้ด้วยทางรถยนตร์ แต่ถ้านักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญโครงการควรที่จะเดินทางไปยังสนามบินหรือท่าเรือได้สะดวก นอกจากความสะดวกในการเดินทางของกลุ่มเป้าหมายแล้ว การคมนาคมที่สะดวก สามารถขนถ่ายสินค้าต่างๆได้ดีจะช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างเรียบร้อย เนื่องจากการบริการภายในโรงแรมตากอากาศต้องเตรียมผลิตภัณฑ์และอาหารต่างๆรองรับแขกผู้มาพักจำนวนมาก

1.3. พื้นที่ใช้สอย

การกำหนดพื้นที่ใช้สอยและกิจกรรมต่างๆภายในโรงแรมต้องสัมพันธ์กับนโยบายด้านการตลาด และลักษณะการให้บริการของโรงแรม การจัดขนาดพื้นที่ใช้สอยที่เพียงพอ มีพื้นที่สำหรับกิจกรรมที่หลากหลาย สะดวกในการให้บริการ รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่ เป็นส่วนช่วยในการแข่งขันระหว่างธุรกิจการโรงแรม อย่างไรก็ตามพื้นที่ใช้สอยของโรงแรมตากอากาศชายทะเลโดยทั่วไปประกอบด้วยพื้นที่ส่วนต่างๆดังนี้[1]

ตารางที่ 3.1 แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล

บริเวณพื้นที่	จำนวน/ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
■ ส่วนห้องพัก		
- จำนวนห้องพัก Typical	300-600 ห้อง	
- จำนวนห้อง Suit	12 ห้อง	
- จำนวนชั้น	4 – 6 ชั้น	
- ขนาดห้องพัก Typical	8.3 x 3.6 ตารางเมตร	
- ขนาดห้อง Suit	30 ตารางเมตร	
- Circulation และพื้นที่บริการ	+ 42%	
■ พื้นที่สาธารณะ		
- โถงและส่วนลงทะเบียน โถงลิฟท์บันได	1 ตารางเมตร/ ห้อง	
- lounge	1 ตารางเมตร / ที่นั่ง	
- รานค้า	90 ตารางเมตร	
■ ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม		
- Cafa ‘ หรือ Coffee shop	50 ที่, ที่ละ 1.6 ตารางเมตร	
- ภัตตาคารหลัก	150 ที่, ที่ละ 2.0 ตารางเมตร	
- ภัตตาคารแบบพิเศษ	300 ที่, ที่ละ 1.8 ตารางเมตร	
- Hotel bar	100 ที่, ที่ละ 1.50 ตารางเมตร	

[1] เรียบเรียงจาก ตาราง Indicative space standards โดย Lawson, 1995:126

ตารารงที่ 3.1 (ต่อ)

บริเวณพื้นที่	จำนวน/ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
- Entertainment	200 ที่, ที่ละ 1.6 ตารางเมตร	
- Circulation	+ 25 %	
■ ห้องประชุม		
- ห้อง Ballroom และ จัดเลี้ยง	200 ที่, ที่ละ 1.2 ตารางเมตร	
- ห้องประชุม	100 ที่, ที่ละ 1.6 ตารางเมตร	
- Circulation	+ 25%	
■ ส่วนนันทนาการ (ในร่ม)	3.1 % สนามกอล์ฟ และ health club สระว่ายน้ำ และสนามเทนนิส	
■ ส่วนบริหาร		
- Front office	0.4 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- Executive	0.2 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- ฝ่ายขาย	0.35 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- ฝ่ายบัญชี	0.25 ตารางเมตร/ห้องพัก	
■ ส่วนพนักงาน		
- ห้องพนักงานประจำส่วนห้องพัก	0.7 ตารางเมตร : 1 คน	
- ห้องควบคุม, ห้องส่วนบุคคล	0.3 ตารางเมตร /ห้องพัก	
- ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าและล๊อกเกอร์	0.7 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- ห้องอาหารพนักงาน	0.3 ตารางเมตร/ห้องพัก	
■ Back of house		
- ครัวหลัก	0.8 ตารางเมตร/ที่	
- ครัวสำหรับจัดเลี้ยง	0.2 ตารงเมตร/ที่	
- ห้องเก็บอาหารและเครื่องดื่ม	0.2 ตารางเมตร/ที่	
- Circulation	+ 20%	
■ พื้นที่ส่วนบริการ		
- ห้องเก็บขยะ	0.3 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- ห้องเก็บของทั่วไป	0.5 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- Housekeeping	0.5 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- ซักแห้ง	0.8 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- ช่างและซ่อมบำรุง	1.0 ตารางเมตร/ห้องพัก	
- เรือนเพาะชำ	1.5 ตารางเมตร/ห้องพัก	

จากตารางที่ 3.1 เฉลี่ยแล้วโรงแรมตากอากาศชายทะเลจะมีพื้นที่ 63.7 ตารางเมตร/ห้องพัก อย่างไรก็ตาม การกำหนดขนาดของห้องพักสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย และการให้บริการของโรงแรมตากอากาศชายทะเลนั้นด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4. ลักษณะและความต้องการเฉพาะของพื้นที่ใช้สอย

การออกแบบส่วนพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของโรงแรมนอกจากขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถใช้สอยได้สะดวกแล้ว สถาปนิกควรจะพิจารณาถึงลักษณะและความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่นั้นด้วย เพราะแต่ละพื้นที่มีการใช้สอยที่แตกต่างกัน รองรับการใช้สอยเฉพาะอย่างและเฉพาะกลุ่มผู้ใช้สอย ดังตัวอย่างลักษณะเฉพาะของพื้นที่ใช้สอยดังนี้

- ห้องพัก

ห้องพักเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบโรงแรมตากอากาศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่สร้างรายได้ให้กับโรงแรม ซึ่งโดยทั่วไปส่วนห้องพักจะใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ของโรงแรม ดังคำกล่าวว่า "*พื้นที่ของโรงแรม 65-85% จะเป็นพื้นที่ส่วนห้องพัก การออกแบบที่จะให้ผลตอบแทนที่สูงสุดจึงต้องจัดพื้นที่ส่วนนี้ให้ได้มากที่สุด โดยให้พื้นที่ในส่วนเสริมและส่วนบริการอื่นๆ เท่าที่จำเป็น*" (มาลินี ศรีสุวรรณ, 2540: 10) แต่สำหรับโรงแรมตากอากาศชายทะเลที่ต้องการสภาพแวดล้อมในการพักผ่อนเป็นหลัก จำนวนห้องพักจึงอาจไม่มีปริมาณมากที่สุดเท่าที่ทำได้ดังเช่นโรงแรมประเภทอื่น เพราะการออกแบบห้องพักของโรงแรมตากอากาศชายทะเลต้องคำนึงถึงขนาดของห้องพักที่กว้างขวาง และมีบรรยากาศพักผ่อนมากกว่าโรงแรมในเมือง และมีระเบียงหรือมุมมองที่สามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามได้

นอกจากปริมาณห้องพักแล้ว การออกแบบห้องพักต้องคำนึงถึงโยบายการตลาดของโรงแรมด้วย เนื่องจากนโยบายด้านการตลาดของโรงแรมจะกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะมาใช้บริการของโรงแรม ซึ่งก็คือการกำหนดลักษณะ กิจกรรม และพฤติกรรมของผู้ใช้สอย นโยบายการตลาดจึงมีผลต่อลักษณะเฉพาะ หรือประเภทของห้องพักด้วย ซึ่งโดยทั่วไปห้องพักในโรงแรมจะมี 2 ลักษณะคือ

ห้องพักแบบทั่วไป(typical) เป็นห้องพักที่ให้บริการโดยทั่วไปของโรงแรม ประกอบด้วยเตียงนอน ซึ่งอาจเป็นเตียงคู่ เตียงเดี่ยว หรือเตียงเดี่ยวกับโซฟาที่ปรับเป็นเตียงนอนได้ พื้นที่นั่งพักผ่อน โต๊ะเขียนหนังสือและห้องน้ำ ห้องพักมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 3.75x5.5. เมตร และในแต่ละห้องพักควรมีระเบียงกว้างไม่ต่ำกว่า 1.50 เมตร มีความเป็นส่วนตัว สามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงาม และควบคุมเสียงรบกวนจากภายนอกได้

ห้องชุด (suite) การจัดพื้นที่ส่วนต่างๆในห้องชุดมีความต้องการมากกว่าห้องพักแบบทั่วไป ทั้งขนาดพื้นที่ เครื่องเรือน และการตกแต่งภายใน รวมทั้งการให้บริการใกล้ชิดเป็นส่วนตัวพิเศษ ในบางโรงแรมส่วนห้องชุดจะมีโถงต้อนรับ และลงทะเบียนเข้าพักแยกจากการห้องพักทั่วไป โดยปรกติ 1ห้องชุดประกอบด้วยห้องนอน 1-2 ห้อง ส่วนพักผ่อน ห้องน้ำ และห้องครัว จำนวนห้องชุดมีประมาณ 10 % ของห้องพักทั้งหมด โดยจัดไว้ในบริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ เช่นชั้นบนสุดของอาคาร ปลายด้านใดด้านหนึ่งของอาคาร หรือแยกห้องชุดออกเป็นหลังๆ (pavilion)ก็ได้

ภาพประกอบที่ 3.1. ตัวอย่างการจัดห้องชุด (suite) แบบแยกอาคาร (Pavilion) ในโรงแรมบันยัน ทรี ภูเก็ต ที่ออกแบบให้มีลักษณะสถาปัตยกรรมไทยตามความต้องการของผู้มาพักชาวยุโรป

ทางเดินเข้าสู่ห้องพักเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องพิจารณาในการออกแบบส่วนห้องพัก โดยทั่วไปทางเดินเข้าสู่ห้องพักแบ่งเป็นทางเดินเดี่ยว (single-loaded corridor) และ ทางเดินคู่ (double-loaded corridor) แต่สำหรับโรงแรมตากอากาศชายทะเลที่แต่ละห้องพักต้องการมุมมองที่สวยงาม หรือมองเห็นทะเลได้จากระเบียงห้องพัก ทางเดินเข้าสู่ห้องพักจึงมักเป็นแบบ ทางเดินเดี่ยว (single-loaded corridor) โดยมีทางเดินอยู่ด้านหลังส่วนห้องพัก ทั้งนี้ทางเดินเข้าสู่ห้องพักไม่ควรยาวเกินไป หรือมีส่วนปลายทางเดินห่างจากจุดบริการของแม่บ้านประจำชั้นมาก เพราะจะทำให้การบริการไม่สะดวก และมีผลต่อความรู้สึกเป็นส่วนตัวในการเข้าพักด้วย

สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการออกแบบส่วนห้องพักคือ ส่วนแม่บ้านประจำชั้น (Guest floor service space หรือ Maid station) ซึ่งเป็นส่วนบริการสำหรับทำความสะอาด ดูแลความเรียบร้อยของห้องพักประจำชั้นหรือพื้นที่ ประกอบด้วยพื้นที่เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด รถเข็น และชุดเครื่องนอน เป็นต้น นอกจากเป็นพื้นที่ของแม่บ้านแล้ว ส่วนแม่บ้านประจำชั้น ยังเป็นที่สำหรับ ลิฟท์บริการ พื้นที่เก็บของของ Room service และห้องน้ำสำหรับพนักงานด้วย พื้นที่ส่วนแม่บ้านประจำชั้นดังกล่าวควรจะรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของแม่บ้านในแต่ละวัน ซึ่งอยู่ระหว่าง 12-15 ห้อง/แม่บ้าน ดังคำกล่าวว่า "*ในทุกๆชั้นห้องพักจะต้องมีพื้นที่บริการ สำหรับเก็บอุปกรณ์รถเข็นของแม่บ้าน และอุปกรณ์สำหรับการบริการเบื้องต้น เราต้องคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของแม่บ้านที่ให้บริการห้องพักได้ระหว่าง 12-15 ห้อง/แม่บ้าน จำนวนห้องพักจึงเป็นตัวกำหนดจำนวนแม่บ้าน และพื้นที่ส่วนแม่บ้านประจำชั้น*" (Chiara, 1973: 733)

- <u>ส่วนทางเข้า (Entrance)</u>

โดยทั่วไปโรงแรมควรมีทางเข้า-ออกหลายทาง แยกประเภทตามการใช้งานหรือกิจกรรมของแขกผู้มาพัก ช่วยลดการสัญจรภายในอาคาร และช่วยป้องกันความปลอดภัย มีทางเดินด้านหน้ากว้างพอสำหรับขนย้ายกระเป๋า นอกจากความคล่องตัวในการให้บริการแล้วบริเวณทางเข้าหลักยังเป็นส่วนสำคัญในการแสดงภาพลักษณ์ของโรงแรม เพื่อช่วยในการจดจำ และสร้างความประทับใจแก่แขกผู้มาพัก

- <u>โถง (Lobby)</u>

โถงเป็นส่วนหลักของทางเข้า เป็นที่สร้างความประทับใจอันดับแรกของโรงแรม เป็นพื้นที่แสดงให้เห็นสภาพและลักษณะการให้บริการของโรงแรมนั้นๆ การออกแบบตามเกณฑ์มาตราฐานจึงไม่เพียงพอ แต่ต้องออกแบบให้เกิดความรู้สึก กว้างขวาง โดยมีมุมมองและสภาพแวดล้อมเชื่อมต่อถึงส่วนพักผ่อน หรือนันทนาการสามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงามเช่น สวน ชายหาด สนามกอล์ฟ และภูเขา เป็นต้น เพื่อสร้างความรู้สึกและภาพพจน์ที่ดีของโรงแรม

ในโรงแรมตากอากาศชายทะเล โถงจะมีขนาดเล็กกว่าโรงแรมประเภทอื่นๆ เนื่องจากมีการใช้งานน้อยกว่า โดยมีเพียงพื้นที่ติดต่อระหว่างแขกผู้มาพักและเจ้าหน้าที่ของโรงแรม ประกอบด้วย ส่วนต้อนรับ (Reception) พื้นที่นั่งพักผ่อนสำหรับแขก อุปกรณ์ของงานธุรการ โทรศัพท์ และห้องเก็บของ

ภาพประกอบที่ 3.2. แสดงบริเวณทางเข้าหลัก โรงแรม เชอราตัน แกรนด์ ลากูน่า บีช ที่มีเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย เพื่อสร้างความน่าสนใจแก่โรงแรม

ภาพประกอบที่ 3.3. แสดงบริเวณโถง (Lobby) ในโรงแรม Grand Hyatt Bali ที่มีการออกแบบเรียบง่าย มีบรรยากาศของการพักผ่อนตามธรรมชาติโดยใช้วัสดุและศิลปกรรมท้องถิ่น

ภาพประกอบที่ 3.4 แสดงส่วนทางเดินสาธารณะเชื่อมต่อระหว่างอาคารภายในโรงแรม Amandari บาหลี ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนอาคารและสภาพแวดล้อมโดยรอบ โดยประยุกต์ใช้สถาปัตยกรรมท้องถิ่นเพื่อสร้างลักษณะพิเศษให้กับอาคารโรงแรม

แผนภูมิที่ 3.1. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วน โถงกับพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ

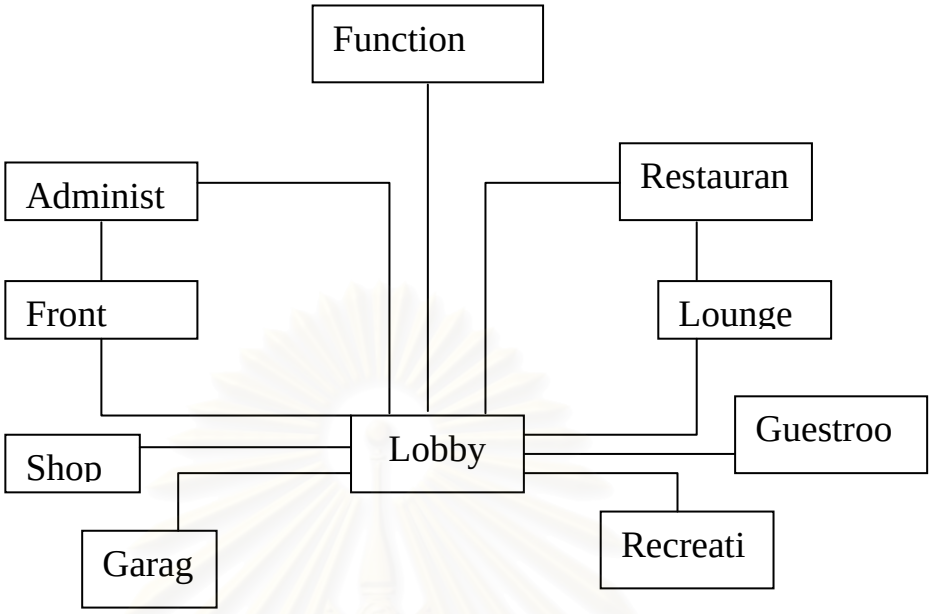

- ส่วนนันทนาการ (Recreation facilities)

สำหรับโรงแรมประเภทตากอากาศ (resort) ส่วนนันทนาการมีความสำคัญมากกว่าโรงแรมประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมนันทนาการตามลักษณะพิเศษของที่ตั้งแล้ว โรงแรมตากอากาศชายทะเลควรมีกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ บริการเสริมด้วย โดยทั่วไปส่วนนันทนาการประกอบด้วย สนามเทนนิส กีฬาทางน้ำ สระว่ายน้ำกลางแจ้งรวมทั้งสระว่ายน้ำสำหรับเด็ก ศูนย์สุขภาพ (health club) ศูนย์วารีบำบัด (spa) และสนามกอล์ฟ เป็นต้น เนื่องจากแขกผู้มาพักในโรงแรมตากอากาศชายทะเลมีจุดประสงค์ในการพักผ่อนในช่วงหยุดพักร้อน ใช้เวลาในโรงแรมระหว่าง 1-2 อาทิตย์หรือมากกว่า การจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายจะช่วยให้แขกผู้มาพักพึงพอใจและทำกิจกรรมอยู่ภายในบริเวณโรงแรม เป็นการส่งเสริมด้านการตลาดของโรงแรมได้ดียิ่งขึ้น การวางตำแหน่งของส่วนนันทนาการดังกล่าวมักจะสัมพันธ์กับการจัดภูมสถาปัตยกรรมและความต้องการเฉพาะด้าน ดังตัวอย่างเช่น

สระน้ำ เป็นส่วนนันทนาการที่พบได้มากในโรงแรมทั่วไป นอกจากสระว่ายน้ำที่สร้างขึ้นแล้ว ชายหาดและทะเลจัดเป็นส่วนหนึ่งของสระน้ำธรรมชาติของโรงแรมตากอากาศชายทะเล ชายหาดดังกล่าวควรมีความลาดเอียงที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ไม่มีสิ่งกีดขวางบนชายหาด น้ำทะเลมีคุณภาพดีและเคลื่อนไหวสม่ำเสมอ ชายหาดควรมีร่มเงาจากพันธ์ไม้ต่างๆ มีพืชคลุมดินเพื่อช่วยยึดสันทรายไว้ เป็นต้น

สระว่ายน้ำที่สร้างขึ้น เป็นส่วนนันทนาการที่โรงแรมตากอากาศมีไว้บริการเป็นปรกติ ซึ่งมักจัดเป็นสระว่ายน้ำภายนอกอาคาร ล้อมรอบด้วยภูมิสถาปัตยกรรมแบบเมืองร้อน สามารถมองเห็นได้จากส่วนห้องพักหรือส่วนพื้นที่สาธารณอื่นๆในโรงแรม มีการบริการอาหารและเครื่องดื่มภายในบริเวณนี้ด้วย

ภาพประกอบที่ 3.5 แสดงการจัดวางตำแหน่งและรูปร่างของสระว่ายน้ำ ในลักษณะต่างกันๆ ในโรงแรมตากอากาศชายทะเล ในโรงแรมบันยันทรีภูเก็ต (ขวา) ที่เป็นสระว่ายน้ำกึ่งในร่ม อยู่ภายในบริเวณส่วน Spa และโรงแรม Holiday Inns (ซ้าย) ที่เป็นสระว่ายน้ำกลางแจ้งรูปทรงอิสระ (free form)

สนามเทนนิส โรงแรมตากอากาศชายทะเลที่มีการบริการสนามเทนนิส ควรจัดเตรียมสนามไว้ไม่น้อยว่า 2-3 สนาม โดยแยกส่วนสนามออกจากส่วนอื่นๆของโรงแรมมีการกั้นพื้นที่ชัดเจน สามารถควบคุมการเข้าออกได้ การวางตำแหน่งสนามควรวางตามแนวเหนือ-ใต้ เพื่อว่าแสงอาทิตย์จะไม่รบกวนการเล่น การกำหนดประเภทของสนามขึ้นอยู่กับการตลาดของโรงแรม ถ้าเป็น Soft–court จะเหมาะกับผู้สูงอายุ แต่มีการบำรุงรักษาสูง ส่วน hard-court เป็นสนามที่นิยมในทวีปเอเชีย มีความสะดวกในการเล่นได้ดีกว่า

ศูนย์วารีบำบัด (Spa) เป็นการบริการพิเศษที่มีเฉพาะบางโรงแรม การออกแบบศูนย์วารีบำบัด (Spa) มักจะแยกเป็นพื้นที่เฉพาะ มีทางเข้า-ออก และ โถง (Lobby) ต่างหาก สามารถเห็นได้จากทางเข้าหลักหรือโถงของโรงแรม ศูนย์วารีบำบัดต้องการพื้นที่ใช้สอยไม่มากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแบบแผนและระยะเวลาให้บริการ ทั้งการบริการช่วงเวลาสั้นๆ ประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง และการบริการระยะยาว 1-2 อาทิตย์

การกำหนดพื้นที่ใช้สอยของศูนย์วารีบำบัดโดยทั่วไปควรมีพื้นที่ประมาณ 929 ตารางเมตร ดังคำกล่าวว่า *"ศูนย์วารีบำบัด ต้องการพื้นที่ใช้สอยขนาดไม่ใหญ่มากนัก โครงการที่ประสบความสำเร็จจำนวนมากถูกออกแบบให้มีพื้นที่ใช้สอยทั้งสิ้นประมาณ 10,000 ตารางฟุต (929 ตารางเมตร) หรือน้อยกว่า"* (Huffadine, 2000: 258) ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆเช่น

ทางเข้าหลัก และพื้นที่ต้อนรับ
บริการทางการแพทย์ และการบำบัด
ศูนย์ออกกำลังกาย
ห้องสำรับ Aerobics, โยคะ และ bar exercises
ศูนย์บริการเพื่อความงามและการพักผ่อน
สำนักงานบริหารและห้องพักพนักงาน
Spa wet , dry areas และ Treatment
ห้องล๊อกเกอร์และเปลี่ยนเสื้อผ้า
สระว่ายน้ำ
Sport hall สำหรับกีฬาในร่ม เช่น บาสเก็ตบอล
ห้องสมุด
ส่วนบริการการแพทย์ และผู้ชำนาญเฉพาะทาง

- ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม (Food and beverage facilities)

ส่วนอาหารและเครื่องดื่มมักอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงสะดวก ตั้งอยู่ใกล้ครัว หรือมีทางเชื่อมติดต่อกันได้ สามารถบริการอาหารเช้าและอาหารเย็นในปริมาณมากพอที่จะรองรับแขกผู้มาพักได้ การวางตำแหน่งโต๊ะอาหารควรมีระยะห่างมากพอสมควร เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนตัวในขณะรับประทานอาหาร หรือ

จัดให้มีกิจกรรมบันเทิงพิเศษอื่นภายในบริเวณส่วนอาหารและเครื่องดื่มด้วย ดังข้อความว่า "*ส่วนอาหารและเครื่องดื่มควรมีการบริการด้านความบันเทิง เช่น จัดให้มี Piano bar หรือมีพื้นที่เตรียมไว้เพื่อการบันเทิงพิเศษ*" (Lawson, 1995: 78) และควรมีการบริการอาหารและเครื่องดื่มที่หลากหลายทั้งสถานที่และประเภทของอาหาร ทั้งนี้การเลือกรูปแบบการให้บริการขึ้นอยู่กับการตลาดของแต่ละโรงแรม เช่น

- *ภัตตาคารระดับสูง*
- *Coffee shop ให้บริการเฉพาะอาหารเช้าและอาหารว่าง*
- *Buffet และ Salad bar*
- *ภัตตาคารพิเศษ ที่มีรายการอาหารที่แปลกใหม่ หรือการบริการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ*
- *ภัตตาคาร แบบ Open air และบาร์บริเวณสระว่ายน้ำ*
- *บาร์ บริการเครื่องดื่ม และของขบเคี้ยว*
- *ซุ้มอาหารบริการตนเอง* (Huffadine, 2000: 175-176)

- <u>ส่วนสำนักงานบริหาร (Administration offices)</u>

ส่วนบริหารภายในโรงแรมมักอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่สามารถติดต่อกับผู้ใช้บริการได้สะดวก และสามารถเชื่อมต่อกับส่วนบริการ (back of the house) แต่ไม่ทำให้เสียพื้นที่โถง หรือ ทัศนียภาพในการพักผ่อนของผู้ใช้บริการ โดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

<u>*ส่วน Front desk และ Front office*</u> เป็นส่วนพนักงานที่มีกิจกรรมสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการโดยตรง มีหน้าที่ติดต่อ ให้ข้อมูลข่าวสาร และประสานงานกับส่วนสำนักงานและบริการอื่นๆของโรงแรม ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆเช่น ส่วนต้อนรับ ส่วนติดต่อรับจองห้องพัก ส่วนลงทะเบียนเข้าพัก พนักงานโทรศัพท์ เป็นต้น โดยทั่วไปส่วน front office มักจัดในลักษณะ เคาน์เตอร์ ยาว 1.8 เมตร ต่อ station และเพิ่ม 1 station ทุกๆจำนวนห้องพักที่เพิ่มขึ้น 150 ห้อง ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดจากทางเข้าหลักและเห็นโถงลิฟท์ ไม่มีส่วนโครงสร้างอาคารเกะกะ

<u>*ส่วน ผู้บริหาร (Executive office)*</u> เป็นส่วนที่มีขนาดเล็กที่สุดในโรงแรม บางครั้งอาจรวมอยู่ในส่วน front office ประกอบไปด้วยพื้นที่ฝ่ายบริหารโรงแรม ห้องผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการฝ่ายบริหาร เป็นต้น ส่วนนี้ควรอยู่ตำแหน่งที่แขกสามารถติดต่อได้ สามารถเชื่อมต่อกับส่วนพื้นที่สาธารณะ ได้สะดวก

<u>*ส่วนบริการ (Back of the house)*</u> ส่วนบริการมีพื้นที่ประมาณ 10%-15% ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ส่วนบริการขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของโรงแรม โดยทั่วไปพื้นที่ส่วนนี้ประกอบด้วย

- *ส่วนครัวและเก็บของ (Kitchen and food storage)* สัมพันธ์กับระบบต่างๆในโรงแรม ทั้งไฟฟ้า ระบบท่อ การวางตำแหน่งอุปกรณ์ เครื่องครัวต่างๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงการเชื่อมต่อกับส่วนอื่นภายในโรงแรม เช่นการขนถ่าย ส่วนเก็บอาหาร การเชื่อมโยงกับส่วนภัตตาคาร

- *ส่วนรับของ ขยะ และห้องเก็บของทั่วไป (Receiving, trash and general storage)* ควรอยู่ตำแหน่งที่เชื่อมต่อกับส่วนครัวได้สะดวก หรืออาจรวมไว้ในบริเวณเดียวกันในกรณีที่เป็นโรงแรมขนาดเล็ก และสัมพันธ์กับการวางผังโรงแรมโดยรวม สามารถขนส่งสินค้าได้โดยไม่รบกวนแขก หรือรถขนส่งผ่านบริเวณ

ห้องพักและพื้นที่สาธารณะอื่นๆ มีขนาดพอเพียงที่จะวางและขนของได้สะดวก โดยทั่วไปมีขนาด 0.20-0.330 ตร.ม. /ห้องพัก มีจุดควบคุมบริเวณรับของ มีที่สำหรับรถรับส่งที่สามารถใช้ได้ครั้งละ 2 คัน คุ้มแดด-ฝนได้ ส่วนขยะแยกเป็นขยะเปียก-แห้ง มีการป้องกันกลิ่นเหม็น ส่วนพื้นที่เก็บของควรอยู่ใกล้ตำแหน่งที่ใช้งาน กระจายตามพื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆภายในโรงแรม

- *ส่วนพนักงาน (Employee areas)* ประกอบด้วยส่วนทำงานฝ่ายบุคคล ห้องเปลี่ยนเสื้อ ล๊อคเกอร์ และส่วนรับประทางอาหารสำหรับพนักงาน ซึ่งทั้ง 3 ส่วนส่วนไม่จำเป็นต้องอยู่ตำแหน่งเดียวกันเนื่องจากลักษณะการใช้งานต่างกัน กล่าวคือ ฝ่ายบุคคลควรอยู่ใกล้กับส่วนบริหาร ส่วนรับประทานอาหารอยู่บริเวณห้องครัว และห้องเปลี่ยนเสื้อ ล๊อคเกอร์อยู่บริเวณจุดตรวจเข้า-ออกและจ่ายชุดพนักงาน โดยทั่วไปส่วนพนักงานมีพื้นที่ 0.55-0.90 ตร.ม./ห้องพัก

- *ส่วนซักรีดและส่วนแม่บ้าน (Laundry and house keeping)* เป็นพื้นที่ดูแล รวบรวมและจัดเก็บผ้าที่ใช้ในโรงแรม ทั้งผ้าจากห้องพัก ผ้าปูเตียง ผ้าในส่วนรับประทานอาหาร เครื่องแบบพนักงาน และเสื้อผ้าที่แขกส่งซัก เป็นต้น โดยทั่วไปส่วนแม่บ้านและซักรีดมีพื้นที่ 0.90-1.30 ตร.ม. /ห้องพัก การออกแบบคำนึงถึงการเชื่อมต่อระหว่างส่วนจัดเก็บกับพื้นที่ใช้งาน ตำแหน่งอุปกรณ์ซักรีด การจัดส่งผ้าใช้แล้วกับผ้าสะอาด ซึ่งโดยทั่วไปจัดระบบการดำเนินงานเป็นแนวเส้นตรง

- *ส่วนห้องเครื่องและซ่อมบำรุง (Engineering and mechanical areas)* เป็นส่วนทำงานของวิศวกร ส่วนซ่อมแซมและส่วนอุปกรณ์เครื่องไฟฟ้า ซึ่งควรอยู่ใกล้กับส่วนซักรีด ครัว และบริเวณที่ต้องใช้พลังงานสูง ส่วนซ่อมบำรุงมีขนาด 0.30-0.50 ตร.ม./ห้องพัก ขนาดห้องเครื่องขึ้นกับขนาดและประเภทของโรงแรม โครงสร้างและสภาพภูมิอากาศ

1.5. <u>ลักษณะและพฤติกรรมของผู้ใช้สอย</u>

ผู้ใช้สอยภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล แบ่งเป็น ผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการ ซึ่งมีกิจกรรมและลักษณะการใช้สอยดังนี้

- <u>ผู้ใช้บริการ</u>

ผู้ใช้บริการ คือ แขกผู้มาพักแรม หรือพักผ่อนในโรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นผู้ใช้สอยโครงการที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นผู้นำรายได้มาสู่โรงแรม โดยทั่วไปผู้ใช้บริการจะมีลักษณะแตกต่างกันตาม เพศ วัย เชื้อชาติ ความแตกต่างกันนี้นำไปสู่ลักษณะการใช้สอยที่แตกต่างกันเช่น หนุ่มสาวจะนิยมกิจกรรมกีฬาทางน้ำ ผู้สูงอายุนิยมพักผ่อนในบรรยากาศสบายๆ และการพักผ่อนทั้งครอบครัวที่ต้องการกิจกรรมที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้บริการโรงแรมตากอากาศชายทะเล มักจะใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกิจกรรมต่างๆในบริเวณโรงแรม และมักใช้บริการโรงแรมเป็นระยะเวลาติดต่อกันเฉลี่ยนาน 1 –2 สัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และลักษณะการให้บริการของโรงแรมด้วย ดังตารางแสดงลักษณะใช้บริการของผู้ใช้บริการดังนี้

ตารางที่ 3.2. ตารางแสดงลักษณะการใช้บริการของผู้ใช้บริการดังนี้

ประเภทผู้ใช้บริการ	จำนวนวัน	ช่วงเวลา	ลักษณะการใช้บริการ
หนุ่มสาว (โสด)	7-14	ในฤดูกาลท่องเที่ยว	ท่องเที่ยว, พักร้อน,กีฬาทางน้ำ
คู่หนุ่มสาว	6-12	ในฤดูกาลท่องเที่ยว	ท่องเที่ยว,พักร้อน,กีฬาทางน้ำ
ครอบครัว	7-14	ปิดภาคเรียน,วันหยุด	การบันเทิง,ท่องเที่ยว, กีฬาทางน้ำ
นักธุรกิจ	7 วันขึ้นไป	ตลอดปี	พักผ่อนส่วนตัว,กีฬา

- ผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการ เป็นผู้ใช้สอยโครงการประจำ หน้าที่และลักษณะการใช้สอยอาคารดังนี้

ส่วนหน้า (Front-of–house) เป็นส่วนที่ต้องติดต่อ ให้บริการหรือสัมพันธ์กับลูกค้าโดยตรง ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆดังนี้[1]

- *ฝ่ายจัดการ (The executive office, Management)* ผู้บริหารระดับสูงของโรงแรม เป็นศูนย์กลางของการดำเนินการในโรงแรมตากอากาศ ทำหน้าที่ในการกำหนดและบริหารภาพพจน์หรือ ลักษณะของโรงแรม ดำเนินตามนโยบายด้านการตลาดในปัจจุบันและอนาคต

- *ฝ่ายควบคุม (Controller)* ควบคุมและพัฒนาคุณภาพของการบริการในส่วนต่างๆของโรงแรมเพื่อรองรับความต้องการของแขกผู้มาพัก ประกอบด้วยฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายบัญชี ฝ่ายขายและการตลาด ฝ่ายบุคคลและฝึกอบรม เป็นต้น

- *ฝ่ายต้อนรับ (Front-desk หรือ Reception)* ฝ่ายต้อนรับ หรือ Front-desk หรือ Reception เป็นสายงานที่มีการดำเนินการเป็นระบบขนาดใหญ่ เปรียบเป็นศูนย์กลางการประสานงานของฝ่ายต่างๆในโรงแรม ควบคุมการจองห้องพัก การชำระค่าบริการ การลงทะเบียนเข้าพัก ประสานงานกับหน่วยงายหรือองค์กรด้านการท่องเที่ยว ตัวแทนบริษัทนำเที่ยวหรือสายการบิน เป็นต้น

- *ฝ่ายบริการ (Uniformed Service)* เป็นสายงานที่รับช่วงความรับผิดชอบจาก Front-desk มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกและให้การบริการเป็นส่วนตัว (Personalized service) แก่แขกผู้มาพัก เช่น รับผิดชอบการขนสัมภาระ จากที่สนามบินมาโรงแรม หรือจากรถรับ-ส่ง จนถึงห้องพัก จองตั๋วละคร และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น พื้นที่การดำเนินงานของฝ่ายบริการจะมีพื้นที่ทำงานในบริเวณใกล้เคียงกับส่วน Front-desk และใกล้กับบริเวณที่จอดรถของโรงแรม ควบคุมการดำเนินงานโดย Superintendent of Uniformed Service มีฐานะเทียบเท่ากับ Front Office และ Housekeeping

---

[1] เรียบเรียงจาก Huffadine, 2000: 201-205 , ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2543: 12-20 และ อนุพันธ์ ก่อพันธ์พานิช, 2538:39-62

<u>ส่วนบริการ (Back-of–house)</u> เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการดำเนินการโรงแรม เป็นฝ่ายผลิตภัณฑ์ซึ่งก็คือการบริการให้แก่โรงแรม นอกจากนั้นแล้วยังรับผิดชอบด้านการบำรุงรักษา เปลี่ยนแปลง วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องจักรกล ให้ใช้งานได้เสมอ การดำเนินงานในส่วน Back-of-house แบ่งส่วนในการรับผิดชอบได้ดังนี้

- *ฝ่ายผลิตอาหาร (Chef and Kitchen staff)* การดำเนินงานในส่วนของ Chef และ kitchen staff เป็นไปตามแบบแผนของแต่ละโรงแรมจะยึดปฏิบัติ ซึ่งมักเป็นแบบแผนของประเทศยุโรป โดยมี chef de cuisine รับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมดในฝ่ายผลิตอาหาร

- *ฝ่ายจัดเลี้ยง (The Catering department)* ฝ่ายจัดเลี้ยง หรือ Catering department รับผิดชอบการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งนี้การให้บริการของฝ่ายจัดเลี้ยงขึ้นอยู่กับนโยบายการบริหารโรงแรม

- *ฝ่ายแม่บ้าน (House-Keeping)* รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยส่วนห้องพัก ห้องนั่งเล่นหรือห้องชุด ห้องน้ำ ตลอดจนทางเดินหน้าห้องพัก และให้บริการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเข้าพักของแขก ดูแลจัดการผ้าทุกชนิดที่ใช่ในห้องพัก ภัตตาคาร และเครื่องแบบพนักงาน ทั้งการรวบรวมผ้าที่ใช้แล้ว ทำความสะอาด ซ่อมบำรุง และจ่ายคืนผ้าที่สะอาดแล้ว

1.6. <u>โครงสร้าง</u>

โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของอาคารและสิ่งก่อสร้างของโรงแรมตากอากาศชายทะเล มีความสำคัญต่อความปลอดภัยของผู้ใช้สอยเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมทั้งของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการมักจะอยู่ภายในอาคาร หรือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงตลอดระยะเวลาที่มาใช้บริการ ดังนั้นโครงสร้างสถาปัตยกรรมและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างต้องมีความแข็งแรง มั่นคง สามารถรองรับกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นภายในอาคารหรือสิ่งก่อสร้างได้ รวมทั้งเหมาะสมกับงบประมาณการก่อสร้าง สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้ง และการบำรุงรักษาภายหลัง

โครงสร้างสถาปัตยกรรมของโรงแรมตากอากาศชายทะเล เกิดขึ้นจากความต้องการพื้นที่ใช้สอยในส่วนต่างๆของโรงแรมที่ต่างกัน ซึ่งมักแบ่งโครงสร้างของโรงแรมเป็น 2 ส่วนคือ

- <u>โครงสร้างส่วนห้องพัก</u>

ส่วนห้องพัก เป็นการวางผังห้องย่อยรวมกันเป็นอาคาร เป็นโครงสร้างช่วงสั้นและมีช่วงเสาสม่ำเสมอ มีเพียงบางส่วนที่มีช่วงเสาต่างจากปกติเช่น ในส่วนห้องชุดปลายอาคาร โครงสร้างส่วนห้องพักนี้จึงสามารถออกแบบให้เป็นโครงสร้างสำเร็จรูป เพื่อความรวดเร็วในการก่อสร้าง หรือเลือกใช้โครงสร้างของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นหรือประยุกต์เข้ากับวัสดุในปัจจุบัน เช่นการใช้โครงสร้าง คอนกรีตเสริมเหล็ก แทนการใช้ไม้ การใช้โครงสร้างท้องถิ่นดังนี้จะเพิ่มความน่าสนใจให้กับอาคารโรงแรม

- <u>โครงสร้างส่วนสาธารณะและบริหาร</u>

พื้นที่สาธารณะและบริหารต้องการโครงสร้างช่วงสั้นๆในส่วนบริหาร และช่วงกว้างในส่วนโถง หรือห้องจัดเลี้ยง ดังนั้นการออกแบบจึงควรแยกส่วนที่ต้องการโครงสร้างช่วงกว้างออกจากโครงสร้างช่วงสั้น แต่ถ้าต้องซ้อนชั้นควรให้โครงสร้างช่วงกว้างอยู่บนโครงสร้างช่วงสั้น เพื่อสมารถใช้โครงสร้างพิเศษได้สะดวก และควรแยกส่วนโครงสร้างส่วนสาธารณะและบริหารออกจากอาคารห้องพัก หรือจัดส่วนบริหารเป็นฐานของส่วน

ห้องพักและพื้นที่สาธารณะ ควรวางผังให้มี ส่วนที่ซ้ำกันมากๆ เพื่อให้การก่อสร้างทำได้ง่ายและช่วยลดขั้นตอนการผลิต สามารถใช้เทคนิคการผลิตขนาดใหญ่ (mass production) และการใช้ชิ้นส่วนสำเร็จรูปช่วยในการก่อสร้าง

1.7. งานระบบภายในอาคาร

จุดประสงค์การใช้สอยที่สำคัญของโรงแรมตากอากาศชายทะเล คือ เป็นสถานที่ที่ให้บริการด้านการพักผ่อน เพียบพร้อมด้วยความสะดวกสบาย ดังนั้นเพื่อให้โรงแรมสามารถให้การบริการที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเลจึงจำเป็นต้องจัดให้งานระบบต่างๆภายในอาคารเพียงพอต่อความต้องการนั้น โดยทั่วไปสามารถแบ่งงานระบบภายในอาคารได้เป็น

- ระบบน้ำใช้

น้ำใช้ เป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญกับการให้บริการของโรงแรมตากอากาศชายทะเล โรงแรมต้องมีการเตรียมการจัดหา สำรองน้ำที่มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับให้บริการ และมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับจ่ายไปยังส่วนต่างๆของโรงแรม ทั้งน้ำใช้สำหรับใช้ส่วนตัว และสำหรับการดำเนินงานของโรงแรม การประเมินปริมาณน้ำใช้โรงแรมตากอากาศสำหรับใช้ที่ยอมรับโดยทั่วไปคือ น้ำ 2271 ลิตร/วัน/ห้องพัก ดังคำกล่าวว่า *"ความต้องการน้ำใช้ภายในโรงแรมตากมีปริมาณไม่แน่นอน และต้องการเป็นปริมาณมาก เพื่อรองรับการใช้สอยภายในระยะเวลา 24 ชั่วโมง ตามมาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอยู่ที่ 600 แกลลอน (2271 ลิตร) /วัน/ห้องพัก"* (Huffadine, 2000: 84)

ระบบน้ำใช้ต้องสามารถรองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงแรมได้อย่างเพียงพอทั้งในภาวะปรกติ และในภาวะขาดแคลนน้ำ รวมทั้งการสำรองน้ำเพื่อรองรับอัคคีภัยด้วย

ตารางที่ 3.3. ตารางแสดงการคาดคะเนปริมาณน้ำใช้ส่วนตัวภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเล

ผู้ใช้สอย	**ปริมาณน้ำใช้ (ลิตร/คน/วัน)**
ผู้ใช้บริการห้องพัก	100
ผู้ใช้บริการห้องอาหารและภัตตาคาร	7.5 (ต่อมื้อ)
พนักงาน (ไป-กลับ)	50
พนักงาน (ค้างแรม)	140

ที่มา : Total cold water storage per head (The Architectures' Journal, 1970: 85)

แหล่งน้ำใช้สำหรับโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่สะดวกที่สุดคือน้ำประปาของท้องถิ่น เพราะเป็นแหล่งน้ำสะอาดที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการให้บริการดีกว่าแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือการซื้อน้ำจากเอกชน ทั้งนี้เพราะน้ำที่ซื้อจากแหล่งอื่นๆ หรือน้ำที่ได้จากการขุดบ่อบาดาล และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ต้องผ่านกรรมวิธีปรับปรุงและรักษาคุณภาพน้ำก่อนนำไปใช้ ทำให้สูญเสียงบประมาณในการสำรองน้ำใช้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม โรงแรมตากอากาศชายทะเลควรจะมีแหล่งสำหรับน้ำใช้มากกว่า 1 แหล่ง เพื่อเป็นการประกันว่าจะมีน้ำสำหรับบริการแม้จะเกิดภาวะขาดแคลนน้ำ หรือเมื่อแหล่งน้ำหลัก ไม่สามารถให้ปริมาณน้ำที่เพียงพอ

การจ่ายน้ำใช้ไปยังห้องพัก แบ่งเป็นระบบน้ำร้อน และน้ำเย็น ส่งจ่ายทางท่อน้ำที่มักอยู่ในส่วน vertical duct บริเวณห้องน้ำ ซึ่งสามารถส่งน้ำไปยังสุขภัณฑ์ได้สะดวก และสั้นที่สุด และควรมีช่องทางสำหรับการบำรุงรักษาระบบการจ่ายน้ำด้วย

- ระบบบำบัดน้ำเสีย

กฎหมายสิ่งแวดล้อม และสาธารณสุขมักกำหนดให้มีการบำบัดน้ำเสียและน้ำทิ้งก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันสามารถใช้ระบบบำบัดน้ำรวมของท้องถิ่นได้ถ้าระบบบำบัดรวมนี้มีประสิทธิภาพเพียงพอ หรือการเตรียมระบบบำบัดน้ำของโรงแรมเอง โดยทั่วไปนิยมใช้ระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป เพื่อรองรับน้ำเสียเฉพาะแต่ละ vertical Duct ที่มาจากส่วนห้องพัก อย่างไรก็ตามการเลือกใช้ระบบบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของระบบบำบัด รวมทั้งความสะดวกในการตรวจสอบคุณภาพน้ำภายหลังการบำบัดด้วย

การบำบัดน้ำทิ้งที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆภายในโรงแรม เช่น น้ำอาบล้าง น้ำจากครัว และน้ำจากห้องเก็บขยะ เป็นต้น น้ำทิ้งทั้งจากกิจกรรมเหล่านี้ควรมีการบำบัดก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะเช่นเดียวกับการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นระบบบำบัดน้ำรวมของท้องถิ่น หรือระบบบำบัดน้ำรวมของโครงการเอง การเลือกระบบบำบัดต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และประสิทธิภาพของระบบ พื้นที่ และงบประมาณในการบำบัด รวมทั้งความสามารถในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้อีกครั้งด้วย

- ระบบไฟฟ้า

ไฟฟ้าเป็นสาธารณูปการที่สำคัญในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ เพราะเกี่ยวข้องกับงบประมาณการก่อสร้างและดำเนินกิจการโรงแรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการเลือกที่ตั้งโรงแรมตากอากาศจะนิยมพื้นที่ที่มีการบริการไฟฟ้าของรัฐบาลหรือท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะการผลิตไฟฟ้าใช้เองภายในโครงการจะสิ้นเปลืองงบประมาณจำนวนมาก อย่างไรก็ตามการเตรียมแหล่งไฟฟ้าสำรองก็เป็นสิ่งจำเป็น เช่นเดียวกับการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ปลอดภัย และการเตรียมอุปกรณ์จ่ายไฟในห้องพักเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยทั่วไปใน1ห้องพักจะสามารถใช้ไฟฟ้าได้ 13 –18 แอมป์

- ระบบอุณหภูมิและการระบายอากาศ

การปรับอากาศและระบายอากาศในบริเวณโรงแรมให้เหมาะสมกับการใช้สอยของพื้นที่นั้นจะช่วยให้เกิดสภาวะความสบายในการพักผ่อนตากอากาศของผู้มาใช้บริการ และส่งเสริมให้การดำเนินงานของพนักงาน ผู้ให้บริการมีประสิทธิภาพ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วพื้นที่ภายในโรงแรมจะมีอุณหภูมิและอัตราส่วนการระบายอากาศดังนี้[1]

ตารางที่ 3.4 แสดงอุณหภูมิห้องและอัตราการระบายอากาศในพื้นที่ใช้สอยต่างๆในโรงแรม

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	อุณหภูมิห้อง (องศาเซลเซียส)	อัตราการระบายอากาศ/ชั่วโมง (เท่า)	
		ธรรมชาติ	เครื่องกล
เลาจ์น (Louges) พื้นที่สูบบุหรี่	18.3	2	10-15
ห้องรับประทานอาหาร	18.3	2	10-15

[1] อุณหภูมิและการระบายอากาศสำหรับโรงแรมในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1965

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ประเภทพื้นที่ใช้สอย	อุณหภูมิห้อง (องศาเซลเซียส)	อัตราการระบายอากาศ/ชั่วโมง (เท่า)	
		ธรรมชาติ	เครื่องกล
ห้องจัดเลี้ยง	18.3	2	10-15
ห้องนอน	15.6	1	-
ห้องสุขา	15.6	2	6-8
ห้องอาบน้ำ	21.2	1	6
ห้องครัว	15.6	-	20-60
ห้องพักพนักงาน	18.3	1.5	-
สำนักงาน	18.3	2	4-6

ที่มา : Recommended temperatures and rates of air change [1]

- <u>ระบบจราจร</u>

ระบบจราจรภายในโรงแรมตากอากาศชายทะเลจำเป็นต้องจัดพื้นที่จอดรถภายในโรงแรม ซึ่งขนาดของพื้นที่จอดรถนี้สัมพันธ์ปริมาณรถและประเภทของรถที่เข้ามาในบริเวณโครงการ ซึ่งการคาดการณ์ปริมาณและประเภทรถดังกล่าว ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของโรงแรม ประเภทของผู้มาใช้บริการ เช่น ถ้าผู้ใช้บริการเป็นชาวต่างชาติเดินทางโดยเครื่องบิน และโรงแรมมีบริการรถรับ-ส่งให้ ปริมาณที่จอดรถจะน้อยกว่าโรงแรมตากอากาศชายทะเลที่อยู่ใกล้กับเมืองใหญ่ หรือสถานที่ตากอากาศของท้องถิ่นที่สามารถเดินทางมาพักผ่อนสุดสัปดาห์ได้โดยการขับรถส่วนตัว อย่างไรก็ตามการเตรียมพื้นที่สำหรับจอดรถนี้ต้องอ้างอิงข้อกำหนดทางกฎหมายควบคุมอาคารของท้องถิ่นที่ตั้งโรงแรมด้วย

นอกจาก พื้นที่จอดรถแล้ว ความคล่องตัวของการจราจรภายในโรงแรมและบริเวณใกล้เคียง เป็นประเด็นหนึ่งที่สถาปนิกต้องพิจารณา โดยออกแบบให้การเชื่อมต่อระหว่างการจราจรภายนอกกับการจราจรภายในโรงแรมทำได้โดยสะดวก สามารถตรวจสอบหรือควบคุมได้ง่าย รวมทั้งจัดให้มีแสงสว่างพอเพียง มีสัญลักษณ์บอกสัญญาณจราจรอย่างชัดเจน และควรจัดให้มี land mark เป็นจุดที่ช่วยให้จดจำเส้นทางจราจรภายในโรงแรมได้ง่าย หรือการจัดภูมิสถาปัตยกรรมบริเวณพื้นที่จอดรถเพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมบริเวณโรงแรม

- <u>ระบบป้องกันอัคคีภัย</u>

การเตรียมพร้อมของระบบอัคคีภัยเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ทั้งการวางตำแหน่งและระยะห่างจากห้องพักถึงบันไดหนีไฟที่ใกล้ที่สุด[2] การเลือกใช้วัสดุก่อสร้างตกแต่งภายในที่ป้องกันหรือทนไฟและความร้อนได้อย่างน้อย 2 ชั่วโมง รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์เตือนอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิง และการสำรองน้ำสำหรับการดับเพลิงด้วย

[1] The Architects' Journal, 1970: 84

[2] บันไดหนีไฟในส่วนชั้นห้องพักต้องห่างจากห้องพักไม่เกิน 60 เมตร

1.8. <u>รูปร่างและรูปแบบอาคาร</u>

รูปร่างและรูปแบบอาคารสัมพันธ์โดยตรงกับการวางผังพื้นส่วนห้องพัก ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนห้องพัก ขนาดพื้นที่โครงการ ระดับการให้บริการ สภาพภูมิประเทศ งบประมาณการก่อสร้างและข้อบังคับทางกฎหมาย ซึ่งโดยทั่วไปการวางผังส่วนห้องพักสามารถแบ่งได้เป็น[1]

<u>Slab plan</u> คือการวางห้องพักเรียงกันเป็นเส้น มี บันไดอยู่ปลายสุดของแนวห้องพักแต่ละด้าน มี core สัญจรแนวดิ่งอยู่กลางแนวห้องพัก สามารถจัดห้องชุดหรือส่วนบริการพิเศษที่ส่วนปลายของแนวห้องพัก หรือปีกด้านใดด้านหนึ่งของอาคาร การวางผังแบบ Slab plan นี้เหมาะสำหรับส่วนห้องพักที่เป็นอาคารสูง 2-3 ชั้น หรือดัดแปลงใช้กับการออกแบบห้องพักแบบ pavilion

ภาพประกอบที่ 3.6 แสดงภาพส่วนห้องพักโรงแรม Pear Farm Beach Resort ประเทศ Philippines ที่ประยุกต์การวางผังแบบ Slab plan ในการออกแบบห้องพักแบบ pavilion

ภาพประกอบที่ 3.7 แสดงภาพโรงแรม Nikko Guam ที่มีการประยุกต์การวางผังแบบ Slab plan เป็นรูปคลื่นล้อไปตามแนวชายฝั่งทะเลด้านหน้าโรงแรม

[1] เรียบเรียงจาก มาลินี ศรีสุวรรณ, 2540: 10-13 และ Lawson, 1996:150-153

Atrium designs คือการออกแบบโดยให้ทางเดินเข้าสู่ห้องพักอยู่ด้านในอาคารที่เปิดโล่ง มองเห็นกันได้หมดทุกชั้น มี core อยู่ด้านหนึ่งของ atrium ลิฟท์อาจหันหน้าเข้าหาส่วนเปิดโล่ง หรือหันหลังให้ก็ได้ ถ้าหันหลังให้ atrium ก็มักจะเป็นลิฟท์แก้ว ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจ นอกจากนี้การใช้สะพานพาดผ่าน atrium ก็มีผลในในการสร้างความแปลกใหม่ให้กับอาคาร

Tower structure เป็นการวางผังพื้นส่วนห้องพักโดยมีส่วน core เป็นศูนย์กลาง มีห้องพักล้อมรอบหรือยื่นออกจากส่วน core ใน1 ชั้นมีห้องพักได้ 12-20 ห้องพัก มีลักษณะเป็นอาคารสูง มีรูปร่างแตกต่างกันตามประสิทธิภาพในการบรรจุจำนวนห้องพักและความเหมาะสมในจัดห้องพักผสมผสานกัน

การออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเลด้วยการวางผังแบบ Tower structure เหมาะกับชายหาดที่มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวสูง มีความหนาแน่นสูง ทั้งนี้เพราะการวางผังแบบ Tower structure มีงบประมาณการก่อสร้างสูงกว่าการวางผังแบบอื่นๆ จึงควรเป็นแนวทางการออกแบบที่มีเหตุผลคุ้มค่าหรือมีความจำเป็นที่ต้องออกแบบเช่นนี้ นอกจากนั้นแล้วการวางผังแบบ Tower structure ไม่สามารถสร้างได้ในพื้นที่ที่มีการควบคุมความสูงของอาคาร เพื่อควบคุมผลกระทบทางสุนทรียภาพที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ต เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาด้านอุตสหกรรม เศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว มีกิจกรรมการก่อสร้างดำเนินอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการก่อสร้างโครงการ โรงแรมและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งเป็นอาคารประเภทหนึ่งที่เข้าข่ายต้องจัดทำและเสนอรายงานฯ ต่อ สผ. ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม[1] ซึ่งมีข้อมูลการดำเนินการจัดทำ เสนอ และการพิจารณารายงานฯ เบื้องต้นดังนี้

ระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นโครงการประเภทหนึ่งในกลุ่มโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งมีกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ คล้ายคลึงกับโครงการประเภทอื่นในกลุ่ม ดังแสดงไว้ใน บทที่ 2 อย่างไรก็ตาม การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯโรงแรมตากอากาศ ยังคงมีรายละเอียดเรื่อง ขนาดโครงการ การเสนอรายงานฯ แตกต่างจากโครงการประเภทอื่นๆ ตามความในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ฯ และ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ สามารถสรุปรายละเอียดการเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ได้ดังนี้

โครงการโรงแรมและสถานตากอากาศ จำนวน 80 ห้องขึ้นไป ต้องจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โดยเสนอรายงานฯเข้าสู่การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบในขั้นตอนดังนี้

> "*1.1. กรณีโครงการอยู่ในเขตท้องที่ ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานในขั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอขยาย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร หรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาต ให้เสนอรายงานงานฯ ในขั้นขอเปิดดำเนินกิจการและขอเปิดดำเนินกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม*
>
> 1.2. *กรณีโครงการอยู่นอกเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกา ให้ใช้กฎหมายว่าด้วนการควบคุมอาคารให้เสนอในขั้นเปิดดำเนินกิจการและขอเปิดดำเนินกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม* " (กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, ประกาศ, 2539)

---

[1] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก

แผนภูมิที่ 4.1. แผนภูมิแสดงระเบียบปฏิบัติ กฎเกณฑ์การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต

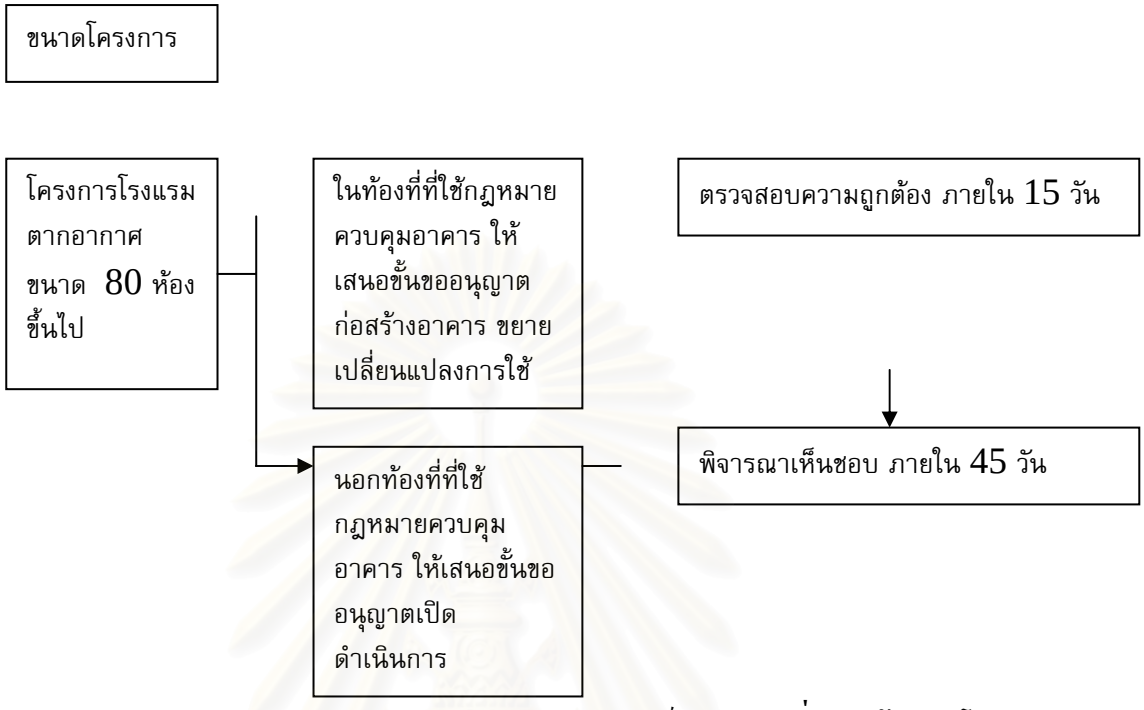

สถิติการเสนอ ตรวจสอบและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

ภายหลังการประกาศใช้ พรบ. สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2535 จนถึงปัจจุบัน[1] มีโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่เข้าข่ายต้องจัดทำและพิจารณารายงานฯ ได้เสนอรายงานฯ ต่อ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ้น 34 โครงการ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.1. ดังนี้

ตารางที่ 4.1. ตารางแสดงรายละเอียดโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ตที่จัดทำและเสนอรายงานฯ ต่อ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ระหว่าง พ.ศ. มีนาคม 2535- มีนาคม พ.ศ 2543

ชื่อโครงการ	เจ้าของโครงการ	ที่ตั้ง	ขนาด (ห้อง)	วันที่เสนอรายงาน ฯ
1. โรงแรมภูเก็ตอาคาเดีย	บ.พีพีซี เอ็นเตอร์ไพซ์ จก	หาดกะรน	206	21 มี.ค. 37
2. โรงแรมดุสิต ลากูน่า	บ. ดุสิตลากูน่า จก	หาดบางเทา	240	3 พ.ค. 37
3. โรงแรมคอรัชบีช	บ. สยาม ลอดจ์กรุ๊ปออฟโฮเทล จก.	หาดป่าตอง	197	25 พ.ค. 37
4. โรงแรมโคโลนีย์ กมาลา บีช รีสอร์ท	บ. เจนเนอรัลพร็อพเพอร์ตี้ฯ จก.	หาดกมลา	220	13 ก.ย. 37

[1] มีนาคม พ.ศ. 2543

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	เจ้าของโครงการ	ที่ตั้ง	ขนาด (ห้อง)	วันที่เสนอรายงาน ฯ
5. โรงแรมป่าตองลอดจ์	บ. ป่าตองลอดจ์ โฮเต็ล จก.	หาดป่าตอง	130	2 ต.ค. 38
6. โรงแรมบันยันทรี	บ. ไทวา รีสอร์ท จก.	หาดบางเทา	126	10 พ.ย. 38
7. โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท	บ. ดวงจิตต์ จก.	หาดป่าตอง	173	26 เม.ย.39
8. โรงแรมบริษัท กมล แลนด์ แอนด์ เฮาส์	บ. กมล แลนด์ แอนด์ เฮาส์	หาดป่าตอง	176	27 พ.ค. 39
9. โรงแรมกะตะธานี รีสอร์ท	บ. กะตะธานี จก.	หาดกะตะน้อย	210	4 ก.ย. 39
10. โรงแรมภูเก็ตโกลเด้นแลนด์	บ. ภูเก็ตโกลเด้นแลนด์ จก.	หาดป่าตอง	375	6 ต.ค. 39
11. โรงแรมฟีลิกซ์ กะรน วิวพอตย์	บ. เฟลิกซ์ กะรน วิวพอยต์ จก.	หาดกะรน	119	2 ธ.ค. 39
12. โนโวเทล ภูเก็ต	บ. โนโวเทลหยี่เต้ง จก.	หาดป่าตอง	201	12 มี.ค. 40
13. ภูเก็ต ซีนิธ บีช โฮเทล	บ. บี.โอ. ภูเก็ต ไวท์ บีช จก.	หาดในทอน	175	18 ก.ค. 40
14. รอยัล การ์ดเด้น รีสอร์ท ภูเก็ต	บ. ไม่ขาว วิลเลจ จก.	หาดไม้ขาว	410	24 ก.ค. 40
15. โรงแรมสตาร์ครูซ	บ. สตาร์ครูซ (ประเทศไทย) จก.	แหลมพันวา	956	21 พ.ค. 41
16. ถาวรเบย์ รีสอร์ท	บ. เจริญชนะ (1986) จก.	หาดกมลา	195	19 มิ.ย. 41
17. ซีวิว ป่าตอง	หจก. ซีวิวป่าตอง โฮเต็ล	หาดป่าตอง	144	18 ส.ค. 41
18. พีชฮิลล์	บ. ภูเก็ตยรรยง จก.	หาดกะตะ	120	26 ต.ค. 41
19. ไดมอนด์คลิฟ รีสอร์ท (เฟส 4)	บ. ไดมอน คลิฟ จก.	หาดกระหลิม	103	4 ม.ค. 42
20. ภูเก็ต ซีนิธ โฮเทล (ส่วนขยาย)	บ. บี.โอ. ภูเก็ต ไวท์ บีช จก.	หาดในทอน	355	28 ม.ค. 42
21. บังกะโล หาดกะรน	บ. บลูซี รีสอร์ท จก.	หาดกะรน	67 หลัง	23 เม.ย.42
22. กมลา เทอเรซ รีสอร์ท (เฟส 2)	บ. คอนกรีต คอนสตรัคชั่น จก.	หาดกมลา	120	31 ส.ค. 42
23. โรงแรมเรดิสัน รีสอร์ท	บ. ไม้ขาว บีช รีสอร์ท จก.	หาดไม้ขาว	150	4 ต.ค. 42
24. โรงแรมซีวินด์	บ. โรงแรมซีวินด์ จก.	หาดกะตะ	126	19 พ.ย. 42
25. โรงแรมดวงจิตต์รีสอร์ท	บ.ดวงจิตต์ จก.	หาดป่าตอง	392	22 ม.ค. 43
26. โรงแรมเมอลิน บีช	บ. เมอลิน บีช จก	หาดไตรตรัง	414	26 ม.ค. 43
27. กมลา บีชโฮลเทล	โอเชี่ยนกรุ๊ป จก.	หาดกมลา	240	23 เม.ย.42
28. เซาท์ซี รีสอร์ท	บ. เซาท์ซี รีสอร์ท จก.	หาดกะรน	100	31 ส.ค. 42
29. อันดามันคาเนเชีย	บ. ภูเก็ตยรรยง จก.	หาดกะตะ	120	4 ต.ค. 42
30. ป๊อปคอกเทล	บ. วุฒิธรรมพร จก.	หาดกะตะ	115	19 พ.ย. 42
31. ฮอลิเดย์ อินน์ รีสอร์ท	บ. ฮอลิเดย์ อินน์ จก.	หาดป่าตอง	104	22 ม.ค. 43
32. ภูเก็ตอาเคเดีย (ขยาย)	บ. พีพีซีอินเตอร์ไพรซ จก	หาดกะรน	262	26 ม.ค. 43
33. บันยันทรี รีสอร์ท (ขยาย)	บ. ไทวา รีสอร์ท จก.	หาดบางเทา	ขยาย	14 มี.ค. 43
34. กะตะ ธานี	บ. กะตะ ธานี จก.	หาดกะตะ	267	17 มี.ค. 43

โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่จัดทำและเสนอรายงานฯ ต่อ สผ.[1] ทั้ง 34 โครงการ ดังกล่าว จะต้องผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นจากกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มงานบริการชุมชนและที่พักอาศัย[2] แล้วจึงเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ พิจารณาเห็นชอบ หรือพิจารณาส่งคืนรายงานฯกลับให้แก้ไขเพิ่มเติม ดังรายละเอียดผลการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ ดังนี้

ตารางที่ 4.2. ตารางแสดงผลการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

พิจารณาเห็นชอบแล้ว	**ระหว่างการแก้ไขรายงานฯ**	**ไม่รับพิจารณา** (เสนอรายงานฯผิดขั้นตอน)
1. โรงแรมภูเก็ตอาคาเดีย 2. โรงแรมดุสิต ลากูน่า 3. โรงแรมคอรัชบีช 4. โรงแรมบันยันทรี 5. โรงแรมของบริษัทกมลแลนด์ แอนด์เฮาส์ 6. โรงแรมกะตะธานี รีสอร์ท 7. โรงแรมภูเก็ตโกลเด้นแลนด์ 8. โรงแรมฟิลิกซ์ กะรน วิวพอตย์ 9. โนโวเทล ภูเก็ต 10. ภูเก็ต ซีนิธ บีช โฮเทล 11. รอยัล การ์ดเด้น รีสอร์ท ภูเก็ต 12. โรงแรมสตาร์ครูซ 13. ถาวรเบย์ รีสอร์ท 14. ชีวิว ป่าตอง 15. พีชฮิลล์ 16. ไดมอนด์คลิฟ รีสอร์ท (เฟส 4) 17. ภูเก็ต ซีนิธ โฮเทล (ส่วนขยาย) 18. บังกะโล หาดกะรน 19. โรงแรมซีวินด์ 20. โรงแรมดวงจิตต์รีสอร์ท 21. โรงแรมเมอลิน บีช	1. กมลา เทอเรซ รีสอร์ท (เฟส 2) 2. โรงแรมเรดิสัน รีสอร์ท 3. เซาท์ซี รีสอร์ท 4. ป๊อปคอกเทล 5. ฮอลิเดย์ อินน์ รีสอร์ท 6. บันยันทรี รีสอร์ท (ขยาย) 7. กะตะ ธานี กมลาบีช	1. โรงแรมโคโลนีย์ กมาลา บีช รีสอร์ท 2. โรงแรมป่าตองลอดจ์ 3. โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท 4. กมลา บีชโฮลเทล 5. อันดามันคาเนเชีย 6. ภูเก็ตอาเคเดีย (ขยาย)
รวม 21 โครงการ	รวม 7 โครงการ	รวม 6 โครงการ
		รวมทั้งหมด 34 โครงการ

[1] สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

[2] กลุ่มนักสิ่งแวดล้อม ประจำกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบรายงานฯ ของอาคารประเภทโรงแรม โรงพยาบาล อาคารพักอาศัยรวม บ้านและที่ดินจัดสรร

แผนภูมิที่ 4.2. แสดงผลการพิจารณารายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง มิถุนายน พ.ศ. 2535 – มีนาคม พ.ศ. 2543

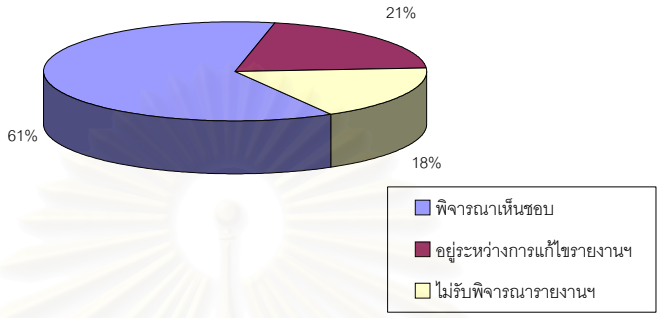

รายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่เสนอต่อ สผ. ระหว่าง มิถุนายน พ.ศ. 2535 –มีนาคม พ.ศ. 2543 ทั้ง 34 โครงการนี้ มีเพียง 21 โครงการ ที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ดังรายละเอียดการพิจารณาดังนี้

ตารางที่ 4.3. ตารางแสดงรายละเอียดระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535 – มีนาคม พ.ศ. 2543

ลำดับ	ชื่อโครงการ	วันเสนอรายงานฯ	วันพิจารณาเห็นชอบ	จำนวน(วัน)	จำนวน (ครั้ง)	หมายเหตุ
1.	โรงแรมภูเก็ตอาคาเดีย	23 มิ.ย. 35	4 ส.ค. 36	401	3	สืบเนื่อง พรบ. 2524
2.	โรงแรมดุสิต ลากูน่า	26 ต.ค. 35	15 ธ.ค. 35	49	1	สืบเนื่อง พรบ. 2524
3.	โรงแรมคอรัชบีช	4 มี.ค. 36	31 มี.ค. 36	27	1	สืบเนื่อง พรบ. 2524
4.	โรงแรมบันยันทรี	22 ก.ย. 36	23 พ.ย. 37	421	2	
5.	โรงแรมบริษัท กมล แลนด์ แอนด์ เฮาส์	3 พ.ค. 37	16 พ.ค. 38	373	2	
6.	โรงแรมกะตะธานี รีสอร์ท	25 พ.ค. 37	18 มิ.ย. 39	743	2	
7.	โรงแรมภูเก็ตโกลเด้นแลนด์	13 ก.ย. 37	6 ส.ค. 39	683	2	
8.	โรงแรมฟีลิกซ์ กะรน วิวพอตย์	2 ต.ค. 38	3 มิ.ย. 39	241	2	
9.	โนโวเทล ภูเก็ต	10 พ.ย. 38	16 ม.ค. 4๐	426	2	
10.	ภูเก็ต ซีนิธ บีช โฮเทล	26 เม.ย.39	29 ม.ค. 4๐	273	2	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโครงการ	วันเสนอรายงานฯ	วันพิจารณาเห็นชอบ	จำนวน (วัน)	จำนวน (ครั้ง)	หมายเหตุ
11.	รอยัล การ์ดเด้น รีสอร์ท ภูเก็ต	27 พ.ค. 39	29 เม.ย.41	692	4	
12.	โรงแรมสตาร์ครูซ	4 ก.ย. 39	2 เม.ย. 40	208	3	
13.	ถาวรเบย์ รีสอร์ท	6 ต.ค. 39	15 พ.ค. 40	219	2	
14.	ชีวิว ป่าตอง	2 ธ.ค. 39	18 มิ.ย. 40	196	3	
15.	พีชฮิลล์	12 มี.ค. 40	4 ธ.ค. 41	622	4	
16.	ไดมอนด์คลิฟ รีสอร์ท (เฟส 4)	18 ก.ค. 4o	25 มิ.ย. 41	337	4	
17	ภูเก็ต ซีนิธ โฮเทล (ส่วนขยาย)	24 ก.ค. 40	17 ก.พ. 41	203	3	
18.	บังกะโล หาดกะรน	21 พ.ค. 41	24 ธ.ค. 41	213	2	
19.	โรงแรมซีวินด์	26 ต.ค. 41	25 ม.ค. 42	89	1	
20.	โรงแรมดวงจิตต์รีสอร์ท	4 ม.ค. 42	16 เม.ย.42	102	2	
21.	โรงแรมเมอลิน บีช	28 ม.ค. 42	31 ม.ค. 43	363	6	

แผนภูมิที่ 4.3. แผนภูมิแสดงระยะเวลาในการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535- มีนาคม พ.ศ. 2543

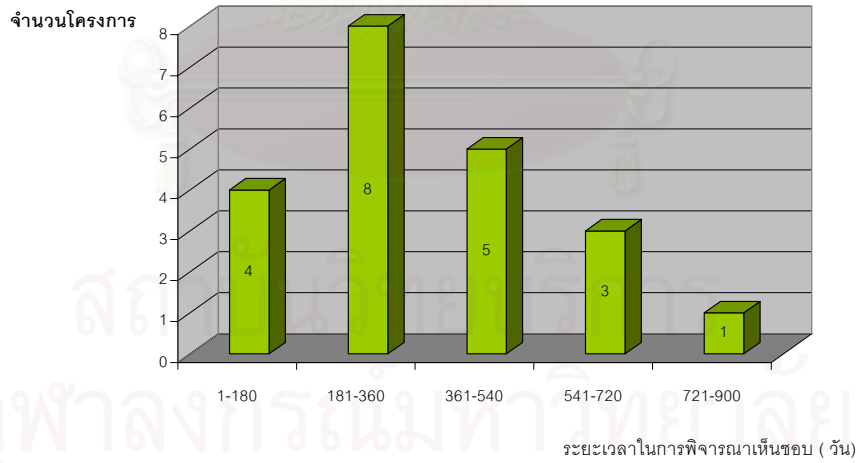

จากตารางที่ 4.3. จะพบว่าโครงการที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบฯ จากคณะกรรมการฯ จะใช้ระยะเวลาในการพิจารณาแตกต่างกันในแต่ละโครงการ ทั้งยังมีระยะเวลาห่างกันมาก กล่าวคือ ใช้เวลาในการพิจารณา

เห็นชอบฯ ระหว่าง 27-743 วัน เมื่อพิจารณารายละเอียดการเสนอและพิจารณารายงานฯ จะพบว่าแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางของระยะเวลาในการพิจารณารายงานฯ จะอยู่ระหว่าง 7-12 เดือน[1] ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 356 วัน หรือ 12 เดือน

ฐานนิยม 283 วัน หรือ 7 เดือน

มัธยฐาน 327 วัน หรือ 11 เดือน

ค่าฐานนิยมของระยะเวลาในการตรวจสอบและพิจารณาข้างต้น แสดงว่าการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการส่วนใหญ่จะใช้ระยะเวลาประมาณ 7 เดือน ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการฯ มักจะพิจารณาให้ส่งรายงานฯ ของโครงการนั้นๆ กลับไปแก้ไข หรือ/และเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ ก่อนที่จะพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ นั้นๆ ดังแผนภูมิแสดงจำนวนครั้งในการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535- มีนาคม พ.ศ. 2543 นี้

แผนภูมิที่ 4.4. แผนภูมิแสดงจำนวนครั้งในการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535- มีนาคม พ.ศ. 2543

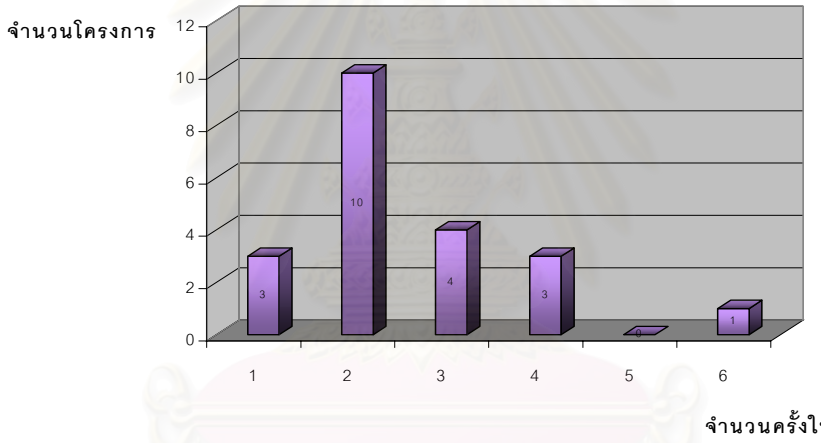

จากแผนภูมิที่ 4.4. จะพบว่า รายงานฯ ส่วนใหญ่ จะเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการฯ 2 ครั้ง กล่าวคือ คณะกรรมการฯ จะพิจารณาให้ส่งคืนรายงานฯ กลับไปแก้ไข 1 ครั้งก่อน และเมื่อผู้จัดทำรายงานฯ เสนอรายงานฯ ฉบับแก้ไขต่อ สผ. แล้ว คณะกรรมการฯ จึงพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ของโครงการนั้นๆ ในการประชุมครั้งถัดมา

ประเด็นในการแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

รายละเอียดผลการพิจารณารายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ในตารางที่ 4.3. และแผนภูมิที่ 4.4. พบว่ารายงานฯ จะถูกส่งกลับไปแก้ไข อย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งมีผลให้การตรวจสอบ และพิจารณารายงานฯ ใช้เวลานานกว่า 7 เดือน และเมื่อตรวจสอบเอกสารแสดงผลการพิจารณารายงานฯ ที่กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมแจ้งต่อเจ้าของโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าคณะกรรมการฯ จะพิจารณาให้แก้ไขรายงานฯ หรือเพิ่มเติมข้อมูล ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สภาพแวดล้อม คุณค่าการใช้ประโยชน์และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ในบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งประกอบด้วยประเด็นย่อยๆดังนี้

[1] ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ข

แผนภูมิที่4.5. แผนภูมิแสดงประเด็นที่ต้องแก้ไขในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต

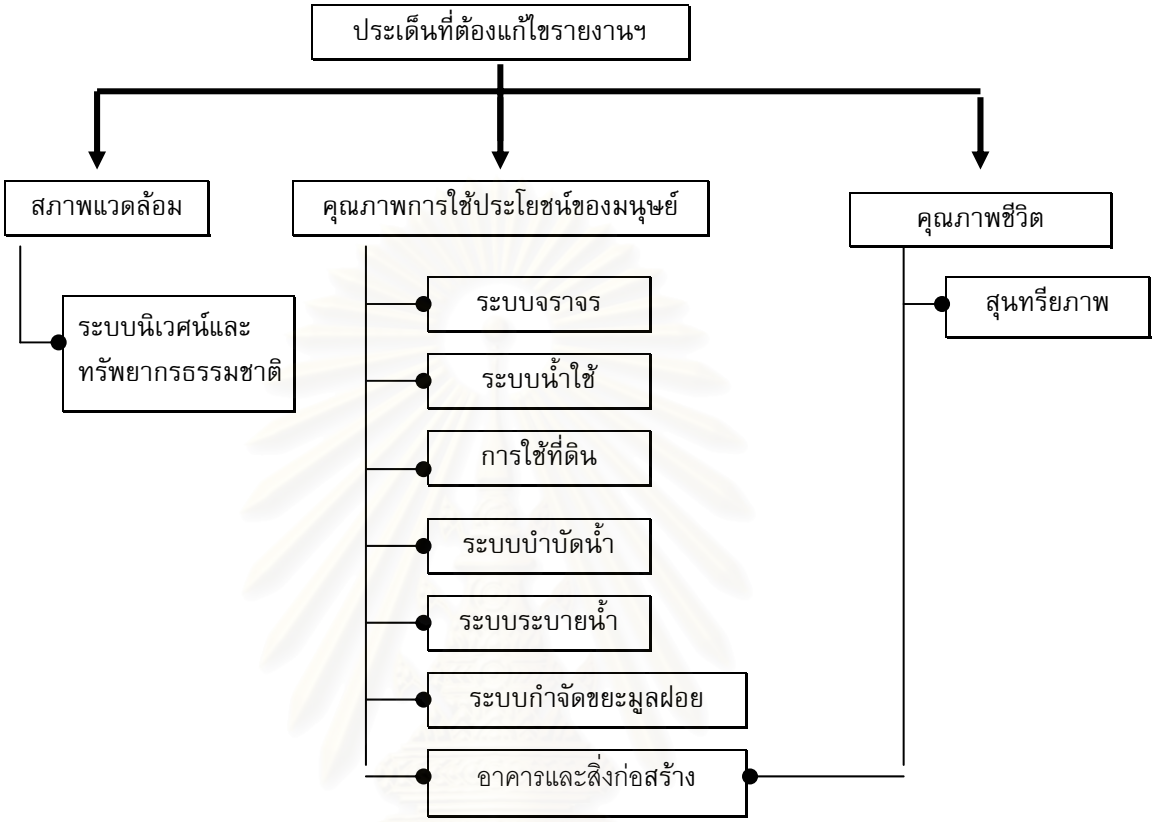

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต มีรายละเอียดของประเด็นที่ต้องแก้ไขแตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อม และรายละเอียดการออกแบบ ดังที่ตารางที่ 4.4 แสดงไว้ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบจำนวนโครงการที่ต้องแก้ไขในประเด็นต่างๆ ดังนี้

แผนภูมิที่ 4.6. แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบจำนวนโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ที่ต้องแก้ไขรายงาน ในประเด็นต่างๆ

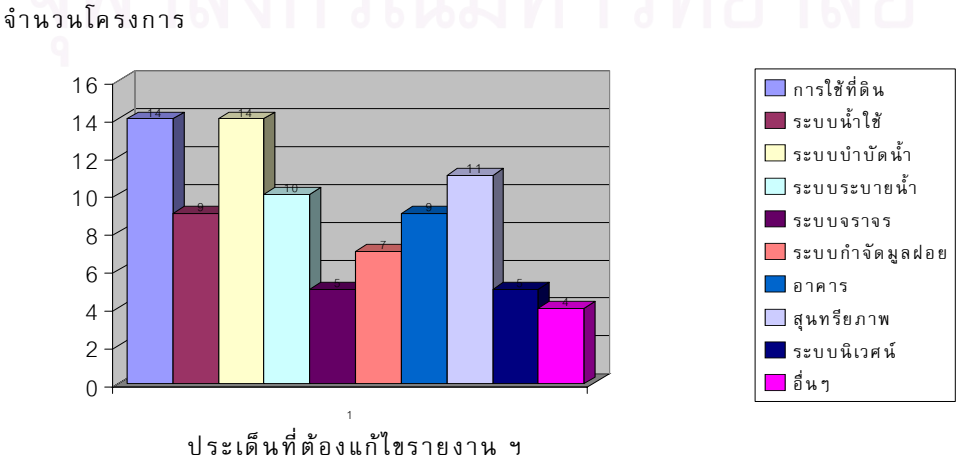

ตารางที่ 4.4. ตารางแสดงรายละเอียดประเด็นที่ต้องแก้ไขในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ชื่อโครงการ	การใช้ที่ดิน	ระบบน้ำใช้	ระบบบำบัดน้ำ	ระบบระบายน้ำ	ระบบจราจร	ระบบกำจัดมูลฝอย	อาคาร	สุนทรียภาพ	ระบบนิเวศน์	อื่นๆ	หมายเหตุ
1. โรงแรมภูเก็ตอาคาเดีย	/	/	/	/	/						
2. โรงแรมดุสิต ลากูน่า											ไม่ต้องแก้ไข
3. โรงแรมคอรัชบีช											ไม่ต้องแก้ไข
4. โรงแรมบันยันทรี	/		/			/	/				
5. โรงแรมของบริษัท กมล แลนด์ แอนด์ เฮาส์			/	/							
6. โรงแรมกะตะธานี รีสอร์ท	/	/	/	/	/		/	/	/		
7. โรงแรมภูเก็ตโกลเด้นแลนด์	/		/					/			
8. โรงแรมฟิลิกซ์ กะรน วิวพอตย์		/	/			/					
9. โนโวเทล ภูเก็ต	/							/			
10. ภูเก็ต ซีนิธ บีช โฮเทล	/										
11. รอยัล การ์ดเด้น รีสอร์ท ภูเก็ต	/		/	/			/	/			
12. โรงแรมสตาร์ครูศ	/	/	/	/		/		/	/		
13. ถาวรเบย์ รีสอร์ท	/	/				/	/		/		
14. ซีวิว ป่าตอง	/		/		/	/	/	/		/	
15. พีชฮิลล์	/	/	/	/			/	/		/	
16. ไดมอนด์คลิฟ รีสอร์ท (เฟส 4)			/	/			/	/	/		
17. ภูเก็ต ซีนิธ โฮเทล (ส่วนขยาย)	/		/					/		/	
18. บังกะโล หาดกะรน	/	/	/	/		/	/		/	/	
19. โรงแรมซีวินด์											ไม่ต้องแก้ไข
20. โรงแรมดวงจิตต์รีสอร์ท		/		/				/			
21. โรงแรมเมอลิน บีช	/	/	/	/	/	/	/	/			
รวม	14	9	14	10	4	7	9	11	5	4	

การแก้ไขรายงานฯในประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการฯจะแจ้งสาเหตุที่ไม่พิจารณาเห็นชอบ และชี้แนะแนวทางแก้ไขประเด็นนั้นๆ ต่อเจ้าของโครงการ ผู้จัดทำรายงานฯและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแบ่งสาเหตุที่รายงานฯไม่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบได้เป็น

1. ข้อมูล รายละเอียดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน
2. โครงการ หรือสถาปัตยกรรมบริเวณโครงการมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรุนแรง ไม่สอดคล้องกับข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

ดังตัวอย่างรายละเอียดคำชี้แนะของคณะกรรมการฯ ในเอกสารแจ้งผลการพิจารณาดังนี้

- <u>ระบบน้ำใช้</u>
  - ให้ทบทวนความสอดคล้อง และถูกต้องของการประเมินปริมาณการใช้น้ำเนื่องจากกิจกรรมภายในโครงการ
  - ให้ทบทวนการประเมินปริมาณน้ำใช้ ให้สอดคล้องกับการประเมินปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่างในโครงการ

- <u>ระบบบำบัดน้ำเสีย</u>
  - เนื่องจากการบำบัดน้ำเสียจาก villa เป็นการบำบัดโดยใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป และ sce page pit ซึ่งไม่ได้เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม จึงให้ประเมินคุณภาพน้ำหลังบำบัด และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเสนอแผนแสดงขั้นตอนบำบัดน้ำเสียส่วน villa ให้ชัดเจน พร้อมมาตรการลดผลกระทบ
  - ให้ประเมินผลกระทบจากน้ำเสียจากห้องพักขยะ ที่ไม่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำของโครงการ พร้อมทั้งเสนอมาตรการลดผลกระทบ
  - เนื่องจากโครงการจะนำน้ำที่ผ่านการบำบัด มาใช้ในการชักโครก ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดเมือกจุลินทรีย์ ในเส้นท่อได้ จึงให้ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งมาตรการลดผลกระทบ

- <u>ระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม</u>
  - ให้เสนอรายละเอียดการดำเนินการระบายน้ำทิ้งลงสู่ทะเลให้ชัดเจน รวมทั้งศึกษาจุดวางท่อและพิจารณาผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ทางทะเล
  - ให้เพิ่มเติมการประเมินผลกระทบ จากการระบายน้ำสู่ทะเล และระบุจุดที่ระบายน้ำสู่ทะเล แนวเส้นท่อ โดยพิจารณาผลกระทบด้านทัศนอุจาด
  - ให้ชี้แจงรายละเอียดแนวเส้นท่อระบายน้ำสู่บ่อหน่วงน้ำและบ่อพักน้ำทิ้ง และเสนอมาตรการลดผลกระทบในการจัดการระบายน้ำล้น (over flow) จากบ่อบำบัดน้ำทิ้ง พร้อมแสดงแผนภาพประกอบ
  - เนื่องจากโครงการฯ แยกบำบัดน้ำเสีย จากสิ่งปฏิกูลและน้ำอาบล้าง จึงของให้ชี้แจงเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ รวมทั้งพิจารณาปัญหาในการควบคุมดูแลการทำงานของระบบบำบัดน้ำ

- ให้แสดงรายละเอียดตำแหน่งที่ตั้ง บ่อเก็บน้ำภายหลังการบำบัด เพื่อใช้รดน้ำต้มไม้ ขนาด 80 ลบ.ม.

- <u>ระบบจราจรและที่จอดรถ</u>
  - ให้ประเมินปริมาณที่จอดรถ ว่าสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
  - ให้ประเมินผลกระทบต่อการใช้ถนนสาธารณะที่ตัดผ่านพื้นที่โครงการ และแสดงแนวถนนสาธารณะลงในผังโครงการ

- <u>ระบบจัดเก็บขยะมูลฝอย</u>
  - ให้แสดงรายละเอียด ขนาดของห้องพักมูลฝอยรวมของโครงการ พร้อมทั้งแสดงแบบสถาปัตยกรรม ในมาตราส่วน 1: 50
  - ให้ประเมินปริมาณขยะมูลฝอยใหม่ เนื่องจากใช้หน่วยอัตราขยะขัดแย้งกัน ระหว่างการประเมินขยะมูลฝอยในรายงานฉบับหลักที่ระบุ อัตราขยะ 0.82 กิโลกรัม/คน/วัน กับรายงานฉบับย่อระบุอัตราขยะ 2.9 กิโลกรัม/ ห้อง/วัน ซึ่งทำให้ประเมินปริมาณขยะเพิ่มขึ้น

- <u>การใช้ประโยชน์ที่ดิน</u>
  - พื้นที่โครงการอยู่ในเขตสีขาว ตามผังเมืองรวมชุมชนเชิงทะเลและชุมชนกมลา พ.ศ. 2532 ซึ่งจัดอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ ของกรมป่าไม้ จึงให้แสดงรายละเอียดการใช้ที่ดิน ที่ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ หรือส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง
  - พิจารณาตรวจสอบการใช้ที่ดินของโครงการฯ ว่าสามารถใช้พื้นที่ได้ ในพื้นที่ที่เหลือของร้อยละ 5 ตามข้อกำหนดการใช้พื้นที่ประเภทชนบทและเกษตรกรรม กับผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
  - ให้เสนอรายละเอียดการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะที่กันระหว่างเขตพื้นที่โครงการ กับเขตอุทยานแห่งชาติ สิรินารถ ทั้งให้แสดงแผนที่แนบท้าย พรบ. โดยระบุตำแหน่งโครงการที่ชัดเจน

- <u>อาคารและสิ่งก่อสร้าง</u>
  - ให้แสดงรายละเอียดโครงการในส่วนที่ขยายเพิ่มเติม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องจำนวนอาคาร โรงแรม โดยแสดงแผนผังเปรียบเทียบ ให้เห็นชัดเจนว่าเป็นส่วนโครงการเดิมและส่วนเพิ่มเติม
  - ให้ตรวจสอบอาคาร ถึงความสอดคล้องกับกฎหมายควบคุมอาคาร เรื่อง ความสูงและระยะห่างจากแนวชายฝั่งทะเล
  - ให้แสดงระยะห่างของโครงการ กับแนวน้ำขึ้นสูงสุดของชายหาดนาคาเลย์ พร้อมทั้งให้ตรวจสอบข้อกำหนดการใช้พื้นที่บริเวณชายหาด ในจังหวัดภูเก็ต ให้ชัดเจน

- <u>สุนทรียภาพ</u>
  - ให้ประเมินผลกระทบด้านทัศนียภาพ และแสดงภาพเชิงซ้อนประกอบ โดยแสดงสภาวะแวดล้อมปัจจุบัน และอาคารก่อสร้าง (ภาพจำลอง) ในภาพดังกล่าว พร้อมทั้งเสนอมาตรการลดผลกระทบในประเด็นดังกล่าว
  - เนื่องจากบริเวณที่ตั้งโครงการมีการใช้ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ และการพัฒนาโครงการประกอบด้วยกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ ในขณะที่สภาพพื้นที่เดิมเป็นแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม ไม่มีสิ่งปลูกสร้าง การพัฒนาโครงการจึงทำให้เกิดความขัดแย้งกับสภาพพื้นที่เดิมและพื้นที่ใกล้เคียงค่อนข้างสูง
  - เนื่องจากโครงการเป็นกลุ่มอาคารสถาปัตยกรรมยุโรป ไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่เดิมและพื้นที่ใกล้เคียง จึงให้ประเมินผลกระทบด้านทัศนียภาพ และมาตรการลดผลกระทบเพิ่มเติม

- <u>สภาพนิเวศน์วิทยา</u>
  - พื้นที่ข้างเคียงโครงการ ฝั่งตะวันออก เป็นพื้นทีป่าอนุรักษ์ จึงให้ประเมินผลกระทบต่อระบบชีวภาพให้ชัดเจน พร้อมทั้งพิจารณาเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบในประเด็นดังกล่าว
  - แสดงรายละเอียดปะการัง และแนวปะการัง กับพื้นที่โครงการ เพื่อพิจารณาผลกระทบและมาตรการลดผลกระทบนั้น ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทในการรักษาแนวปะการัง รวมทั้งให้พิจารณาและระบุว่ากิจกรรมทางทะเลของโครงการมีหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่มีกิจกรรม ที่ส่งผลกระทบ ให้ประเมินผลกระทบและมาตรการลดผลกระทบ

- <u>อื่นๆ</u>
  - ให้แสดงรายละเอียดผังโครงการให้ถูกต้อง เนื่องจากข้อมูลในรายงานฯขัดแย้งกัน พร้อมทั้งแสดงการใช้ที่ดินภายในโครงการใหม่ รวมทั้งแสดงแนวระยะถอยร่น 20 เมตร และ 50 เมตร จากแนวชายฝั่งทะเลให้ถูกต้อง และแสดงการใช้ที่ดินระหว่างโครงการกับแนวชายฝั่ง
  - ให้ประเมินความสามารถในการดับเพลิง และความเพียงพอของระบบดับเพลิงและระบบป้องกันอัคคีภัย และระบบบันไดหนีไฟ รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดของตู้อุปกรณ์ ตำแหน่งบันไดหนีไฟ
  - ให้ประเมินความเพียงพอการสำรองน้ำ เพื่อใช้ในการดับเพลิง เนื่องจากโครงการใช้น้ำดับเพลิงจากถังกักน้ำใช้ ซึ่งต้องจัดซื้อเพื่อใช้ในโครงการทุกวัน
  - ให้ยืนยันรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนห้องพักของโครงการฯ โดยชี้แจงจำนวนห้องพักแต่ละชั้น เนื่องจากรายละเอียดจำนวนห้องพักในรายงายฯขัดแย้งกัน

บทที่ 5

ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มีผลให้การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ถูกนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง มีผลให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน มีความสัมพันธ์กับขบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งการออกแบบโครงการ การให้ข้อมูลการจัดทำและการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ดังนั้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ การดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม : โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต การศึกษานี้จึงรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็น จากการสัมภาษณ์ผู้ทีเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

1. สำนักงานสถาปนิก ในจังหวัดภูเก็ต
   1.1. บริษัทสถาปนิก สริน จำกัด
   1.2. บริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์

2. ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
   2.1. บริษัท พรี ดีเวลลอปเม้นท์ คอนซัลแทนต์ จำกัด
   2.2. บริษัท อีเพ็ก จำกัด

3. นักสิ่งแวดล้อม กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
   3.1. นักสิ่งแวดล้อม 6 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย
   3.2. นักสิ่งแวดล้อม 7 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย

4. ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น
   4.1. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลาง จังหวัดภูเก็ต[1]
   4.2. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ฝ่ายอำนวยการศาลากลาง จังหวัดภูเก็ต
   4.3. นักผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
   4.4. เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกระรน อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

จากการสัมภาษณ์ สถาปนิก ผู้จัดทำรายงานฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบนายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต สามารถเรียบเรียงข้อคิดเห็นจากบุคคลดังกล่าวเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

[1] ในฐานะเจ้าหน้าที่เสนออนุญาตเปิดดำเนินการโรงแรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายทะเบียนโรงแรมจังหวัด

การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นประเภทอาคารโรงแรมและสถานที่ตากอากาศ ที่ พรบ.สิ่งแวดล้อม 2535 กำหนดให้จัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ดังรายละเอียดใน ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัด ทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม[1] ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต มีความคิดเห็นตรงกันว่า การดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำและเสนอรายงานฯ ให้ สผ. พิจารณาเห็นชอบตามข้อกำหนดของ สผ. กล่าวคือ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ได้จัดทำและเสนอรายงานฯ ก่อนการก่อสร้างหรือเปิดดำเนินกิจการ[2]
2. ดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ผิดขั้นตอน กล่าวคือ โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเลจัดทำรายงานภายหลัง หรือในระหว่างการก่อสร้าง หรือเปิดดำเนินกิจการแล้ว

การดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ทั้ง 2 ลักษณะข้างต้นผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีหน้าที่สัมพันธ์กันดังนี้

1. สถาปนิก

โดยทั่วไปจะเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการออกแบบสถาปัตยกรรม[3] และประสานงานการออกแบบโครงสร้าง งานระบบอาคาร กับวิศวกร สถาปนิกมีหน้าที่สัมพันธ์กับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ในกรณีที่เจ้าของโครงการมอบหมายให้สถาปนิกเป็นผู้ประสานงานร่วมกับผู้จัดทำรายงานฯสถาปนิกจะเป็นผู้ดำเนินการว่าจ้างให้มีการจัดทำรายงานฯ และเป็นผู้ให้ข้อมูลรายละเอียดโครงการ การออกแบบ รายละเอียดที่ตั้ง รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารประกอบรายงานฯ ตามการร้องขอของผู้จัดทำ ฯ เช่น จัดทำภาพแสดงภูมิทัศน์บริเวณโครงการ ประเมินผลกระทบด้านสุนทรียภาพพร้อมจัดเตรียมมาตรการลดผลกระทบ เป็นต้น

2. ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดทำรายงานฯ ต้องเป็นผู้ชำนาญการ สถาบันการศึกษา เอกชน ที่ได้รับอนุญาตให้จัดทำรายงานฯ มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิ์จัดทำรายงานฯตามกฎกระทรวง[4] นอกจากผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิ์ดังกล่าวแล้ว ผู้จัดทำ

---

[1] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก

[2] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก

[3] อาจรวมถึงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ภูมิสถาปัตยกรรม

[4] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก

รายงานฯจะต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาร่วมด้วย สำหรับผู้เชี่ยวชาญสาขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงแรมและสถานที่ตากอากาศได้แก่

1. นักผังเมือง / วางผังชุมชน / เคหะการ / สถาปัตยกรรม / ภูมิสถาปัตยกรรม
2. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม / วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์สุขาภิบาล / วิศวกรรมสุขาภิบาล
3. วิศวกรรมโยธา / วิศวกรรมเครื่องกล / วิศวกรรมไฟฟ้า / วิศวกรรมจราจร

ผู้จัดทำรายงานฯและผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติดังกล่าว มีหน้าศึกษาและรวบรวม รายละเอียดโครงการ สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งและพื้นที่ใกล้เคียง ประเมินผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ในระหว่างการก่อสร้างและหลังเปิดดำเนินการแล้ว โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ พร้อมทั้งเสนอมาตรการลดผลกระทบนั้นๆ และจัดทำรายงาน ฯ ที่แสดงสภาพแวดล้อมก่อนมีโครงการและหลังเปิดดำเนินการอย่างชัดเจน ประกอบกับการแสดงเอกสารอ้างอิงจากหน่วยงานราชการหรือตามหลักวิชาการ พร้อมทั้งแนบเอกสารแสดงคุณวุฒิของผู้จัดทำฯ ตามข้อกำหนดของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.)

เมื่อจัดทำรายงานฯ สมบูรณ์แล้ว ผู้จัดทำฯ ในฐานะตัวแทนของโครงการ จะต้องเสนอรายงานฯ และประสานงานกับ สผ. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งโครงการได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ

3. นักสิ่งแวดล้อม กลุ่มบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นักสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานบริการชุมชนและที่พักอาศัย ประจำกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามความในพรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โครงการโรงแรม บ้านพักอาศัย อาคารชุด โรงพยาบาล จัดสรรที่ดิน ที่เสนอให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณา
2. จัดประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการด้านโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย และเนินการประชุมในฐานะเลขานุการ
3. ศึกษาและวิเคราะห์ ประเภทของโครงการบริการชุมชนอื่นๆ ที่ยังไม่ประกาศให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ก่อนนำเสนอเพื่อประกาศเป็นกฎกระทรวง
4. ติดตามและตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัยของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
5. ประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการโครงการต่างๆ เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อบังคับทางด้านสิ่งแวดล้อม

4. ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

สัมพันธ์กับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมใน 2 ลักษณะ คือ

4.1. <u>เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตโครงการ</u>

เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่สั่งอนุญาตก่อสร้าง หรือ ขยายโครงการ หรือเปิดดำเนินกิจการ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้งานของอาคาร เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะนายทะเบียนโรงแรม เทศมนตรีฝ่ายโยธา เป็นต้น มีหน้าที่ตรวจสอบโครงการและสั่งอนุญาตโครงการนั้นๆได้ เมื่อรายงานฯของโครงการดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯแล้ว รวมทั้งควบคุมให้โครงการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯที่เสนอในรายงานฯ[1] และดำเนินการทางกฎหมายกับโครงการที่ไม่ปฏิบัติตามด้วย

4.2. <u>แหล่งสนับสนุนข้อมูล</u>

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ที่สามารถสนับสนุนข้อมูลและเป็นแหล่งอ้างอิงความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงโครงการ ให้แก่ผู้จัดทำรายงานฯ หรือ นักสิ่งแวดล้อมฯ กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการฯ เช่น นักผังเมืองจังหวัด เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เทศมนตรี เป็นต้น

5. คณะกรรมการผู้ชำนาญการ

คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตาม พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535[2] ทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาความถูกต้องของรายละเอียดในรายงานฯ ตามหลักวิชาการ กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของมาตรการลดผลกระทบที่โครงการเสนอ พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางแก้ไขรายงานฯ ในกรณีที่มีมติยังไม่เห็นชอบรายงานฯ นั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถสรุปความสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องฯ ในขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ดังตารางที่ 5.1. นี้

---

[1] มาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เสนอในรายงานฯ ถือเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาต

[2] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก

ตารางที่ 5.1. ตารางแสดงความสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในขั้นตอนต่างๆ

ผู้เกี่ยวข้อง	จัดทำรายงานฯ	ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ	แก้ไขรายงานฯ	หลังการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ
สถาปนิก	- ประสานงานระหว่างเจ้าของโครงการกับผู้จัดทำรายงานฯ - สนับสนุนข้อมูล รายละเอียดการออกแบบโครงการ	- ชี้แจงรายละเอียดโครงการและการออกแบบต่อนักสิ่งแวดล้อมผู้ตรวจสอบรายงานฯและคณะกรรมการผู้พิจารณา	- สนับสนุนข้อมูลเพิ่มเติม - เปลี่ยนแปลงการออกแบบตามคำชี้แนะของคณะกรรมการฯ	- ขออนุญาตก่อสร้าง และควบคุมการก่อสร้างตามรายละเอียดที่เสนอในรายงานฯ - ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ
ผู้จัดทำรายงานฯ	- ศึกษารายละเอียดโครงการ การออกแบบ สภาพที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - รวบรวมเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - ประเมินผลกระทบฯ เนื่องจากโครงการ เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมระหว่างก่อนการก่อสร้างกับขณะก่อสร้างและภายหลังการเปิดดำเนินการโครงการแล้ว - กำหนดมาตรการลดผลกระทบฯ - จัดทำรายงานฯ	- ประสานงานร่วมกับนักสิ่งแวดล้อมฯ - ชี้แจงรายละเอียดของรายงานฯ ต่อนักสิ่งแวดล้อมผู้ตรวจสอบรายงานฯ และคณะกรรมการผู้พิจารณาฯ - แก้ไขรายงานฯ ให้สมบูรณ์ตามคำเสนอแนะของนักสิ่งแวดล้อม	- แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลในรายงานฯ ตามคำชี้แนะของคณะกรรมการ - เปลี่ยนแปลงรายละเอียดในรายงานฯ ให้สอดคล้องกับรายละเอียดการออกแบบที่เปลี่ยนแปลงใหม่กรรมการฯ	-

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารงที่ 5.1 (ต่อ)

ผู้เกี่ยวข้อง	จัดทำรายงานฯ	ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ	แก้ไขรายงานฯ	หลังการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ
นักสิ่งแวดล้อมฯ	-	- ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของรายงานฯ - สำรวจข้อเท็จจริงในพื้นที่ที่ตั้งโครงการและบริเวณใกล้เคียง - ประสานงานร่วมกับผู้จัดทำรายงานฯ	- ชี้แจงประเด็นที่ต้องแก้ไขในรายงานฯ - ตรวจสอบรายงานฯ ฉบับแก้ไข	- ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ
ข้าราชการฯ	- สนับสนุนข้อมูล	- แจ้งข้อมูลที่มีผลต่อการพิจารณารายงานฯ ต่อคณะกรรมการ - รอการสั่งอนุญาต	- สนับสนุนข้อมูล	- สั่งอนุญาตก่อสร้าง หรือเปิดดำเนินการโครงการ - ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ
คณะกรรมการฯ	-	- พิจารณารายงานฯ - ชีแตง/ชี้แนะประเด็นที่ต้องแก้ไขรายงานฯ ในกรณีที่มีมติยังไม่เห็นชอบรายงานฯ ดังกล่าว	-	-

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 5.1. แสดงการดำเนินการและความสัมพันธ์ที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

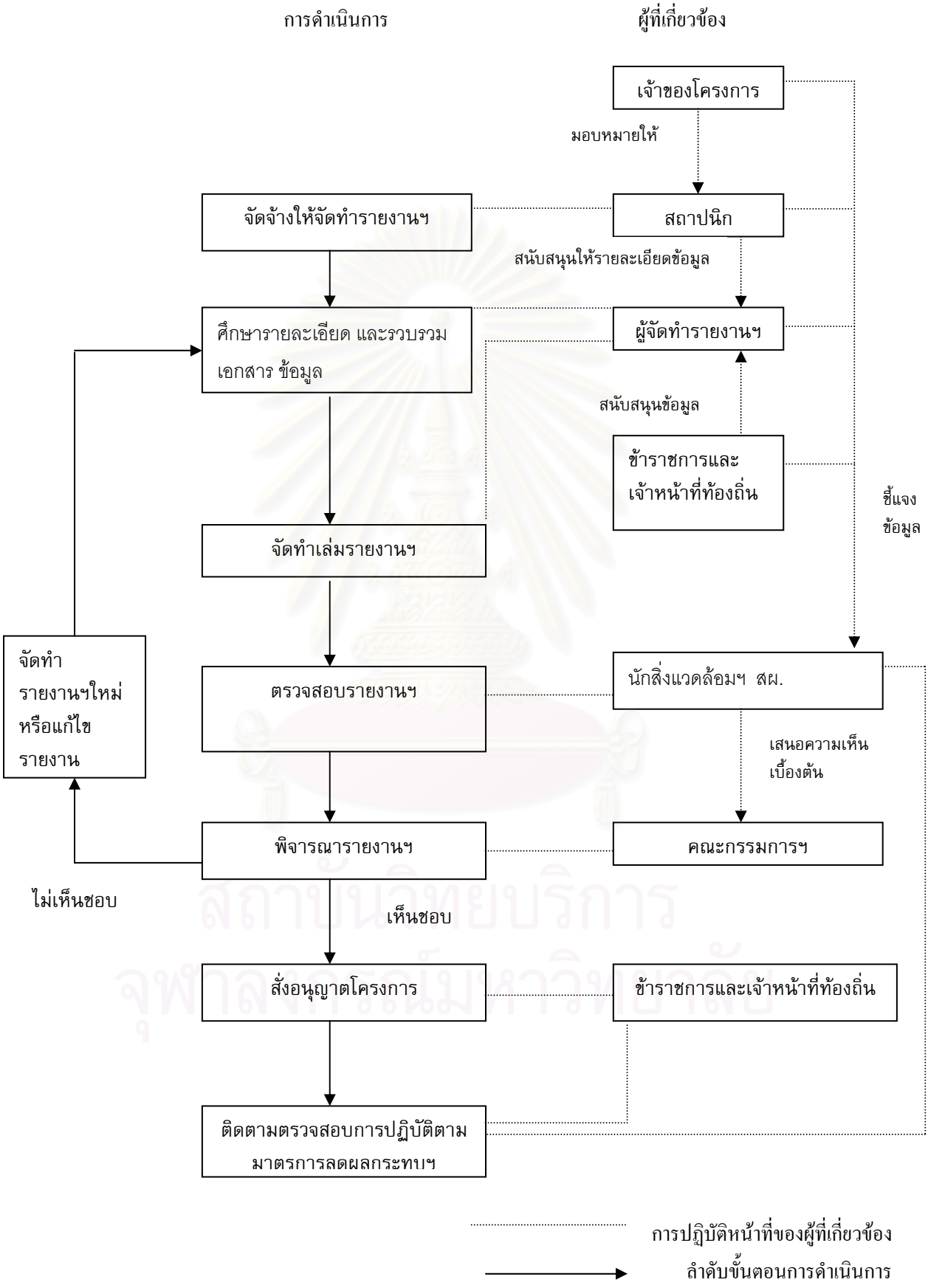

ปัญหาการดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยได้ถูกนำมาปฏิบัติกับโครงการของหน่วยงานราชการและเอกชนอย่างจริงจังภายหลัง พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 จึงกล่าวได้ว่าเป็นการวิเคราะห์ฯ เป็นสิ่งใหม่ในสังคม และอยู่ในระหว่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินการให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ดังนั้นการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯในปัจจุบันจึงยังพบปัญหา และอุปสรรคบางประการ ซึ่งทำให้การวิเคราะห์ผลกระทบฯ ไม่มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมได้ตามวัตถุประสงค์ของ พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ 2535

โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นประเภทอาคารหนึ่งที่มีการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ จำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ที่มีกิจกรรมการก่อสร้างอาคารประเภทนี้อย่างต่อเนื่อง และเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ อย่างชัดเจน ซึ่งปรากฏอยู่ในความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2. ตารางแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและปัญหาในการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535-2543

ปัญหา	ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ฯ และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ฯ									
	สถาปนิก		ผู้จัดทำรายงานฯ		นักสิ่งแวดล้อม		ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น			
	สถาปนิก สริน	โปรเจ็ก เมน เนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์	พรี ดีเวลลอป เม้นท์ คอนซัลแทนต์	เอเพ็ก	(ก)	(ข)	หัวหน้าฝ่าย อำนวยการ	เจ้าหน้าที่ บริหารงานทั่วไป	นักผังเมือง	เทศมนตรีฝ่าย โยธา เทศบาล ตำบลกะรน
1. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2. การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯใช้ระยะเวลานาน										
- การจัดทำรายงานฯใช้เวลานาน	/	/	-	-	-	-	/	/	/	/
- การตรวจสอบรายงานฯใช้เวลานาน	/	/	/	/	-	-	/	/	/	/
- การพิจารณารายงานฯใช้เวลานาน	/	/	-	-	-	-	/	/	/	/
- การจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ ใช้ระยะเวลานาน เป็นสาเหตุให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้า และยังเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
3. ไม่มีมาตรฐานหรือแนวทางการจัดทำรายงานฯ ที่ชัดเจน										
- แนวทางและขอบเขตการจัดทำรายงานฯ ไม่ชัดเจน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
- ผู้จัดทำรายงานฯ ไม่มีมาตรฐาน	/	/	-	-	/	/	/	/	/	/
- ผู้จัดทำรายงานฯ มุ่งจัดทำรายงานฯให้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ปัญหา	ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ฯ และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ฯ									
	สถาปนิก		ผู้จัดทำรายงานฯ		นักสิ่งแวดล้อม		ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น			
	สถาปนิก สริน	โปรเจ็ก เมน เนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์	พรี ดีเวลลอป เม้นท์ คอนซัลแทนต์	เอเพ็ก	(ก)	(ข)	หัวหน้าฝ่าย อำนวยการ	เจ้าหน้าที่ บริหารงานทั่วไป	นักผังเมือง	เทศมนตรีฝ่าย โยธา เทศบาล ตำบลกะรน
4. เกณฑ์การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ ไม่ชัดเจน										
- เกณฑ์การพิจารณารายงานฯ สูงกว่ามาตรฐานการออกแบบโดยทั่วไป	/	/	-	-	-	-	-	-	-	/
- ประเด็นที่ใช้ในพิจารณาบางประเด็น ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
- การพิจารณารายงานฯ เป็นดุลยพินิจส่วนบุคคลของคณะกรรมการฯ	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5. สาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณารายงานฯ										
- มีการแก้ไขรายงานหลายครั้ง	/	/	/	/	/	/	-	-	-	/
- การจัดทำและเสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอน	-	-	/	/	/	/	/	/	/	/
6. ปัญหาการอ้างอิงข้อมูลจากหน่วยงานราชการ ไม่สัมพันธ์กับแนวทางการจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ	/	-	/	/	/	/	/	/	-	/

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ปัญหา	ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ฯ และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ฯ									
	สถาปนิก		ผู้จัดทำรายงานฯ		นักสิ่งแวดล้อม		ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น			
	สถาปนิก สริน	โปรเจ็ก เมน เนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์	พรี ดีเวลลอป เม้นท์ คอนซัลแทนต์	เอเพ็ก	(ก)	(ข)	หัวหน้าฝ่าย อำนวยการ	เจ้าหน้าที่ บริหารงานทั่วไป	นักผังเมือง	เทศมนตรีฝ่าย โยธา เทศบาล ตำบลกะรน
7. ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน										
- เจ้าของโครงการมีความรู้ ความเข้าใจการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
- สถาปนิกมีความรู้ ความเข้าใจการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-
- ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
8. การละเมิด พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535										
- เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นละเลยการบังคับใช้ ควบคุม กำกับ ให้โครงการปฏิบัติตามข้อกำหนดในการจัดทำและเสนอรายงานฯ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	-
- ลักษณะการดำเนินธุรกิจการโรงแรม จังหวัดภูเก็ต มีผลให้เกิดการละเมิด ไม่จัดทำรายงานฯ หรือจัดทำรายงานฯ ผิดขั้นตอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ มีความคิดเห็นตรงกันว่า การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นๆ เนื่องจากการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ส่วนใหญ่อ้างอิงกับข้อกำหนดในกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคาร การก่อสร้าง สาธารณสุข และสภาพแวดล้อมอยู่แล้ว การพิจารณารายงานฯ จึงเป็นการตรวจทานรายละเอียดโครงการว่าสอดคล้องกับข้อกำหนดตามกฎหมายซ้ำเท่านั้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้จัดทำรายงานฯดังนี้

> "*บางเรื่อง บางประเด็นในรายงานฯ ก็เป็นหน้าที่ของคนอื่น หน่วยงานอื่นอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องทำ EIA ต้องยืนยันก็ได้ ซ้ำซ้อนกัน เป็นช่องทางให้คอรัปชันกันเท่านั้น*" (กฤษดารักษ์ แพริตกุล , ผู้จัดทำรายงานฯ, กรรมการบริหารบริษัท พรีดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543)

> "*กฎหมายควบคุมก็เหมือนจะได้ผลเหมือนกัน ที่จริงแล้วท้องถิ่นก็ตรวจแบบจริงจังอยู่แล้วด้วย พวกอาคารควบคุมความสูง เทศบาลก็ไม่ปล่อยให้สูงเกินกฎหมาย ถ้ามีโรงแรมสูงผิด ก็จะไม่อนุมัติ แต่ยังต้องทำ EIA อีก ตอนนี้ก็ต้องรอ EIA ผ่านก่อนถึงจะอนุญาตได้ ซ้ำซ้อน กว่าจะผ่านก็ช้า เป็นแค่ตัวหนังสือ ทำจริงไม่ได้*" (สมปอง ดาบเพชร, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกะรน, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

1. การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมใช้ระยะเวลานาน

กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้กำหนดระเบียบการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในขั้นตอนการเสนอ ตรวจสอบ และพิจารณารายงานฯ ตามข้อกำหนดใน พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องฯ กลับมีความคิดเห็นว่า ระเบียบ ขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวใช้ระยะเวลานาน เป็นปัญหากับการก่อสร้างและดำเนินกิจการของโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ใช้ระยะเวลานาน

การจัดทำรายงานฯ โดยผู้จัดทำรายงานฯที่ได้รับอนุญาตจากกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ใช้ระยะเวลานาน โดยรายงานฯ ของโครงการหนึ่งๆ จะใช้ระยะประมาณ 6-7 เดือน[1] โดยที่โครงการส่วนใหญ่จะเริ่มจัดทำรายงานฯ เมื่ออยู่ในขั้นตอนสุดท้ายของการออกแบบ หรือขั้นเตรียมการก่อสร้าง ผู้ที่เกี่ยวข้องฯ จึงมีความคิดเห็นว่า การจัดทำรายงานฯที่ใช้ระยะเวลาดังกล่าวมีผลให้การดำเนินการก่อสร้างโครงการล่าช้า ในขณะที่

[1] ประมาณจากความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องฯ ในขณะที่ผู้จัดทำฯ มีความคิดเห็นว่าระยะเวลาการจัดทำรายงานฯ ขึ้นอยู่กับข้อมูลรายละเอียดโครงการ และการให้ความร่วมมือของเจ้าของโครงการ สถาปนิก และหน่วยงานราชการ

ผู้จัดทำรายงานฯ มีความคิดเห็นว่าระยะเวลาในการจัดทำรายงานฯขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ขนาดของโครงการที่ตั้ง การร่วมมือของเจ้าของโครงการและสถาปนิก รวมทั้งการแก้ไขรายงานฯ เพิ่มเติมภายหลังการเสนอรายงานฯ ต่อ สผ. ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้จัดทำรายงานฯดังนี้

> *"การทำเล่มใช้เวลาไม่นาน ขึ้นกับโครงการด้วย ถ้า สวล. ตีกลับ ส่วนมากเป็นระบบขยะ น้ำเสีย การใช้น้ำ ตีกลับซัก 3 ครั้ง ก็ใช้เวลานาน 4-6 เดือน การรวบรวมข้อมูลจากทางราชการ ก็ทำหนังสือขอไป บางที่ใช้เวลาเป็นเดือน ขอข้อมูลของสถาปนิก บางทีก็ให้เขาทำให้ด้วย บางทีก็ทำเอง พวกการประเมินผลกระทบสุนทรียภาพ เขาก็ทำภาพเชิงซ้อนให้ ที่นี่ก็มีสถาปนิกอยู่ 1 คน คอยดูเรื่องที่เกี่ยวกับการออกแบบ ส่วนข้อมูลที่ต้องไปสำรวจ สัมภาษณ์ ก็จะไปเก็บกันจริง ใช้เวลาประมาณ 3 วัน โดยสุ่มตัวอย่างรอบโครงการประมาณ 1กม. สุ่มตัวอย่างมาประมาณ 60 คน ไปนับจำนวนรถจริงๆ"* (แพร ทอง อินทรักษา, ผู้จัดทำรายงานฯ, วิศวกรสิ่งแวดล้อมบริษัทอีเพก จำกัด, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

2.2 การตรวจสอบรายงานฯ ใช้ระยะเวลานาน

ขั้นตอนการตรวจสอบรายงานฯ โดยนักสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบฯ คือการตรวจทานความถูกต้อง สมบูรณ์ของรายงานฯ ฉบับหลัก ตามแนวทางการจัดทำรายงานฯที่ได้กำหนดไว้ ภายใน 15 วัน และส่งคืนรายงานให้แก้ไขใหม่เมื่อพบข้อบกพร่อง จนเมื่อพิจารณาแล้วว่ารายงานฯ ฉบับแก้ไขนั้นถูกต้อง สมบูรณ์ จึงเสนอรายงานฯนั้นต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเห็นชอบภายใน 15 วัน ซึ่งระยะเวลาในการตรวจสอบดังกล่าวได้ถูกกำหนดไว้ชัดเจนใน พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และนักสิ่งแวดล้อมต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งคัดโดยการบันทึกวันเวลา ผลการตรวจสอบและการแก้ไขรายงานฯทุกขั้นตอนจนสิ้นสุดการพิจารณารายงานฯ ดังคำสัมภาษณ์นี้

> *" เราต้องตรวจสอบตามขั้นตอนที่มีกำหนดไว้ 15 วันนั้นล่ะนับตั้งแต่ได้รับรายงานฯ ถ้าแก้ไขก็ต้องอีก 15 วันตั้งแต่รับรายงานฯฉบับแก้ไข เกินจากนี้ไม่ได้ เรามีการบันทึกวันเข้าไว้ ทุกอย่างถูกบันทึกไว้หมด เจ้าหน้าที่ก็ต้องอ่านให้ได้ตามนั้น เรื่องล่าช้านี่ก็อาจจะมีบ้างเมื่อก่อนนี้ แต่ตอนนี้ไม่มีแล้วเพราะมันมีการบันทึกตรวจสอบไง ถือเป็นผลการทำงานด้วย แต่ก็มีคนเขาบอกว่าช้าอยากให้เร็วกว่านี้อีก เราก็พยายามกันอยู่"* (สุโข อุบลทิพย์, นักสิ่งแวดล้อม, นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7 กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2543)

อย่างไรก็ตามผู้เกี่ยวข้องฯมีความคิดเห็นว่าระยะเวลาดังกล่าวไม่เหมาะสมกับการดำเนินการก่อสร้างที่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า[1] ดังความคิดเห็นดังนี้

> *" แต่ก่อนตอนเศรษฐกิจบูม สผ.อ่านกันไม่ทัน ต้องเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ พอเพิ่มเจ้าหน้าที่เสร็จพอดีเศรษฐกิจตก ทีนี้เลยแบ่งกันอ่านเล่มหนึ่ง 3-4 คน แบ่งกันอ่านแต่ละหัวข้อ คนอ่านก็เป็นคนใหม่ๆ ไม่ค่อยรู้เรื่อง กว่าจะอ่านจบก็เลยช้ากว่าจะเข้าคณะกรรมการได้ "* (กฤษดารักษ์ แพริตกุล, ผู้จัดทำรายงานฯ, กรรมการบริหาร บริษัท พรีดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัดสัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543)

---

[1] โครงการส่วนใหญ่จะเตรียมการก่อสร้างไว้ตั้งแต่ก่อนการจัดทำรายงานฯ ดังนั้นขั้นตอนการตรวจสอบรายงานฯ จึงล่วงเวลาเตรียมการก่อสร้างมาไม่น้อยกว่า 6-7 เดือน

1.3 <u>การพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ใช้ระยะเวลานาน</u>

การพิจารณารายงานฯ หนึ่งๆจะต้องเสร็จสิ้นภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันเสนอรายงานฯเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการฯ อย่างไรก็ตามการพิจารณารายงานฯโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถเสร็จสิ้นภายใน 45 วัน เนื่องจากรายงานฯมีข้อบกพร่อง หรือมีรายละเอียดไม่สมบูรณ์ ต้องแก้ไขรายงานฯ หรือจัดทำรายงานฯใหม่ แล้วจึงเสนอรายงานฯฉบับแก้ไขเข้าสู่การพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ประกอบกับการประชุมพิจารณารายงานฯ จะมีขึ้น1 ครั้ง ใน 2 สัปดาห์ ทำให้มีรายงานฯรอการพิจารณาอยู่มาก ดังนั้นระยะเวลาทั้งสิ้นในการพิจารณารายงานฯจึงล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ ดังความคิดเห็นดังนี้

"*กรรมการฯทำงานล่าช้า พอส่งรายงานฯกลับ ก็ต้องแก้ไข แล้วต้องรอคิวเข้ากรรมการพิจารณาอีก ทำให้ล่าช้าเข้าไปอีก*" (จำเริญ ตันเกษม, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

"*รายงานฯ เข้าพิจารณาที่ส่วนกลางที่เดียวทำให้ล่าช้า ทำให้ธุรกิจเสีย ไม่เป็นธรรม แม้จะทำรายงานฯถูกต้องแล้วยังต้องใช้เวลา 4 เดือน ไม่เป็นธรรมต่อคนที่ทำถูกต้อง เปิดบริการก็ไม่ได้*" (สาโรช ตันติพัฒนเสรี, สถาปนึก, กรรมการบริหาร บริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเมนท์ คอนซัลแทนต์สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543)

<u>2.4 การจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ใช้ระยะเวลานาน เป็นสาเหตุให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้าและยังเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ</u>

การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งการจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ ใช้ระยะเวลานาน และมักจะล่าช้ากว่าที่กำหนดใน พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เป็นผลให้การอนุญาตก่อสร้างอาคารหรือการเปิดดำเนินโครงการต้องล่าช้า กระทบต่อการดำเนินธุรกิจการโรงแรมภายในจังหวัดภูเก็ต ด้วยเหตุนี้นักธุรกิจ เจ้าของโรงแรมบางส่วนจึงกระทำการละเมิด พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องโดยการไม่จัดทำรายงานฯ และทำการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เปิดดำเนินโครงการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนโรงแรมจังหวัด รวมถึงการหลีกเลี่ยงภาษีด้วย ดังความคิดเห็นนี้

" *การวิเคราะห์ผลกระทบฯ ต้องผ่านส่วนกลางทำให้ล่าช้า ทำให้ระบบธุรกิจเสีย ทำให้เสียต้นทุน ไม่เป็นธรรมกับเจ้าของสร้างก็ไม่ได้ เปิดก็ไม่ได้ คนเลยจำเป็นต้องเลี่ยงกฎหมายกัน ทุกอย่างเลยตามกันมา เจ้าหน้าที่ก็เห็นแก่สินบนเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ออกนอกระบบกันหมดเลย ทีนี้ตรวจสอบก็ไม่ได้ด้วย*" (สาโรช ตันติพัฒนเสรี, สถาปนิก, กรรมการบริหาร บริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเมนท์ คอนซัลแทนต์, สัมภาษณ์ , 31 ฑฤษภาคม 2543)

" *สวล. ช้ามาก ไม่สอดคล้องกับเมืองท่องเที่ยว บางทีก็เลยสร้างอาคารไปก่อน เกิดเป็นปัญหากับผู้ประกอบการโดยตรง เทศบาลก็ระงับการก่อสร้างไป นี่ยังมีเรื่องคาอยู่ที่ศาลอยู่เลย เจ้าของเขาก็ยอมให้ปรับกัน วันละพันกว่าบาทเอง*" (สมปอง ดาบเพชร, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกะรน, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

"คิดว่า ELA ก็คงได้ผลกับสิ่งแวดล้อม แต่การลงทุนในพื้นที่ก็เป็นสิ่งสำคัญ เจอระบบราชการทำให้เชื่องช้า ใช้เวลา 1 ปีกว่าจะทำเล่มรายงานฯ เสร็จ ก็เลยสร้างซะเลย บางบริษัทก็ทำตามขั้นตอนชัดเจน ส่วนใหญ่ก็จะเป็นบริษัทฝรั่ง แต่ใช้เวลาตั้ง 2 ปี ลงทุนไม่คุ้มค่า เงินเสียไปเปล่าๆ" (ประเสริฐ เต็มมาศ, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, นักผังเมืองภูเก็ต, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

3 ไม่มีมาตรฐานหรือแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ชัดเจน

การจัดทำรายงานฯ เป็นขั้นตอนหนึ่งในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ มีผลเกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบ ดังนั้นการจัดทำรายงานจึงต้องรอบคอบ สมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และถูกต้องตามแนวทางการจัดทำรายงานฯ ที่กำหนดโดยกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องฯ มีความคิดเห็นว่ายังคงมีปัญหาเกี่ยวกับมาตราฐานและแนวทางการจัดทำรายงานฯอยู่ ดังรายละเอียดนี้

3.1 <u>แนวทางและขอบเขตการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน</u>

กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานฯ เพื่อให้การจัดทำรายงานฯ ครอบคลุมประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่างๆ และเพื่อให้ผู้จัดทำรายงานฯและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดขอบเขตการจัดทำรายงานฯได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามแนวทางการจัดทำรายงานฯนี้ ไม่ได้มีขึ้นเพื่อการจัดทำรายงานฯ เฉพาะโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล แต่เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำรายงานฯของโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัยทั้งหมด เช่น โครงการอาคารสูงเกิน 23 เมตร อาคารขนาดใหญ่พิเศษ และอาคารชุดพักอาศัย เป็นต้น ดังนั้นการจัดทำรายงานฯ ผู้จัดทำรายงานฯ จำเป็นต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดทำรายงานฯให้เหมาะสมกับแต่ละโครงการดังข้อความว่า

"ดังนั้นผู้นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเพื่อจัดทำหรือจัดเตรียมรายงานฯควรพิจารณาลักษณะและขนาดของโครงการ รวมทั้งสภาพแวดล้อมและบริเวณที่ตั้งโครงการ ตลอดจนลักษณะเฉพาะและความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่จะทำการศึกษาหรือวิธีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ใช้ เป็นต้น แล้วปรับหัวข้อการศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการนั้นๆ ซึ่งผู้ศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่จะดำเนินการเป็นสำคัญ โดยใช้แนวทางนี้ประกอบการศึกษาและจัดทำรายงานฯเท่านั้น" (สผ., 2542: 5)

อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องฯมีความคิดเห็นว่า แนวทางการจัดทำรายงานฯดังกล่าวไม่สามารถกำหนดขอบเขตการจัดทำรายงานฯได้ชัดเจน มีผลให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนกันระหว่างผู้จัดทำรายงานฯ กับคณะกรรมการฯ และเป็นปัญหากับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ดังตัวอย่างความคิดเห็นนี้

" ความไม่พร้อมของกฎหมาย กลไกวิธีปฏิบัติไม่มี มีทฤษฎีหรูหรา แต่ทำจริงไม่ได้ . . . สผ. บอกว่ามีแบบฟอร์ม ให้ แต่พอทำตามแบบนั้นจริงๆ ก็ให้แก้ไข บอกว่าข้อมูลไม่พอ ไม่ครบประเด็น" (จำเริญ ตันเกษม, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

" *EIA มันกว้างไป ไม่มีขอบเขตแน่นอน . . . สผ. นิยามสิ่งแวดล้อมกว้างไปหน่อย ควรจะให้ชัดเจนหน่อย กะทัดรัด ปฏิบัติได้จริง*" (ประเสริฐ เต็มมาศ, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, นักผังเมืองภูเก็ต, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

3.2 <u>ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่มีมาตรฐาน</u>

ผู้จัดทำรายงานฯ ต้องเป็นนิติบุคคล สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย รัฐวิสาหกิจ ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้จัดทำรายงานฯ และมีคุณสมบัติตรงตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2537)[1] กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องฯ มีความเห็นว่ารายงานฯส่วนใหญ่จะถูกส่งกลับให้แก้ไข ทั้งในขั้นตอนการตรวจสอบรายงานฯและการพิจารณา ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องฯเห็นว่าสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากคุณภาพของผู้จัดทำรายงานฯ ดังตัวอย่างความคิดเห็นนี้

"*consult*[2] *มีปัญหา ทำรายงานฯ ไม่ผ่านต้องหลายครั้ง ค่าจ้างก็แพง โครงการหนึ่งค่าจ้างเป็น แสน สวล. ไม่ควบคุมเลย ทำไมบริษัทที่ สวล. รับรองแล้วยังต้องแก้รายงานฯ หลายครั้งอีก น่าจะมีมาตรฐาน รายงานฯก็น่าจะถูกต้องผ่านได้เลย*" (สมปอง ดาบเพชร, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกะรน, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

"*มีปัญหา เพราะการว่าจ้าง บริษัท EIA ผูกกับงวดเงิน เป็นระบบการว่าจ้างของโครงการกับบริษัท EIA ถ้าไม่ผ่านก็ยังไม่จ่ายเงิน ซึ่งผิดกับทฤษฎีที่ให้บริษัท EIA เป็นแขนขาตรวจสอบโครงการ ทีสผ. จึงมีฝ่ายพัฒนาทำระบบ black list ถ้าบริษัทมีเจตนาให้ข้อมูลไม่เป็นจริง ให้ไม่ครบ จะพิจารณา ประชุมซักถามรายงานฯที่ส่งมาเป็นพิเศษ ตรวจสอบข้อมูล ถ้าพบว่าผิดจริงก็เพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุให้*" (เอกชัย ภาระนันทน์, นักสิ่งแวดล้อม, นักสิ่งแวดล้อม 6 กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2543)

3.3 <u>ผู้จัดทำรายงานฯ มุ่งจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบให้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง</u>

เจ้าของโครงการต้องการให้โครงการก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการได้เร็วที่สุด กล่าวคือโครงการต้องสามารถเปิดดำเนินการได้ภายใน 7-8 เดือน เพื่อให้ทันกับฤดูการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ในขณะที่ พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้การอนุญาตก่อสร้างหรือเปิดดำเนินการโครงการจะทำได้ก็ต่อเมื่อรายงานฯ ของโครงการนั้นๆ ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯแล้ว ดังนั้นเจ้าของโครงการจึงประสงค์ให้รายงานฯ ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยเร็วที่สุด ฉะนั้นผู้จัดทำรายงานฯจึงต้องพยายามจัดทำรายละเอียดในรายงานฯให้สอดคล้องกับเกณฑ์และมาตรฐานการพิจารณาของคณะกรรมการฯ มากที่สุด เพื่อที่รายงานฯจะได้ผ่านการเห็นชอบโดยเร็วตามความต้องการของเจ้าของโครงการผู้ว่าจ้างให้จัดทำรายงานฯ โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง รวมทั้งบิดเบือนรายละเอียดของโครงการหรือผลกระทบฯที่อาจเกิดขึ้น และกำหนดมาตราการลดผลกระทบฯ ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ดังตัวอย่างความคิดเห็นนี้

---

[1] ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง

[2] ในคำสัมภาษณ์นี้ หมายถึง บริษัทที่ปรึกษา รับจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

"*การทำ EIA ได้ผล 50 % บางทีก็ไม่มีการทำตามมาตรการในเล่มรายงานฯ เลย ทั้งๆที่รู้ว่าโครงการทำผิด แต่ consult ก็ต้องทำเล่มให้ถูก ปล่อยเลยตามเลย เจ้าของมักจะชะล่าใจคิดว่าไม่มีคนมาตรวจสอบ*" (แพรทอง อินทรักษา, ผู้จัดทำรายงานฯ, วิศวกรสิ่งแวดล้อมบริษัทอีเพก จำกัด สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

"*เจ้าของมักจะสร้างก่อน เพราะปัญหาด้านการลงทุน ดอกเบี้ย เจ้าของไม่เข้าใจกฎหมายควบคุม แต่ก็ต้องทำ โดยเฉพาะโครงการเล็กๆ สถาปนิกจะรู้มากกว่า จะติดต่อมาให้ทำ อย่างโครงการนี้[1] สถาปนิกเป็นคนติดต่อ เราก็ลงมาดูก่อนว่าเป็นยังไง สร้างรึยัง อย่างโครงการเมื่อกี้นั้น[2] สร้างไปแล้ว ก็ต้องดูว่าจะแก้ไขยังไงได้บ้าง บางกรณีก็ เลี่ยงเอา เช่นตัดโฉนดที่ที่สร้างก่อนออกไป เพื่อขอ EIA ให้ถูกต้องในพื้นที่ที่ยังไม่สร้าง*" (กฤษดารักษ์ แพรัตกุล, ผู้จัดทำรายงานฯ, กรรมการบริหารบริษัท พรีดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543)

4 เกณฑ์การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ไม่ชัดเจน

การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล อยู่ในความรับผิดชอบของกองวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม โดยมีกลุ่มงานโครงการประเภทบริการชุมชนและที่พักอาศัยเป็นผู้ตรวจสอบรายงานฯและเสนอแนะความคิดเห็นเบื้องต้น และเป็นผู้เสนอรายงานฯนั้นเข้าสู่การพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการฯ ขั้นตอนการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯดังกล่าวเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลานานที่สุดในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีผลกระทบต่อการดำเนินโครงการโรงแรมที่จัดทำรายงานฯโดยตรง ผู้เกี่ยวข้องโดยส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นว่าการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงดังนี้

4.1 <u>เกณฑ์การพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สูงกว่ามาตรฐานการออกแบบโดยทั่วไป</u>

การพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โดยทั่วไปอ้างอิงจากข้อกำหนดที่ปรากฏในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคาร การก่อสร้าง การดำเนินการโครงการ และการสาธารณสุข รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ปฏิบัติโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามผู้เกี่ยวข้องฯมีความคิดเห็นว่า การพิจารณารายงานฯ บางประเด็นใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ผลกระทบฯ สูงกว่ามาตรฐานโดยทั่วไป เช่น การคำนวณปริมาณน้ำใช้และขยะมูลฝอย ซึ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ผลกระทบฯดังกล่าวมีผลต่อการออกแบบ ที่ต้องเตรียมพื้นที่ใช้สอยรองรับเกินกว่าการใช้งานจริง ดังความคิดเห็นนี้

"*ที่จริงแล้วก็ออกแบบตามเทศบัญญัติ ตามกฎหมายกำหนดไว้อยู่แล้ว ไม่ได้เอาเกณฑ์ของ EIA มาคิดเพราะมักมีปัญหาเรื่องน้ำเสีย EIA .มาตราการสูงมาก ทำให้ระบบบำบัดฯต้องใหญ่ แพง แต่ก็ต้องคำนวณไป เวลาสร้างจริง เจ้าของก็ไม่เปิดใช้ ก็ไม่เห็นได้ประโยชน์อะไร*" (วิษณุ แสงศิริ, สถาปนิก, สถาปนิก บริษัทสถาปนิก สริน จำกัด, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

---

[1] โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ใกล้หาดป่าตอง ของคุณ วิทยา ทวีวงศ์ทรัพย์ ยังไม่มีชื่อโรงแรมแน่นอน และยังไม่ได้ก่อสร้าง

[2] โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล อีกแห่งหนึ่ง ของ คุณ วิทยา ทวีวงศ์ทรัพย์ ที่กำลังก่อสร้างอาคารบางส่วนแล้ว

"*แนวการวิเคราะห์ผลกระทบฯ เรื่องระบบระบายน้ำ บำบัดน้ำ น้ำใช้ ทั่วไปออกแบบเท่านี้ แต่ สผ. จะมีมาตรฐานสูงมาก ทำให้สิ้นเปลืองมากกว่าปกติ*" (แพรทอง อินทรักษา, ผู้จัดทำรายงานฯ, วิศวกรสิ่งแวดล้อม บริษัทอีเพก จำกัด สาขาภูเก็ต สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

4.2 <u>ประเด็นการวิเคราะห์ผลกระทบฯ บางประเด็นไม่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม</u>

แนวทางการจัดทำรายงานฯ ที่กำหนดขึ้นโดยกลุ่มงานบริการชุมชน และที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดขอบเขต ประเด็นวิเคราะห์ผลกระทบฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้จัดทำรายงานฯ และเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องฯ มีความคิดเห็นว่า แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบบางประเด็น ไม่มีความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม เช่น การกำหนดสีภายนอก และรูปแบบอาคารในประเด็นสุนทรียภาพ ดังตัวอย่างความคิดเห็นนี้

"*EIA ควบคุมมากไปหมด ควรพูดเฉพาะประเด็นสิ่งแวดล้อม บางเรื่องก็ไม่ใช่เรื่องของกระทรวงวิทย์ฯ เช่น การตัดสินด้านสุนทรียภาพ คนเราตัดสินด้วย make sense ได้ ถ้าจะตัดสินก็กำหนดรูปแบบของอาคาร สร้างกรอบของรูปแบบเลยสิ ถ้ามี concept ในการพัฒนาอาคารได้ตามสังคมต้องการ สำรวจรูปแบบที่สังคมยอมรับ จะได้ประเมินสุนทรียภาพได้ง่าย เหมือนคุมเกาะรัตนโกสินทร์*" (ประเสริฐ เต็มมาศ, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, นักผังเมืองภูเก็ต, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

4.3 <u>การพิจารณาเห็นชอบรายงานฯเป็นดุลยพินิจส่วนบุคคลของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ</u>

การพิจารณาประเด็นการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โดยคณะกรรมการฯ โดยส่วนใหญ่อ้างอิงจากเกณฑ์ หลักวิชาการหรือมาตรฐานที่ปรากฏในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคาร ผังเมือง สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เช่น การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากน้ำใช้ การตรวจสอบคุณภาพน้ำหลังการบำบัด สัดส่วนการใช้ที่ดินในโครงการ และความสูงของอาคาร เป็นต้น อย่างไรก็ตามประเด็นการวิเคราะห์ผลกระทบฯ บางประเด็นไม่มีปรากฏในกฎหมายอื่นๆ หรือไม่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาไว้ เช่น สุนทรียภาพบริเวณที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง รูปแบบอาคาร เป็นต้น การพิจารณาจึงเป็นดุลยพินิจส่วนบุคคลของคณะกรรมการ ซึ่งไม่สามารถกำหนดเป็นเกณฑ์หรือแนวทางในการแก้ไข จัดทำรายงานฯอื่นได้ ดังความคิดเห็นนี้

"*รูปแบบอาคาร ไม่คิดว่าจะเป็นเรื่องสำคัญ จะมาวัดได้อย่างไร รูปแบบอย่างไรถึงจะบอกว่าเหมาะล่ะ มันวัดกันไม่ได้ มันเป็นความเห็นส่วนบุคคล บางคนว่าดี บางคนไม่ชอบก็ได้ จะวัดได้อย่างไร*" (วิษณุ แสงศิริ, สถาปนิก, สถาปนิก บริษัท สถาปนิก สริน จำกัด, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

5 สาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณารายงานฯ

พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดระยะเวลาการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ภายใน 45 วัน นับตั้งแต่การเสนอรายงานฯเข้าที่ประชุมคณะกรรมการฯ แต่ในการดำเนินการจริง พบว่าโครงการหนึ่งๆ จะใช้ระยะเวลาการพิจารณาล่าช้ากว่า 45 วัน ด้วยสาเหตุดังนี้

5.1 <u>การแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหลายครั้ง</u>

เมื่อคณะกรรมการพิจารณารายงานฯแล้วยังไม่เห็นชอบรายงานฯ คณะกรรมการฯจะส่งคืนรายงานฯ พร้อมทั้งหนังสือชี้แจงประเด็นที่ต้องแก้ไข เมื่อผู้จัดทำรายงานฯ จัดทำฉบับแก้ไขแล้ว จึงเสนอรายงานฯ ฉบับแก้ไขให้คณะกรรมการฯพิจารณาอีกครั้ง การพิจารณารายงานฯจะดำเนินการเช่นนี้จนกว่าคณะกรรมการจะพิจารณาเห็นชอบรายงานฯนั้นๆ การแก้ไขรายงานฯหลายครั้งจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลให้การพิจารณาเห็นชอบรายงานฯล่าช้ายิ่งขึ้น ดังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องนี้

> " *เวลาที่ใช้ในการขออนุญาตของโครงการประเภทโรงแรมประมาณ 1 ปี ระยะเวลาไม่แน่นอน 6-8 เดือนก็มี ขึ้นอยู่กับสภาพโครงการและผลกระทบฯ ส่วนใหญ่มักจะมีปัญหากลับไปแก้ไขรายงานฯบ่อย ประมาณ 3 ครั้ง*" (เอกชัย ภาระนันทท์, นักสิ่งแวดล้อม, นักสิ่งแวดล้อม 6 กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2543)

5.2 <u>การจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมผิดขั้นตอน</u>

โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต จำนวนหนึ่งได้จัดทำรายงานฯ ระหว่างหรือภายหลังการก่อสร้างอาคาร แล้วจึงเสนอรายงานฯ ต่อ สผ. ซึ่งเป็นการเสนอรายงานฯ ที่ผิดจากขั้นตอนการเสนอรายงานฯ ตามประการศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นคณะกรรมการฯ จึงไม่สามารถรับรายงานฯดังกล่าว ไว้เพื่อพิจารณาเห็นชอบได้ ทั้งนี้เพราะการพิจารณารายงานฯ ภายหลังที่มีการก่อสร้างแล้วจะไม่มีประโยชน์ในการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อความว่า

"*การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือการจัดทำรายงานศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม จักต้องดำเนินการศึกษาก่อนการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้การใช้รายงานฯ เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยสามารถเตรียมการดำเนินการต่างๆ ไว้ก่อนและเป็นไปตามหลักวิชาการ รวมทั้งมีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง*" (สผ., 2542: 5)

ดังนั้นโครงการที่จัดทำและเสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอน จึงไม่สามารถเข้าสู่การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การก่อสร้าง และเปิดดำเนินการได้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังตัวอย่างความคิดเห็นนี้

> " *ดำเนินการก่อสร้างไป เริ่มก่อนแล้วถึงจะมาหา consult ถ้าเจ้าของมั่นใจก็จะสร้างไปเลย ก่อสร้างไปก่อนที่จะผ่าน EIA กลายเป็นผิดขั้นตอนไป เลยไม่ผ่าน EIA เลย*" (แพรทอง อินทรรักษา, ผู้จัดทำรายงานฯ, วิศวกรสิ่งแวดล้อม บริษัทอีเพก จำกัด, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

6 ปัญหาการอ้างอิงข้อมูลจากหน่วยงานราชการ ไม่สัมพันธ์กับแนวทางการจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯต้องอาศัยเอกสารอ้างอิงจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในการพิสูจน์ความถูกต้อง สมบูรณ์ของรายงานฯ อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์พบว่า ข้อมูลหรือเอกสารบางประเภทที่แนวทางการจัดทำรายงานฯกำหนดให้แสดงในรายงานฯนั้น หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบไม่ได้รวบรวมและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ หรือรวบรวมข้อมูลไม่ครอบคลุมเพียงพอ ดังนั้นข้อมูลและเอกสารดังกล่าวจึงไม่พร้อมที่จะ

ใช้ในการอ้างอิงในรายงานฯได้ เกิดเป็นปัญหาต่อเนื่องกับการจัดทำ และการพิสูจน์ความถูกต้องของรายงานฯในขั้นตอนการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ โดยเฉพาะข้อมูลและเอกสารที่หน่วยงานเอกชน หรือผู้จัดทำรายงานฯ ไม่สามารถรวบรวมและจัดเก็บได้โดยลำพัง เช่น ปริมาณเฉลี่ยน้ำฝนบริเวณที่ตั้งโครงการในระยะเวลา 10 ปี การกำหนดเส้นอ้างอิงแนวชายฝั่งทะเลบริเวณชายหาดที่ตั้งโครงการ เป็นต้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

> "*การอ้างอิงเส้นแนวชายฝั่ง ระดับน้ำขึ้นสูงสุด เป็นปัญหามา 1-2 ปีแล้ว ผู้จัดฯจะให้เทศบาลเซ็นรับรองแนวชายฝั่งให้ เทศบาลก็ไม่รู้ข้อมูลได้แน่ชัด ต้องให้ทางจังหวัดมาวัดเอง จนปัจจุบันนี้ก็ยังหาข้อสรุปที่ชัดเจนไม่ได้*" (สมปอง ดาบเพชร, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกะรน, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

> "*แนวชายฝั่ง ระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุดบริเวณที่ตั้งโครงการ ก็มาจากระดับน้ำทะเลปานกลาง + 2.5 เมตร มีหมุดอยู่ที่ศาลกลางทุกจังหวัด ถ้าจะทำให้ถูกต้องจริงๆก็ต้องถ่ายระดับไปจากศาลากลาง ทำซัก 5 ปี คงเสร็จทั่วทั้งเกาะได้ บางที่ก็มีการถ่ายระดับแล้ว อ้างอิงจากระดับถนนไปถึงชายฝั่ง บางที่ก็ไม่มี หมุดหายบ้าง โดนรื้อไปแล้วตอนสร้างถนนใหม่บ้าง จะถ่ายระดับเองก็สิ้นเปลือง ก็ใช้วิธีง่ายๆ ให้ชาวบ้านชี้แนวให้ หรือดูแนวผักบุ้งทะเลแนวสนทะเล มีเหตุผลไปอ้างอิงก็ใช้ได้แล้ว*" " (กฤษดารักษ์ แพรัตกุล, ผู้จัดทำรายงานฯ, กรรมการบริหารบริษัท พรีดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543)

7 ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน

การวิเคราะห์ผลกระทบฯ เป็นมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่นำมาปฏิบัติอย่างจริงจังภายหลังปี พ.ศ. 2535 เป็นการดำเนินการที่ต้องสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการ สบันวิชาการและเอกชนที่หลากหลาย ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคขึ้นในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ผู้ที่เกี่ยวข้องฯ จึงมีความคิดเห็นตรงกันว่าปัญหาส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเป็นเพราะผู้ที่เกี่ยวข้องฯ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งฯไม่ชัดเจน ซึ่งแบ่งได้เป็น

7.1 <u>เจ้าของโครงการมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน</u>

เจ้าของโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล โดยเฉพาะเจ้าของโครงการขนาดเล็ก จะมีข้อมูล หรือความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการโรงแรมดีพอ โดยเฉพาะข้อมูลรายละเอียดการจัดทำ และพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ กล่าวคือ เจ้าของโครงการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำรายงานฯ ซึ่งเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการอนุญาตก่อสร้างหรือดำเนินโครงการ จึงไม่เตรียมการจัดทำรายงานฯ ล่วงหน้า ดังตัวอย่างความคิดเห็นดังนี้

> " *เจ้าของโครงการไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไม่มีความรู้เรื่องการโรงแรมเลย ก็ทำโรงแรม บางทีก็ไม่ฟังสถาปนิกเลย ไม่รู้ว่าต้องทำ EIA ด้วย พอมีคนบอกว่าต้องทำ ก็ต้องทำ ส่วนใหญ่สถาปนิกจะติดต่อ เป็นคนกลางระหว่างเจ้าของ กับคนทำ EIA*" (วิษณุ แสงศิริ, สถาปนิก, สถาปนิก บริษัทสถาปนิก-สริน จำกัด, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

> " *เจ้าของมักจะสร้างก่อน เพราะปัญหาด้านการลงทุน ดอกเบี้ย เจ้าของไม่เข้าใจกฎหมายควบคุม แต่ก็ต้องทำ โดยเฉพาะโครงการเล็กๆ สถาปนิกจะรู้มากกว่า จะติดต่อมาให้ทำ อย่างโครงการนี้[1] สถาปนิกเป็นคนติดต่อ เราก็ลงมาดูก่อนว่าเป็นยังไง สร้างรึยัง อย่างโครงการเมื่อกี้นั้น[2] สร้างไปแล้ว ก็ต้องดูว่าจะแก้ไขยังไงได้บ้าง* " (กฤษดารักษ์ แพรัตกุล, ผู้จัดทำรายงานฯ, กรรมการบริหารบริษัท พรีดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543)

นอกจากนั้นแล้วเจ้าของโครงการบางส่วนเข้าใจว่า เมื่อจัดทำรายงานฯ เสร็จสมบูรณ์แล้ว โครงการจะได้รับอนุญาตก่อสร้างหรือเปิดดำเนินการได้ทันที ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนดังกล่าวทำให้เกิดการจัดทำรายงานฯผิดขั้นตอน และความไม่เข้าใจกันระหว่างเจ้าของโครงการ ผู้จัดทำ และหน่วยงานราชการ

7.2 <u>สถาปนิกโครงการมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจน</u>

เนื่องจากการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล สถาปนิกโครงการจะเป็นผู้ที่สัมพันธ์กับการดำเนินการวิเคราะห์ฯ ทั้งในการว่าจ้างให้มีการจัดทำรายงานฯ เป็นผู้ให้ข้อมูลรายละเอียดโครงการและรายละเอียดการออกแบบสถาปัตยกรรม วิศวกรรม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานฯด้วย อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องจะพบว่า สถาปนิกจะมีความเข้าใจการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ไม่ชัดเจน หรือเข้าใจเพียงผิวเผิน จึงมักจะปฏิบัติตามแต่สิ่งที่ผู้จัดทำรายงานฯขอความร่วมมือมาเท่านั้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นดังนี้

> " *ที่จริงก็ไม่รู้ขอบเขตงานว่า สถาปนิกต้องทำอะไร ต้องรับผิดชอบอะไรบ้างก็ไม่รู้ ผู้จัดทำฯ จะบอกรายการให้ มีข้อมูลก็ให้เขาไป บางทีก็คำนวณพวกปริมาณน้ำใช้ หรือทำทัศนียภาพให้เขาด้วย ทำแล้วก็ไปให้เขาดู ให้เขาเซ็นให้ . . . นี่ยังไม่เคยไปคุยกับ สผ.เลย ไม่เคยไปฟังคำชี้แจงเลย พอผู้จัดทำฯ บอกให้แก้ ก็แก้ไปให้ถูกต้อง ก็เท่านี้*" (วิษณุ แสงศิริ, สถาปนิก, สถาปนิก บริษัทสถาปนิกสริน จำกัด, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

7.3 <u>ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน</u>

ข้าราชการและหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ควบคุมตรวจสอบให้โครงการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ เป็นหน่วยงานสำคัญที่มีส่วนให้การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถรักษาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์พบว่า ข้าราชการและหน่วยงานท้องถิ่นยังขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือเข้าใจแต่ไม่ชัดเจนเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ดังตัวอย่างความคิดเห็นนี้

---

[1] โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ใกล้หาดป่าตอง ของคุณ วิทยา ทวีวงศ์ทรัพย์ ยังไม่มีชื่อโรงแรมแน่นอน

[2] โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ใกล้หาดป่าตอง อีกแห่งหนึ่งของ คุณ วิทยาทวีวงศ์ทรัพย์ ที่กำลังก่อสร้างอาคารบางส่วนแล้ว

"ส่วนล่างไม่เข้าใจเพียงพอ จะให้เข้าใจได้อย่างไร องค์กรของกระทรวงวิทย์ฯ เองยังมีไม่เพียงพอ จัดประชุมครั้งเดียว แล้วคิดว่าคนเขารู้เหมือนตนหรือเปล่าล่ะ แต้ถ้าทำเองหรือให้ อบต. พิจารณาเอง ก็จะเป็นการเรียนรู้ที่ดีกว่า" (จำเริญ ตันเกษม, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

8 การละเมิด พระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535

การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ สิ่งแวดล้อม ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั้งปี พ.ศ. 2535 ได้มีการบังคับใช้อย่างจริงจังใน พรบ.สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 อย่างไรก็ตามภายหลังยังพบปัญหาการละเมิด พรบ.สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

8.1 เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นละเลยการบังคับใช้ ควบคุม กำกับให้โครงการปฏิบัติตามแนวทางการจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้การจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ต้องกระทำก่อนการอนุญาตก่อสร้าง แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องฯ พบว่ามีโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเลจำนวนหนึ่งได้ทำการก่อสร้างก่อนการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ซึ่งแสดงว่าโครงการเหล่านั้นไม่ได้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไม่ระงับการก่อสร้างที่ผิดกฎหมายนั้น หรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาต ไม่ปฏิบัติตาม พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ 2535 โดยอนุญาตก่อสร้างโครงการก่อนการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ การละเมิดข้อกำหนดดังกล่าวมีผลให้ประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจการโรงแรมอื่นๆเข้าใจผิดพลาดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการจัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ดังความคิดเห็นนี้

"มีปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติ ไม่รู้ว่าเอาไงแน่ บางโรงแรมสร้างเสร็จแล้วก็มาทำ EIA บางโรงแรมก็รีบทำ บางโรงแรมไม่ต้องทำเลย คิดว่าท้องถิ่นมีการได้ผลประโยชน์กันบ้างกับโรงแรมที่ฝ่าฝืน ที่จริงต้องระงับการก่อสร้าง การใช้อาคาร ถ้าฝ่าฝืนก็ต้องแจ้งจับ" (วรรชนเศรษฐ์ เดชพิชัย, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

"เจ้าของมีเงินก็ทำเลย โครงการไม่มีแผนการดำเนินการชัดเจน แล้วก็อะไรก็ทำได้ภายใต้ธนบัตรไทย . . . ที่จริงก็เห็นใจท้องถิ่น นายทุนมีเงิน มีแผน คนงานก็พร้อม เตรียมก่อสร้างแล้ว ได้ภาษี มีรายได้พัฒนาเขตตัวเองไม่ดีกว่าหรือ" (จำเริญ ตันเกษม, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต, สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543)

8.2 ลักษณะการดำเนินธุรกิจการโรงแรม จังหวัดภูเก็ต มีส่วนให้เกิดการละเมิดไม่จัดทำรายงานฯ หรือจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผิดขั้นตอน

โรงแรมตากอากาศชายทะเล เป็นอุตสาหกรรมสำคัญในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แม้ในสภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบัน ธุรกิจโรงแรมตากอากาศชายทะเลยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีการก่อสร้างโรงแรมแห่งใหม่อยู่เสมอ โดยเฉพาะโครงการขนาดกลางและเล็ก ซึ่งดำเนินการโดยนักธุรกิจในท้องถิ่น มีบริษัทนำเที่ยวต่างชาติให้การ

สนับสนุนเงินทุน โดยโครงการจะทำสัญญาขายห้องพักในช่วงฤดูการท่องเที่ยวล่วงหน้า 1 ฤดูกาล[1] ให้กับบริษัทท่องเที่ยวต่างชาตินั้นก่อนการก่อสร้างโครงการจริง กล่าวคือโครงการหนึ่งๆจะเริ่มออกแบบสถาปัตยกรรมในช่วงปลายฤดูการท่องเที่ยว และทำการก่อสร้างนอกฤดูท่องเที่ยว 7-8 เดือน เพื่อให้โครงการสามารถเปิดดำเนินการได้ทันทีในฤดูการท่องเที่ยวถัดไป

เมื่อ พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 กำหนดให้จัดทำและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ก่อนการอนุญาตก่อสร้าง การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯดังกล่าวใช้ระยะเวลานานไม่ต่ำกว่า 2 เดือน[2] ประกอบกับการพิจารณารายงานฯที่ล่าช้า การแก้ไขรายงานฯหลายครั้ง[3] มีผลให้โครงการไม่สามารถก่อสร้างและเปิดดำเนินการได้ทันในฤดูการท่องเที่ยว โครงการจึงสูญเสียรายได้ ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช้ในการลงทุนก็พอกพูนขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวผลักดันให้นักธุรกิจ เจ้าของโครงการละเมิดไม่ดำเนินการให้มีการจัดทำรายงานฯ หรือจัดทำรายงานฯเมื่อมีการก่อสร้างโครงการแล้ว ซึ่งผิดขั้นตอนการเสนอรายงานฯ เป็นปัญหากับการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ ด้วย ดังความคิดเห็นนี้

> " *คณะกรรมการทำงานล่าช้า พอส่งรายงากลับมาแก้ไขแล้ว ก็ต้องรอคิวเข้าคณะกรรมการใหม่ . . . ทำให้ก่อสร้างไม่ได้ เปิดดำเนินการก็ไม่ได้ แล้วใครจะรับผิดชอบ เจ้าของก็ขาดทุน ทำสัญญากับทัวร์ต่างประเทศไว้แล้วด้วย ก็เลยสร้างเลย แล้วเสียค่าปรับเอา ค่าปรับวันละ 1000 ถูกกว่าต้องเสียดอกเบี้ยเพราะสร้างไม่ได้เสียอีก*" (จำเริญ ตันเกษม, ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต, สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543)

สรุปสาเหตุของปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

จากความคิดเห็นเรื่องการดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ของผู้ที่เกี่ยวข้องฯข้างต้น พบว่าปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จังหวัดภูเก็ต ที่เด่นชัด คือ

1. การละเมิด ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

การละเมิด ไม่ปฏิบัติตาม พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ปรากฏเด่นชัดในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล เมื่อพบว่าโครงการจำนวนหนึ่งไม่จัดทำรายงานฯ หรือจัดทำและเสนอรายงานฯผิดขั้นตอน กล่าวคือ จัดทำรายงานฯ ระหว่างหรือภายหลังการก่อสร้างแล้ว นอกจากนั้นยังพบว่าโครงการที่รายงานฯผ่านการพิจารณาเห็นชอบแล้ว ไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดโครงการที่เสนอไว้ในรายงานฯ เช่น รายละเอียดการก่อสร้างอาคารจริงไม่ตรงกับแบบสถาปัตยกรรมในรายงานฯ รวมทั้งไม่ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบฯ ซึ่งสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังกล่าวได้ดังที่แสดงในแผนภูมิที่ 5.2.

---

[1] ระหว่างเดือนตุลาคม - เดือนกุมภาพันธ์

[2] ในกรณีที่ไม่ต้องแก้ไขรายงานเลยจะใช้เวลาตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ 75 วัน

[3] แก้ไขรายงาน 2 –3 ครั้ง ใช้เวลาระหว่าง 7-11 เดือน

2. ความล่าช้าในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ที่ใช้ระยะเวลานาน ล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดใน ระเบียบวิธีปฏิบัติ เป็นปัญหาสำคัญที่นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ อาทิ การละเมิด พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ การก่อสร้างและดำเนินกิจการที่ล่าช้า เป็นต้น จากการสัมภาษณ์พบว่าความล่าช้าในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯพบได้ ในขั้นตอนการจัดทำรายงานฯ การตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ดังที่แสดงรายละเอียดของปัญหา และสาเหตุในแผนภูมิที่ 5.3.

แผนภูมิที่ 5.2. แสดงการวิเคราะห์ปัญหาการละเมิดพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

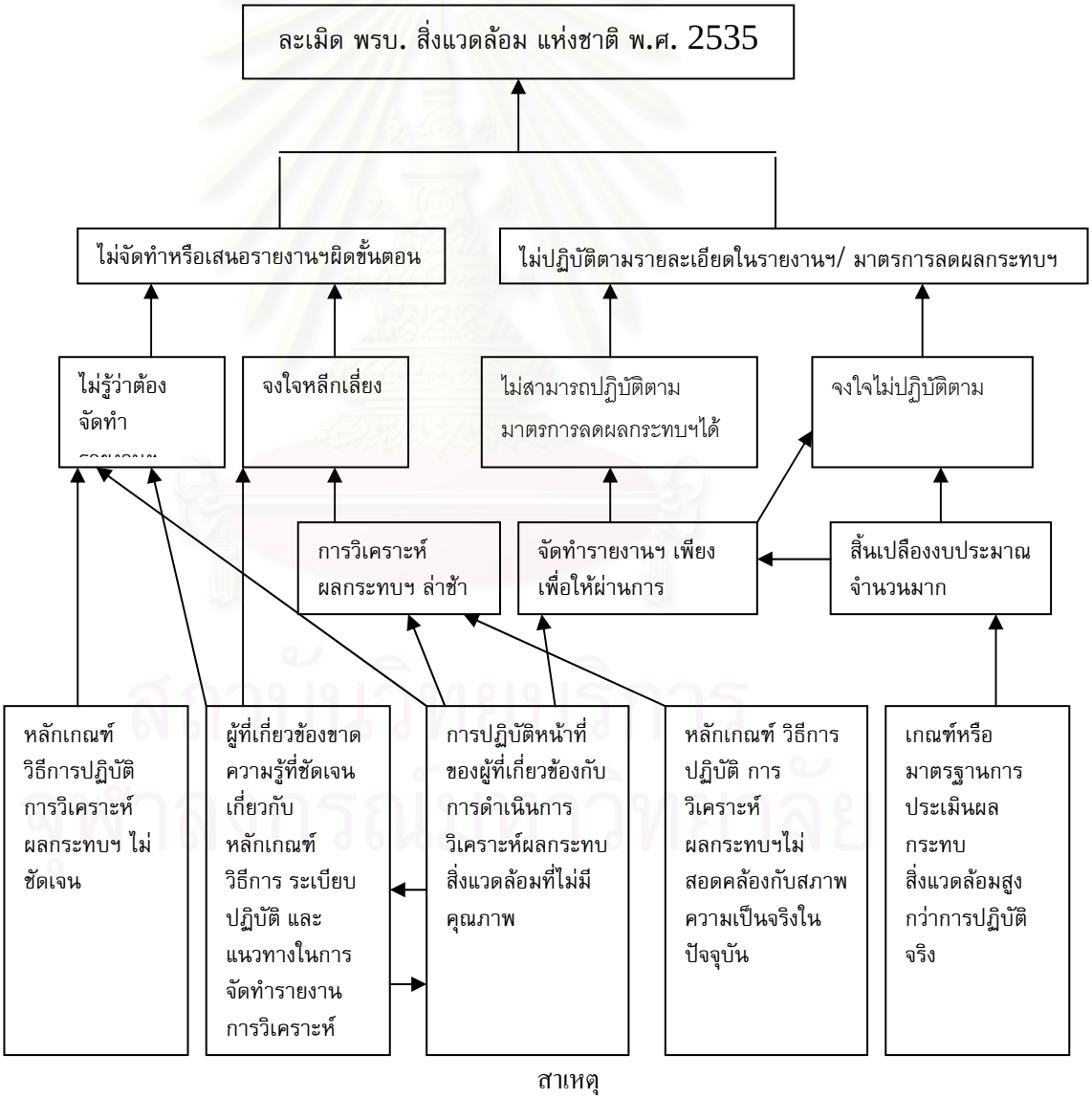

แผนภูมิที่ 5.3. แสดงการวิเคราะห์ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

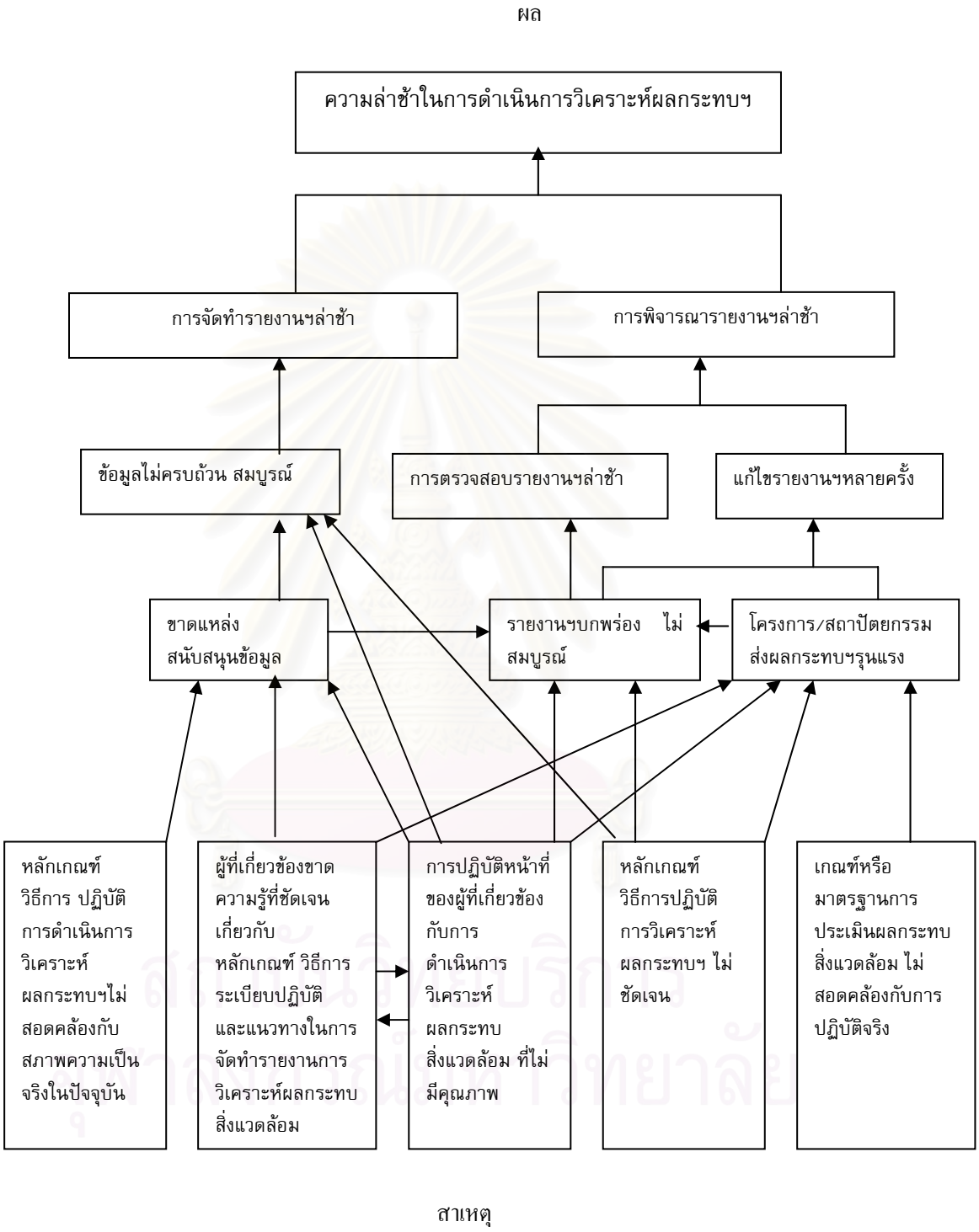

แผนภูมิที่ 5.2. และ 5.3. แสดงการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในประเด็นการละเมิด พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 และประเด็นความล่าช้าในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ สามารถสรุปสาเหตุของปัญหาที่เด่นชัด ได้ดังนี้

1. หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางจัดทำรายงานและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน

สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ซึ่งรับผิดชอบการตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ พยายามปรับเปลี่ยน และพัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางจัดทำรายงานฯ ให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการจัดทำ และพิจารณารายงานฯ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความสับสนในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ อาทิ การเสนอรายงานฯ ซึ่งกำหนดเพียงคร่าวๆว่า ให้เสนอรายงานฯในก่อนขออนุญาตการก่อสร้างหรือเปิดดำเนินกิจการ หากไม่ตรวจสอบระเบียบการเสนอรายงานฯอย่างละเอียดแล้ว ก็อาจเสนอรายงานฯ ผิดขั้นตอนได้ นอกจากนั้นยังพบว่าไม่มีบทลงโทษสำหรับโครงการที่ละเมิด ไม่ปฏิบัติตาม วิธีการ ระเบียบปฏิบัติฯอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องฯไม่เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์ ผลกระทบฯ

2. หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่สอดคล้องกับกสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ได้รับการปรับเปลี่ยนให้สามารถปฏิบัติได้จริง ใน พรบ.สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 อย่างไรก็ตาม การนำหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติดังกล่าวมาปฏิบัติ ยังคงประสบปัญหา ความไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน อาทิ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติเป็นแนวการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ในทุกพื้นที่ ในขณะที่แต่ละท้องถิ่นมีสภาพแวดล้อม วีถีปฏิบัติและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งเห็นได้ชัดจากความไม่สอดคล้องกันระหว่างการดำเนินกิจการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต กับระยะเวลาในการพิจารณารายงานฯ นอกจากนั้น หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติที่กำหนดขึ้น ยังไม่สามารถทำได้จริง หรือไม่ได้เตรียมการรองรับการปฏิบัติจริง เช่น ข้อมูลหรือเอกสารตามที่หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติกำหนดให้อ้างอิงจากหน่วยงานราชการ แต่หน่วยงานราชการนั้นกลับไม่มีการจัดเตรียมข้อมูลดังกล่าวไว้ให้ใช้อ้างอิงได้เลย

3. เกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง

เกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่ เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้วในกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ การดำเนินกิจการโรงแรม การสาธารณสุขและอนามัยโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามประเด็นการประเมินผลกระทบฯบางประเด็นไม่มีการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานใดๆไว้ สผ.จึงได้กำหนดขึ้นใหม่ตามหลักวิชาการ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับการปฏิบัติโดยทั่วไป เช่น การประเมินปริมาณน้ำใช้ภายในโรงแรมตากอากาศ ในการ

ออกแบบโดยทั่วไปคือ 200 – 500 ลิตร/ห้อง/วัน[1] ในขณะที่ สผ. กำหนดให้ประเมินน้ำใช้ตามความเป็นจริงแต่ต้องไม่ต่ำกว่า 750 ลิตร/ห้อง/วัน การประเมินปริมาณน้ำใช้ที่แตกต่างกันดังกล่าวมีผลให้โครงการต้องสูญเสียงบประมาณเพิ่มขึ้นในการปฏิบัติตามเกณฑ์ประเมินนั้นๆ

นอกจากตัวอย่างเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินผลกระทบฯที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงข้างต้นแล้ว ประเด็นประเมินผลกระทบสิ่งฯ บางประเด็นไม่สามารถกำหนดมาตรฐาน หรือเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนได้ อาทิ สุนทรียภาพ ทัศนียภาพ ความกลมกลืนของสภาพแวดล้อม เป็นต้น การพิจารณาการประเมินผลกระทบฯ ประเด็นดังกล่าว จึงเป็นการพิจารณาด้วยประสบการณ์ ความรู้และความคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่อาจพิสูจน์ หรือตรวจวัด หรือกำหนดให้ตรงกันได้ทุกประการ

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯหลายประการ ไม่ได้เกิดจากความจงใจให้เกิดปัญหานั้นๆขึ้น แต่เกิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องฯขาดความรู้เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ อาทิ จัดจ้างให้จัดทำและเสนอรายงานฯเมื่อทำการก่อสร้างแล้ว การออกแบบสถาปัตยกรรมไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผลกระทบฯ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า การที่ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ เป็นสาเหตุเบื้องต้นของปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯทั้งปวง

5. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ไม่มีคุณภาพ

การปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติวิชาชีพของผู้ที่เกี่ยวข้องฯ ที่ไม่ได้มาตรฐาน ละเลยการปฏิบัติ ขาดความเอาใจใส่และคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการปฏิบัติวิชาชีพ อาทิ การออกแบบสถาปัตยกรรมที่ส่งผลกระทบฯรุนแรง ปล่อยปละให้ก่อสร้างโครงการโดยไม่ได้รับอนุญาตก่อสร้าง บิดเบือนข้อเท็จจริงในรายงานฯ เพียงเพื่อให้รายงานฯผ่านการพิจารณาเห็นชอบได้รวดเร็ว เป็นต้น การปฏิบัติหน้าที่ หรือการปฏิบัติวิชาชีพ ที่ด้อยคุณภาพดังกล่าวเป็นสาเหตุของปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่พบได้ชัดเจน นอกเหนือจาการที่ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติฯ

---

[1] คาดคะเนปริมาณน้ำใช้ ตามตาราง Total cold water storage per head ใน The Architectures' Journal' 1970

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยเริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 หรือ พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดประเภทและขนาดโครงการที่ต้องจัดทำและพิจารณารายงานฯ อย่างชัดเจน ซึ่งโครงการที่ต้องจัดทำและพิจารณารายงานฯดังกล่าวนั้นส่วนหนึ่งเป็นโครงการประเภทงานสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ อาคารสาธารณะและที่พักอาศัย ซึ่งเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่าโครงการดังกล่าวประสบปัญหาความล่าช้าในการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง เปลี่ยนแปลงการใช้งานและการเปิดดำเนินโครงการ อันเนื่องจากการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ

ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม กรณีศึกษาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม รวมทั้งการดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม โดยการศึกษาทฤษฎี เอกสาร รายงาน และรายงานทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดทำ ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯ การดำเนินการและประเด็นพิจารณาในการออกแบบสถาปัตยกรรม และการสัมภาษณ์ สถาปนิกผู้จัดทำรายงานฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ชัดเจนขึ้น ผู้ทำการศึกษาจึงเลือกโครงการประเภทโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นประเภทโครงการสถาปัตยกรรมที่มีการก่อสร้างขึ้นใหม่อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทั้งยังเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ชัดเจน กล่าวคือ ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535 – มีนาคม พ.ศ. 2543 มีจำนวนโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล ภูเก็ต ทั้งสิ้น 34 โครงการที่ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และโครงการทั้ง 34 โครงการนั้นประสบปัญหาการขออนุญาตก่อสร้างอาคารล่าช้า

การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องฯ ทั้งนี้เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องที่นอกเหนือจากข้าราชการ นักสิ่งแวดล้อมฯที่รับผิดชอบการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องฯอื่นๆที่ใกล้ชิดกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯโรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ตยังมีจำนวนน้อย ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงสัมภาษณ์เฉพาะสถาปนิกและผู้จัดทำรายงานฯที่ปฏิบัติวิชาชีพในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์และประสบปัญหาเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯในจังหวัดภูเก็ตอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้อจำกัดในการนำข้อมูลและผลการศึกษาที่เกี่ยวกับการดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร รายงาน และความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องฯ มาใช้อ้างอิงลงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากข้อมูลและความคิดเห็นบางส่วนได้พาดพิงถึงโครงการ หน่วยงานราชการและบุคคลอื่น ซึ่งการอ้างอิงข้อมูลและความคิดเห็นดังกล่าวอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียและความขัดแย้งได้

วิธีการศึกษา และข้อจำกัดในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม กรณีศึกษาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็นประเด็นต่างๆได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม

ในประเทศไทยมักเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่าการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการศึกษา วิเคราะห์รายละเอียดโครงการ เพื่อประเมินผลกระทบฯและกำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการก่อสร้างและดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง เช่น เหมืองแร่ เขื่อน ท่าอากาศยาน และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น ในขณะที่โครงการสถาปัตยกรรมถูกเข้าใจว่าเป็นโครงการขนาดเล็กและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากนัก แต่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในปัจจุบันพบว่าโครงการสถาปัตยกรรมจำนวนมากส่งผลกระทบด้านลบกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนใกล้เคียง เช่น การรุกล้ำพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ การก่อสร้างที่ไม่มั่นคงแข็งแรง รูปร่างและรูปทรงของสถาปัตยกรรมทำลายทัศนียภาพของชุมชนและสถานที่สำคัญ เป็นต้น ดังนั้นในพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 จึงได้ขยายขอบเขตโครงการที่ต้องดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ครอบคลุมถึงโครงการสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ อาคารสาธารณะและที่พักอาศัย ซึ่งเรียกโครงการประเภทดังกล่าวรวมกันว่า โครงที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่พักตากอากาศ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าโครงการดังกล่าวได้รับการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนดำเนินการ และออกแบบสถาปัตยกรรมอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับกฎหมาย รวมถึงการพยากรณ์ผลกระทบฯที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมในโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง และจัดเตรียมมาตรการลดผลกระทบฯนั้น ก่อนจะก่อสร้างหรือดำเนินโครงการจริง

จากข้อกำหนดใน พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ดังกล่าวมีผลให้การวิเคราะห์ผลกระทบฯสัมพันธ์กับการออกแบบสถาปัตยกรรม ซึ่งสามารถสรุปความสัมพันธ์นั้นได้ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมในการบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ถูกกำหนดเป็นแนวทางหนึ่งในการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพวิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2518 และได้รับการพัฒนา ปรับเปลี่ยนเรื่อยมาจนกระทั่งในพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ได้กำหนดขนาดและประเภทอาคารที่ต้องจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ เพิ่มเติมจากเดิมที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2518 และ 2522 รวมทั้งกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งการจัดทำ การเสนอและการพิจารณารายงานฯ ไว้อย่างชัดเจน

โครงการสถาปัตยกรรมประเภทอาคารสาธารณะ อาคารขนาดใหญ่ และที่พักอาศัย เช่น โรงพยาบาล โรงแรมและสถานตากอากาศ อาคารพักอาศัยรวม และหมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น จัดเป็นโครงการทีพักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ซึ่งเป็นประเภทโครงการหนึ่งที่ พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และกำหนดให้การพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ และมาตรการลดผลกระทบที่เสนอในรายงานฯ เป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตโครงการ ทั้งการอนุญาตก่อสร้างอาคาร ต่อเติม เปลี่ยนการใช้งาน และเปิดดำเนินกิจการ

แผนภูมิที่ 6.1. แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

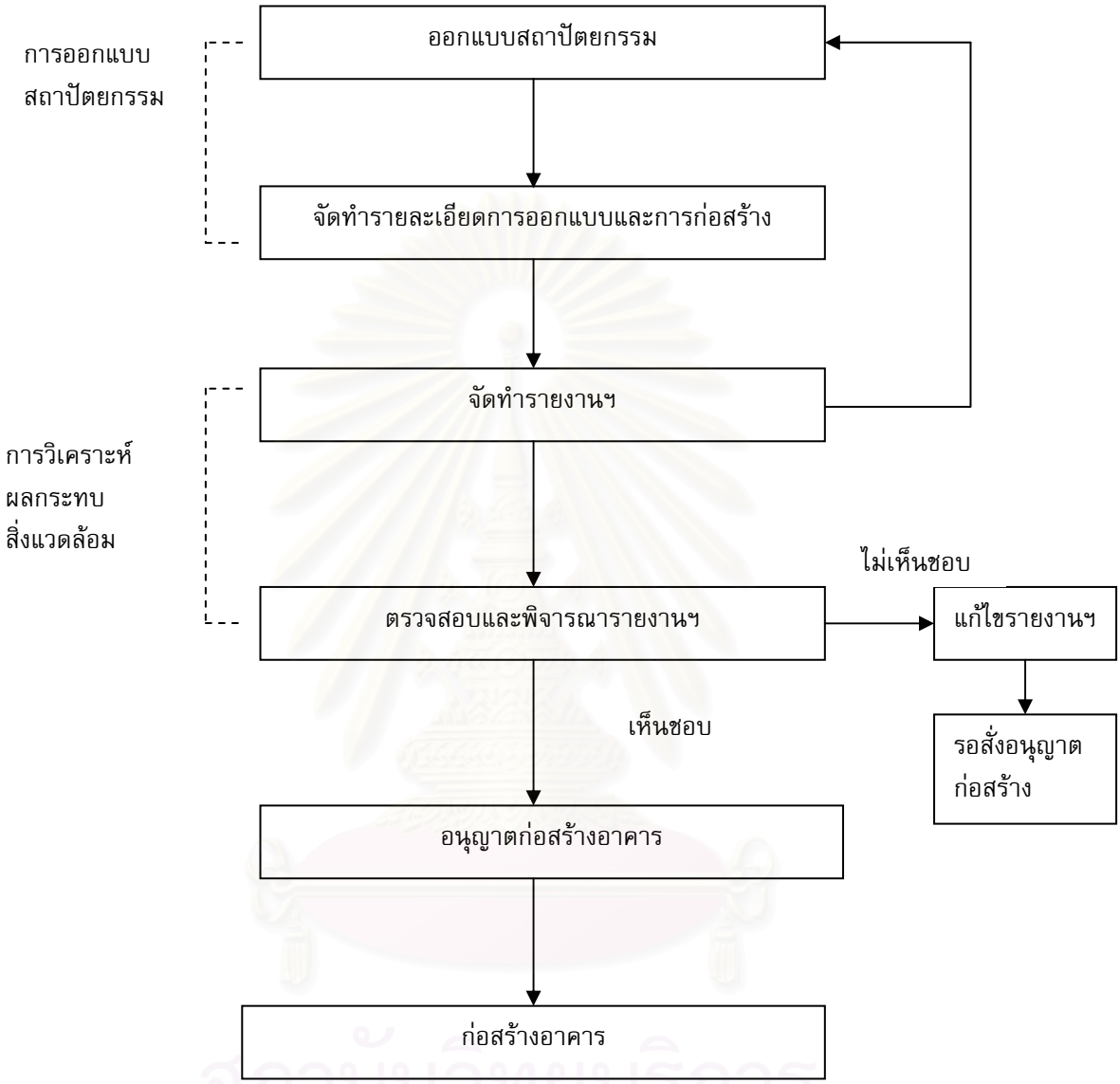

การออกแบบสถาปัตยกรรมโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ที่เข้าข่ายต้องจัดทำและเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ จำเป็นต้องออกแบบสถาปัตยกรรม ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ในการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ เช่นเดียวกับการออกแบบสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับข้อบังคับในกฎหมายควบคุมอาคาร แต่เนื่องจากการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมครอบคลุมถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพ และสังคมวัฒนธรรม ของโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง มีผลให้การพิจารณารายงานฯเกี่ยวโยงกับกฎหมาย เทศบัญญัติ และข้อบังคับ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคาร สารธารณสุข สิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

ดังนั้นโครงการที่ต้องการจะผ่านการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย กล่าวคือการออกแบบสถาปัตยกรรมจะต้อง

ไม่พิจารณาเพียงคุณค่าการใช้สอย เศรษฐกิจ การลงทุน และสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโครงการเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาถึงผลกระทบจากการมีอยู่ของโครงการและงานสถาปัตยกรรมนั้นต่อคุณค่าการใช้สอย คุณภาพชีวิตของประชาชน และสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม บริเวณใกล้เคียงโครงการด้วย พร้อมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างการออกแบบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตั้งโครงการอย่างรอบคอบและจัดเตรียมเอกสารอ้างอิงจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปกับการออกแบบสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ความถูกต้องในการปฏิบัติตามกฎหมาย เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับอื่นๆ ในการพิจารณารายงานฯ ดังตัวอย่างแนวทางที่ใช้ประกอบการประเมินผลกระทบฯ ที่กำหนดโดย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

> " *รูปแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง ให้แสดงลักษณะ รูปแบบอาคาร ความสูง จำนวนและขนาดของอาคาร ทั้งนี้ให้ระบุพื้นที่สีเขียวและพื้นที่ว่าง ร้อยละของพื้นที่ที่มีอาคารปกคลุมดิน (BCR) อัตราส่วนพื้นที่ของอาคารทั้งหมดของโครงการ (FAR) รวมทั้งขนาดพื้นที่แต่ละกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอย ตลอดจนระยะถอยร่น ระยะห่างของอาคารจากแนวของพื้นที่โครงการและแนวชายฝั่งหรือริมน้ำ (ถ้ามี)*" (สผ., 2542: 7)

> " *การประเมินความสอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมออกตามความใน พรบ. ผังเมือง พ.ศ. 2518 กรณีที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดการใช้ที่ดินที่จำแนกประเภทไว้ท้ายกฎกระทรวงฯ ให้พิจารณาว่าโครงการสามารถดำเนินการได้ในพื้นที่ไม่เกินร้อยละที่กำหนด ซึ่งให้มีการใช้ที่ดินประเภทอื่นได้ . . . ให้แสดงหนังสือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องยืนยันประเภทการใช้ที่ดินตามข้อกำหนดผังเมือง และการใช้ที่ดินประเภทนั้นได้ไม่เกินร้อยละที่กำหนด* " (สผ., 2542: 68-69)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม

การวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรมมีประเด็นในการพิจารณาโครงการคล้ายคลึงกัน กล่าวคือการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะพิจารณาเพื่อตัดสินใจ และวางมาตรการหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบฯนั้นๆ ก่อนการพัฒนาและดำเนินโครงการจริงโครงการ โดยการประเมินแผนหรือแนวทางการพัฒนาและการดำเนินการโครงการด้วยเครื่องมือและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สังคม และเศรษฐศาสตร์ อย่างมีระบบ เช่นเดียวกับการออกแบบสถาปัตยกรรม ซึ่งสถาปนิกจะออกแบบโดยพิจารณาจากการ ประเมินทางเลือกและตัดสินใจในการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ อย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ถึงประโยชน์ใช้สอย ความแข็งแรง ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สุนทรียภาพและสภาพแวดล้อม

ความคล้ายคลึงระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรมดังกล่าวข้างต้น สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ชัดเจนขึ้นจากการศึกษารายละเอียดของแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่กำหนดโดยกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบว่าแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบฯมีประเด็นในการศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลกระทบฯ คล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ในการออกแบบสถาปัตยกรรมในประเด็นสำคัญ 3 ประการดังที่แสดงในตารางที่ 6.1. นี้

ตารางที่ 6.1. ตารางแสดงประเด็น หลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่คล้ายคลึงกันระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม

ประเด็น / หลักเกณฑ์พิจารณา	การออกแบบสถาปัตยกรรม	การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
1. คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์	- พื้นที่และการใช้สอยอาคาร - ลักษณะเฉพาะในการใช้สอยอาคาร - โครงสร้าง และวัสดุ - ระบบอาคารและสาธารณูปโภคภายในโครงการ - ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการลงทุน	- พื้นที่และการใช้สอยอาคาร - ลักษณะเฉพาะในการใช้สอยอาคาร - โครงสร้าง และวัสดุ - ระบบอาคารและสาธารณูปโภคภายในโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและการลงทุน
2. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์	- สุนทรียภาพบริเวณโครงการ - ทัศนียภาพของโครงการ - ความปลอดภัยของอาคารและผู้ใช้สอย - สภาพทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง	- สุนทรียภาพบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - ทัศนียภาพบริเวณโครงการ และความสอดคล้องกับทัศนียภาพพื้นที่ใกล้เคียง - ความปลอดภัยและชีวอนามัยของผู้ใช้สอยและชุมชนใกล้เคียง - ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งธรรมชาติ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน - วิถีชีวิต สภาพทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
3. สภาพแวดล้อม	- สภาพแวดล้อมเดิมบริเวณที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงหลังการใช้งานอาคารและโครงการ	- สภาพแวดล้อมเดิมบริเวณที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง - สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง ระหว่างการก่อสร้างและภายหลังการใช้งานอาคารและโครงการ

จากตารางที่ 6.1. สามารถแสดงรายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรม กรณีศึกษาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ตได้ดังนี้

2.1. <u>คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์</u>

ประโยชน์ที่มนุษย์ได้จากการใช้สอยพื้นที่ในอาคาร เป็นคุณค่าอันดับแรกของงานสถาปัตยกรรม ดังนั้นสถาปนิกผู้ออกแบบงานสถาปัตยกรรมจำเป็นต้องพิจารณาถึงความต้องการใช้สอยและจัดสรรพื้นที่ให้เหมาะสมกับความต้องการนั้น พร้อมทั้งจัดเตรียมระบบงานอาคาร และสาธารณูปโภค ที่สามารถรองรับความต้องการพักผ่อนของผู้ใช้บริการ และการใช้สอยที่สะดวกสบายของผู้ให้บริการ รวมทั้งคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร โครงสร้าง และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างที่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจ การลงทุนของโครงการด้วย

การพิจารณาถึงคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ในการออกแบบสถาปัตยกรรมโรงแรมตากอากาศชายทะเล ดังกล่าวแล้วข้างต้น ตรงกันกับแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่กำหนดให้รายละเอียดในรายงานฯ ต้องประกอบด้วยรายละเอียดการออกแบบสถาปัตยกรรม แผนดำเนินการก่อสร้างและการบริหารโครงการ เช่น ขนาดและลักษณะของพื้นที่ใช้สอย การจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคของโครงการ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง รวมถึงแผนการก่อสร้างและสภาพเศรษฐกิจการลงทุนของโครงการ และนอกจากการพิจารณาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ของโครงการหรืองานสถาปัตยกรรมนั้นแล้ว การวิเคราะห์ผลกระทบฯยังพิจารณาถึงประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการใช้สอยของมนุษย์ในชุมชนบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับโครงการด้วย

2.2. <u>คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์</u>

สถาปัตยกรรมนอกจากจะมีประโยชน์ในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์แล้ว สถาปัตยกรรมที่ดีควรจะมีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ด้วย โดยเฉพาะโรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อนทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ ดังนั้นการออกแบบสถาปัตยกรรมนอกจากคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยแล้ว ต้องคำนึงถึงความรู้สึกปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินทั้งของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ รวมทั้งสรรสร้างสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพบริเวณโครงการให้สวยงาม สบายตา ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย เป็นกันเอง รวมถึงการการสะท้อนสภาพสังคม ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในงานสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมด้วย ดังปรากฏผลงานการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรม และโครงสร้างของท้องถิ่น และการประยุกตร์ศิลปะ วัฒนธรรมในการตกแต่งอาคารและสภาพแวดล้อม

คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ เป็นประเด็นที่สำคัญในการวิเคราะห์ผลกระทบฯเช่นเดียวกับการออกแบบสถาปัตยกรรม แต่ประเด็นคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ในการวิเคราะห์ผลกระทบฯมีขอบเขตการพิจารณาครอบคลุมกว่าการออกแบบสถาปัตยกรรม กล่าวคือ นอกจากประเด็นคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะครอบคลุมประเด็นคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตในการออกแบบสถาปัตยกรรมแล้ว ยังครอบคลุมคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงในขณะก่อสร้างและดำเนินโครงการนั้น ทั้งนี้รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ โบราณสถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของชุมชน ความสอดคล้องของทัศนียภาพโครงการกับพื้นที่ใกล้เคียง และผลกระทบที่เกิดกับความสามารถในการให้บริการด้านความปลอดภัยและสาธารณสุขของชุมชน ดังตัวอย่างแนวทางประกอบการประเมินผลกระทบฯดังนี้

" *ให้ระบุแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรม โบราญสถานหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และโบราญคดีในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กม. จากพื้นที่โครงการ*" (สผ., 2542: 70)

" *ให้ประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของสภาพแวดล้อมและสิ่งก่อสร้างในโครงการ โดยแสดงภาพเชิงซ้อนประกอบหรือภาพ Graphic ที่สามารถเห็นสภาพแวดล้อมปัจจุบันและหลังจากพัฒนาโครงการแล้ว*" (สผ., 2542: 70)

" *ให้ประเมินผลกระทบด้านสาธารณสุข ความปลอกภัย (safety) และชีวอนามัยที่เกิดจากกิจกรรมงานก่อสร้าง รวมทั้งอุบัติเหตุในพื้นที่ก่อสร้าง* " (สผ., 2542: 75)

2.3. <u>สิ่งแวดล้อม</u>

การออกแบบสถาปัตยกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเดิมให้เหมาะสมกับการใช้สอย และความต้องการทางกายภาพ และสนองความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ สถาปนิกจำเป็นต้องศึกษาสภาพแวดล้อมเดิมของที่ตั้งโครงการ ให้เข้าใจถึงคุณค่าและความเหมาะสมในการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมนั้น โดยเฉพาะการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณที่ตั้งโครงการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินกิจการ และส่งผลต่อการออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นอย่างยิ่ง ทั้งการกำหนดกิจกรรม พื้นที่ใช่สอย รูปแบบรูปทรงอาคาร โครงสร้าง ทัศนียภาพ และสุนทรียภาพของโครงการ

การรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นจุดประสงค์หลักในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ สิ่งแวดล้อมจึงเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ซึ่งนอกจากครอบคลุมถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณที่ตั้งโครงการ เช่นเดียวกับการออกแบบสถาปัตยกรรมแล้ว ยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ชีวะภาพ และทรัพยากรทางธรรมชาติ บริเวณที่ตั้งโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ลักษณะภูมิประเทศ อากาศ เสียงและการสั่นสะเทือน ระบบนิเวศน์ในน้ำและชายฝั่ง เป็นต้น รวมทั้งการกำจัดหรือการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้างและเปิดดำเนินกิจการ ดังตัวอย่างแนวทางประกอบการประเมินผลกระทบฯ นี้

"*อากาศ พิจารณาแหล่งกำเนิดมลพิษ ได้แก่ ฝุ่นละออง เขม่าและควัน ความร้อน เป็นต้น โดยประเมินผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพอากาศบริเวณพื้นที่โครงการและบริเวณโดยรอบ นอกจากนี้ให้ประเมินผลการบดบังแสงและทิศทางลมของผู้อยู่อาศัยเดิม*" (สผ.,2542: 21)

"*การระบายน้ำทิ้ง กรณีที่ระบายน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วและได้มาตรฐานการระบายน้ำทิ้งฯลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ . . . ให้พิจารณาคุณภาพน้ำของลำน้ำ และการใช้ประโยชน์ ลักษณะทางกายภาพ และสัณฐานของแหล่งน้ำ (เช่นความลึก ความกว้าง อัตราการไหลของน้ำในฤดูแล้งและฤดูฝน เป็นต้น)*" (สผ.,2542: 65)

การดำเนินการและปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต มีระเบียบ ขั้นตอนดำเนินการ ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ โรงแรมตากอากาศชายทะเลที่มีขนาดตั้งแต่ 80 ห้อง ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ที่มีการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอรายงานฯในขั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอขยาย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร[1] หากว่าที่ตั้งโครงการอยู่นอกพื้นที่บังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคารให้เสนอในขั้นเปิดดำเนินกิจการและขอเปิดดำเนินกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยการโรงแรม

การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต จัดทำโดยผู้มีสิทธิ์จัดทำรายงานฯซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเท่านั้น โดยจัดทำรายงานฯตามโครงร่างรายงานฯและแนวทางประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่กำหนดไว้ เมื่อจัดทำรายงานฯเสร็จสมบูรณ์แล้ว ให้เสนอรายงานฯนั้นต่อ สผ. [2] ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบรายงานฯและเสนอความคิดเห็นเบื้องต่อคณะกรรมการฯ ในการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต ซึ่งประกอบด้วย สถาปนิก ผู้จัดทำรายงานฯ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พบว่า การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ในจังหวัดภูเก็ตยังคงประสบปัญหาที่เด่นชัด 2 ประการคือ

1. การละเมิด ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งแบ่งเป็น
   - จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมผิดขั้นตอน กล่าวคือ จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯระหว่างหรือภายหลังการก่อสร้างแล้ว คณะกรรมการฯจึงไม่รับพิจารณารายงานฯนั้นๆ ซึ่งมีผลให้โครงการไม่สามารถเปิดดำเนินกิจการได้ถูกต้องตามกฎหมาย
   - โครงการที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เสนอไว้ในรายงานฯ เกิดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง

2. การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ล่าช้า
   - การจัดทำรายงานที่ล่าช้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

[1] หากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ทำการก่อสร้างโดยไม่ยื่นขออนุญาต ให้เสนอรายงานฯในขั้นแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ขั้นขอเปิดดำเนินกิจการ และเปิดดำเนินกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

[2] สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ในความรับผิดชอบของ กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- การตรวจสอบและพิจารณารายงานฯที่ล่าช้า เนื่องจากรายงานไม่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ละต้องแก้ไขรายงานฯหลายครั้ง ทั้งจากสาเหตุที่รายละเอียดในรายงานฯบกพร่อง ไม่สมบูรณ์ และโครงการหรือสถาปัตยกรรมนั้นๆส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง รวมทั้งขาดมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ปัญหาทั้ง 2 ประการมีสาเหตุมาจาก

1. หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางจัดทำรายงานและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ชัดเจน
2. หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่สอดคล้องกับการดำเนินกิจการในท้องถิ่น
3. เกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสูงกว่าการปฏิบัติจริง
4. ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
5. คุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่ได้มาตรฐาน

ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม กรณีศึกษาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต

ปัจจุบันเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่า การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีผลให้โครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ประสบปัญหาความล่าช้าในการขออนุญาตโครงการ ทั้งการอนุญาตก่อสร้าง เปลี่ยนแปลงประเภทการใช้งาน และเปิดดำเนินโครงการ และเป็นปัญหากับการออกแบบสถาปัตยกรรม จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าความเข้าใจดังกล่าวเป็นจริง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจอนุญาตโครงการจะสั่งอนุญาตโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเลจังหวัดภูเก็ต[1] ก็ต่อเมื่อโครงการนั้นได้ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการฯแล้ว[2] ขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นนี้มีผลให้การอนุญาตโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเลล่าช้าจากการอนุญาตโดยปรกติอย่างน้อย 75 วัน ระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบและ พิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ตามระเบียบการปฏิบัติที่กำหนดในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม[3] แต่จาการศึกษาพบว่า รายงานฯของโครงการโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง มีนาคม พ.ศ. 2535 - มีนาคม พ.ศ. 2543 จำนวนทั้งหมด 34 โครงการ มีโครงการที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบแล้ว 21 โครงการ โดยใช้เวลาพิจารณารายงานฯ เฉลี่ยโครงการละ 283 วัน หรือ 7 เดือน จึงทำให้การอนุญาตโครงการล่าช้ายิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังพบด้วยว่ามีโครงการฯจำนวน 6 โครงการที่คณะกรรมการฯไม่รับพิจารณารายงานฯ เนื่องจากโครงการฯเหล่านี้จัดทำและเสนอรายงานฯผิดขั้นตอน ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจอนุญาตโครงการจึงไม่สามารถสั่งอนุญาตโครงการดังกล่าวได้

---

[1] ที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ

[2] ตามความใน พ.ร.บ. รักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

[3] ในกรณีที่ไม่มีการแก้ไขรายงานฯในขั้นตอนใดๆเลย

กล่าวได้ว่า ปัญหาระหว่างการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ กับการออกแบบสถาปัตยกรรม กรณีศึกษาโรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต เกิดขึ้นเนื่องจากการจัดทำและเสนอรายงานฯผิดขั้นตอน และการตรวจสอบและพิจารณารานงานฯ ที่ล่าช้า โดยเฉพาะความล่าช้าซึ่งเกิดจากรายงานฯไม่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบและต้องแก้ไขรายงานฯหลายครั้ง โดยมีประเด็นประเมินผลกระทบฯที่ต้องแก้ แบ่งได้เป็น

1. คุณค่าประโยชน์ใช้สอยของมนุษย์
2. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต
3. สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 6.2. ตารางแสดงจำนวนโครงการและประเด็นที่ต้องแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการประเมินผลกระทบที่ต้องแก้ไข	จำนวนโครงการที่ต้องแก้ไข	
	(โครงการ)	(ร้อยละ)
■ การใช้ที่ดิน	14	67
■ ระบบน้ำใช้	9	43
■ ระบบระบายน้ำ	10	48
■ ระบบบำบัดน้ำเสีย	14	67
■ ระบบจราจร	5	24
■ ระบบจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย	7	34
■ อาคารและสิ่งก่อสร้าง	9	43
■ สุนทรียภาพ	11	52
■ ระบบนิเวศน์และทรัพยากรธรรมชาติ	5	24
■ อื่นๆ	4	19

จากการศึกษาเอกสาร และหนังสือแจ้งผลการพิจารณารายงานฯพบว่า รายงานฯไม่ผ่านการพิจารณาในประเด็นการประเมินผลกระทบฯ 3 ประเด็นข้างต้นนั้น เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ข้อมูล รายละเอียดในรายงานฯบกพร่อง ไม่ครบถ้วน สมบูรณ์
2. โครงการหรือสถาปัตยกรรมส่งผลกระทบฯที่รุนแรง ไม่สอดคล้องกับข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีมาตรการลดผลกระทบฯที่ไม่เหมาะสม

ผลการศึกษาปัญหาระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมข้างต้นและจากความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสถาปัตยกรรม และการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกดังนี้

แผนภูมิที่ 6.2. แผนภูมิแสดงปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบกับการออกแบบสถาปัตยกรรม และการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก

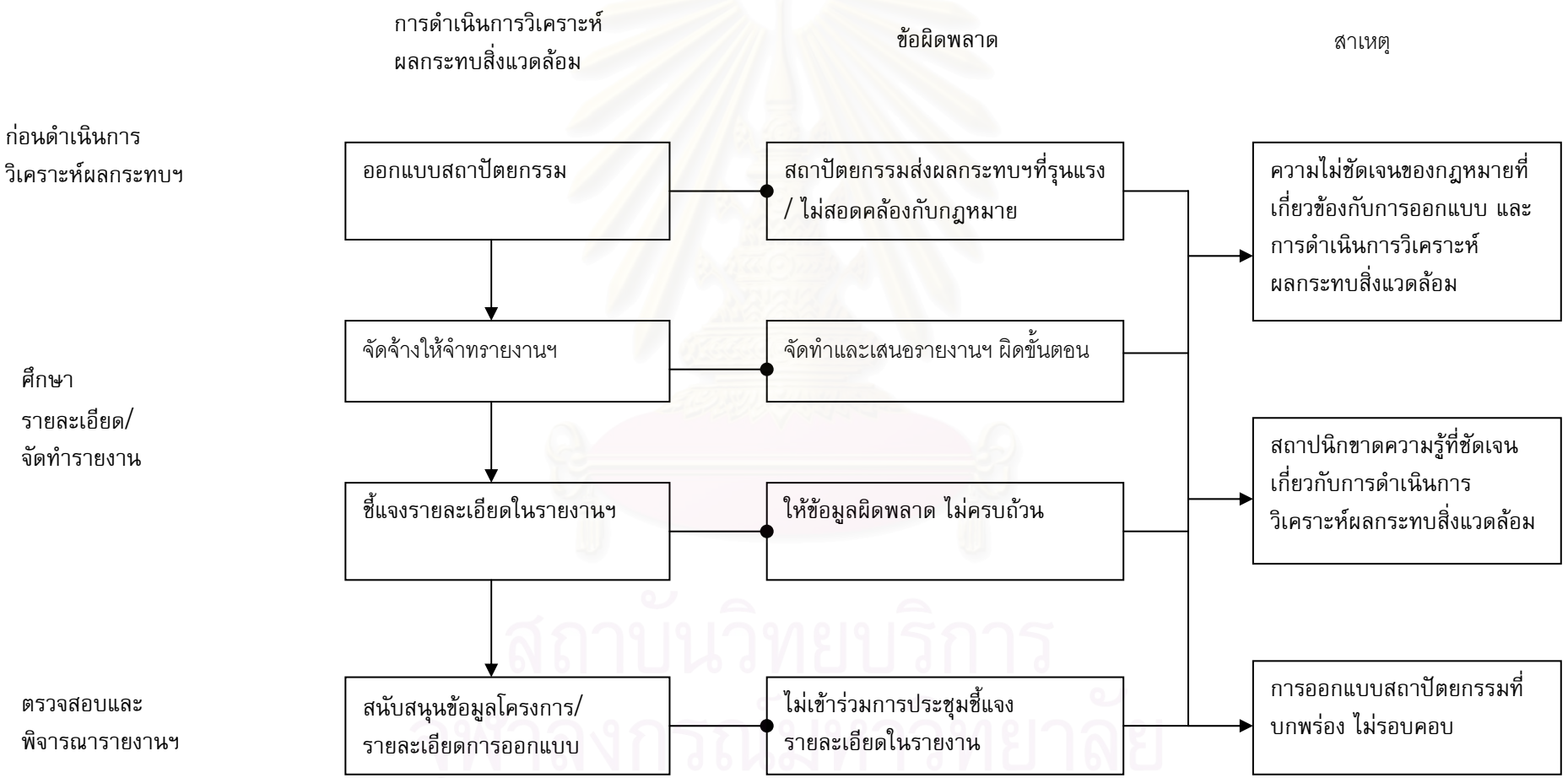

1. ความไม่ชัดเจนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ และการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถาปัตยกรรม โดยทั่วไปมีเกณฑ์การพิจารณาส่วนใหญ่มาจากข้อบังคับทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายผังเมืองรวม กฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น หากข้อบังคับดังกล่าวไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจน และทำให้เกิดความเข้าใจข้อบังคับแตกต่างกันระหว่างผู้ตรวจสอบและพิจารณารายงานฯกับผู้จัดทำรายงานฯและสถาปนิก ย่อมมีผลให้ต้องแก้ไขและพิจารณารายงานฯหลายครั้ง รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการออกแบบสถาปัตยกรรม ให้เป็นไปตามความเข้าใจของผู้พิจารณารายงานฯเท่านั้น

หลักเกณฑ์ ระเบียบวิธี การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่กำหนดไว้โดยคร่าวๆ เพื่อใช้ในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯของโครงการบริการชุมชน ที่พักอาศัยและสถานที่ตากอากาศโดยทั่วไป โดยไม่ได้กำหนดเป็นแนวดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯเจาะจงเฉพาะประเภทโครงการ เฉพาะพื้นที่ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความสับสนเมื่อนำหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดังกล่าวมาปฏิบัติจริง อาทิ ควรจะเสนอรายงานฯในขั้นตอนใด ระหว่างขั้นขออนุญาตก่อสร้าง กับขั้นขออนุญาตเปิดดำเนินกิจการ เป็นต้น

2. สถาปนิกขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สถาปนิกเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ทั้งก่อนและภายหลังการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ กล่าวคือ สถาปนิกเกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ นับตั้งแต่การออกแบบสถาปัตยกรรม จัดจ้างให้จัดทำรายงานฯ ให้ข้อมูล รายละเอียดการออกแบบ รวมทั้งปรับเปลี่ยนหรือออกแบบใหม่เมื่อไม่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบ จากการศึกษาพบว่าขั้นตอนการดำเนินการที่สถาปนิกมีส่วนร่วมรับผิดชอบนี้เกิดความผิดพลาดขึ้น เช่น สถาปัตยกรรมหรือโครงการส่งผลกระทบฯที่รุนแรง จัดทำและเสนอรายงานฯผิดขั้นตอน รายละเอียดการออกแบบไม่ครบถ้วน เป็นต้น ข้อผิดพลาดดังกล่าวเป็นผลเสียต่อโครงการและการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเอง ดังนั้นจึงเชื่อว่าสถาปนิกไม่จงใจให้เกิดข้อผิดพลาดดังกล่าวขึ้น หากแต่ข้อผิดพลาดดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะ สถาปนิกขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จึงไม่ได้เตรียมการเพื่อป้องกันไม่ให้ข้อผิดพลาดนั้นเกิดขึ้น

นอกจากการที่สถาปนิกขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ จะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการออกแบบสถาปัตยกรรมและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯแล้ว ยังมีผลให้สถาปนิกไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ละเลยที่จะศึกษาและปฏิบัติตามเฉกเช่นการปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสถาปัตยกรรมอื่นๆ

3. การปฏิบัติวิชาชีพและการออกแบบสถาปัตยกรรมที่บกพร่อง

ในขณะที่การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมล้อม และการออกแบบโรงแรมตากอากาศชายทะเล มีประเด็นที่ต้องพิจารณาที่สอดคล้องกัน ทั้งในด้านคุณค่าประโยชน์ใช้สอย คุณค่าต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม จนกล่าวได้ว่า การจัดทำและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมในการออกแบบสถาปัตยกรรม อย่างไรก็ตาม การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต กลับพบว่า สถาปัตยกรรมหรือโครงการนั้นๆส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง หรือการออกแบบไม่สอดคล้องกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โรงแรมตากอากาศชายทะเล จังหวัดภูเก็ต ยังพบด้วยว่า ข้อมูลและรายละเอียดในรายงานฯ มักจะบกพร่อง ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้จัดทำรายงานฯ อย่างไรก็ตาม ในฐานะที่สถาปนิกเป็นผู้ออกแบบ เป็นแหล่งข้อมูลและมีส่วนร่วมในการจัดทำรายละเอียดของสถาปัตยกรรมนั้น ในรายงานฯด้วย จึงกล่าวได้ว่าสถาปนิกเป็นผู้มีส่วนร่วมทำให้เกิดปัญหานี้ขึ้นโดยไม่ตั้งใจ แต่เป็นเพราะความเผลอเรอ ขาดความรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับผู้จัดทำรายงานฯ

ข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการจัดทำรายงานฯ การปฏิบัติวิชาชีพ และการออกแบบสถาปัตยกรรมที่บกพร่อง ถึงแม้จะกล่าวได้ว่า การที่รายงานฯ ไม่ผ่านการพิจารณา และต้องแก้ไขรายงานฯในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสถาปัตยกรรมดังกล่าว เกิดจากรายละเอียดข้อบังคับในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบมีความซ้ำซ้อน ไม่ชัดเจน การพิจารณารายงานฯครอบคลุมประเด็นสิ่งแวดล้อมในวงกว้างและมีมาตรฐานที่สูงกว่าการออกแบบโดยทั่วไป แต่กระนั้นสถาปนิกผู้ออกแบบก็ควรศึกษารายละเอียดดังกล่าวให้เข้าใจ อย่างชัดเจน ครบถ้วน และดำเนินการออกแบบสถาปัตยกรรมด้วยความรอบคอบ ไม่บิดเบือน หรือหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นๆ และให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ของชุนชนบริเวณใกล้เคียงโครงการ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ร่วมในการจัดทำรายงานฯด้วย

ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางเพื่อรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ปฏิบัติโดยทั่วไปในนานาประเทศ การนำหลักวิชาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาปฏิบัติในประเทศไทย ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างยิ่ง แม้จะพบว่าเกิดปัญหาขึ้นกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ โดยเฉพาะปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรม ปัญหาดังกล่าวจะมีแนวโน้มที่จะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเมื่อประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรม สามารผ่อนคลายความรุนแรงและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการได้ หากผู้ที่เกี่ยวข้องฯ หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานเอกชนร่วมมือกันลดหรือผ่อนคลายปัญหาดังกล่าวลง โดยการปรับปรุงการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการออกแบบสถาปัตยกรรม ดังข้อเสนอแนะนี้

1. เผยแพร่ความรู้ และส่งเสริมการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แก่สถาปนิกและนักศึกษาสถาปัตยกรรม

จากการสำรวจหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเบื้องต้น พบว่า ปัจจุบันหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิตได้บรรจุวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนในการศึกษาสถาปัตยกรรมไว้แล้ว[1] แต่เมื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมข้างต้นแล้ว จึงเป็นข้อสังเกตว่าสถาปนิก และนักศึกษาบางส่วนอาจไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์

[1] ดูตัวอย่างรายวิชาในระดับปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิต ในภาคผนวก จ

ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่ชัดเจน เพียงพอสำหรับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

ดังนั้นจึงเสนอให้มีการเผยแพร่หลักวิชาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ให้แก่นักศึกษาและสถาปนิกโดยทั่วไป โดยแบ่งเป็น

1.1. <u>เอกสารเผยแพร่ ตำราวิชาการและหนังสือเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ กฎเกณฑ์ ระเบียบการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมและการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก</u>

ปัจจุบัน เอกสาร หนังสือ ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้มีการจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยหน่วยงานราชการ และสถาบันการศึกษา อยู่สม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าเอกสารดังกล่าวแพร่หลายอยู่เฉพาะกลุ่มผู้ที่สนใจ นักวิชาการและนักศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป หรือมีเนื้อหาเจาะจงเฉพาะวิชาการและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เท่านั้น

ดังนั้นจึงเสนอแนะให้จัดพิมพ์และเผยแพร่เอกสาร ตำราวิชาการ และหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่สัมพันธ์กับสถาปัตยกรรม การออกแบบและการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ และแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการนั้นๆเพื่อใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการออกแบบสถาปัตยกรรมดังกล่าวต่อไป รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และวิทยาการในการประเมินผลกระทบฯ ด้วย

1.2. <u>การสัมมนาทางวิชาการ</u>

หน่วยงานราชการ สภาสถาปนิก สถาบันวิชาชีพและสถาบันการศึกษาด้านสถาปัตยกรรม ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ในหัวข้อการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ การศึกษาวิจัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับสถาปัตยกรรม ระหว่างนักวิชาการ นักศึกษา นักสิ่งแวดล้อมและสถาปนิกโดยทั่วไป เพื่อช่วยในการพัฒนา ปรับปรุง ให้การดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และการออกแบบสถาปัตยกรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3. <u>การอบรม การศึกษาต่อเนื่อง หรือ การศึกษาภาคพิเศษ</u>

สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาชีพสถาปัตยกรรม ควรจัดให้มีการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบฯโดยทั่วไป และส่วนที่สัมพันธ์กับการออกแบบสถาปัตยกรรมโครงการพี่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่ตากอากาศ และการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก เช่น กฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการ และแนวทางประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยการจัดการอบรม การศึกษาต่อเนื่องหรือการศึกษาภาคพิเศษสำหรับสถาปนิกและผู้ที่สนใจโดยทั่วไป หรือจัดเป็นวิชาเลือกเพิ่มเติมจากการศึกษาสถาปัตยกรรมโดยทั่วไปสำหรับนักศึกษาสถาปัตยกรรม

1.4. <u>การศึกษาวิจัย</u>

หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการออกแบบสถาปัตยกรรม ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการศึกษา วิจัยในประเด็นการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม ทั้งในประเด็นความสัมพันธ์ การดำเนินการ และปัญหาระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับสถาปัตยกรรมประเภทต่างๆ สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไข รวมทั้งพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ผลกระทบฯและการออกแบบสถาปัตยกรรม และการศึกษา คิดค้นวิทยาการเพื่อช่วยให้สามารถวิเคราะห์ผลกระทบฯโครงการสถาปัตยกรรมได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ปรับปรุงหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการดำเนินการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับประเภทโครงการ และสภาพพื้นที่

การศึกษาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พบว่าหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการฯดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับการดำเนินกิจการโรงแรม ในจังหวัดภูเก็ต จนเกิดเป็นปัญหาในการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯดังรายละเอียดสรุปผลการศึกษาเบื้องต้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการฯ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้กับโครงการประเภทนั้นๆ ในทุกพื้นที่ในประเทศไทย ในขณะที่แต่ละพื้นที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และความจำเป็นในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน รวมทั้งความไม่ชัดเจนของ กฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และแนวทางประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง และมีเกณฑ์การประเมินสูงกว่าการปฏิบัติโดยทั่วไป

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงเสนอให้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเกณฑ์การประเมินผลกระทบฯ ให้สอดคล้องกับประเภทโครงการ และสภาพความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

2.1. <u>การประชุมร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม</u>

จัดให้มีการประชุมร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และการออกแบบสถาปัตยกรรม จากหน่วยงานราชการ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม นักธุรกิจ สถาปนิก ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ ประสบการณ์การดำเนินการและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรมและการดำเนินธุรกิจของโครงการนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและความพร้อมของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งปรับเปลี่ยนเกณฑ์การประเมินผลกระทบฯ ให้เหมาะสม สามารถใช้ประเมินผลกระทบฯ แยกย่อยตามประเภทโครงการ บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กับการออกแบบสถาปัตยกรรมและการดำเนินกิจการของประเภทโครงการนั้นๆด้วย

2.2. <u>การติดตามผลการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม</u>

การวิเคราะห์ผลกระทบฯโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ เริ่มปฏิบัติจริงจังภายหลัง พรบ.สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ปัจจุบันจึงยังคงประสบปัญหาการดำเนินการอยู่ โดยเฉพาะปัญหาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมและการดำเนินธุรกิจของโครงการนั้นๆ ดังสรุปผลการการศึกษาเบื้องต้น จึงเห็นสมควรให้มีการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ดังที่เสนอแนะแล้วข้างต้น อย่างไรก็ตามการดำเนินการวิเคราะห์ที่ปรับปรุงใหม่นั้นย่อมต้องพัฒนา เปลี่ยนไปตามสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้น หน่วยงานราชการ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษาและสถาบันวิชาชีพสถาปัตยกรรม จึงควรร่วมกันติดตามผลการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งผลกระทบและปัญหาที่มีผลต่อการออกแบบสถาปัตยกรรมอยู่เป็นประจำ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและความสอดคล้องกันระหว่างการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯกับการออกแบบสถาปัตยกรรม และเพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯต่อไป

3. การออกบบสถาปัตยกรรมควรพิจารณาประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการออกสถาปัตยกรรม มีประเด็นพิจารณาที่สอดคล้องกันดังรายละเอียดในสรุปผลการศึกษาที่แสดงไว้เบื้องต้น อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ผลกระทบฯยังคงมีส่วนที่ต่างไปจากการออกแบบสถาปัตยกรรมโดยทั่วไป กล่าวคือ การออกแบบสถาปัตยกรรมมีจุดประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยและคุณภาพชีวิตของผู้ใช้สอยโครงการ ในขณะที่การวิเคราะห์ผลกระทบฯ มีจุดประสงค์เพื่อพยากรณ์ผลกระทบฯที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงเนื่องจากการมีอยู่ของโครงการหรือสถาปัตยกรรม เพื่อเตรียมการหลีกเลี่ยงหรือกำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบฯ นั้นๆ เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อแตกต่างนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการออกแบบสถาปัตยกรรมที่ส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

ดังนั้นจึงเห็นควรเสนอแนะให้ การออกแบบสถาปัตยกรรมควรมีการพิจารณาประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างจริงจัง ดังนี้

3.1. <u>สถาปนิกควรให้ความสำคัญในการพิจารณาประเด็นสิ่งแวดล้อม ในการออกแบบสถาปัตยกรรม</u>

การพิจารณาในการออกแบบสถาปัตยกรรม สถาปนิกควรให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สังคม วัฒนธรรม ของพื้นที่และชุมชนใกล้เคียงโดยรอบโครงการ ที่สอดคล้องกับแนวทางประกอบการประเมินผลกระทบฯ เพิ่มเติมจาการพิจารณาประเด็นสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป ทั้งที่มีกำหนดในกฎหมาย และประเด็นที่ไม่ได้กำหนดในกฎหมาย เช่น สุนทรียภาพของสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ และความสอดคล้องกับทัศนียภาพบริเวณชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผลการออกแบบจะไม่ส่งผลกรทบหรือส่งผลกระทบน้อยที่สุดต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณโครงการ และพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณารายงานฯ ด้วย

3.2. ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นควบคู่กับการออกแบบสถาปัตยกรรม

สถาปนิกควรจัดให้มีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ควบคู่กับการออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อตรวจสอบว่าทางเลือกและแบบร่างของการออกแบบสถาปัตยกรรมนั้น มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมในประเด็นใด มีความรุนแรงระดับใด มีวิธีการหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบนั้นหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการออกแบบขั้นสุดท้าย และจัดเตรียมมาตรการลดผลกระทบฯที่เหมาะสม นอกจากประโยชน์ดังกล่าวแล้ว การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ยังมีประโยชน์ในการเตรียมการเพื่อความรอบคอบในการออกแบบสถาปัตยกรรม การจัดทำรายงานฯ และการดำเนินโครงการด้วย

4. กำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรม ที่อาจส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมรุนแรง

สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันตามสภาพความรุนแรงของผลกระทบสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม จึงจำเป็นที่จะมีกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และเกณฑ์การประเมินผลกระทบฯ บังคับใช้ในแต่ละพื้นที่ ตามความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งแยกย่อยตามประเภทโครงการด้วย เนื่องจากโครงการแต่ละประเภทมีรายละเอียดในการออกแบบสถาปัตยกรรมแตกต่างกัน และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบและความรุนแรงต่างกัน

ผู้ที่จะออกแบบสถาปัตยกรรมจึงต้องมีความรู้และประสบการณ์ ในการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทนั้นๆ และมีความรู้ ความเข้าใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่โครงการเป็นอย่างดี เพื่อให้โครงการหรือสถาปัตยกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และเกณฑ์การประเมินผลกระทบฯ ในพื้นที่ ดังนั้นจึงเสนอให้

4.1. กำหนดคุณสมบัติสถาปนิกผู้ที่มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรมโครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การกำหนดคุณสมบัติสถาปนิกผู้มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อลดปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่มีสาเหตุจากผู้ออกแบบขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบฯ และปัญหาความบกพร่องในการออกแบบสถาปัตยกรรม โดย สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม นักสิ่งแวดล้อม นักวิชาการ และ ตัวแทนผู้ปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ร่วมกันกำหนดคุณสมบัติของสถาปนิกผู้มีสิทธิ์ออกแบบสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมประเภทที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และอนุญาตเฉพาะสถาปนิกที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดนั้นเป็นผู้ที่สามารถออกแบบสถาปัตยกรรมโครงการดังกล่าวได้ เช่นเดียวกับการอนุญาตเฉพาะผู้ชำนาญการที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของ สผ. เป็นผู้มีสิทธิ์จัดทำรายงานการวิเคราะห์ฯ และต้องนำเสนอคุณสมบัติของสถาปนิกผู้ออกแบบในรายงานการวิเคราะห์ฯ โครงการนั้นๆ เพื่อประกอบในการพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ ด้วย

4.2. <u>กำหนดบทลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ</u>

เป็นที่สังเกตว่า สถาปนิกไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบในระดับเดียวกับข้อกำหนด หรือกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เพราะปัจจุบันไม่มีการกำหนดบทลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ ที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ชัดเจน ดังนั้นจึงเสนอแนะให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ร่วมกันกำหนดบทลงโทษเมื่อพิสูจน์ได้ว่าสถาปนิกจงใจให้มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบฯ เช่น การตักเตือน การภาคทัณฑ์ และการระงับใช้ใบอนุญาต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สถาปนิกเพิ่มความรอบคอบในการปฏิบัติวิชาชีพ และให้ความสำคัญกับการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น รวมทั้งลดปัญหาการละเมิดไม่ปฏิบัติตาม พรบ. สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 6.3. แสดงข้อเสนอแนะในการลดปัญหาการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรม

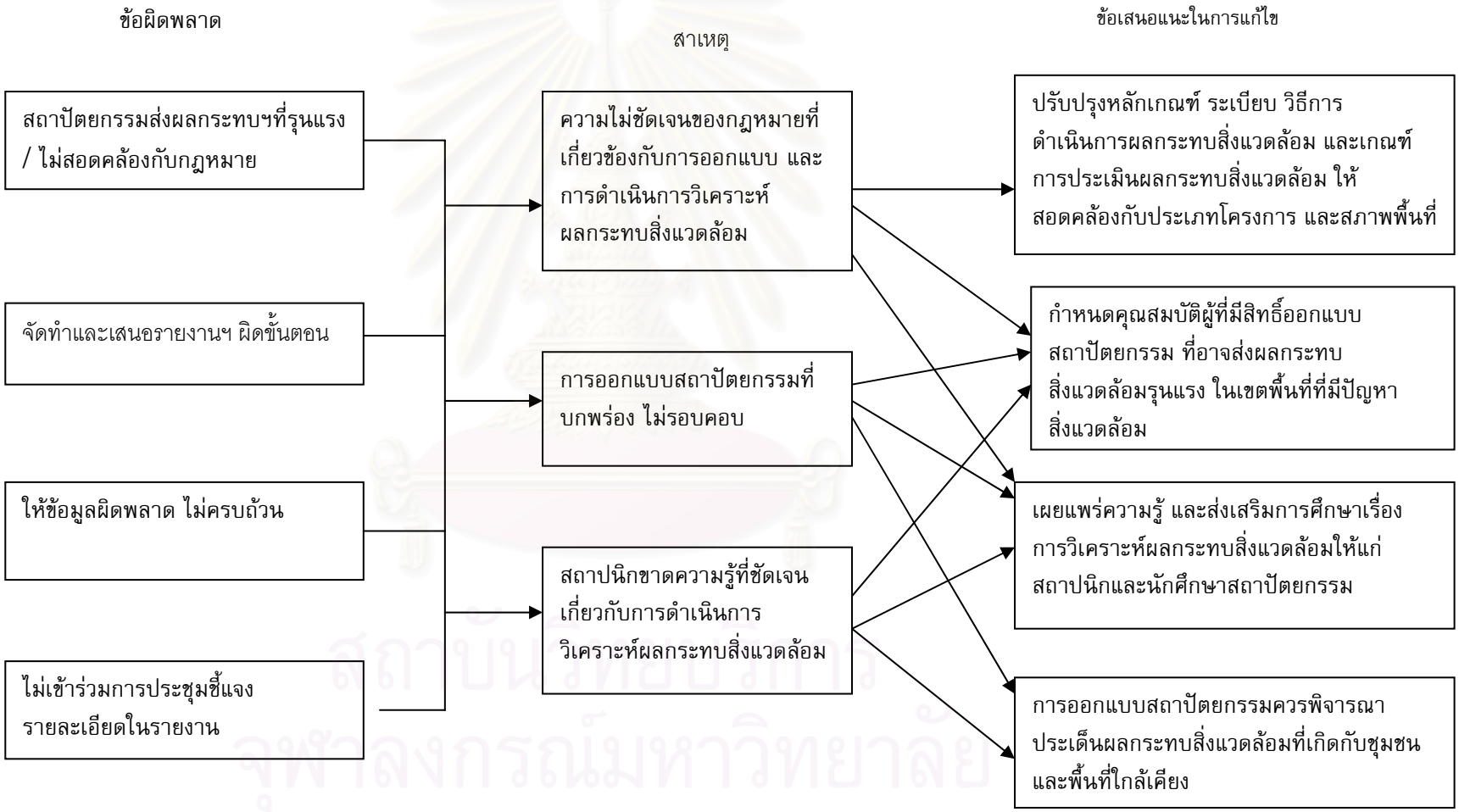

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกพร สว่างแจ้ง. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538.

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่. คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายพัฒนาและผลิตสื่อ, 2542.

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, กองส่งเสริมและเผยแพร่. กฎกระทรวงฯ ประกาศกระทรวงฯ ประกาศกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกตามความใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายพัฒนาและผลิตสื่อ, (ม.ป.ป.)

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งอวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535. (ม.ท.ป.): กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, (ม.ป.ป.)

กฤษฎารักษ์ แพรัตกุล. กรรมการบริหารบริษัท พรีดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543.

จำเริญ ตันเกษม. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต. สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543

จำลอง ทองดี. ธุรกิจการโรงแรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมสาสน์, 2526.

ฉลองศรี พมลสมพงศ์. การจัดการบริการอาหารและเครื่องดื่ม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543

บัณฑิต จุลาสัย. พัฒนาการของโรงแรมสถาปัตยกรรมสำหรับประชาคม. อาษา. (มกราคม 2537): 32-34.

บัณฑิต จุลาสัย. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางด้านสุนทรียภาพ. สาระศาสตร์สถาปัตย์. ฉบับที่ 1 (2541): 204-231.

ประเสริฐ เต็มมาศ. นักผังเมืองภูเก็ต. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543

ปรีชา แดงโรจน์. การโรงแรม. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2527.

พรี ดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด. ข้อเสนอการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. 2543. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

แพรทอง อินทรักษา. วิศวกรสิ่งแวดล้อมบริษัทอีเพก จำกัด สาขาภูเก็ต. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543

มาลินี ศรีสุวรรณ. ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบอาคารสาธารณะประเภทต่างๆ. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยศิลปากร: 2540.

วรรชนเศรษฐ์ เดชพิชัย. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปฝ่ายอำนวยการศาลากลางจังหวัดภูเก็ต. สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543

วิญญู วานิชศิริโรจน์. ออกแบบห้องพักโรงแรม. อาษา. (มกราคม 2537): 35-42.

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร และคณะ. พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊พ, 2526.

วิษณุ แสงศิริ. สถาปนิกบริษัทสถาปนิก สริน จำกัด. สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2543.

วิสูตร วรัญญาพร. ลักษณะสถาปัตยกรรมไทยใหม่ ในงานสถาปัตยกรรมเชิงพาณิชยกรรม โรงแรมและสถานตากอากาศ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สมปอง ดาบเพชร. เทศมนตรีฝ่ายโยธา เทศบาลตำบลกะรน. สัมภาษณ์, 30 พฤษภาคม 2543

สาโรช ตันติพัฒนเสรี. กรรมการบริหารบริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเมนท์ คอนซัลแทนต์. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2543.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. (ม.ป.ท.,ม.ป.ป.).

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม.รายงานผลการดำเนินงาน การพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการด้านที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ ประจำปี 2541. ม.ป.ท.: กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย, 2541.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชนและสถานที่ตากอากาศ. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย, 2542.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม, (ม.ป.ป.)

สุโข อุบลทิพย์. นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์, 3 พฤษภาคม 2543.

อนุพันธ์ ก่อพันธ์พานิช. ความรู้เกี่ยวกับงานโรงแรม. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการและพัฒนาบุคลากร, 2538.

อิทธิเทพสรรค์ กฤดากร, หม่อมเจ้า. เรื่องเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2539.

เอกชัย ภาระนันท์. นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6 กลุ่มงานโครงการบริการชุมชนและที่พักอาศัย กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2543.

ภาษาอังกฤษ

Akiyama, J. Small & Luxury Hotels. 1st ed. Japan: Isozaki Printing, 1993.

Canter, Lawy W. Environmental Impact Assessment, 2nd edition. New York: McGraw-Hill, 1996.

Chiara, J.D., eds. Time-sever standards for building types. 4th ed. United States of America: McGraw-hill, 1973.

EIA Network URL. Environmental impact assessment (Available from WWW. Environment.gov.au.). (n.p.): EIA Network URL (Distributer), (n.d.)

Gray, W.S. and Liguoru, S.C., Hotel and hotel management and operations. 2nd ed. United States of America: Prentice Hall, 1920.

Huffadine, M. Resort Design: Planning, Architecture and Interiors. United States of America: R.R. donnelley & sons, 2000.

Impact Assessment (Internet document). (n. p.): Natural size flage, (n.d.)

Kaplan, M. The new hotel international hotel and resort design 3. Hong Kong: Dai Nippon Printing group, 1996.

Kishikawa, H. Great hotels of the world: vol3 Urban hotel in USA. Tokyo: Dainippon Printing, 1991.

Lawson, Fred. Hotels & resorts : Planning, design and refurbishment. Great Britain: St. Edmundsbury Press, 1996.

Northern Terribory Government. Environmental impact assessment (Available from: WWW. Ipe.nt.gov.au.). (n.p).: Northern Terribory Government (Distributer), 1999.

Power, T. Introduction to management in the hospitality industry. New York: Johnwiley & sons, 1988.

Reiwoldt, Otty. Hotel design. Hong Kong: Laurence king publishing, 1998.

Rees, Judith. Nature resources allocation, economics and policy. 2 nd ed. Great Britain: Biddles, Guildford and king' s Lynn, 1990.

Tan Hock Beng. Tropical resorts. Italy, Amilcare Pizzi: 1995.

Thackara, J., eds Ernst Neufert Architects' Data. 2nd ed. Great Britain: BSP Professional Books, 1991.

Weston, Joe. Planning and environmental impact assessment in practice. England: Addison Wesley Longman, 1997.

Zeiher, L. The ecology of architecture: A complete guild to creating the environmentally conscious building. New York: Watson-Guptill, 1996.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535
กฎกระทรวง และประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 : ส่วนที่ ๔ การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๖

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบตามมาตรา ๔๗มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ในการประกาศตามวรรคหนึ่งให้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการระเบียบปฏิบัติแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อมตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องเสนอพร้อมกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการ แต่ละประเภทและแต่ละขนาดด้วย

ในกรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใดมีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว และเป็นมาตรฐานที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่ลักษณะเดียวกันได้รัฐมนตรีโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โครงการหรือกิจการในทำนอง เดียวกันได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้ แต่ทั้งนี้ โครงการหรือกิจการนั้นจะต้อง แสดงความยินยอมปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๗

ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๖ เป็นโครงการ หรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้น จัดทำรายงาน วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อเสนอขอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีอาจขอให้ บุคคลหรือสถาบันใด ซึ่งเป็นผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาและเสนอความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

สำหรับโครงการหรือกิจการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔๖ ซึ่งไม่จำต้องเสนอขอรับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ หรือกิจการนั้น จัดทำรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อเสนอขอความเห็นชอบก่อนที่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙

มาตรา ๔๘

ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๖ เป็นโครงการ หรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมายก่อนเริ่มการก่อสร้างหรือดำเนินการให้บุคคลผู้ขออนุญาตเสนอ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายนั้นและต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ในการเสนอรายงานดังกล่าวอาจจัดทำเป็นรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดตาม มาตรา ๔๖ วรรคสอง ก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอการสั่งอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการตามวรรคหนึ่งไว้ก่อนจนกว่าจะ ทราบผลการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๙ จากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสาร ที่เกี่ยวข้องที่เสนอมา หากเห็นว่ารายงานที่เสนอมามิได้จัดทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ วรรคสอง หรือมีเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วนให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมแจ้งให้บุคคลผู้ขออนุญาตที่เสนอรายงานทราบภายในกำหนด เวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานนั้น

ในกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณาเห็นว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสาร ที่เกี่ยวข้องที่เสนอมาถูกต้องและมีข้อมูลครบถ้วนหรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคสามแล้วให้สำนักงาน นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม พิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานนั้น เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาต่อไป

การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนดซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องและจะต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต ตามกฎหมาย สำหรับโครงการหรือกิจการนั้นหรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย

มาตรา ๔๙

การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามมาตรา ๔๘ ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณา ให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการเห็นชอบแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบหรือในกรณีที่ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ แล้วให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายสั่งอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาตได้

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบ ให้เจ้าหน้าที่รอการสั่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตไว้ก่อนจนกว่า บุคคลดังกล่าวจะเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการสั่งให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดทำใหม่ทั้งฉบับ ตามแนวทางหรือรายละเอียดที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนด

เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่ทั้งฉบับแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานดังกล่าว แต่ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการเห็นชอบ และให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวสั่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตได้

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โครงการหรือกิจการตามประเภทและขนาด ที่ประกาศกำหนดตามมาตรา๔๖ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการขอต่ออายุใบอนุญาตสำหรับโครงการ หรือกิจการนั้นตามวิธีการเช่นเดียวกับการขออนุญาตด้วยก็ได้

มาตรา ๕๐

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ให้กรรมการ ผู้ชำนาญการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ มีอำนาจตรวจสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้ง ของโครงการหรือกิจการที่เสนอขอรับความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ตามความเหมาะสม

เมื่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการได้ให้ความเห็นชอบในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๙ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตนำมาตรการตามที่เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาต หรือต่อใบอนุญาต โดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนด ตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย
มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา๔๗และมาตรา๔๘รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจกำหนดให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๖ ต้องจัดทำหรือได้รับการรับรองจากบุคคลซึ่งได้ รับอนุญาตให้เป็นผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้

การขอและการออกใบอนุญาตคุณสมบัติของผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะมีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอนการอนุญาต และการเสียค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 วรรคสาม และมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

(ความในข้อ 1 เดิมนี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ 1 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ.2529) ออกตามความพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ดังที่พิมพ์ไว้แล้ว)

ข้อ 1 ผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่

(1) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือสถาบันวิจัยซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย

(2) นิติบุคคลซึ่งได้จดทะเบียนตามกฎหมายไทย

(ก) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมด ต้องมีสัญชาติไทยและทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดเป็นของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่ง เป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(ค) บริษัทจำกัดที่กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทยและทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(3) นิติบุคคลซึ่งได้จดทะเบียนตามกฎหมายต่างประเทศ แต่นิติบุคคลดังกล่าวต้องมีนิติบุคคลตาม (1) หรือ (2) ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวการศึกษาและมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมเข้าร่วมในการทำรายงานด้วย

(4) รัฐวิสาหกิจซึ่งมีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เฉพาะแต่ในการของรัฐวิสาหกิจนั้น

(5) สภาการเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยสภาการเหมืองแร่เฉพาะแต่ในกิจการของสมาชิก ผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตทำรายงานตาม (1) และ (2) ต้องมีสำนักงานใหญ่หรือที่ทำการในราชอาณาจักรสำหรับนิติบุคคล (2) และ (3) ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย และให้คำปรึกษาทางวิชาการด้วย

ผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตทำรายงานตามวรรคหนึ่งต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามข้อ 13 (3) (4) (5) (6) หรือ (7) เว้นแต่ระยะเวลาได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ 2 การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย พร้อมด้วยหลักฐาน และระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ การศึกษาและประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้ชำนาญการ และเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีตามข้อ 4 ตามแบบ สวล.3 ท้ายกฎกระทรวงนี้

(ความในวรรค 3 ของข้อ 3 ได้เพิ่มขึ้นโดยข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2529) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ดังที่ได้พิมพ์ไว้แล้ว)

ข้อ 3 ใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษา และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ใช้แบบ สวล. 4 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้มีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ในการออกใบอนุญาตให้ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจกำหนดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติ หรือเงื่อนไขจำกัดขนาด ลักษณะหรือประเภทของกิจการที่ผู้ได้รับอนุญาตจะมีสิทธิทำรายงานดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตตามที่เห็นสมควรก็ได้

ข้อ 4 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบุคคลดังต่อไปนี้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษา และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(1) ผู้ชำนาญการอย่างน้อย 1 คน ซึ่งอยู่ประจำเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการทำงานโดย ผู้ชำนาญดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(ก) สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่าในวิชา ในและสาขาหนึ่งสาขาใด ดังต่อไปนี้

(1) วิชาวิทยาศาสตร์สาขาสิ่งแวดล้อม นิเวศน์วิทยาหรือสุขาภิบาล

(2) วิชาวิศวกรรมศาสตร์สาขาสิ่งแวดล้อมหรือสุขาภิบาล

(3) วิชาเศรษฐศาสตร์สาขาเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม

(ข) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

(ค) ไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำรายงานในส่วนที่เป็นเท็จ เว้นแต่ระยะเวลาได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งตนเคยมีส่วนร่วมในการทำรายงาน ในส่วนที่เป็นเท็จถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

(2) เจ้าหน้าที่อย่างน้อย 3 คน ซึ่งอยู่ประจำเพื่อร่วมในการทำรายงานโดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าในวิชาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์

(ข) ไม่เคยมีส่วนร่วมในการทำรายงานในส่วนที่เป็นเท็จ เว้นแต่ระยะเวลาได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่า สามปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งตนเคยมีส่วนร่วมในการทำรายงานในส่วนที่เป็นเท็จถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจยกเว้นคุรสมบัติผู้ชำนาญการตาม (1) (ก) แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายได้

ข้อ 5 ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตรายใดขาดคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวหยุดทำรายงานจนกว่าจะดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาต ตามวรรคหนึ่งแจ้งเป็นหนังสือต่อเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มอบหมายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏเหตุที่ทำให้ขาดคุณสมบัติ และต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏเหตุดังกล่าว

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจ ผ่อนผันให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งทำรายงานในระหว่างดำเนินการแก้ไขเกี่ยวกับคุณสมบัติด้วยก็ได้

ข้อ 6 ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเปลี่ยนแปลงผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในคำขออนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ การศึกษา และประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้ชำนาญการ หรือของเจ้าหน้าที่ต่อเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่นั้น

(ความในข้อ 7 เดิมนี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ.2529)ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518 ดังที่พิมพ์ไว้แล้ว)

ข้อ 7 รายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมต้องมีลายมือชื่อผู้ชำนาญการซึ่งอยู่ประจำตามข้อ 4 (1)และมีหน้าที่รับผิดชอบในการทำรายงานอย่างน้อยหนึ่งคนกับลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งอยู่ประจำตามข้อ 4 (2) และมีส่วนร่วมในการทำรายงานอย่างน้อยสามคน รวมทั้งให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขที่ใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ในรายงานดังกล่าวด้วย

ข้อ 8 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญในลักษณะที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องของใบอนุญาตได้ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดเสียหายพร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบระบุไว้ในแบบ สวล.5 ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 9 ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้แบบ สวล.4 ท้ายกฎกระทรวงนี้โดยคำว่า"ใบแทน"พิมพ์ด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ด้านหน้าเหนือตราครุฑ และให้ลงวันที่ เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาตพร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตหรือผู้ซึ่งผู้อนุญาตมอบหมาย

ข้อ 10 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของผู้ได้รับอนุญาต

(ความในข้อ 11 (8) เดิมนี้ถูกยกเลิก และใช้ความใหม่แทนโดยข้อ 4 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2529) ออกความตามในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ดังที่ได้พิมพ์ไว้แล้ว)

ข้อ 11 ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนต่อเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือเมื่อเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เห็นว่า

(1) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำรายงานด้วยความประมาทเลินเล่อจนอาจเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

(2) ผู้ได้รับใบอนุญาตยินยอมให้ผู้ชำนาญการ หรือเจ้าหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตอื่น ซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตเพราะทำรายงานอันเป็นเท็จหรือซึ่งมีส่วนร่วมในการทำรายงานในส่วนที่เป็นเท็จมาทำรายงาน

(3) ผู้ได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติตามข้อ 1

(4) ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่จัดให้มีผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ตามข้อ 4

(5) ข้อความในคำขอรับใบอนุญาตในส่วนที่เป็นสาระสำคัญในการขอรับใบอนุญาตไม่ตรงกับความจริงทั้งหมดหรือบางส่วน

(6) ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใบอนุญาตตามข้อ 12 ได้กระทำการตามข้อ 12 (1)หรือ(2)

(7) ผู้ได้รับอนุญาตทำรายงานอันเป็นเท็จ

(8) ผู้ได้รับอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาสั่งพัก หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามข้อ 12 หรือข้อ 13

(ความในข้อ 12 เดิมนี้ถูกยกเลิก และใช้ความใหม่แทนโดยข้อ 5 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2529) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518 ดังที่ได้พิมพ์ไว้แล้ว)

ข้อ 12 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจสั่งพักใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตได้เมื่อปรากฏว่า

(1) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำรายงานด้วยความประมาทเลินเล่อจนอาจเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

(2) ผู้ได้รับใบอนุญาตยินยอมให้ผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตอื่นซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตเพราะทำรายงานอันเป็นเท็จหรือซึ่งมีส่วนร่วมในการทำรายงาน ในส่วนที่เป็นเท็จมาทำรายงาน

(3) ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตการสั่งพักใบอนุญาตตาม (1) ให้มีกำหนดครั้งละไม่น้อยกว่าหกเดือน แต่ไม่เกินสิบสองเดือน และการสั่งพักใบอนุญาตตาม (2) หรือ (3) ให้มีกำหนดครั้งละไม่น้อยกว่าสามเดือนแต่ไม่เกินหกเดือน ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใบอนุญาตต้องหยุดทำรายงานนับแต่วันที่ถูกสั่งพักใบอนุญาต

(ความในข้อ 13 (4) เดิมนี้ถูกยกเลิก และใช้ความใหม่แทนโดยข้อ 6 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2529) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518 สำหรับความในข้อ 13 (7) ได้เพิ่มขึ้นโดยความในข้อ 7 แห่งกฎกระทรวงฉบับเดียวกัน ดังที่ได้พิมพ์ไว้แล้ว)

ข้อ 13 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตได้เมื่อปรากฏว่า

(1) ผู้ได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติตามข้อ 1

(2) ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่จัดให้มีผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ตามข้อ 4

(3) ข้อความในคำขอรับใบอนุญาตในส่วนที่เป็นสาระสำคัญในการขอรับใบอนุญาตไม่ตรงกับความจริงทั้งหมดหรือบางส่วน

(4) ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใบอนุญาตตามข้อ 12 ได้กระทำตามข้อ 12 (1) (2)หรือ(3)ซ้ำอีก

(5) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำรายงานอันเป็นเท็จ

(6) ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

(7) ผู้ได้รับอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตในกรณีที่ เงื่อนไขในใบอนุญาตนั้น ได้ระบุว่าการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเป็นเหตุให้เพิกถอน ใบอนุญาตได้

ข้อ 14 ก่อนพิจารณาสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดำเนินการไต่สวนโดยให้โอกาสแก่ผู้ได้รับอนุญาตได้ทราบข้อกล่าวหาและยื่นคำชี้แจง รวมทั้งการนำพยานหลักฐานอื่นมาเพื่อแก้ข้อกล่าวหาด้วย ในการนี้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหยุดทำรายงานจนกว่าจะมีคำสั่งให้พัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือมีคำสั่งให้ทำรายงานต่อไปก็ได้

ในกรณีที่มีการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามข้อ 13 (5) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติระบุชื่อของผู้ชำนาญการและเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีส่วนร่วมในการทำรายงานในส่วนที่เป็นเท็จของผู้ได้รับใบอนุญาต ซึ่งทำรายงานอันเป็นเท็จไว้ในคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นด้วย

ข้อ 15 ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(1) ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับละ 20 บาท

(2) ใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปีละ 2,000 บาท

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่องกำหนดเขตพื้นที่และมาตราการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและโดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2535 ออกประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตราการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณจังหวัดภูเก็ต ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้พื้นที่ที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวมและเขตควบคุมอาคารของจังหวัดภูเก็ต ดังต่อไปนี้เป็นเขตพื้นที่ที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ล

(1) พื้นที่ภายในแนวเขตตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินป่าสนทะเล ป่าเขารวกป่าเขาเมือง และบริเวณหาดในยาง ในท้องที่ตำบลไม้ขาว ตำบลสาคู และตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2524

(2) พื้นที่ภายในแนวเขตตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ให้บริเวณ ที่ดินป่าเขาพระแทวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(3) พื้นที่ภายในแนวเขตตามประกาศจังหวัดภูเก็ต เรื่องกำหนดที่จับสัตว์น้ำประเภทที่รักษาพืชพันธุ์ ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2532

(4) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2501) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481

(5) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 140 (พ.ศ. 2505)
ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481
(6) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 184 (พ.ศ. 2506)
ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481
(7) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 185 (พ.ศ. 2506)
ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481
(8) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 217 (พ.ศ. 2507)
ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. 2481
(9) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2507)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(10) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2507)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(11) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 328 (พ.ศ. 2511)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(12) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 357 (พ.ศ. 2511)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(13) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 401 (พ.ศ. 2512)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(14) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 608 (พ.ศ. 2516)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(15) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 621 (พ.ศ. 2516)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(16) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 849 (พ.ศ. 2522)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(17) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 1097 (พ.ศ. 2528)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
(18) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 49 (พ.ศ. 2531)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2518
(19) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 52 (พ.ศ. 2531)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2518
(20) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 58 (พ.ศ. 2531)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2518
(21) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 67 (พ.ศ. 2532)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2518
(22) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 79 (พ.ศ. 2532)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2518
(23) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 101 (พ.ศ. 2533)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
(24) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2529)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
(25) พื้นที่ภายในแนวเขตตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 20 (พ.ศ. 2532)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ข้อ 2 การใช้ประโยชน์ในที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจตามที่กำหนดในผังเมืองรวมในพื้นที่ตามข้อ 1 ให้กระทำได้เฉพาะในบริเวณที่กำหนดให้เป็นที่ดินประเภทดังกล่าวไว้เท่านั้น และให้ก่อสร้างและดำเนินการได้เฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 3 ห้ามมิให้มีการก่อสร้างอาคารในพื้นที่ตามข้อ 1 ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานอุตสาหกรรม ที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(2) สถานที่บรรจุก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

(3) โรงฆ่าสัตว์

(4)อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน 1ตรม.

(5) ฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(6) โรงกำจัดมูลฝอย

(7) อาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตร

ข้อ 4 ห้ามมิให้มีการกระทำหรือกิจกรรมในพื้นที่ตามข้อ 1 ดังต่อไปนี้

(1) การระเบิดและย่อยหิน

(2) การทำเหมืองแร่

(3) การขุดตักดินลูกรัง หรือการขุดตักหรือดูดทรายเพื่อการค้า

(4) การขนส่งหรือลำเลียงวัตถุอันตรายโดยใช้ระบบท่อขนส่ง

(5) การถมหรือปรับพื้นที่ซึ่งทำให้แหล่งน้ำตามธรรมชาติตื้นเขินหรือเปลี่ยนทิศทาง

(6) การปล่อยทิ้งของเสียหรือมลพิษลงสู่แหล่งน้ำหรือทะเล เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้ผ่านการบำบัดตามมาตรฐานของทางราชการไว้แล้ว

(7) การเก็บหรือทำลายปะการัง รวมทั้งการจับปลาสวยงามเพื่อการค้า

การกระทำหรือดำเนินกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะสิ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

ข้อ 5 ภายใต้บังคับข้อ 3 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่จะทำการก่อสร้าง หรือดำเนินโครงการหรือกิจการในพื้นที่ตามข้อ 1 ดังต่อไปนี้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์วิธีการและระเบียบปฏิบัติที่กำหนดในมาตรา 46

(1) โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ

(2) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(3) อาคารขนาดใหญ่หรืออาคารพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(4) โรงพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(5) การจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดิน

(6) การประกอบกิจการปศุสัตว์

ข้อ 6 ภายใต้บังคับข้อ 3 การอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารที่ดินกับแนวถนนหรือทางสาธารณะในพื้นที่ตามข้อ 1 จะต้องมีการร่นแนวอาคารห่างจากแนวถนนหรือทางสาธารณะไม่น้อยกว่า 2 เมตร

ข้อ 7 ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมอาคารหรือการประกอบกิจการใดๆในพื้นที่ตามข้อ 1 ปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 8 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับจนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2539

ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2535)
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจึงประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้มีคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยให้แต่ละคณะประกอบด้วย

(1) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ

(2) หัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายสำหรับโครงการหรือกิจการที่จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือผู้แทน เป็นกรรมการ

(3) หัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องหรือผู้แทน เป็นกรรมการ

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินเจ็ดคนซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(5) เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการ

ข้อ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ชำนาญการจะต้อง

(1) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(2) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(3) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษแล้ว

(4) ไม่เคยทำหรือมีส่วนร่วมในการทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเท็จ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ 3 นอกจากผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 2 แล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้ง จะต้องสำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 7 ปี

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัด ทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนซึ่งจะดำเนินโครงการหรือกิจการหรือจะดำเนินการขยายโครงการหรือกิจการตามบัญชีท้ายประกาศนี้ ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินการให้ความเห็นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ.2535 ทั้งนี้รวมทั้งโครงการหรือกิจการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมาย

การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น ต้องจัดทำโดยบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมประกาศ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535

บัญชีท้ายประกาศ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
1.	เขื่อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ	ที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำตั้งแต่ 100,000,000 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไปหรือมีพื้นที่เก็บกักน้ำตั้งแต่ 15 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
2.	การชลประทาน	ที่มีพื้นที่การชลประทานตั้งแต่ 80,000 ไร่ขึ้นไป
3.	สนามบินพาณิชย์	ทุกขนาด
4.	โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้หรือในอุทยานแห่งชาติ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป
5.	ระบบทางพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษ หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับทางพิเศษ	ทุกขนาด

บัญชีท้ายประกาศ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
6.	การทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยแร่	ทุกขนาด
7.	นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยนิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรม	ทุกขนาด
8.	ท่าเรือพาณิชย์	สามารถรับเรือขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป
9.	โรงงานไฟฟ้าพลังความร้อน	ที่มีกำลังผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ 10 เมกกะวัตต์ขึ้นไป
10.	การอุตสาหกรรม	
	(1) อุตสาหกรรมเปโตรเคมี	ที่ใช้วัตถุดิบซึ่งได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลี่ยมและ/หรือการแยกก๊าซธรรมชาติในกระบวนการผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป
	(2) อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	ทุกขนาด
	(3) อุตสาหกรรมแยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ	ทุกขนาด
	(4) อุตสาหกรรมคลอ-แอลคาไลน์ (Chlor –alkaline industry) ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCL) เป็นวัตถุดิบในการผลิต โซเดียมคาร์บอเนต (Na2 CO3) โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) กรดไฮโดรคลอริค (HCL) คลอรีน (CL2) โซเดียมไฮโพคลอไรด์(NaOCL) และปูนคลอรีน (Bleach-ing Powder)	ที่มีกำลังผลิตสารดังกล่าวแต่ละชนิดหรือรวมกันตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป
	(5) อุตสาหกรรมเหล็กและ / หรือเหล็กกล้า	
	(6) อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ ทุกขนาด	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป (กำลังผลิตให้คำนวณโดยใช้ค่ากำลังผลิตของเตา
	(7) อุตสาหกรรมถลุงแร่หรือหลอมโลหะซึ่งมิใช่อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้า	เป็นตันต่อชั่วโมงคูณด้วย 24 ชั่วโมง) ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป
	(8) อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ	ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50ตันต่อวันขึ้นไป
11.	โครงการทุกประเภท	ที่อยู่ในพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 บี ทุกขนาด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัด ทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535)

โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มเติมการกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเรื่องกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535

บัญชีท้ายประกาศ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
1.	การถมที่ดินในทะเล	ทุกขนาด
2.	อาคารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้หรือในอุทยานแห่งชาติ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	อาคารที่มีขนาด 1. ความสูงตั้งแต่ 23.00 เมตรขึ้นไปหรือ 2. มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน ตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป
3.	อาคารชุดพักอาศัย ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด	ที่มีจำนวนห้องชุดตั้งแต่ 80 ห้องชุดขึ้นไป
4.	การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือเพื่อประกอบการพาณิชย์	จำนวนที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 500 แปลงขึ้นไป หรือเนื้อที่เกินกว่า 100 ไร่
5.	โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล (1) กรณีตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผล กระทบกระเทือนคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2) กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ (1)	5.1 ที่มีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตั้งแต่ 30 เตียงขึ้นไป 5.2 ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตั้งแต่ 60 เตียงขึ้นไป

บัญชีท้ายประกาศ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
6.	อุตสาหกรรมผลิตสารออกฤทธิ์ หรือสารที่ใช้ป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ โดยกระบวนการทางเคมี	ทุกขนาด
7.	อุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยเคมีโดยกระบวนการทางเคมี	ทุกขนาด
8.	ทางหลวงหรือถนนซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่า ด้วยทางหลวงที่ตัดผ่านพื้นที่ดังต่อไปนี้ (1) พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าตาม กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า (2) พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วย อุทยานแห่งชาติ (3) พื้นที่เขตลุ่มน้ำชั้น 2 ตามที่คณะรัฐมนตรี มี มติเห็นชอบแล้ว (4) พื้นที่เขตป่าชายเลนที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ (5) พื้นที่เขตฝั่งทะเลในระยะ 50 เมตรห่างจาก ระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุด	ทุกขนาดที่เทียบเท่าหรือสูงกว่า มาตราฐานต่ำสุดของทางหลวงชนบทขึ้น ไป โดยรวมความถึงการก่อสร้างคันทาง ใหม่เพิ่มเติมจากคันทางที่มีอยู่

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามบัญชีท้าประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535 และประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ.2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจึงให้แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1. ให้ยกเลิกความในลำดับที่ 4 ตามบัญชีท้ายประกาศ 1 ของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความในลำดับที่ 1 ตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อที่ 2. ให้ยกเลิกความในลำดับที่ 3 ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2(พ.ศ.2535) ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความในลำดับที่ 2 ตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อที่ 3. ให้กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม ในลำดับที่ 3
, 4 และ 4 ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2539

บัญชีท้ายประกาศ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
1.	โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ	ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้อง ขึ้นไป
2.	อาคารอยู่อาศัยรวมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	ที่มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 80 ห้องขึ้นไป
3.	โรงงานปรับคุณภาพของเสียรวมเฉพาะสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน	ทุกขนาด
4.	อุตสาหกรรมประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาล ดังต่อไปนี้ (1) การทำน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ (2) การทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์อื่น	ทุกขนาด ที่คล้ายคลึงกันที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 20 ตันต่อวันขึ้นไป
5.	การพัฒนาปิโตรเลียม (1) การสำรวจและ/หรือผลิตปิโตรเลียม (2) ระบบการขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อ เพลิงทางท่อ	ทุกขนาด

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46 และมาตรา 51แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1. ขั้นตอนที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเอกสารท้ายประกาศ 1

ข้อที่ 2. สำหรับการขยายโครงการหรือกิจการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

1.กรณีที่โครงการหรือกิจการที่ได้เคยเสนอรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เข้าข่ายตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และจะมีการขยายโครงการเพิ่มขึ้น

2. โครงการหรือกิจการที่ขยายโครงการหรือกิจการจนขนาดเข้าข่ายตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3. แนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเอกสารท้ายประกาศ 2

ประกาศ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535

ท้ายประกาศ 1

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
1.	เขื่อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ	ขั้นตอนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
2.	การชลประทาน	ขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
3.	สนามบินพาณิชย์	3.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นขอขยาย 3.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นก่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย

ท้ายประกาศ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
4.	โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบหรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้ หรือในอุทยานแห่งชาติ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	4.1กรณีโครงการที่อยู่ในเขตหรือท้องที่ซึ่งพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้เสนอในขั้นขออนุญาตก่อสร้างขอขยายและขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร 4.2 กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ 4.1 ให้เสนอในขั้นขออนุญาตเปิดดำเนินการและขอเปิดดำเนินการส่วนขยาย ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
5.	ระบบทางพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการทางพิเศษ หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับทางพิเศษ หรือระบบขนส่งมวลชนที่ใช้ราง	ขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
6.	การทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยแร่	ขั้นขออนุญาตประทานบัตร
7.	นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยนิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะเดียวกับนิคมอุตสาหกรรม	7.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติโครงการ และขั้นขอขยาย 7.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
8.	ท่าเรือพาณิชย์	8.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นอนุญาตก่อสร้างและขั้นขอขยาย 8.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
9.	โรงไฟฟ้าพลังความร้อน	9.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นขออนุญาตตั้งโรงงานและขั้นขอขยาย 9.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท้ายประกาศ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาด
10.	การอุตสาหกรรม (1) อุตสาหกรรมเปโตรเคมี (2) อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (3) อุตสาหกรรมแยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ (4) อุตสาหกรรมคลอ-แอลคาไลน์ (Chlor – alkaline industry) ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCL) เป็นวัตถุดิบในการผลิต โซเดียมคาร์บอเนต (Na2 CO3) โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) กรดไฮโดรคลอริค (HCL) คลอรีน (CL2) โซเดียมไฮโพคลอไรด์(NaOCL) และปูนคลอรีน (Bleach-ing Powder) (5) อุตสาหกรรมเหล็กและ / หรือเหล็กกล้า (6) อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ (7) อุตสาหกรรมถลุงแร่หรือหลอมโลหะซึ่งมิใช่อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้า (8) อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ	10.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นขอใบอนุญาตตั้งโรงงานและขั้นขอขยาย 10.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีให้เสนอขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
11.	โครงการทุกประเภทที่อยู่ในพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 บี	ขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย

ท้ายประกาศ 2

แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ประกอบด้วย

1. สาระสำคัญ

1.1 รายงานฉบับย่อ ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

(1) ประเภทและขนาดของโครงการ พร้อมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

(2) ที่ตั้งโครงการโดยมีภาพและแผนที่ที่ตั้งโครงการรวมทั้งแผนที่แสดงองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการมาตราส่วน1:50,000 หรือมาตราส่วนที่เหมาะสม

(3) ทางเลือกที่ตั้งโครงการและวิธีการดำเนินการโครงการ พร้อมเหตุผลและข้อพิจารณาในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่เสนอ

(4) รายงานการแสดงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พร้อมด้วยมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบดังกล่าว และมาตราการติดตามตรวจสอบตามแบบ สผ.1

1.2 รายงานหลัก ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

(1) บทนำ : กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ เหตุผลความจำเป็นในการดำเนินโครงการ วัตถุประสงค์การจัดทำรายงาน ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา

(2) รายละเอียดโครงการ : ให้มีรายละเอียดที่สามารถแสดงภาพรวมได้ชัดเจน ได้แก่ ประเภท ขนาด ที่ตั้ง ทางเลือกที่ตั้งโครงการและวิธีการดำเนินการโครงการพร้อมเหตุผลและข้อพิจารณาในการตัสินใจเลือกแนวทางที่เสนอรายละเอียดกระบวนการหรือกิจกรรมประกอบของโครงการ พร้อมแผนที่แสดงที่ตั้งโครงการ มาตราส่วน 1: 50,000 หรือมาตราส่วนที่เหมาะสม แผนผังโครงการและกิจกรรมของโครงการ

(3) สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน : ให้แสดงรายละเอียดทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ พร้อมด้วยแผนที่ของบริเวณโครงการและบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโครงการโดยทั่วไปก่อนมีโครงการ พร้อมภาพประกอบ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

(4) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการ : ให้ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากโครงการทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรง และผลกระทบทางอ้อมต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ ตาม (3) พร้อมทั้งแยกประเภททรัพยากรเป็นชนิดที่สามารถฟื้นฟูได้และฟื้นฟูไม่ได้ด้วย

(5) มาตราการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม : ให้เสนอมาตราการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมทางด้านวิชาการและการปฏิบัติซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลภายหลังการดำเนินโครงการด้วย

2. เอกสารและหลักฐานที่ต้องนำเสนอ

2.1 รายงานฉบับย่อ จำนวนไม่น้อยกว่า 15 ฉบับ

2.2 รายงานหลัก จำนวนไม่น้อยกว่า 5 ฉบับ

2.3 ปกหน้าและปกในของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแบบ สผ.2

2.4 หนังสือรับรองการจัดทำรายงาน และบัญชีรายชื่อผู้จัดทำรายงานตามแบบ สผ.3

2.5 สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535)

เพื่อให้การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่2 (พ.ศ. 2535)
เป็นไปโดยความเรียบร้อยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม ในส่วนขั้นตอนที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารท้ายประกาศนี้ สำหรับการขยายโครงการหรือกิจการและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535

ประกาศ ณ วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535

บัญชีท้ายประกาศ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
1.	การถมที่ดินในทะเล	ขั้นตอนอนุญาตดำเนินการ
2.	อาคารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด หรือที่อยู่ใกล้หรือในอุทยานแห่งชาติ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	2.1กรณีโครงการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้เสนอขั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณ 2.2 กรณีโครงการไม่อยู่ในข้อ 2.1 ให้เสนอขั้นขออนุญาตก่อสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
3.	อาคารชุดพักอาศัย ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด	3.1กรณีโครงการของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณ 3.2 กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ 3.1 ให้เสนอในขั้นขออนุญาตก่อสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
4.	การจัดสรรที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือเพื่อประกอบการพาณิชย์	4.1กรณีโครงการของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณ 4.2 กรณีโครงการที่ไม่อยูในข้อ 4.1 ให้เสนอในขั้นขออนุญาตจัดสรรที่ดิน
5.	โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล	5.1 กรณีโครงการของส่วนราชการ รัฐ-

บัญชีท้ายประกาศ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
	(1) กรณีตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบ หรือชายหาด ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2) กรณีโครงการที่ไม่อยู่ในข้อ (1)	วิสาหกิจ ให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณ 5.2 กรณีโครงการที่ไม่มีอยู่ในข้อ 5.1 ให้เสนอในขั้นขออนุญาตจัดตั้งหรือขยาย
6.	อุตสาหกรรมผลิตสารออกฤทธิ์ หรือสารที่ใช้ป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ โดยกระบวนการทางเคมี	ขั้นตอนการขออนุญาตตั้งโรงงานและขยายโรงงาน
7.	อุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยเคมีโดยกระบวนการทางเคมี	ขั้นตอนการขออนุญาตตั้งโรงงานและขยายโรงงาน
8.	ทางหลวงหรือถนนซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ตัดผ่านพื้นที่ดังต่อไปนี้ (1) พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (2)พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ (3)พื้นที่เขตลุ่มน้ำชั้น 2 ตามที่คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบแล้ว (4)พื้นที่เขตป่าชายเลนที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ (5)พื้นที่เขตฝั่งทะเลในระยะ 50 เมตรห่างจากระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุด	ขั้นตอนการขออนุมัติคณะรัฐมนตรี และขั้นขอขยาย

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 46 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในส่วนขั้นตอนที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกความในลำดับที่ 4 ตามบัญชีท้ายประกาศ 1ของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการ

วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความในลำดับที่ 1ตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อ 2. ให้ยกเลิกความในลำดับที่ 3 ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความในลำดับที่ 2 ตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อ 3. ให้ยกเลิกความในลำดับที่ 5 ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความในลำดับที่ 3 ตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อ 4. ให้ประเภทและขนาดของโครงการ ลำดับที่ 3, 4 และ 5ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการ หรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2539) ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามขั้นตอนในลำดับที่ 4, 5
และ6 ตามบัญชีท้ายประกาศนี้

ข้อ 5. สำหรับการขยายโครงการหรือกิจการ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามประกาศ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2535

ประกาศ ณ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2539

บัญชีท้ายประกาศ

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
1.	โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ	1.1กรณีโครงการอยู่ในเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้เสนอรายงานในขั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอขยาย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารหรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอรายงานฯในขั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ขั้นขอเปิดดำเนินกิจการและขอเปิดดำเนินกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

บัญชีท้ายประกาศ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
		1.2 กรณีโครงการอยู่นอกเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้เสนอในขั้นขอเปิดดำเนินกิจการและขอเปิดดำเนินกิจการส่วนขยายตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
2.	อาคารอยู่อาศัยรวมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	2.1กรณีโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้เสนอรายงานฯในขั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง 2.2 กรณีโครงการของเอกชน 2.2.1กรณีโครงการอยู่ในเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้เสนอในขั้นขออนุญาตก่อสร้าง ขอขยาย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารหรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอรายงานฯในขั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและขั้นขอจดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด 2.2.2 กรณีโครงการอยู่นอกเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้เสนอในขั้นขอจดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
3.	โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล (1) กรณีตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ฝั่งทะเล ทะเลสาบหรือชายหาด ซึ่งเป็นบริเวณที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2) กรณีโครงการไม่อยู่ในข้อที่ 1	3.1 กรณีโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้เสนอรายงานฯในขั้นก่อนขออนุมัติงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง 3.2 กรณีโครงการเอกชน 3.2.1กรณีโครงการอยู่ในเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้เสนอในขั้นขออนุญาตก่อสร้างขอขยาย ขอเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารหรือหากใช้วิธีแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารโดยไม่ยื่นขอรับใบ

บัญชีท้ายประกาศ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
		อนุญาตให้เสนอรายงานฯในขั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและขั้นขออนุญาตจัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล 3.2.2 กรณีโครงการอยู่นอกเขตท้องที่ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารให้เสนอรายงานฯของโครงการหรือส่วนขยายของโครงการในขั้นขออนุญาตจัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
4.	โรงงานปรับคุณภาพของเสียรวมเฉพาะสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน	4.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอในขั้นขออนุญาตตั้งโรงงานและขอขยาย 4.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
5.	อุตสาหกรรมประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาล ดังต่อไปนี้ (1) การทำน้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ (2) การทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน	5.1กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นขออนุญาตตั้งโรงงานและขอขยาย 5.2กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีและขั้นขอขยาย
6.	การพัฒนาปิโตรเลียม (1) การสำรวจและ/หรือผลิตปิโตรเลียม (2) ระบบการขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ	1.กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นขอสัมปทานและหรือขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม 2.กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี 1.กรณีโครงการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นขอใบอนุญาตหรือขอรับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

บัญชีท้ายประกาศ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขั้นตอนการเสนอรายงาน
		2.กรณีโครงการที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เสนอในขั้นก่อนขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายละเอียดการคำนวณแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางของระยะเวลาการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

จำนวนวันที่ใช้ในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โดยสำนักงานแผนและนโยบายสิ่งแวดล้อม คือ 356 วัน

ระยะเวลา ในการพิจารณารายงานฯ (วัน)	จำนวนโครงการ (f)	กึ่งกลางอันตรภาคชั้น (X)	fx
1-180	4	90.5	362
181-360	8	270.5	2164
361-540	5	450.5	2252.5
541-720	3	630.5	1891.5
721-900	1	810.5	810.5
รวม	21		7480.5

$$7480.5 / 21 = 356.21$$

ฐานนิยม

จำนวนวันที่ใช้ในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โดยสำนักงานแผนและนโยบายสิ่งแวดล้อม คือ 283 วัน

ระยะเวลา ในการพิจารณารายงานฯ (วัน)	จำนวนโครงการ (f)	ความถี่สะสม
1-180	4	4
181-360	8	12
361-540	5	17
541-720	3	20
721-900	1	21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Mo = 180.5+{(8-4)/[(8-5)+(8-4)]}
= 283.36

มัธยฐาน

จำนวนวันที่ใช้ในการตรวจสอบและพิจารณาเห็นชอบรายงานฯ โดยสำนักงานแผนและนโยบายสิ่งแวดล้อม คือ 283 วัน

Me = 180.5+180(10.5-4)/8
= 326.75

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แนวทางประกอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการที่พักอาศัย บริการชุมชน และสถานที่พักตากอากาศ

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
1. น้ำใช้		
1.1 ปริมาณน้ำใช้	• ที่พักอาศัย : ตามที่เกิดขึ้นจริง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 200 ลิตร/คน/วัน และโรงแรมทั่วไป ตามที่เกิดขึ้นจริง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 750 ลิตร/ห้อง/วัน • โรงพยาบาล : ตามที่เกิดจริง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 1,000 ลิตร/เตียง/วัน • สำหรับกิจกรรมอื่น : ตามที่เกิดขึ้นจริง แต่ต้องไม่น้อยกว่าเกณฑ์ดังกล่าว เช่น โรงเรียน 50 ลิตร/คน/วัน สโมสร/นันทนาการ 30 ลิตร/คน/วัน อาคารสำนักงาน 380 ลิตร/คน/วัน ห้องอาหาร 50 ลิตร/คน/วัน ห้องประชุม 10 ลิตร/คน/วัน	• แต่ละค่าที่เลือกใช้ต้องให้เหตุผลและอ้างอิงประกอบการประเมิน • ในกรณีที่ใช้ค่าที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินการ หากต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ • โรงแรม/สถานประกอบการที่มีกิจกรรมอื่นประกอบให้ชี้แจงรายละเอียดและประเมินปริมาณน้ำใช้ตามกิจกรรมนั้นๆด้วย • กรณีพื้นที่บริเวณใกล้เคียงมีปัญหาการใช้น้ำ ต้องเสนอมาตรการลดผลกระทบด้วย • ผู้ประเมินต้องมีคุณสมบัติเพียงพอ เช่น เป็นวิศวกร ในสาขาที่เกี่ยวข้อง
1.2 แหล่งน้ำใช้	• ให้ประเมินความพอเพียงในการให้บริการ (จ่ายน้ำ) กับโครงการรวมทั้งผลกระทบต่อการใช้น้ำของชุมชนบริเวณใกล้เคียง โดยพิจารณาจากข้อมูลกำลังผลิตปริมาณน้ำที่ให้บริการในปัจจุบัน แผนการขยายกำลังผลิต(ถ้ามี)เป็นต้น	
1.3. แหล่งน้ำใช้เป็นน้ำบาดาล	• ให้ตรวจสอบว่าอยู่ในเขตพื้นที่วิกฤตน้ำบาดาลและเป็นพื้นที่ที่เป็นข้อกำหนดของกรมทรัพยากรธรณี บังคับใช้อยู่หรือไม่ • ให้แสดงอัตราการสูบน้ำและข้อมูลหรือผลทดสอบความสามารถการใช้น้ำของบ่อบาดาลและประเมินผลกระทบต่อบ่อข้างเคียงพร้อมระบุระยะห่างของบ่อให้ชัดเจน	• การเปรียบเทียบคุณภาพน้ำกับเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้ ให้ใช้เกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสม

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
	• ให้แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำที่รับรองผลการวิเคราะห์โดยกรมวิทยาศาสตร์บริการหรือกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือสถาบันศึกษา หรือหน่วยงานที่ได้รับหนังสืออนุญาตขึ้นทะเบียนห้องวิเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ให้แสดงแผนผังแสดงที่ตั้งบ่อบาดาลทั้งหมด • ให้แสดงหนังสืออนุญาตขุดเจาะ • ให้แสดงหนังสืออนุญาตใช้น้ำของทุกบ่อ (ถ้ามี) • กรณีที่มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำจะประกอบด้วยรายละเอียดวิธีการรายการคำนวณและแผนผังขั้นตอนการปรับปรุงการกำจัดตะกอนหรือของเสียที่เกิดขึ้นจากขบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำ • ให้ชี้แจงรายละเอียด และเหตุผลเพื่อประกอบด้วยรายละเอียดวิธีการและขั้นตอนในการปรับปรุงคุณภาพน้ำรวมทั้งการกำจัดตะกอนเป็นต้น	
2. การบำบัดน้ำเสีย 2.1 ปริมาณน้ำเสียและลักษณะน้ำเสีย	• ปริมาณน้ำเสียที่พักอาศัยและโรงแรมโดยให้คำนวณจากปริมาณน้ำใช้ (ไม่น้อยกว่า 80 % ของปริมาณน้ำใช้) โดยมีค่า BOD ณ ที่เกิดก่อนผ่านกระบวนการบำบัดใดๆ ไม่น้อยกว่า 250 มก./ลิตร • ปริมาณน้ำเสียจากโรงพยาบาล ไม่น้อยกว่า 800 ลิตร/เตียง/วัน โดยมีค่า BOD ณ ที่เกิดก่อนผ่านกระบวนการบำบัดใดๆไม่น้อยกว่า 250 มก./ลิตร • ให้แสดงแผนผังแสดง Mass Balance ของน้ำซึ่งแสดงอัตราไหล (Flow) และลักษณะน้ำเสีย (เช่น BOD) ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำใช้ในแต่ละกิจกรรม เช่น น้ำจากส้วม น้ำอาบ น้ำซักล้าง น้ำใช้กิจกรรมอื่นๆ	• ปริมาณน้ำเสียดังกล่าว เป็นปริมาณน้ำเสียตามที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น (ยังไม่รวมปริมาณน้ำซึมท่อ) • ค่าตัวเลขสอดคล้องกับน้ำใช้ • กรณีโครงการจัดสรรที่ดินคิดปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นอย่างน้อยไม่น้อยกว่าเกณฑ์ตามข้อกำหนดจัดสรรที่ดิน พ.ศ.2535 • กรณีที่มีน้ำส่วนอื่นใดที่ทำให้ค่า BOD เจือจางต่ำกว่าค่าดังกล่าวจักต้องอธิบายเหตุผลและข้อมูลประกอบ • กรณีที่ใช้ปริมาณน้ำเสียเป็นค่าออกแบบระบบบำบัดควรคำนึงถึงปริมาณน้ำซึมท่อ (Infittration) • ประกอบการประเมินประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย • ประมาณการปริมาณไขมันที่ต้องกำจัด

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
2.2.การประเมินประสิทธิภาพและความสามารถของ	• ให้แสดงผังแสดงขั้นตอนการบำบัดน้ำเสียโดยระบุปริมาณน้ำเสีย พารามิเตอร์ (ค่า BOD , SS ,ฯลฯ) ประสิทธิภาพการบำบัดและรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนการบำบัด เป็นต้น • ให้มีการกำจัดไขมัน (Graeso)ในน้ำเสียที่มีลักษณะไขมันมากในบริเวณที่มีไขมันเกิดขึ้น • น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียติดกับที่ (On -Site) เช่น บ่อเกรอะ-กรองไร้อากาศ และระบบเติมอากาศ ให้ใช้ประสิทธิภาพไม่เกิดชน 65 % และลักษณะน้ำทิ้งมีค่า BOD ลดลง แต่ต้องได้ไม่น้อยกว่า 90 มก./ลิตร • ให้ประเมินผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียอันเกิดจากการใช้สารเคมีฆ่าเชื้อโรค โดยเฉพาะโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล • การประมาณการความสามารถในการบำบัดน้ำเสีย หรือประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการ 1.ระบบรวบรวมน้ำเสีย 1.1) ท่อและบ่อพัก - ขนาดสามารถรองรับน้ำเสียได้กี่เท่าของปริมาณน้ำเสียในช่วงฤดูแล้ง (Dry – Weather Flow ,DWF) - บ่อพักน้ำล้น ระบายน้ำล้นไปกำจัดอย่างไร 1.2) บ่อสูบน้ำเสีย - ปริมาตร และระยะเวลาเก็บกักน้ำเสีย (Hydraulic Retention Time) - ความสามารถในการสูบ - มีเครื่องสูบน้ำสำรองเพียงพอหรือไม่ - การขจัดกลิ่นและก๊าซพิษ - ตะแกรงดักมูลฝอยและกำจัดมูลฝอย 2. สถานที่ตั้ง - พื้นที่กันชนพอเพียงหรือไม่ - แสดงที่ตั้งในแผนผังโครงการ 3.เกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับใช้ในการประเมินพิจารณาว่าค่าพารามิเตอร์ต่างๆอยู่ในเกณฑ์หรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะการทำงานของระบบนั้นๆ ตัวอย่างเช่น	• ให้พิจารณาสารเคมีที่ใช้และปริมาณที่ใช้ประกอบพร้อมเอกสาร/ข้อมูลที่ใช้อ้างอิง • รายงานฯต้องรับผิดชอบในการประเมิน โดยผู้ประเมินต้องมีคุณสมบัติเพียงพอ เช่น วิศวกร ในสาขาที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
	3.1) ระบบตะกอนเร่ง - ถังเติมอากาศ - MLSS 2,000-4,000 มก./ลิตรF/M 0.1-0.3 วัน หรือคำนวณจากข้อกำหนดทาง Reaction Kinetic Hydraulic Retention Time 6-24 ชม. 3.2) บ่อผึ่งธรรมชาติ - การกำจัดค่าความสกปรกควรพิจารณาที่ค่า 200 กก. BOD/ เฮกเตอร์-วัน - Hydraulic Retention Time 30-60 วัน 3.3) บ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon) - Aerated Lagoon : - การกำจัดค่าความสกปรก 850-2,000 กก. BOD/เฮกเตอร์-วัน - Detention Time 2-10 วัน (% BOD Removal ขึ้นอยู่กับค่า Detention Time) - Facultative Aerated Lagoon - Hydraulic Retention Time 2-5 วัน - Polishing Pond : - Hydraulic Retention Time 2 วัน - Sludge Remove Time 5-10 ปี 3.4) บ่อบำบัดทางชีวภาพแบบ Fixed Film Aeration - ถังเติมอากาศ เสนอรายละเอียด Volumntric Loading (กก.BOD / ม^{3}media) - Hydraulic Loading (ม^3/ม^3/วัน) - Organic Loading (กก. BOD/ม^3/วัน) และ - Hydraulic Retention Time ไม่ควรต่ำกว่า 4 ชม. - ให้พิจารณา Media เช่น ความหนาของตะกอนที่เกาะผิววัสดุ พื้นที่ผิววัสดุที่มีผลต่อประสิทธิภาพ และคำนวณเช่นเดียวกับ F/M ในระบบตะกอนเร่งดังกล่าวข้างต้น 3.5) ระบบจานหมุนชีวภาพ (Rotating Biological Contactor,RBC) - ปริมาตรถัง (ม^3) - พื้นที่ผิว Media (ม^3)	• กรณีที่ไม่มีบ่อตกตะกอนความหนาของตะกอนที่เกาะผิววัสดุไม่เกิน 70 • BOD Loading ใน Stage แรก ไม่เกิน 30 n.BOD/ม^3/วัน

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
2.3. การจัดการน้ำทิ้ง	- อัตราการหมุน (รอบ/นาที) - BOD Loading ต่อพื้นที่ผิว(กก.BOD/ม^3/วัน) - Hydraulic Loading (ม^3/ม^3/วัน) 4) ถังตกตะกอนชั้นที่สอง - Overflow Rate คิดปริมาณน้ำเสีย 1 ม^3/ม^3/ซม. - Hydraulic Retention Time คำนวณจากอัตราการไหลของน้ำเสีย และอัตราสูบตะกอนหมุนเวียนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 2 ซม. 5) การเก็บและกำจัดตะกอน - ประมาณการปริมาณตะกอนที่เกิดขึ้นและรายละเอียดการเก็บกักตะกอน รวมทั้งระยะเวลา และปริมาณตะกอนที่กำจัด - วิธีการกำจัดเหมาะสม และพอเพียงหรือไม่ - วิธีการบำบัดเหมาะสม และพอเพียงหรือไม่ - มีการจัดการเรื่องกลิ่น และเหตุเดือดร้อนรำคาญอื่นที่เหมาะสม และพอเพียงหรือไม่ 6) ให้แสดงรายการคำนวณระบบบำบัดน้ำเสีย - แบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสียและแสดงแนวระดับน้ำของระบบรวบรวม และระบบบำบัดน้ำเสีย(Hydraulic Profile)ตั้งแต่แหล่งกำเนิดน้ำเสียไปจนถึงแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากโครงการ ● มีการฆ่าเชื้อโรคโดยวิธีที่เหมาะสม และพอเพียงหรือไม่ ● ถ้ามีการฆ่าเชื้อโรค แนะนำให้พิจารณาใช้วิธีที่เหมาะสม เช่น ถ้าใช้การเติมคลอรีนให้มีปริมาณคลอรีนตกค้าง (Residual Chlorine) 0.5-1.0 มก./ลิตร และระยะเวลาสัมผัสต้องไม่น้อยกว่า 15 นาที โดยระบุค่าปริมาณคลอรีนที่เหมาะสม ระยะเวลาสัมผัส วิธีการเติม ลักษณะของบ่อเติมคลอรีน และการติดตามตรวจสอบ หรือหากใช้ UV หรือ Ozone ให้ระบุค่าใช้จ่ายการบำรุงรักษา รายละเอียดการติดตั้งและอื่นๆ	

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
• การนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ประโยชน์	• ให้พิจารณาวิธีการบำบัดก่อนนำกลับมาใช้ใหม่เหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ • ให้ประเมินปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์และแสดงรายละเอียด • ให้พิจารณาว่าการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญและความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยพอเพียง และเหมาะสมหรือไม่ • กรณีที่นำน้ำทิ้งมาใช้รดต้นไม้ และหากใช้วิธีพ่น (Sprinkle) ให้คำนึงถึงผลกระทบฯ กำหนดให้มีมาตรการควบคุมมิให้ผู้คนหรือสัตว์เลี้ยงเข้าถึงหรือสัมผัสน้ำทิ้งโดยขาดความเข้าใจ เช่น คิดป้ายประกาศว่ามีการใช้น้ำทิ้งรดน้ำต้นไม้ให้เห็นชัดเจน เป็นต้น	
• การระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำหรือท่อระบายน้ำสาธารณะ 2.4 กรณีที่โครงการระบายน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเมือง	• ให้ดูข้อ 3.2 • ให้แสดงแผนผังแสดงแนวเขตพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียของเมือง โดยแสดงตำแหน่งพื้นที่ตั้งของโครงการและจุดที่เชื่อมต่อเข้ากับท่อรวบรวมน้ำเสียของเมือง • ควรเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเมือง เช่น ขนาดปริมาณน้ำเสีย ที่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมฯ ในปัจจุบันความสามารถในการรองรับน้ำเสีย • ให้แสดงเอกสารการอนุญาตต่อท่อเข้าระบบบำบัดน้ำเสียรวมฯและข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ	
3. การระบายน้ำ 3.1 การระบายน้ำฝน	• ให้พิจารณาเปรียบเทียบอัตราการระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการระหว่างสภาพเดิมก่อนและหลังมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ หรือพัฒนาโครงการฯ • กรณีที่ฝนตกหนัก คิดปริมาณน้ำฝนจากค่าอัตราฝนตกสูงสุด ในชั่วโมงแรก (Front Concentration) และสิ้นสุดใน 3 ชม. หรือใช้วิธีคำนวณอื่นทำนองเดียวกัน	• ให้พิจารณาทั้งปริมาณน้ำฝนและปริมาณน้ำทิ้ง

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
	• พื้นที่ที่อยู่อาศัยให้ใช้คาบอุบัติ (Return Period) ไม่ต่ำกว่า 5 ปี หรือตัวเลขอื่นตามรายงานของกรมอุตุนิยมวิทยา เช่น อัตราฝนตกสูงสุดในกรุงเทพมหานคร(70 มม./ชม.)	
	• คิดค่าสัมประสิทธิ์การไหลนอง (Runoff Coefficient)ตามสภาพการพัฒนาสิ่งก่อสร้างและพื้นผิวดิน	• การนำข้อมูลมาใช้อ้างอิงให้อธิบายเหตุผลประกอบการเลือกใช้ค่าสัมประสิทธิ์นั้นๆ
• กรณีที่โครงการ ฯตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำท่วมหรือระบบระบายน้ำของเมืองไม่สามารถรองรับได้หรือมีการระบายน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะช่องระบายน้ำหรือรางระบายน้ำ	• ให้มีมาตรการควบคุมการระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการ โดยอัตราการระบายน้ำต้องไม่เปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิมก่อนการพัฒนาสิ่งก่อสร้างบนพื้นที่โครงการ หากค่าประสิทธิ์การไหลนอง (Runoff Coefficient) สูงกว่าเดิมจะต้องจัดให้มีการหน่วงน้ำภายในโครงการหรือวิธีอื่นใดที่สามารถลดอัตราการระบายน้ำ ($ม^3$ / วินาที) จากพื้นที่โครงการให้ลดเหลือเท่าเดิม	
	• ให้แสดงรายการคำนวณ ลักษณะและโครงสร้างของระบบการหน่วงน้ำและการควบคุมการระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการ ตลอดจนแผนผังแสดงที่ตั้งและรูปแบบ	
	• กรณีที่มีการเก็บกักน้ำบางส่วนในเส้นท่อระบายน้ำภายในโครงการ จะต้องแสดงรายละเอียดและรายการคำนวณ ตลอดจนระดับน้ำแนวเส้นท่อในส่วนที่เก็บกัก พร้อมทั้งแสดงมาตรการป้องกันการตกค้างสะสมของตะกอนดินทรายและมูลฝอยที่ไหลมากับน้ำเสีย หรือน้ำฝนในเส้นท่อ	
	• กรณีที่ท่อระบายน้ำของโครงการรองรับน้ำเสียที่ยังมิได้ผ่านการบำบัด ห้ามมิให้มีการหน่วงน้ำโดยใช้วิธีการเก็บกักหรือหน่วงน้ำในเส้นท่อดังกล่าว และไม่ให้ระบายออกสู่ภายนอกโครงการ	• ท่อระบายน้ำนั้นจะถือว่าเป็นท่อระบายน้ำเสียซึ่งน้ำต้องไหลด้วยความเร็วไม่น้อยกว่า 0.6ม./วินาที และออกแบบตามหลักวิชาการระบบท่อน้ำเสีย (Sewerage System Design)
• กรณีที่โครงการฯระบายน้ำลงสู่ระบบระบายน้ำของเมือง	• ให้แสดงเอกสารการอนุญาตให้โครงการระบายน้ำลงสู่แหล่งน้ำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
	• ให้ประเมินความสามารถในการรองรับปริมาณน้ำที่ระบายออกจากพื้นที่โครงการ โดยมีรายละเอียดและผังแสดงแนวเส้นท่อ จุดที่ระบายออกสู่ภายนอกพื้นที่โครงการ หรือจุดระบายลงสู่ท่อระบายน้ำของเมือง • ให้มีการควบคุมอัตราการระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การไหลนองไม่ต่ำกว่าค่าที่ใช้ในการออกแบบท่อระบายน้ำหรือพิจารณาตามความเป็นจริง	• เช่น ใน กทม. พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ ไม่ต่ำกว่า 0.6 เนื่องจากการออกแบบท่อระบายน้ำกทม.ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ 0.6 และกำหนดอัตราการระบายน้ำ 3 ม^3/วินาที
3.2 การระบายน้ำทิ้ง • กรณีที่ระบายน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วและได้มาตรฐานการระบายน้ำทิ้งฯ ลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ	1) ลักษณะและปริมาณน้ำทิ้งที่ระบายออกสู่ภายนอกโครงการและค่า BOD Loading 2) ให้พิจารณาคุณภาพน้ำของลำน้ำ และการใช้ประโยชน์ ลักษณะทางกายภาพ และสัณฐานของแหล่งน้ำ (เช่น ความลึก ความกว้าง อัตราการไหลของน้ำในฤดูแล้งและฤดูฝน เป็นต้น) • ให้ระบุการแบ่งประเภทคุณภาพน้ำตามการใช้ประโยชน์ของแหล่งน้ำ (ถ้ามี) • คำนวณคุณภาพน้ำของแหล่งรองรับน้ำทิ้งที่เปลี่ยนแปลง และจัดทำ DO Sag-Curve • ให้มีการฆ่าเชื้อโรคในน้ำทิ้งก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำตามข้อ 2.3 • ให้ระบุลักษณะน้ำทิ้ง ปริมาณน้ำทิ้งและ BOD Loading	• ข้อมูลคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้พิจารณาที่มา วิธีการและจุดเก็บตัวอย่างให้เหมาะสมตามหลักวิชาการ • หากจำเป็น ให้วิเคราะห์ข้อมูลระบบนิเวศในน้ำประกอบด้วย
• กรณีที่ระบายน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วและได้ตามมาตรฐานการระบายน้ำทิ้งฯ ลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ	• ให้แสดงรายละเอียดระบบระบายน้ำทิ้ง แผนผังและแบบแปลนท่อระบายน้ำเสียตั้งแต่จากแหล่งกำเนิดจนกระทั่งเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียและระบายออกสู่ภายนอกพื้นที่โครงการ • ให้ประเมินคุณภาพน้ำที่จะลงสู่ท่อระบายน้ำเพื่อเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเมืองต่อไป • ให้ระบุให้ชัดเจนว่าระบายน้ำเสีย น้ำทิ้ง และน้ำฝนอย่างไร ปริมาณน้ำและค่า BOD Loading ที่จะระบายออก	• กรณีที่ระบายน้ำเข้าสู่ระบบรวบรวมน้ำเสียของเมืองเพื่อระบายน้ำเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเมือง

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
4. การจัดการมูลฝอยและกากของเสียอันตราย		
4.1 การประเมินปริมาณมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ	• ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากที่พักอาศัยให้เตรียมการไว้สำหรับมูลฝอยไม่น้อยกว่า 3 ลิตร/คน/วัน หรือ 1 กก./คน/วัน • สำหรับปริมาณมูลฝอยจากโรงพยาบาลให้เตรียมการไว้สำหรับมูลฝอยติดเชื้อไม่น้อยกว่า 0.3 กก./เตียง/วัน และมูลฝอยทั่วไปไม่น้อยกว่า 1 กก./เตียง/วัน	• สำหรับการประมาณการปริมาณมูลฝอยจากกิจกรรมอื่นๆ เช่น ภัตตาคาร อาคารสำนักงาน เป็นต้น ให้พิจารณาตามที่เกิดจริงอย่างสมเหตุผลพร้อมแสดงเอกสารที่ใช้อ้างอิง • การพิจารณาว่ามูลฝอยประเภทใดเป็นมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยทั่วไปให้เป็นไปตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด
• ปริมาณกากของเสียอันตราย	• ให้ประเมินปริมาณกากของเสียอันตราย เช่น สารเคมีที่ใช้ในกิจกรรมโรงพยาบาล สารกัมมันตภาพรังสี ยาที่หมดอายุ ฯลฯ พร้อมระบุชนิดและอันตรายของกากของเสียนั้น	
4.2 การประเมินความสามารถของหน่วยงานท้องถิ่นที่ให้บริการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยของโครงการ	• สภาพปัญหาในการดำเนินการเก็บขนและกำจัดในปัจจุบัน • ปริมาณมูลฝอยที่ท้องถิ่นรับบริการเก็บขนและกำจัดในปัจจุบัน • ความสามารถในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย • วิธีการกำจัดมูลฝอยในปัจจุบันและแผนการจัดการมูลฝอยของหน่วยงานท้องถิ่น (ถ้ามี) • การกำจัดกากตะกอนจากกระบวนการบำบัดน้ำเสียและไขมัน (ถ้ามี) • หนังสือรับรองการให้บริการเก็บขนจากท้องถิ่น • กรณีที่ต้องนำไปกำจัดในสถานที่กำจัดมูลฝอยนอกพื้นที่ที่ท้องถิ่นรับผิดชอบ ให้แสดงหนังสือยืนยันในการกำจัดจากท้องถิ่นนั้นๆ • หากโครงการตั้งอยู่ในเขตควบคุมมลพิษให้พิจารณาการจัดการว่าสอดคล้องกับแผนการจัดการมูลฝอยในเขตควบคุมมลพิษหรือไม่อย่างไร	• ให้ระบุที่มาของข้อมูล
4.3 มาตรการในการจัดการมูลฝอย	• ให้มีมาตรการแยกวัสดุเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Reuse& Recycle)	• ภาชนะที่เก็บรวบรวมที่ใช้ควรสอดคล้องกับดำเนินการของหน่วยงานท้องถิ่นที่ให้บริการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
• การเก็บรวบรวมมูลฝอยทั่วไป	• ให้แสดงรายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมมูลฝอยจากที่พักอาศัยแต่ละหลังหรือแต่ละอาคารหรือกิจกรรม โดยให้มีมาตรการแยกประเภทมูลฝอยที่เก็บรวบรวมและระบุวัสดุ รูปแบบ ขนาดและจำนวน ของภาชนะที่เก็บรวบรวมหรือบรรจุ รวมทั้งตำแหน่งที่ตั้ง	• ภาชนะที่เก็บรวบรวมที่ใช้ควรสอดคล้องกับดำเนินการของหน่วยงานท้องถิ่นที่ให้บริการ
• การเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและกากของเสียอันตราย	• ให้แสดงรายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมมูลฝอยจากสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล โดยจักต้องแยกประเภทมูลฝอยติดเชื้อและจักต้องมีการฆ่าเชื้อโรคก่อน • ให้เสนอรายละเอียดการจัดการมูลฝอยประเภทกากของเสียอันตราย รวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในกิจกรรมของโรงพยาบาล	• ให้ระบุรายละเอียดวิธีการฆ่าเชื้อโรคที่เลือกใช้ และแสดงเอกสารอ้างอิง
• กรณีที่มีสถานที่พักมูลฝอย	• ให้แสดงตำแหน่งที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ สภาพบริเวณโดยรอบ รูปแบบของอาคารสถานที่พักมูลฝอยรวม ระยะเวลาในการเก็บพักมูลฝอย การจัดการน้ำเสียที่เกิดขึ้น • ให้พิจารณาทางเข้า-ออกเพื่อสะดวกในการเก็บขนมูลฝอย • ให้พิจารณาสภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งเพื่อเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบฯด้านสุนทรียภาพและความเดือดร้อน รำคาญของผู้อยู่อาศัย บริเวณโดยรอบ	
• กรณีโครงการมีการกำจัดมูลฝอยเอง	• ให้ระบุวิธีการกำจัดและรายละเอียด • ให้แสดงตำแหน่งที่ตั้ง สภาพพื้นที่บริเวณโดยรอบ ฯลฯ • ให้ประเมินผลกระทบจากการดำเนินการทั้งด้านมลพิษทางอากาศ เสียง น้ำและดิน และเสนอรายละเอียดมาตรการป้องกันผลกระทบฯ • ให้แสดงหนังสืออนุญาตให้โครงการดำเนินการกำจัดมูลฝอยเองจากหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
4.4 การจัดการมูลฝอยประเภทกากตะกอนและอื่นๆ ปริมาณกากตะกอนจากกระบวนการบำบัดน้ำเสียรวมทั้งกากไขมัน (Grease)	● ให้ประเมินปริมาณกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียและไขมัน (Greasa) ที่ต้องกำจัด โดยแสดงรายละเอียดการคำนวณประกอบ ● ให้ระบุวิธีดำเนินการจัดการจนกระทั่งกำจัดหรือนำไปกำจัดในสถานที่จำกัด ให้แสดงรายละเอียด และวิธีการนำไปใช้ประโยชน์ (ถ้ามี)	
5. การใช้ที่ดิน 5.1. การประเมินความสอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมออกตามความใน พ.ร.บ.ผังเมือง พ.ศ. 2518	1)กรณีที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการสอดคล้องกับข้อกำหนดการใช้ที่ดิน ที่จำแนกประเภทไว้ท้ายกฎกระทรวงฯ - ให้แสดงรายละเอียดข้อกำหนด ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกี่ยวข้อง - ให้ประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น และเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบฯตามความเหมาะสม 2) กรณีที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดการใช้ที่ดินที่จำแนกประเภทไว้ท้ายกฎกระทรวงฯ - ให้พิจารณาว่าโครงการสามารถดำเนินการได้ในพื้นที่ไม่เกินร้อยละที่กำหนด ซึ่งให้มีการใช้ที่ดินประเภทอื่นได้ 3) กรณีขณะทำการประเมิน/อยู่ในระหว่างการปรับแก้ไขข้อกำหนดในผังเมืองรวม - ให้พิจารณาความสอดคล้องกับข้อกำหนดใหม่ตามข้อ 1) 4) กรณีที่ตั้งโครงการอยู่นอกเขตควบคุมการใช้ที่ดินของผังเมืองรวมตามความใน พ.ร.บ.ผังเมือง พ.ศ. 2518 - ให้ศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันในพื้นที่โครงการและบริเวณโดยรอบ ในรัศมีไม่น้อยกว่า 1 ตร.กม. หรือมากกว่าตามขนาดของโครงการ - ให้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน และคาดการณ์แนวโน้มที่เกิดขึ้นในอนาคต - ให้ประเมินความสอดคล้องของโครงการกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน - ให้ประเมินผลกระทบจากการใช้ที่ดินของโครงการต่อบริเวณข้างเคียงที่มีผลต่อโครงการ (ถ้ามี)	● ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนการลงทุนพัฒนาจังหวัด

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
	5) ให้แสดงแผนที่ผังเมืองรวม (ภาพสี) พร้อมแสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการ 6) ให้แสดงหนังสือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ยืนยันประเภทการใช้ที่ดินตามข้อกำหนดผังเมืองรวม และการใช้ที่ดินประเภทนั้นได้ไม่เกินร้อยละที่กำหนด	● เช่นจากสำนักผังเมือง/ เทศบาล/ อบต. กรณี อบต. ให้แนบรายงานการประชุมด้วย
5.2. การประเมินความหนาแน่นของการใช้ที่ดินเฉพาะโครงการที่อยู่อาศัย	● ให้ประเมินความหนาแน่นของการใช้ที่ดิน (คน/ไร่)โดยพิจารณาความสอดคล้องตามข้อกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกี่ยวข้อง ● ให้ประเมินอัตราส่วนการใช้พื้นที่ต่อแปลงที่ดิน : - Floor Area Ratio (FAR) Building Coverage Ratio (BCR) หรือ Open Space Ratio (OSR)	● ใช้แนวทางและการจัดทำเกณฑ์และมาตรฐานการวาง และจัดทำผังเมืองรวม เช่นความหนาแน่นน้อย 10-30 คน/ไร่ ความหนาแน่นปานกลาง 30-50 คน/ไร่ ● ให้พิจารณา FAR และ BCRประกอบ
5.3. ประเมินผลกระทบที่ดินบุคคลอื่นที่ถูกปิดล้อม	● ให้ประเมินผลกระทบอันเกิดจากโครงการต่อเจ้าของที่ดินที่ถูกปิดล้อมไม่มีทางเข้า-ออกทางสาธารณะ ● ให้แสดงมาตรการแก้ปัญหา	
6. การจราจรและการคมนาคมขนส่ง 6.1 การประเมินผลกระทบของปริมาณจราจร	● ให้ประมาณการปริมาณจราจรที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของโครงการ ● ให้ศึกษาปริมาณจราจรบนถนนสาธารณะที่เชื่อมต่อกับทางเข้า-ออกโครงการ และเส้นทางจราจรใกล้เคียงที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ	
6.2 การประเมินผลกระทบบริเวณทางเข้า- ออกโครงการ	● ให้แสดงผังโครงข่ายการจราจรบริเวณโดยรอบโครงการ ● ให้ระบุรายละเอียดถนนทางเข้า-ออกและระบบจราจรภายในโครงการ	
6.3 การประเมินผลกระทบที่จอดรถ	● ให้แสดงผังจราจรทางเข้า-ออกโครงการจนถึงถนนสาธารณะและหรือถนนสายหลัก ● ให้ประเมินความสอดคล้องของที่จอดรถของโครงการและจำนวนที่จอดรถ (คันหรือพื้นที่)ที่ต้องจัดไว้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ● ให้แสดงผังที่จอดรถ	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
6.4 การประเมินสภาพการจราจรภายในโครงการ	● ให้ประเมินความสอดคล้องของสภาพถนนภายในโครงการกับข้อกำหนดจัดสรรที่ดิน ● กรณีที่มีการก่อสร้างสะพานให้แสดงรายละเอียดพร้อมเอกสารอนุญาตก่อสร้างสะพานและประเมินผลกระทบทางการจราจรเมื่อเกิดปัญหาบนสะพานจนสัญจรผ่านไม่ได้ ● กรณีที่มีการเชื่อมต่อหรือใช้ถนนส่วนบุคคลให้แสดงรายละเอียด พร้อมเอกสารยืนยันการอนุญาต	● กรณีโครงการจัดสรรที่ดิน
7. สุนทรียภาพ 7.1 การประเมินผลกระทบด้านสุนทรียภาพ	1) ให้ระบุรายละเอียดโครงการ ● จำนวนอาคาร ความสูง ลักษณะและรูปแบบอาคาร กลุ่มอาคารและสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนการตกแต่งและสีของอาคาร เป็นต้น 2) ให้แสดงตำแหน่งที่ตั้งอาคาร แนวหรือระยะถอยร่นพร้อม ภาพถ่ายแสดงสภาพพื้นที่โครงการและพื้นที่ข้างเคียง 3) ให้ประเมินสภาพแวดล้อมในปัจจุบันในรัศมีไม่น้อยกว่า 1 กม. จากโครงการหรือมากกว่าตามความสูงของอาคาร และขนาดของโครงการ 4) ให้ระบุสภาพภูมิทัศน์ทั่วไปของพื้นที่ภายในโครงการ และพื้นที่โดยรอบ 5) ให้ระบุแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรม โบราณสถานหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญหรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีในรัศมีไม่น้อยกว่า 5 กม. จากพื้นที่โครงการ 6) ให้ประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของสภาพแวดล้อมและสิ่งก่อสร้างในโครงการ 7) ให้ประเมินผลกระทบต่อคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุนทรีภาพ ที่ชุมชนให้ความสำคัญ - ให้ระบุผู้รับผลกระทบเป็นระดับชุมชนท้องถิ่นหรือระดับประเทศ - ให้ศึกษาและสำรวจทัศนคติของชุมชนในบริเวณที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ - ให้ระบุระดับผลกระทบ และการยอมรับของประชาชน	● พร้อมภาพถ่ายบริเวณโดยรอบโครงการ ● พร้อมภาพถ่ายสถานที่ดังกล่าว ● ให้แสดงภาพเชิงซ้อนประกอบหรือภาพ Graphic ที่สามารถเห็นสภาพแวดล้อมปัจจุบันและหลังจากพัฒนาโครงการแล้ว ● ให้ระบุระดับผลกระทบให้ชัดเจน ● กรณีที่มีแหล่งธรรมชาติที่สำคัญ แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรม ฯลฯอยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการ ● วิธีการศึกษา เช่นเดียวกับการศึกษาผลกระทบทางสังคม

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
7.2. มาตรการลดผลกระทบด้านสุนทรียภาพ	ให้แสดงรายละเอียดการจัดภูมิสถาปัตยกรรม รูปแบบอาคาร การตกแต่งและสีของอาคารที่ทำให้สอดคล้องและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม	
8. การป้องกันอัคคีภัย 8.1 รายละเอียดระบบป้องกันอัคคีภัย	• ให้แสดงรายละเอียด ชนิด จำนวน และประสิทธิภาพของระบบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งสัญญาณเตือนภัย ทางหนีไฟฉุกเฉิน รายละเอียดดังกล่าวจะต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง • ให้แสดงแผนผังตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยและทางหนีไฟ	
8.2 การประเมินความสามารถและเพียงพอของระบบป้องกันอัคคีภัย	• ให้ประเมินโอกาสที่จะเกิดอัคคีภัยและแหล่งที่จะเกิดอัคคีภัย รวมทั้งผลกระทบต่อบริเวณใกล้เคียง • ให้ประเมินความสามารถและความพอเพียงของอุปกรณ์และระบบป้องกันอัคคีภัย รวมทั้งบันไดหนีไฟของโครงการตลอดจนความสามารถในการให้บริการดับเพลิงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ให้เสนอรายละเอียดมาตรการที่เพิ่มเติมจากข้อกำหนดหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง • ให้ประเมินความสอดคล้องกับข้อกำหนดหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	• โดยพิจารณากิจกรรมการใช้อาคารและสภาพบริเวณโดยรอบ
8.3 กรณีอาคารโรงพยาบาล	• รายละเอียด เหมือนข้อ 8.1 • ให้พิจารณาปัญหาการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยกรณีเกิดเพลิงไหม้ • ให้แสดงแผนปฏิบัติการ กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้	
9.การระบายอากาศ • การประเมินผลกระทบต่อการระบายอากาศของพื้นที่บริเวณโดยรอบ	• ให้ศึกษาสภาพแวดล้อม ทิศทางลม และการระบายอากาศในพื้นที่บริเวณโดยรอบก่อนมีอาคารก่อสร้างของโครงการ • ให้ประเมินผลกระทบต่อการบดบังทิศทางลมและสภาพการระบายอากาศของชุมชนในพื้นที่บริเวณโดยรอบ	

การประเมินผลกระทบช่วงเปิดดำเนินการ (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้ / รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
• การประเมินผลกระทบด้านการระบายอากาศภายในโครงการ	• ให้ประเมินความสามารถและเพียงพอของสภาพการระบายอากาศภายในโครงการและพื้นที่โครงการ	
10. ไฟฟ้าและพลังงาน	• ให้ประเมินปริมาณไฟฟ้าที่ใช้และเปรียบเทียบกับกรณีที่มีมาตรการประหยัดพลังงาน • ให้แสดงรายละเอียดมาตรการและวิธีการในการประหยัดไฟฟ้าและพลังงาน	• ให้พิจารณาการออกแบบอาคารและอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการประหยัดพลังงาน
11. รายละเอียดอื่นๆ		
11.1 การประเมินจำนวนผู้พักอาศัยภายในอาคารชุดพักอาศัยหรืออาคารอยู่อาศัยรวม	• ให้ประเมินจำนวนผู้พักอาศัย โดยพิจารณาจากพื้นที่ใช้สอยแต่ละหน่วย (ห้อง) ไม่เกิน 35 ตร.ม. สำหรับ 3 คน และกรณีที่พื้นที่ใช้สอยมากกว่า 35 ตร.ม. สำหรับ 5 คนขึ้นไป	• การเคหะแห่งชาติกำหนดมาตรฐานพื้นที่ใช้สอยเบื้องต้น สำหรับ 5 คน ต้องไม่ต่ำกว่า 33 ตร.ม. (มาตรฐานที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุดของการเคหะแห่งชาติ (3)
11.2 มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง	• จุดเก็บตัวอย่าง : น้ำเสียก่อนเข้าระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัดและบริเวณจุดที่ระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกพื้นที่โครงการ • พารามิเตอร์คุณภาพน้ำที่ตรวจวัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดทางราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น BOD , COD , SS, N (as TKN) ,Oil & Grease , Coliform Becteria เป็นต้น • กรณีที่มีการฆ่าเชื้อโรคโดยวิธีการใช้คลอรีน ให้ตรวจวัดค่า Residual Chlorine • ความถี่ : กรณีที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติอย่างน้อย 2 เดือน / ครั้ง และกรณีที่ระบายลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะอย่างน้อย 4 เดือน / ครั้ง • การตรวจสอบคุณภาพน้ำให้เป็นไปตามข้อกำหนดของทางราชการที่เกี่ยวข้อง	• หรือใช้วิธีเก็บตัวอย่างแบบผลิตรวม (Composite Sample) • ให้พิจารณาตามลักษณะน้ำเสียและน้ำทิ้ง • สำหรับน้ำทิ้งโรงพยาบาลให้พิจารณาพารามิเตอร์คุณภาพน้ำอื่นที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีและปริมาณที่ใช้
• คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งรองรับน้ำทิ้งของโครงการ	• ให้เก็บตัวอย่างในแหล่งน้ำบริเวณต้นน้ำและท้ายน้ำ และจุดที่ระบายน้ำทิ้ง • พารามิเตอร์คุณภาพน้ำที่ตรวจวัด เช่น BOD , DO , NO_3-N , Coliform Bacteria เป็นต้น • ความถี่อย่างน้อย 6 เดือน / ครั้ง โดยเก็บตัวอย่างในช่วงน้ำน้อยที่สุด และน้ำมากที่สุด	• ให้เก็บตัวอย่างน้ำในแหล่งน้ำและจัดทำ DO Sag-Curve เพื่อเปรียบเทียบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบช่วงก่อสร้าง

ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้/รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
1. น้ำใช้ • ปริมาณน้ำใช้ • แหล่งน้ำใช้	• ให้ประเมินปริมาณน้ำใช้ในกิจกรรมงานก่อสร้างคนงานและบ้านพักคนงานก่อสร้าง • ให้ระบุแหล่งน้ำใช้ พร้อมทั้งประเมินผลกระทบจากการใช้น้ำ • กรณีที่ใช้น้ำบาดาล ให้เสนอรายละเอียดตามข้อ 1.3 (หน้า 6-7)	• ในแต่ละค่าที่เลือกใช้ต้องให้เหตุผลและอ้างอิงประกอบการประเมิน
2. การบำบัดน้ำเสีย • ปริมาณน้ำเสีย • การประเมินประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย • การจัดการน้ำทิ้ง	• ให้ประเมินปริมาณน้ำเสียจากกิจกรรมงานก่อสร้างคนงาน และบ้านพักคนงานก่อสร้าง • ให้ประเมินความเพียงพอและสอดคล้องของห้องสุขาที่จัดเตรียมกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง • ให้แสดงผังขั้นตอนการบำบัดน้ำเสีย โดยระบุปริมาณน้ำเสีย พารามิเตอร์ (ค่า BOD , SS)ประสิทธิภาพการบำบัด และรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน เป็นต้น • ให้แสดงรายการคำนวณ และแบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสีย • ให้ประเมินปริมาณตะกอนที่กำจัด พร้อมแสดงรายละเอียดวิธีการกำจัดตะกอนดังกล่าว • ให้ประเมินคุณภาพน้ำทิ้งหลังบำบัด • กรณีที่ระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติหรือท่อระบายน้ำสาธารณะ ดูตามข้อ 3.2 (หน้า 13) • กรณีที่ใช้วิธีการซึมให้ประเมินความสามารถในการซึมน้ำของดิน	• ค่าตัวเลขสอดคล้องกับน้ำใช้
3. การระบายน้ำ	• ให้แสดงรายละเอียดสภาพการระบายน้ำฝนในพื้นที่บริเวณก่อสร้าง และระบบระบายน้ำฝน • ให้แสดงรายละเอียด และผังแสดงแนวเส้นท่อระบายน้ำฝน น้ำเสีย และน้ำทิ้ง รวมทั้งจุดที่ระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการ • ให้ประเมินผลกระทบจากการระบายน้ำและการชะพาตะกอน	

การประเมินผลกระทบช่วงก่อสร้าง (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้/รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
4. การจัดการมูลฝอย • ปริมาณมูลฝอย • การประเมินความสามารถของหน่วยงานท้องถิ่นที่ให้บริการเก็บขนและกำจัด • มาตรการในการจัดการมูลฝอย	• ให้ประเมินปริมาณมูลฝอยจากกิจกรรมงานก่อสร้าง คนงานและบ้านพัก • ความสามารถในการให้บริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยประเภทเศษวัสดุก่อสร้าง พร้อมเอกสารยืนยันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ให้แสดงรายละเอียดการแยกประเภทมูลฝอยและการเก็บรวบรวม • ให้แสดงรายละเอียดการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ • กรณีที่มีการกำจัดมูลฝอยเอง ให้แสดงรายละเอียดวิธีการกำจัด พร้อมประเมินผลกระทบจากการดำเนินการและเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบ	* ให้พิจารณาตามที่เกิดจริงอย่างสมเหตุผลและแสดงเอกสารที่ใช้อ้างอิง
5. การจราจรและการคมนาคมขนส่ง • การประเมินผลกระทบของปริมาณการจราจร	• ให้ประมาณการปริมาณจราจรที่เกิดขึ้นจากการขนส่งวัสดุอุปกรณ์และการดำเนินการในงานก่อสร้าง • ให้ศึกษาปริมาณจราจรและสภาพบนถนนสาธารณะที่เชื่อมต่อกับทางเข้า-ออกโครงการและเส้นทางจราจรใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการช่วงก่อสร้างโครงการ • ให้ประเมินความสามารถในการรองรับปริมาณจราจรบนถนนดังกล่าว โดยเปรียบเทียบค่า V/C Ratio (สัดส่วนปริมาณจราจรต่อความสามารถในการรองรับรถยนต์ของถนน)จากสภาพปัจจุบัน หรือก่อนมีการก่อสร้างและเมื่อมีการดำเนินการก่อสร้าง รวมทั้งการปรับถมพื้นที่โครงการ พร้อมเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบฯ • ให้แสดงผังโครงข่ายการจราจร หรือเส้นทางที่ใช้คมนาคมขนส่งวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง รวมทั้งการขนส่งดินเพื่อปรับสภาพพื้นที่	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบช่วงก่อสร้าง (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้/รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
	• ให้ประเมินผลกระทบต่อผู้ใช้ถนนหรือเส้นทางเดียวกับการขนส่งและชุมชนบริเวณใกล้เคียงเช่น การฟุ้งกระจายของฝุ่น เศษวัสดุ และดินทรายร่วงหล่นบนถนน ฯลฯ พร้อมเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบฯ	
6. คุณภาพอากาศและเสียง • การประเมินผลกระทบจากการสั่นสะเทือน • การประเมินผลกระทบด้านเสียง • การประเมินผลกระทบด้านฝุ่นละออง	• ให้ศึกษาสภาพสิ่งก่อสร้างบริเวณใกล้เคียงและประเมินผลกระทบจากการดำเนินการโดยเฉพาะการก่อสร้างในขั้นฐานราก • ให้เสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินการเพื่อป้องกัน และลดผลกระทบ • หากโอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่ออาคารและสิ่งก่อสร้างมีมาก ให้เสนอมาตรการชดเชยค่าเสียหาย • ให้ศึกษาแหล่งกำเนิดและระดับความดังของเสียงในพื้นที่โครงการและชุมชนบริเวณใกล้เคียง • ให้เสนอแผนผังแสดงตำแหน่งที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบและระยะห่างจากโครงการ • ให้ประเมินประสิทธิผล/ระดับเสียงเมื่อมีมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ ดังกล่าว • ให้ศึกษาทิศทางลม ปริมาณฝุ่นที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่โครงการและชุมชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ พร้อมเสนอมาตรการป้องกันผลกระทบฯ	• ให้แสดงข้อมูลและเอกสารที่อ้างอิง
7. การพังทลายของดิน • การประเมินผลกระทบจากการพังทลายของดิน	• ให้ศึกษาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่โครงการและบริเวณโดยรอบ • ให้ประเมินผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนสภาพพื้นที่ต่อการพังทลายของดิน • ให้แสดงผังบริเวณพื้นที่ที่เกิดการพังทลายของดิน • ให้แสดงรายละเอียดการป้องกันการพังทลายของดิน และประเมินประสิทธิผลของมาตรการป้องกัน	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลกระทบช่วงก่อสร้าง (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์ที่ใช้/รายละเอียดที่จำเป็น	หมายเหตุ
8. ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง	● ให้ประเมินผลกระทบด้านสาธารณสุข ความปลอดภัย (Safty) และชีวอนามัยที่เกิดจากกิจกรรมงานก่อสร้าง รวมทั้งอุบัติเหตุในพื้นที่ก่อสร้าง ● ให้เสนอรายละเอียดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุและด้านสาธารณสุข/ชีวอนามัยของคนงาน	
9. รายละเอียดอื่นๆ	● ให้เสนอรายละเอียดระยะเวลาดำเนินการก่อสร้าง วิธีการก่อสร้าง จำนวนคนงานบ้านพักคนงานก่อสร้าง ● ให้แสดงแผนผังที่ตั้งบ้านพักคนงาน ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ บ่อดักตะกอนดินและจุดระบายน้ำออก สถานที่เก็บรวบรวม/กำจัดมูลฝอย ทางเข้า-ออกที่ใช้ในการขนส่งวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง ฯลฯ	
10. มาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม	● ให้พิจารณาและกำหนดมาตรการติดตามตรวจสอบในระหว่างดำเนินการก่อสร้างที่เหมาะสม	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประวัติและผลงานผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

บริษัท พรี ดีเวลลอปเม้นท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด

บริษัท พรี ดีเวลลอปเม้นท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด ได้รับใบอนุญาตเลขที่ 13/2538 ให้เป็นผู้มีสิทธิจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีประสบการณ์และผลงานในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งโครงการของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งสามารถสรุปผลงานการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแรม ของบริษัท พรี ดีเวลลอปเมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. 2533 ถึงปัจจุบัน

1. โครงการเลอเมริเดียน
2. โครงการทรัพย์ไพรวัลย์ แกรนด์ โฮเต็ลแอนด์ รีสอรท์
3. โครงการโรงแรมไดมอนด์พลาซา
4. โครงการก่อสร้างโรงแรมรอยัลทวินเพลส
5. โครงการก่อสร้างโรงแรมภูเก็ต เซนท์บีช โฮลเต็ล
6. โครงการก่อสร้างโรงแรมเอกไพลินรีสอร์ท
7. โครงการก่อสร้างขยายโรงแรมโรสการ์เด้น รีสอร์ท
8. โครงการก่อสร้างโรงแรมเชอราตันนิเวอร์แคว
9. โครงการก่อสร้างโรงแรมหัวหินรำลึก
10. โครงการก่อสร้างโรงแรมสยามบีชรีสอร์ท
11. โครงการก่อสร้างโรงแรมไดมอนด์ คลิฟ รีสอร์ท
12. โครงการก่อสร้างขยายโรงแรมป่าตองบีช

บริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์

ผลงานการออกแบบโรงแรมและสถานที่ตากอากาศ โดย บริษัท โปรเจ็ก เมนเนจเม้นท์ คอนซัลแทนต์ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2535-2543 ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต สรุปได้ดังนี้

1.	โครงการโคโคนัท วิลเลจ โฮเทล	ป่าตอง
2.	โครงการอมันบุรี	ป่าตอง
3.	โครงการฮอริสัน บีช โฮเทล	ป่าตอง
4.	โครงการสุรินทร์ บีช รีสอร์ท	สุรินทร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. โครงการเลกซอร์ วิลลา บางเทา
6. โครงการฮอริสัน บีช โฮเทล เฟส2 ป่าตอง
7. โครงการ เดอะ เบรกเกอร์ รีสอร์ท กะตะ
8. โครงการป่าตอง เบเวอลี โฮเทล ป่าตอง
9. โครงการป่าตองเทรดเซ็นเตอร์ ป่าตอง
10. โครงการซี ซัน แซนด์ โฮเทล ป่าตอง
11. โครงการเลกซอร์วิลลา เฟส 2 บางเทา

บริษัทสถาปนิก สริน จำกัด

ผลงานการออกแบบโรงแรมและสถานที่ตากอากาศ โดย บริษัทสถาปนิก สริน จำกัด ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ระหว่าง ปี พ.ศ. 2541 – 2543

1. โครงการ กะรน บีช โฮเทล กะรน
2. โครงการ ไดมอน คอทเทต รีสอร์ท กะรน
3. โครงการ แมนชั่น หาดป่าตอง ป่าตอง
4. โครงการ กะรน พรินซ์เซส โฮเทล กะรน
5. โครงการ เดอะแซนด์ หาดไนหาน ไนหาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างรายชื่อรายวิชาในการเรียนระดับปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิต

ตารางแสดงตัวอย่างรายชื่อวิชาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ชั้นปี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศิลปากร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง
1	- Fundamental English I - Mathematics - Design fundamentals - Studio in design 4 - Building Materials and Construction I - History of Art - Architectural Drawing - Structural System in Architecture Fundamental English II - Architectural Design Fundamentals - Architectural Design I - Building Material and Construction II - Architectural Presentation - Structural Mechanics in Architecture	- Basic Design I - Basic Design II - Basic Delineations - Arch. Presentation II - Arch. Presentation I - Materials & Const II - Materials & Const I - Strength of Materials - Mathematics - General Studies Courses	- Study Skill in English - Mathematics - Applied Physics - Delineation I - Visual Design - Fundamental Design I - Building Technology I - Basic Architectural Drawing - English for Architecture and Art I - Delineation II - Applied Mechanics - Work Shop - Fundamental Design II - Building Technology II - Computer
2	- English for Academic Purpose I - Architectural Design: Criteria and Concepts I - Architectural Design II - Sketch Design I - **Building and Environmental Technology I** - History of Architecture I - Architectural Psychology - Timber and Steel Structure in Architecture - Architectural Design III - Sketch Design II - Building Materials and Construction III - Computer Data Process - History of Architecture II	- Architectural Design I - Architectural Design II - Hist. Of Thai Arch. - Thai Architecture I - Construction I - Hist. Of Architecture I - Structures I - Construction II - General Studies Courses - Structures II - General Studies Courses	- History of Architecture I - Strength of Materials - Principle of Design I - Architectural Design I - Building Technology - Computer II - Basic Statistics - History of Architecture II; - Structure I - Surveying - Principle of Design II - Architectural Design II - Building Technology IV - Computer III

ชั้นปี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศิลปากร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง
3	- Structural Design in Architecture I - Basic Interior Design - Thai Architecture I - Architectural Design: Criteria and Concepts II - Sketch Design III - **Building and Environmental Technology II** - General Elective - Introduction to Building Economics - Architectural Design V - Sketch Design IV - Building Materials and Construction IV - Thai Architecture II - Site Planning - General Elective	- Architectural Design III - Architectural Design IV - Thai Architecture II - **Environmental Control in Architecture** - Hist. of Architecture II - Hist. of Architecture III - Construction III - Construction IV - Structures III - Mechanical Equip. II - Mechanical Equip. I - Landscape Architecture - Site Planning - Architectural Conservation Field Work - Community Development Field Work	- History of Architecture III - Structure II - Equipment for Building I - Architectural Concepts I - Architectural Design III - Building Technology V - **Climatology and Architecture** - History of Architecture IV - Structures II6I; - Equipment for Building II - Architectural Concepts II - Architectural Design IV - Building Technology VI - Landscape Architecture
4	- Architectural Design: Criteria and Concepts III - Architectural Design VI - Sketch Design V - Introduction to Urban and Regional Planning - Introduction to Landscape Architecture - Elective course - Structural Design in Architecture II - Architectural Design VII - Sketch Design VI - Building Materials and Construction VI - Urban Planning - Elective course	- Architectural Design V - Architectural Design VI - Concepts in Architecture - Architectural Programming - Industrialized Bldg. I - Industrialized Bldg. II - Structures IV - Urban Planning II - Social & Economic Factors in Arch. - & Urban Design - Electives - Urban Planning I - Electives - Architectural Training	- Urban Sociology - Methods of Research & program Analysis - Architectural Concepts III - Architectural Design Building Technology VII - Thai Architectu I - Thai Culture - Ethics and Aesthetics - Site Planning; - Architectural Design VI - Building Technology VIII - Thai Architecture II

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาว จารุณีย์ นิมิตศิริวัฒน์ เกิดวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2518 เป็นบุตรของ นาย สมพงษ์ นิมิตศิริวัฒน์ และ นาง จิริวรรณ นิมิตศิริวัฒน์ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายจาก โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม สำเร็จการศึกษาสถาปัตยกรรมบัณฑิตจาก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2540-2541 และศึกษาต่อในระดับสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 ระหว่าง ปี พ.ศ. 2541- พ.ศ. 2542 ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิจัย และสถาปนิกในโครงการ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพ สวนสาธารณะเขารัง สวนสารธารณะเฉลิมพระเกียรติ และสวนสารธารณสะพานหิน จังหวัดภูเก็ต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย